The Catholic
Theological Union
LIBRARY
Chicago, Ill.

LIBER IESU FILII SIRACH

SIVE

ECCLESIASTICUS

HEBRAICE.

LIBER IESU FILII SIRACH

SIVE

ECCLESIASTICUS

HEBRAICE

SECUNDUM CODICES NUPER REPERTOS VOCALIBUS
ADORNATUS ADDITA VERSIONE LATINA
CUM GLOSSARIO HEBRAICO-LATINO

EDIDIT

NORBERTUS PETERS.

The Catholic
Theological Union
LIBRARY
Chicago, Ill.

WITHDRAWN

EX LIBRIS PROVINCIAE
PRO STUDIO THEOL.
S.S. CORDIS JESU.

22V.4
P482L

FRIBURGI BRISGOVIAE.
SUMPTIBUS HERDER,
TYPOGRAPHI EDITORIS PONTIFICII.
MCMV.
VINDOBONAE, ARGENTORATI, MONACHII, S. LUDOVICI AMERICAE.

Prov. SS. Cordis Jesu, Chicago, U. S. A.

Imprimatur.

Friburgi Brisgoviae, die 3 Augusti 1904.

e. m.

† **Fridericus J. Knecht,** ep. aux.

WITHDRAWN

Omnia iura reservantur.

Typis Adolphi Holzhausen, c. ac r. aulae et universitatis typographi.

P 482 L
13133

Praefatio.

Ante duos annos librum edidi: Der jüngst wieder aufgefundene hebräische Text des Buches Ecclesiasticus, untersucht, herausgegeben, übersetzt und mit kritischen Noten versehen, Freiburg i. B. 1902. In quo libro conatus sum, fragmenta textus hebraici libri Ecclesiastici sive Iesu filii Sirach ab anno 1896 usque ad annum 1900 a S. Schechter, G. Margoliouth, E. N. Adler, M. Gaster, J. Lévi reperta ope artis criticae in integrum restituere, codices hebraicos et inter se et cum versionibus antiquis conferens variasque lectiones ponderans. Textui ita castigato et typis descripto versionem germanicam adieci, sed praetermisi textum ipsum hebraicum addere, prout re vera in manuscriptis hebraicis nobis conservatis legitur. Quod et lectores libri mei iuste vituperaverunt (conferas, quaeso, e. g. recensionem Pauli Vetter in ephemeride Theologische Quartalschrift 1903, p. 440) et ego ipse postea dolui. Quare, quod tunc praetermisi, nunc supplevi. Sed etiam haec consideratio ad novum hunc librum scribendum me commovit, quod editio accurata et commoda illius textus ipsorum codicum, quae imprimis studiosis nostris sacrae theologiae et presbyteris studiis biblicis operam dantibus usui esse possit, ex nostra parte non exstat atque editio vocalibus adornata omnino formis exscripta non est. Talis autem editio, quae supplementum esse potest bibliorum omnium

hebraicorum quae circumferuntur Ecclesiasticum non continentium, catholicis nobis eo magis necessaria est, quia in ecclesia nostra hic liber non inter libros apocryphos ponitur, sed inter canonicos numeratur secundum catalogum sessionis IV^ae^ concilii Tridentini in decreto de canonicis scripturis. Quare opinionem habeo hanc novam editionem non inutilem fore.

Codices ipsos hebraicos Ecclesiastici non vidi, sed haec editio posita est in imitatione britannica omnium fragmentorum anni 1901, quae inscripta est : Facsimiles of the fragments hitherto recovered of the book of Ecclesiasticus in Hebrew, Oxford and Cambridge 1901. His exemplaribus antea in componendo libro meo priore uti non potui nisi in corrigenda parte quadam foliorum iam typis exscriptorum, quod legens illum librum meum valde attendas, quaeso, quia editiones principes, quibus confidere tum cogebar, omnes errores suos continent, qui in editionem meam translati sunt.

Exstant autem manuscripta hebraica Ecclesiastici quattuor chartacea, quae omnia ex genizah quae vocatur synagogae Caïrensis producta sunt:

1. Codex *A*, saeculo undecimo (Sch.-Ta.) scriptus. Sex folia magnitudinis 18×11 cm. reperta sunt. Quorum quattuor possidet bibliotheca universitatis Cantabricensis, duo E. N. Adler. Charta bene conservata est, sed atramentum nunc haud raro diffluxit. Scriptus est codex litteris quadratis paululum inclinantibus ad litteras cursivas, non separatis versibus et stichis nisi signo Soph pasuq in fine versuum. Nonnumquam vocales et accentus inveniuntur. Singulae paginae duodetricenas vel undetricenas lineas habent. In margine quinque notae scriptae sunt et unum Qerê.

2. Codex *B* ex saeculo undecimo (C.-N. Lé.). Undeviginti folia magnitudinis 19×17 cm. exstant in possessione bibliothecae universitatis Cantabricensis, bibliothecae Bodleianae Oxoniensis, dominarum Lewis et Gibson. Charta praesertim in inferioribus partibus singulorum foliorum valde ex-

esa est. Praeterea atramentum complurium locorum admodum dilutum est. Etiam hic codex scriptus est litteris quadratis valde accurate praeter marginem et finem nonnullarum linearum, ubi litterae coartatae sunt et cursivae fere fiunt. Nonnumquam consonantibus vocales additae sunt perspicuitatis causa. Singulae paginae duodevicenas lineas habent, singulae lineae semper fere duos stichos spatio interiecto separatos signo Soph pasuq in fine lineae posito. In margine multae lectiones variantes maximi momenti exhibentur.

3. Codex *C* ex decimo vel undecimo saeculo (Gaster). Quattuor folia magnitudinis $14{,}3 \times 10$ cm. reperta sunt, quorum duo bibliotheca universitatis Cantabricensis, unum bibliotheca consistorii Israelitici Parisiensis, unum M. Gaster possidet. Male folia conservata sunt, partibus compluribus exesis, avulsis, desectis. In singulis paginis duodenae lineae inveniuntur. Codex continuum textum Ecclesiastici non habet, sed sententias collectas ordine libri non servato. Scriptus est litteris quadratis formae valde antiquae, non separatis versibus et stichis spatio interiecto vel initio novae lineae sicut codex *B*. Vocales et accentus nusquam habet.

4. Codex *D*, cuius aetas nondum definita est. Unum tantum folium magnitudinis $16{,}2 \times 11{,}8$ cm. in bibliotheca consistorii Israelitici Parisiensis exstat. Folium admodum infractum compluribusque locis aliquantulum exesum est necnon atramentum nonnumquam diffluxit. Scriptum est litteris rabbinicis, versibus et stichis continuo scriptis sicut codex *A* et *C*. Utraque pagina folii viginti lineas habet. Vocales et accentus praeter nonnullos locos non exstant.

Accuratius de quattuor codicibus eorumque editionibus prioribus antea disserui (Pet.[1] 1*—21*).

Quas vero partes libri Iesu Sirach singula folia quattuor manuscriptorum contineant, haec docet tabula:

Eccli.	Codex	Editores
3, 6 II b—5, 10 I.	*A* fol. 1.	Sch.-Ta. Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
4, 23 b 30 31; 5, 4—7 9—13; 36, 24 I.	*C* fol. 1.	Sch. (J. Q R. XII). Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
5, 10 II—7, 29 I a.	*A* fol. 2.	Sch.-Ta. Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
6, 18 II—19 28 35; 7, 1 4 6 17 20—21 23—25.	*C* fol. 2.	Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
7, 29 I b—10, 12 I a.	*A* fol. 3.	Ad. (J. Q. R. XII). Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
10, 12 I b—12, 1 +.	*A* fol. 4.	Iidem.
12, 1 II—14, 11 II a.	*A* fol. 5.	Sch.-Ta. Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
14, 11 II b—16, 26 II a.	*A* fol. 6.	Iidem.
18, 31 II b—33; 19, 1—2; 20, 5—7; 37, 19 22 24 26; 20, 13.	*C* fol. 3.	Gaster (J. Q. R. XII). Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
20, 30—31.	*B* fol. 9 (post 41, 13).	C.-N. Sm. Schl. Schlg. Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
25, 8 13 17—24; 26, 1—2 I.	*C* fol. 4.	Sch. (J. Q. R. XII). Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
27, 5—6.	*A* fol. 2 (post 6, 22).	Sch.-Ta. Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
30, 11—31, 11.	*B* fol. 1.	Sch.-Ta. Lé. Str. Pet.[1] Kohn.
31, 12—32, 1 I +.	*B* fol. 2.	Margoliouth (J. Q. R. XII). Lé. Str. Pet.[1]
32, 1 II—33, 3.	*B* fol. 3.	Sch.-Ta. Lé. Str. Pet.[1]
35, 11—36, 26.	*B* fol. 4.	Iidem.
36, 24—37, 26.	*B* fol. 5.	Margoliouth (J. Q. R. XII). Lé. Str. Pet.[1]
37, 19 22 24 26.	*C* fol. 3.	Gaster (J. Q. R. XII). Lé. Str. Pet.[1]
37, 27—38, 27 II.	*B* fol. 6.	Sch.-Ta. Lé. Str. Pet.[1]
36, 29—38, 1 I.	*D* fol. 1.	Lé. Str. Pet.[1]
39, 10.	*B* fol. 11 (in margine ad 44, 15).	C.-N. Sm. Schl. Schlg. Lé. Str. Pet.[1]
39, 15 III—40, 8.	*B* fol. 7.	Sch. (Expositor 1896). C.-N. Sm. Lé. Schl. Schlg. Str. Pet.[1]
40, 9—41, 9 I.	*B* fol. 8.	C.-N. Sm. Lé. Schl. Schlg. Str. Pet.[1]
41, 9 II—42, 11 IV.	*B* fol. 9.	Iidem.
42, 11 V—43, 17 II.	*B* fol. 10.	Iidem.
43, 17 III—44, 16.	*B* fol. 11.	Iidem.
44, 17—45, 13.	*B* fol. 12.	Iidem.
45, 14—46, 6 IV.	*B* fol. 13.	Iidem.
46, 6 V—47, 10.	*B* fol. 14.	Iidem.
47, 11—48, 12 IV.	*B* fol. 15.	Iidem.
48, 12 V—49, 11.	*B* fol. 16.	Iidem.
49, 12 III—50, 22 II.	*B* fol. 17.	Sch.-Ta. Lé. Str. Pet.[1]
50, 22 III—51, 12 IV (7).	*B* fol. 18.	Iidem.
51, 12 IV (8) usque ad finem.	*B* fol. 19.	Iidem.

Consonantes textus secundum codices accuratissime exscripsi, textum talem omnino editurus, qualem isti codices hebraici exhibent. Quare orthographiam codicum (cf. Pet.[1] 11*—21*) etiam tum retinui, cum a scribendi modo communi differt. Ubi charta manuscripti exesa est vel atramentum diffluxit, quantum fieri poterat, textum supplevi ex margine necnon versionibus antiquis. Tunc vero omnes litteras suppletas uncis ([——]) inclusi. Iisdem uncis usus sum, si textum codicum emendavi, quod vero non factum est, nisi librarii error evidens est, vel si textus traditus verti nullo modo potest. Semper autem confirmationem vocum et mutatarum et suppletarum in notis adscripsi. Locos, quos probabiliter restituere non poteram, punctis (....) signavi. Consonantes traditas, suppletas, emendatas semper vocalibus adornavi, duces eligens versiones antiquas. Praeterea Soph pasuq manuscriptorum retinui necnon Silluq et 'Athnach semper, Makkeph plerumque, Metheg saepius, 'Ole wejored et Rebhia' gadol nonnumquam posui.

Ut quam commodissimum studiosis nostris usum libri reddam, etiam versionem latinam adiunxi. Quae praeterea necessaria esse videtur, quia consuetudo sermonis Iesu filii Sirach ab illa librorum protocanonicorum admodum recedit, ut lexica usitata hebraica ad vertendum textum hebraicum nostri libri saepissime non sufficiant. Quare etiam lexicidion hebraico-latinum vocabulorum novorum in fine addidi. Ut autem fundamentum huius versionis latinae eligendam esse censui editionem nostram ecclesiasticam antiquitus usitatam, veterem versionem latinam, quae in forma editionis Sixto-Clementinae in omnium manibus est. Verba ac litteras huius versionis, si fieri poterat, semper retinui; sin necesse erat ut ab ea deflecterem, modi interpretandi, quo S. Hieronymus in libris protocanonicis Vulgatae nostrae usus est, rationem habui.

Paderbornae, Dom. 2. Quadrages. 1904.

Norbertus Peters.

Conspectus editionum textus adhibitarum.

E. N. Adler, Some missing chapters of Ben Sira (J. Q. R. XII 466 sqq. London 1900).

A. E. Cowley and Ad. Neubauer, The Original Hebrew of a portion of Ecclesiasticus (39, 145—49, 11). Oxford 1897.

Facsimiles of the fragments hitherto recovered of the book of Ecclesiasticus in Hebrew. Oxford and Cambridge 1901.

דוד כהנא (David Kohn), חכמת בן סירא השלח IX, 150 sqq., 342 sqq. Warschau 1904. Continuabitur).

M. Gaster, A new fragment of Ben Sira (J. Q. R. XII 688 sqq. London 1900).

J. Halévy, Étude sur la partie du texte hébreu de l'Ecclésiastique récemment découverte. Paris 1897.

Idem, Le nouveau fragment hébreu de l'Ecclésiastique. Paris 1899.

J. Knabenbauer, Textus Ecclesiastici Hebraeus, descriptus secundum fragmenta nuper reperta, cum notis et versione litterali latina. Invenitur in Commentario in Ecclesiasticum eiusdem auctoris p. L—LXXXIII appendicis (Parisiis 1902).

J. Lévi, L'Ecclésiastique. Première partie, Paris 1898; Deuxième partie, Paris 1901.

— Fragments de deux nouveaux manuscrits hébreux de l'Ecclésiastique (R. É. J. XL 1 sqq. Paris 1900).

— The Hebrew text of the book of Ecclesiasticus, edited with brief notes and a selected glossary. Leiden 1904 (Semitic Study Series ed. by R. J. H. Gottheil and Morris Jastrow Jr. N° III).

G. Margoliouth, The Original Hebrew of Ecclesiasticus 31, 12—31 and 36, 22—37, 26 (J. Q. R. XII 1 sqq. London 1899).

N. Peters, Der jüngst wieder aufgefundene hebräische Text des Buches Ecclesiasticus untersucht, herausgegeben, übersetzt und mit kritischen Noten versehen. Freiburg 1902.

S. Schechter, A fragment of the Original Text of Ecclesiasticus (Expositor Juli 1896, 1 sqq. London).

— Genizah Specimens. Ecclesiasticus (J. Q. R. X 197 sqq. London 1898).

— A further fragment of Ben Sira (J. Q. R. XII 456 sqq. London 1900).

S. Schechter and C. Taylor, The Wisdom of Ben Sira. Cambridge 1899.

A. Schlatter, Das neugefundene hebräische Stück des Sirach (Beitr. z. Förd. christl. Theol. I. 5/6. Gütersloh 1897).

N. Schloegl, Ecclesiasticus (39, 12—49, 16). Wien 1901.

— Das Alphabet des Siraciden (Eccli 51, 13—29) (Z. D. M. G. 1899, p. 669 sqq).

R. Smend, Das hebräische Fragment der Weisheit des Jesus Sirach. Berlin 1897. (Abh. d. Kön. Ges. d. Wiss. zu Göttingen, phil.-hist. Kl. N. F. II, 2.)

Hermann L. Strack, Die Sprüche Jesus', des Sohnes Sirachs. Der jüngst wiedergefundene hebräische Text mit Anmerkungen und Wörterbuch. Leipzig 1903.

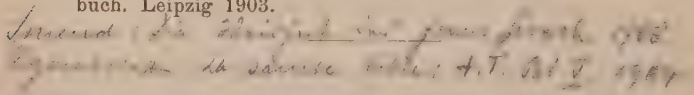

O. F. Fritzsche, Libri apocryphi Veteris Testamenti Graece. Leipzig 1871.

R. Holmes et J. Parsons, Vetus Testamentum Graecum cum variis lectionibus IV. Oxford 1827.

E. Klostermann, Analecta 26 sqq (Kollation des cod. 253). Leipzig 1895.

P. A. de Lagarde, Libri Veteris Testamenti apocryphi Syriace. Leipzig und London 1861.

H. B. Swete, The Old Testament in Greek. II. Cambridge 1891.

B. Waltonus, Biblia Sacra polyglotta IV. London 1657.

A. M. Ceriani, Codex Syro-hexaplaris Ambrosianus photolithographice. Mailand 1874 (Monumenta sacra et profana VII).

A. Dillmann, Biblia V. T. Aethiopica V. Berlin 1894.

P. de Lagarde, Ecclesiasticus (Sahidicus). Aegyptiaca 107 sqq. Göttingen 1883.

V. Loch, Biblia Sacra Vulgatae editionis II 300 sqq. Ratisbonae 1849.

Alii libri maioris momenti.

A. Edersheim, Ecclesiasticus (The Holy Bible, Apocrypha II 1 sqq. London 1888).

O. F. Fritzsche, Die Weisheit Jesus Sirachs (Kurzgef. exeg. Handbuch z. d. Apokryphen V. Leipzig 1859).

H. Grimme, Mètres et strophes dans les fragments hébreux du manuscrit *A* de l'Ecclésiastique. Leipzig 1901.

H. Herkenne, De Veteris Latinae Ecclesiastici capitibus I—XLIII. Lipsiae 1899.

J. Knabenbauer, Commentarius in Ecclesiasticum. Parisiis 1902.

N. Peters, Die sahidisch-koptische Übersetzung des Buches Ecclesiasticus. Freiburg 1899.

V. Ryssel, Die Sprüche Jesus', des Sohnes Sirachs, in E. Kautzsch, Die Apokryphen und Pseudepigraphen des A. T. I 230 sqq. Tübingen 1900.

— Die neuen hebräischen Fragmente des Buches Jesus Sirach und ihre Herkunft (Th. St. Kr. LXXIII 363 sqq 505 sqq; LXXIV 75 sqq 269 sqq 547 sqq; LXXV 205 sqq 347 sqq. Gotha 1900, 1901 1902).

Pleniorem catalogum litterarum ad nostrum librum pertinentium prius composui (Pet.[1] VIII—XI). Cui nunc addas, quaeso, praeter libros iam supra commemoratos hasce commentationes ex eo tempore editas:

J. K. Gasser, Die Bedeutung der Sprüche Jesu Ben Sira für die Datierung des althebräischen Spruchbuches. Gütersloh 1904.

J. A. H. Hart, Sir. 48, 17 a b (J. th. St. IV 591 sqq. London 1903).

— Primitive Exegesis as a factor in the corruption of texts of Scripture, illustrated from the versions of Ben Sira (J. Q. R. XV 647 sqq. London 1903).

P. Joüon, Eccli 44, 1—15. Der Prolog zum Preis der Väter (Z. k. Th. XXVII 585 sqq. Innsbruck 1903).

— Hat Ben Sira (Eccli 49, 4) Ezechiel als Verfasser des B. Job genannt? (Z. k. Th. XXVII 583 sq. Innsbruck 1903).

J. Knabenbauer, Einiges über die neu entdeckten Stücke des B. Sirach (St. a. M. L. LXII 526 sqq. Freiburg 1902).

D. S. Margoliouth, Three notes in Ecclesiasticus (The Expository Times XIII 331 sq. Edinburgh 1903).

F. Mari, L'originale ebraico dell'Ecclesiastico recentemente scoperto (Studi Rel. 1903 I 63 sq et II 170 sq. Cf. B. Z. 1903, 333).

F. Perles, Recensio librorum Lé. et Pet.[1] (O. L. V 490 sq. Berlin 1902).

— Recensio libri Str. (O. L. VI 452 sq. Berlin 1903).

N. Peters, Ecclesiastes und Ecclesiasticus (B. Z. I 47 sqq et 129 sqq. Freiburg 1903).

A. Rosenthal, Nochmals der hebräische Sirach (M. G. W. J. XLVI 325 sqq).

— Zerstreute Bemerkungen zum hebräischen Sirach (M. G. W. J. XLVI 49 sqq).

R. Smend, Recensio librorum Herk., Pet.*, Pet.[1] (Th. L. Z. 1903, 69 sqq et 73 sqq).

Studii del Peters e del Knabenbauer sui frammenti ebraici dell'‚Ecclesiastico' (La civiltà cattolica serie XVIII, vol. IX, p. 700 sqq. Roma 1903).

C. Taylor, The Wisdom of Ben Sira (J. Q. R. XV 440 sqq et 604 sqq. London 1903).

C. Taylor and J. H. A. Hart, Two notes on Enoch in Sir. 44, 16 (J. th. St. IV 589 sqq. London 1903).

Index compendiorum.

A = codex Alexandrinus graecus.
A = codex secundus hebraicus Ecclesiastici.
Ad. = E. N. Adler.[1]
Ae. = versio aethiopica.
Ar. = versio arabica.
Arm. = versio armeniaca (secundum Ed. vel Herk.).
ℵ = codex Sinaiticus graecus.
B = codex Vaticanus graecus.
B = codex primus hebraicus Ecclesiastici.
B. St. = Biblische Studien.
B. Z. = Biblische Zeitschrift.
C = codex Ephraemi rescriptus graecus.
C = codex tertius hebraicus Ecclesiastici.
C.-N. = A. E. Cowley and A. Neubauer.
Cp. = versio sahidico-coptica.
Cpl. = editio Complutensis.
D = codex quartus hebraicus Ecclesiastici.
Ed. = A. Edersheim.
Facs. = Facsimiles anni 1901.
Fr. = O. F. Fritzsche.
Gr. = versio graeca (LXX) secundum Swete.
H = codex Augustanus secundum Fr.
Hal. = J. Halévy.
Hb. = textus hebraicus secundum *A, B, C, D,* citationes.
Herk. = H. Herkenne.
J. Q. R. = Jewish Quarterly Review.
J. th. St. = Journal of theological Studies.
Kn. = J. Knabenbauer.
Lat. = versio Latina.

[1] Titulum plenum libri videas supra. Quod etiam de reliquis nominibus huius indicis valet.

Lé. = J. Lévi.

M = M¹ = M² = } notae marginales.

M. G. W. J. = Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums.

O. L. = Orientalistische Litteraturzeitung.

Pet. = N. Peters (1898).

Pet.¹ = N. Peters (1902).

R.É.J. = Revue des Études Juives.

Ry. = V. Ryssel.

Sch. = S. Schechter.

Schl. = A. Schlatter.

Schlg. = N. Schloegl.

Sch.-Ta. = S. Schechter and C. Taylor.

Sb. = versio syro-hexaplaris.

Sm. = R. Smend.

St. a. M. L. = Stimmen aus Maria Laach.

Str. = H. L. Strack.

Syr. = versio syriaca.

T = Textus hebraicus secundum *A, B, C, D,* qui est contrarius margini (M).

Ta. = C. Taylor.

Th. L. Z. = Theologische Litteraturzeitung.

Th. St. Kr. = Theologische Studien und Kritiken.

Z. A. W. = Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft.

Z. k. Th. = Zeitschrift für katholische Theologie.

23. 55. etc. = codices graeci secundum Holmes et Parsons.

\+ = addit.

\> = non habet.

— supra litteram = lectio dubia.

[——] = litterae suppletae vel emendatae.

. . . . . = locus, quem probabiliter restituere non possum.

חָכְמַת יֵשׁוּעַ בֶּן סִירָא

3, 6 I	. . . . .	. . . . .	*A.* 6 II
8 I	בְּנִי בְמַאֲמָר וּבְמַעֲשֶׂה כַּבֵּד אָבִיךָ	עֲבוּר יַשִּׂיגוּךָ כָּל־בְּרָכוֹת:	8 II
9 I	בִּרְכַּת אָב תְּיַסֵּד שֵׁרֶשׁ	וְקִלְלַת אֵם תִּנְתֹּשׁ נָטַע:	9 II
10 I	אַל תִּתְכַּבֵּד בְּקִלּוֹן אָבִיךָ	כִּי לֹא כָבוֹד הוּא לָךְ:	10 II
11 I	כְּבוֹד אִישׁ כְּבוֹד אָבִיו	וּמַרְבֶּה חֶטְא מְקַלֵּל אִמּוֹ:	11 II
12 I	בְּנִי הִתְחַזֵּק בִּכְבוֹד אָבִיךָ	וְאַל תַּעַזְבֵהוּ כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ:	12 II
13 I	וְגַם אִם יֶחְסַר מַדָּעוֹ עֲזוֹב לוֹ	וְאַל תַּכְלִים אוֹתוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו:	13 II
14 I	צְדָקַת אָב לֹא תִמָּחֶה	וּתְמוּר חַטָּאת הִיא תִּנָּ[טֵ]עַ[2]:	14 II
15 I	בְּיוֹם צָרָה תִּזָּכֵר לָךְ	כְּחֹם עַל כְּפוֹר לְהַשְׁבִּית עֲוֹנֶיךָ:	15 II
16 I	כִּי מְזִיד בּוֹזֶה אָבִיו	וּמַכְעִים בּוֹרְאוֹ מְקַלֵּל אִמּוֹ:	16 II
17 I	בְּנִי בְעָשְׂרְךָ הִתְהַלֵּךְ בַּעֲנָוָה	וְתֶאֱהַב מְנוּתָן מַתָּנוֹת:	17 II
18 I	מַעֲט נַפְשְׁךָ מִכָּל־גְּדוֹלַת עוֹלָם	וְלִפְנֵי אֵל תִּמְצָא רַחֲמִים:	18 II
20 I	כִּי רַבִּים רַחֲמֵי אֱלֹהִים	וְלַעֲנָוִים [יִגְלֶה[3] סוֹדוֹ:	+19 II

[1] Gr. et Syr. supponunt מְעִיקַּר אָבִיו יִרְבּוּ וְנָמַל עַל אֱלֹהִים מְכַבֵּד אִמּוֹ. Cf. Pet.[1]

[2] M Gr. Syr. תנתע codicis est lapsus calami! [3] יגלה ex errore in codice bis scriptum, sed 1° linea deletum.

3, 6 I . . . . . .

6 II . . . . . qui honorat matrem suam.

8 I Fili mi, in sermone et in opere honora patrem tuum,

8 II ut superveniant tibi omnes benedictiones.

9 I Benedictio patris firmat radicem,

9 II maledictio autem matris eradicat plantam.

10 I Ne glorieris in contumelia patris tui;

10 II non enim est gloria haec tibi.

11 I Gloria hominis gloria patris sui est,

11 II et peccatum multiplicat maledicens matri suae.

12 I Fili mi, persevera in honore patris tui,

12 II neve derelinquas eum omnibus diebus vitae tuae.

13 I Atque etiam si defecerit sensus eius, veniam da ei,

13 II neve spernas eum omnibus diebus vitae illius.

14 I Eleemosyna patris non erit in oblivione,

14 II et pro peccatis haec statuetur.

15 I In die tribulationis commemorabitur tibi,

15 II sicut aestus super pruinam solvet peccata tua.

16 I Nam sceleste agit qui spernit patrem suum,

16 II et exasperat creatorem suum maledicens matri suae.

17 I Fili mi, si dives es, ambula in mansuetudine

17 II et super eum qui dat munera diligeris.

18 I Humilia te coram omnibus magnis saeculi,

18 II et coram Deo invenies misericordiam,

20 I Quoniam magna misericordia Dei,

19 II+ et mansuetis revelabit mysterium suum.

21 I	פְּלָאוֹת מִמְּךָ אַל תִּדְרוֹשׁ	וּמְכוּסֶה מִמְּךָ אַל תַּחֲקוֹר:	A. 21 II
22 I	בַּמֶּה שֶׁהָרְשֵׁיתָ הִתְבּוֹנָן	וְאֵין לְךָ עֵסֶק בְּנִסְתָּרוֹת:	22 II
23 I	וּבְיוֹתֵר מִמְּךָ אַל תַּמֵּר	כִּי רַב מִמְּךָ הָרְאֵיתָ:	23 II
24 I	כִּי רַבִּים עָשְׁתּוּנִי בְנֵי אָדָם	וְדִמְיוֹנוֹת רָעוֹת[1] מַתְעוֹת:	24 II
26 I	לֵב כָּבֵד תִּכְאַב אַחֲרִיתוֹ	וְאוֹהֵב טוֹבוֹת יִנָּהֵג בָּהֶם:	26 II
27 I	לֵב כָּבֵד יֵרֵבּוּ מַכְאֹבָיו	וּמִתְחוֹלֵל מוֹסִיף עָוֹן עַל עָוֹן:	27 II
25 I	בְּאֵין אִישׁוֹן יֶחְסַר אוֹר	וּבְאֵין דַּעַת תֶּחְסַר חָכְמָה:	25 II
28 I a	אַל תָּרוּץ לִרְפָאוֹת מַכַּת לֵץ	כִּי אֵין לָהּ רְפוּאָה	28 I
		כִּי מִנֶּטַע רַע נִטָּעוֹ:	28 II
29 I	לֵב חָכָם יָבִין מְשָׁלֵי חֲכָמִים	וְאֹזֶן מַקְשֶׁבֶת לְחָכְמָה תִּשְׂמָח:	29 II
30 I	אֵשׁ לוֹהֶטֶת יְכַבּוּ מָיִם	כֵּן צְדָקָה תְכַפֵּר חַטָּאת:	30 II
31 I	פּוֹעֵל טוֹב יִקְרָאֶנּוּ בִּדְרָכָיו	וּבְעֵת מוֹטוֹ יִמְצָא מִשְׁעָן:	31 II
4, 1 I	בְּנִי אַל תְּלַעֲנ לְחַיֵּי עָנְיָ	וְאַל תַּרְאִיב נֶפֶשׁ עָנִי וּמַר נָפֶשׁ:	1 II
2 I	[2]רוּחַ נֶפֶשׁ חֲמֵרָה אַל תָּפֹוחַ	וְאַל תִּתְעַלֵּם מִמִּרְכָּדְךָ נָפֶשׁ:	2 II
3 I	אַל [תַּחְמִיר][3] מְעֵי דָּךְ	וְקֶרֶב עָנִי אַל תַּכְאִיב:	3 I a
3 II	אַל תִּמְנַע מַתָּן מִמְּסַכְּיֵנֶךָ	וְלֹא תַּכְוֶה שְׁא[וֹ]לוֹת[4] דָּל	4 I

[1] Sic etiam *A* clare (= Gr. Syr.). [2] In רוּחַ (sic *A* clare) ־ significat mendum librarii (Pet.[1] p. 11*). Cum T explanari nequeat, aut cum Gr. verbum dele, aut cum Syr. lege רוּחַ. Etiam רוָה (*satiatus*)

21 I Mirabiliora te ne quaesieris,
21 II et absconditum a te ne scruteris.
22 I Quod tibi permissum est, cogita;
22 II non enim tibi opus est absconditis.
23 I Neve in eo quod tibi nimis multum est agas contumaciter;
23 II plus enim quam pro te ostensum est tibi.
24 I Multae enim sunt cogitationes hominum,
24 II et imaginationes malae seducunt.
26 I Cor durum, malum erit novissimum eius,
26 II et qui amat bona, in illis occupatus erit.
27 I Cor durum, multi sunt dolores eius,
27 II et obstinatus adicit peccatum ad peccatum.
25 I Ubi pupilla abest, deficit lux,
25 II et ubi scientia abest, deficit sapientia.
28 I a Ne curras ad medicamenta plagae irrisoris,
28 I nam ei sanatio non est,
28 II quia ex planta mala planta eius est.

29 I Cor sapiens intellegit parabolas sapientium,
29 II et auris attenta de sapientia gaudebit.
30 I Ignem ardentem exstinguit aqua,
30 II sic eleemosyna expiat peccatum.
31 I Qui facit bonum, occurret ei in viis eius,
31 II et in tempore casus sui inveniet firmamentum.
4, 1 I Fili mi, ne illudas vitae pauperis,
1 II neve esurire sinas animam pauperis et amari animo.
2 I Spiritum animae indigentis ne increpes,
2 II neve te abscondas a fracto animo.
3 I Ne perturbes viscera inopis,
3 I a et interiora pauperis ne afflixeris.
3 II Ne deneges datum pauperi tuo,
4 I neque despicies petitiones inopis,

---

mihi in mentem venit; cf. Jr 31, 12. [3] תחמיר (= Gr. Syr.) Sch. Lé. Kn. Str.; in Facs. ego nihil cognoscere potui, quia atramentum diffluxit. [4] Sch. שאולתו in *A* est lapsus calami.

5 II	וְלֹא תִתֵּן לוֹ מָקוֹם לְקַלְלֶךָּ׃		
6 I	צוֹעֵק מַר רוּחַ בְּכֹאֵב נַפְשׁוֹ	וּבְקוֹל צַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע צוּרוֹ׃	6 II *A.*
7 I	הַאָהֵב לְנַפְשְׁךָ לְעֻדָּה	וּלְשִׁלְטוֹן עוֹד הַכֵּאֵף רֹאשׁ׃	7 II
8 I	חַט לְעָנִי אָזְנֶךָ	וַהֲשִׁיבֵהוּ שָׁלוֹם בַּעֲנָוָה׃	8 II
9 I	הוֹשַׁע מוֹצָק מִמְּצִיקֶיו	וְאַל תָּקוּץ רוּחֲךָ מִמִּשְׁפַּט יְשָׁר׃	9 II
10 I	הֱיֵה כְּאָב לִיתוֹמִים	וּתְמוֹר בַּעַל לְאַלְמָנוֹת׃	10 II
10 III	וְאֵל יִקָּרֵאךָ בֵּן	וְיָחֹנְךָ וְיַצִּילְךָ מִשָּׁחַת׃	10 IV
11 I	חָכְמוֹת לִמְּדָה בָּנֶיהָ	וְתָעִיד לְכָל־מְבִינִים בָּהּ׃	11 II
12 I	אֹהֲבֶיהָ אָהֲבוּ חַיִּים	וּמְבַקְשֶׁיהָ יַפִּיקוּ רָצוֹן מִ[יְהוָה][1]׃	12 II
13 I	וְתֹמְכֶיהָ יִמְצְאוּ כָבוֹד מִ[יְהוָה][1]	וַיְחָנוּ בִּבְרָכַת [יְהוָה][2]׃	13 II
14 I	מְשָׁרְתֶי קֹדֶשׁ מְשָׁרְתֶיהָ	וֵאלֹהִ[ים] בְּ[ית] מ[וֹשָׁבָהּ] אָ[הֵב][3]׃	14 II
15 I	שֹׁמֵעַ לִי יִשְׁפֹּט אֱמֶת	וּמַאֲזִין לִי יִחַן בַּחֲדָרֵי מִבְחָן׃	15 II
17 I	כִּי בְהִתָּנַבֵּר אֵלֶיךָ עִמּוֹ	וּלְפָנִים יִבְחָנְךָ בְּנִסְיוֹנוֹת׃	17 III
17 IV	וְעַד עֵת יְמַלֵּא לִבּוֹ בְּיָ	אָשׁוּב אֲאַשְּׁרֶנּוּ וְגָלִיתִי לוֹ מִסְתָּרָי׃	18
19 I	אִם יָסוּר וְנִטְ[ּ]תֶיהוּ[4]	וְיִסַּרְתִּיהוּ בַּאֲסוּרִים׃	19 I a
19 I b	אִם יָסוּר מֵאַחֲרַי אַשְׁלִיכֶנּוּ	וְאַסְגִּירֶנּוּ לַשְּׁדֵדִים׃	19 II

---

[1] ‘ה T. [2] ‘ה scriptum. [3] *A* exhibet ואלהו במא ויהא, quod verti nequit. Conicio hanc lectionem ex scriptione compendiosa non intellecta

5 II neque dabis ei locum tibi maledicendi.

6 I Clamat amarus spiritu in dolore animae eius,
6 II et vocem clamoris eius exaudiet Petra eius.
7 I Amatum te facito congregationi,
7 II et magnato magis humilia caput.
8 I Inclina pauperi aurem tuam,
8 II et redde ei salutationem in comitate.
9 I Libera vexatum a vexatoribus eius,
9 II neve acide ferat spiritus tuus iudicium rectum.
10 I Esto ut pater pupillis,
10 II et pro viro viduis.
10 III Et Deus vocabit te filium,
10 IV et miserebitur tui et liberabit te de fovea.

11 I Sapientia docet filios suos
11 II et monet omnes, qui attendunt ad eam.
12 I Qui illam diligunt, diligunt vitam,
12 II et inquirentes eam complectentur gratiam a Jahve.
13 I Et qui tenuerint eam, invenient honorem a Jahve,
13 II et habitabunt in benedictione Jahve.
14 I Serviunt sancto qui serviunt ei,
14 II et Deus domum habitationis eius diligit.
15 I Qui audit me, iudicabit recte,
15 II et qui attendit ad me, habitabit in cubiculis meis intimis.
17 I Quoniam in simulatione ambulabo cum eo,
17 III et in primis probabit (sc. Deus) eum in tentationibus,
17 IV Usque dum cor eius me impletum est,
18 redibo, dirigam eum et denudabo ei absconsa mea.
19 I Si aberraverit, inclinabo eum
19 I a et castigabo eum vinculis.
19 I b Si aberraverit a me, proiciam eum
19 II et tradam eum vastatoribus.

---

ortam esse, unde textum restituo secundum Syr. = ואלהי ב' מ' א'; ויהא compendiose lectionem Gr. continere puto (ויה' א' = ויהוה אהב pro אלהים אהב).
4 ונטותיהו erronee scriptum in T.

20 I	בְּנִי עֵת הָמוֹן שְׁמֹר וּפְחַד מֵרָע	וְאֶל נַפְשְׁךָ אַל תֵּבוּשׁ:	20 II *A.*
21 I	כִּי יֵשׁ בּ֫שֶׁת[1] מַשֵּׂאת עָוֹן	וְיֵשׁ בּשֶׁת כָּבוֹד וָחֵן:	21 II
22 I	אַל תִּשָּׂא פָנֶיךָ עַל נַפְשֶׁךָ	וְאַל תִּכָּשֵׁל לְמִכְשׁוֹלֶיךָ:	22 II
23 I	אַל תִּמְנַע דָּבָר בְּעוֹלָם	אַל תַּצְפִּין[2] אֶת־חָכְמָתֶךָ:	23 II
24 I	כִּי בְאוֹמֶר נוֹדַעַת חָכְמָה	וּתְבוּנָה בְּמַעֲנֵה לָשׁוֹן:	24 II
25 I	אַל תִּסָּרֵב עִם הָאֵל	וְאֶל־אֱלֹהִים הִיכָּנֵעַ:	25 II
26 I	אַל תֵּבוּשׁ לָשׁוּב מֵעָוֹן	וְאַל תַּעֲמוֹד לִפְנֵי שִׁבְלֶת:	26 II
27 I	אַל תַּצַע לְנָבָל נַפְשֶׁךָ	וְאַל תְּמָאֵן לִפְנֵי מוֹשְׁלִים:	27 II
27 III	אַל תֵּשֵׁב עִם שׁוֹפֵט עָוֶל	כִּי כַאֲשֶׁר כִּרְצוֹנוֹ תִּשְׁפֹּט עַמּוֹ:	27 IV
28 I	עַד הַמָּוֶת הֵיעָצֵה עַל הַצֶּדֶק	וְ[יַהְוֶה][3] נִלְחַם לָךְ:	28 II
28 III	אַל תִּקְרֵא בַעַל שְׂתָיִם	וְ[עַל][4] לְשׁוֹנְךָ אַל תְּרַגֵּל:	28 IV
29 I	אַל תְּהִי נַבְהָן בִּלְשׁוֹנֶךָ	וְרָפֵי וְרָשִׁישׁ בְּמַלְאַכְתֶּךָ:	29 II
30 I	אַל תְּהִי כְּבֶלֶב[5] בְּבֵיתֶךָ	וּמְוֻוָּר[6] וּמִתְיָרֵא[7] בְּמַלְאַכְתֶּךָ[8]:	30 II
31 I	אַל תְּהִי יָדְךָ פְּתוּחָה[9] לָקַחַת[10]	וּקְפוּצָה בְּתוֹךְ מַתָּן[11]:	31 II
5, 1 I	אַל תִּשָּׁעֵן עַל חֵילֶךָ	וְאַל תֹּאמַר יֵשׁ לְאֵל יָדִי:	1 II
1 III	אַל תִּשָּׁעֵן עַל כֹּחֶךָ	לָלֶכֶת אַחַר תַּאֲוֹת נַפְשֶׁךָ:	1 IV

---

[1] Librarius בשאת scripserat, sed vocalibus additis vocis בּשֶׁת significat mendum; punctum supra א (Sch. Lé. Kn.) Facs. non habet. [2] תקפוץ *C.*

20 I Fili mi, tempus commotionis observa et time malum,
20 II et pro anima tua ne confundaris.
21 I Est enim confusio adducens peccatum,
21 II et est confusio adducens gloriam et gratiam.
22 I Ne accipias faciem tuam adversus animam tuam,
22 II neve scandalizeris ad scandala tibi.
23 I Ne retineas verbum in perpetuum,
23 II ne abscondas sapientiam tuam.
24 I In verbo enim dignoscitur sapientia
24 II et intellectus in responsione linguae.
25 I Ne litiges cum Deo,
25 II et adversus numen te succumbe.
26 I Ne confundaris reverti a peccato,
26 II neve te sistas contra torrentem.
27 I Ne stulto te subiicias,
27 II neve recuses coram potentibus.
27 III Ne sedeas cum iudice iniquo,
27 IV quia, sicut secundum placitum eius est, iudicabis cum eo.
28 I Usque ad mortem certa pro iustitia,
28 II et Jahve expugnabit pro te.
28 III Ne appelleris susurro
28 IV neve in lingua tua calumnieris.
29 I Noli citatus esse in lingua tua
29 II et languidus et remissus in opere tuo.
30 I Noli esse sicut leo in domo tua
30 II et alienatus et terribilis in opere tuo.
31 I Ne sit manus tua porrecta ad accipiendum
31 II et collecta in medio donorum.
5, 1 I Ne innitaris in divitiis tuis,
1 II et ne dixeris: In manu mea est.
1 III Ne innitaris in robore tuo
1 IV ad eundum post concupiscentiam animae tuae.

---

3 ו T. 4 ואל T ex errore librarii; cf. ובלשונך 5,14. 5 כאריה C. 6 > C.
7 ומתחזו C. 8 בעבודתך C. 9 מושטת C. 10 לשאת C. 11 ובעת השב קדודה C

2 I	אַל תֵּלֵךְ אַחֲרֵי לִבְּךָ וְעֵינֶיךָ	לָלֶכֶת בַּחֲמוּדוֹת רָעָה׃	*A.* 2 II
3 I	אַל תֹּאמַר מִי יוּבַל כֹּחֲ[ךָ][1]	כִּי [יַהֲוֶה][2] מְבַקֵּשׁ נִרְדָּפִים׃	3 II
4 I	אַל תֹּאמַר חָטָאתִי וּמָה יֵּעָשֶׂה לִי	[מְאוּמָה][3] כִּי אֵל[4] אֶרֶךְ אַפַּיִם הוּא׃	4 II
4 III	אַל תֹּאמַר רַחוּם [יַהֲוֶה][2]	וְכֹל עֲוֹנוֹתַי יִמְחֶה׃	4 IV
5 I	[עַ]ל[6] סְלִיחָה אַל תִּבְטָח	לְהוֹסִיף עָוֹן עַל עָוֹן׃	5 II
6 I	וְאָמַרְתָּ רַחֲמָיו רַבִּים[7]	לִרְוֹב עֲוֹנוֹתַי[8] יִסְלָח׃	6 II
6 III	כִּי רַחֲמִים וְאַף עַ[מּ]וֹ	וְ[עַ]ל[9] רְשָׁעִים יָנוּחַ[10] רָגְזוֹ׃	6 IV
7 I	אַל תְּאַחֵר לָשׁוּב אֵלָיו	וְאַל תְּתַעַבֵּר מִיּוֹם אֶל־יוֹם[11]׃	7 II
7 III	כִּי פִתְאוֹם יֵצֵא וַעֲמָו	וּבְיוֹם[12] נָקָם תִּסָּפֶה׃	7 IV
8 I	אַל תִּבְטַח עַל נִכְסֵי שֶׁקֶר	כִּי לֹא יוֹעִילוּ בְיוֹם עֶבְרָה׃	8 II
9 I	אַל תְּהִיֶה[13] זוֹרֶה לְכָל־רוּחַ	וּפוֹנֶה דַּרְכְּךָ שְׁבוֹלֶת[14]׃	9 II
10 I	הֱיֵה סָמוּךְ עַל דַּעְתֶּךָ[15]	וְאֶחָד[16] יִהְיוּ[17] דְּבָרֶךָ[18]׃	10 II
11 I	הֱיֵה מְמַהֵר לְהַאֲזִין[19]	וּבְאֶרֶךְ רוּחַ הָשֵׁב פִּתְגָּם[20]׃	11 II
12 I	אִם יֵשׁ אִתְּךָ עֲנֵה רֵעֶךָ[21]	וְאִם אַיִן[22] יָדְךָ עַל פִּיךָ׃	12 II
13 I	כָּבוֹד וְקָלוֹן בְּיַד[23] בּוֹטֵא[24]	וּלְשׁוֹן אָדָם מַפָּלָתוֹ[25]׃	13 II

---

[1] Syr. כחו *A* contextus non admittit. [2] יי *A*. [3] > מאומה *C*. [4] יהוה *C* (יי). (= v. 3 II). [5] St. III—IV > *C*. [6] R. Nissim (Sch.). אל *A* initium versuum praecedentium attulit. [7] רבים רחמיו *C*. [8] עוונותי *C*. [9] *C*. ואל *A* est lapsus calami. [10] יניח *C*. [11] ליום *C*. [12] ובעת *C*.

2 I Ne sequaris cor tuum et oculos tuos
2 II ad eundum in desideriis malis.
3 I Ne dixeris: Quis ferre potest robur meum?
3 II Jahve enim vindicat vexatos.
4 I Ne dixeris: Peccavi, et quid minimum mihi accidit?
4 II Jahve enim patiens est.
4 III Ne dicas: Misericors est Jahve,
4 IV et omnia peccata mea delebit.
5 I De remissione noli confidere
5 II adiciendo peccatum super peccatum,
6 I Et dicendo: Miseratio eius magna est,
6 II multitudinis peccatorum meorum miserebitur.
6 III Misericordia enim et ira cum illo,
6 IV et super peccatoribus quiescit ira illius.
7 I Ne tardes converti ad eum,
7 II et ne differas de die in diem.
7 III Subito enim veniet ira illius,
7 IV et in die vindictae abripieris.
8 I Ne confidas divitiis vanis;
8 II non enim proderunt in die irae.
9 I Ne sis ventilans in omnem ventum
9 II et te vertens ad viam torrentis.
10 I Esto firmus in scientia tua,
10 II et unum sit verbum tuum.
11 I Esto celer ad audiendum,
11 II et in tarditate spiritus proferas responsum.
12 I Si tecum est aliquid, responde proximo tuo,
12 II sin autem, sit manus tua super os tuum.
13 I Gloria et ignominia in manu loquacis,
13 II et lingua hominis subversio est ipsius.

---

[12] תחי *C*. [14] ואל תלך לכל שביל *C*. [15] דברך *C*. [16] Etiam *C* אחד habet; ד sicut saepe ר simile scriptum est. [17] יהיה *C*. [18] דבריך *C*. [19] היה נכון בשמועה טובה *C*. [20] ובארך ענה חעגה נכונה *C*. [21] ריעך *C*. [22] + שים *C*. [23] ביוד scriptum in *A*; ביד *C*. [24] בוטה *C*. [25] מפליטו *C*.

14 I	אַל תִּקְרֵא בַעַל שְׁתָּיִם	וּבִלְשׁוֹנְךָ אַל תְּרַגֵּל רֵעַ:	*A.* 14 II
14 III	כִּי עַל גַּנָּב נִבְרְאָה בֻּשֶׁת	חֶרְפָּה רָעָה[] [עַל][1] בַּעַל שְׁתָּיִם[2]:	14 IV
15	מְעַט וְהַרְבֵּה אַל תַּשְׁחֵת	וְתַחַת אוֹהֵב אַל תְּהִי שׂוֹנֵא:	6, 1 I
1 II	שֵׁם רַע וְקָלוֹן תּוֹרִישׁ חֶרְפָּה	כֵּן אִישׁ רַע בַּעַל שְׁתָּיִם:	1 III
2 I	אַל תִּפּוֹל בְּיַד נַפְשֶׁךָ	וּתְעַבְּה חֵילְךָ עָלֶיךָ:	2 II
3 I	עָלֶיךָ תֹּאכַל וּפֵרֶיךָ תְּשָׁרֵשׁ	וְהִנִּיחַתְךָ כְּעֵץ יָבֵשׁ:	3 II
4 I	כִּי נֶפֶשׁ עַוָּה תַּשְׁחִית בְּעָלֶיהָ	וְשִׂמְחַת שׂוֹנֵא תַּשְׂוֵם:	4 II
5 I	חֵיךְ עָרֵב יַרְבֶּה אוֹהֵב	וְשִׁפְתֵי חֵן שׂוֹאֲלוּ שָׁלוֹם:	5 II
6 I	אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְךָ יִהְיוּ רַבִּים	וּבַעַל סוֹדְךָ אֶחָד מֵאָלֶף:	6 II
7 I	קָנִיתָ אוֹהֵב בְּנִיסָּיוֹן[3] קְנֵהוּ	וְאַל תְּמַהֵר לִבְטֹחַ עָלָיו:	7 II
8 I	כִּי יֵשׁ אוֹהֵב כְּפִי עֵת	וְאַל יַעֲמוֹד בְּיוֹם צָרָה:	8 II
9 I	יֵשׁ אוֹהֵב נֶהְפָּךְ לְשׂוֹנֵא	וְאֶת־רִיב חֶרְפָּתְךָ יֶחְשׂוֹף:	9 II
10 I	יֵשׁ אוֹהֵב חַבַר שֻׁלְחָן	וְלֹא יִמְצֵא בְיוֹם רָעָה:	10 II
11 I	בְּטוּבָתְךָ הוּא כָמוֹךָ	וּבְרָעָתְךָ יִתְנַדֶּה מִמֶּךָ:	11 II
12 I	אִם תַּשִּׂיגְךָ רָעָה יַהֲפֹךְ בָּךְ	וּמִפָּנֶיךָ יִסָּתֵר:	12 II
13 I	מִשְׂנְאֶיךָ הִבָּדֵל	וּמֵאֹהֲבֶיךָ הִשָּׁמֵר:	13 II
14 I	אוֹהֵב אֱמוּנָה אוֹהֵב תְּקוֹף	וּמוֹצְאוֹ מָצָא חֵן:	14 II

[1] Gr. Syr. על ante בעל facile omitti poterat; de ו vocis רעהו videas Pet.[1] חרפה רעהו ב׳ ש׳ codicis verti nequit. [2] St. I—II in codice *A* etiam post 4, 28 invenitur. [3] Sic codex secundum Facs. habet, non בניסון

14 I Ne appelleris susurro,
14 II et lingua tua ne calumnieris.
14 III Super furem enim creata est confusio,
14 IV denotatio pessima super bilinguem.
15 In pusillo et magno ne perverse agas,
6, 1 I et pro amico noli fieri inimicus.
1 II Famam malam et ignominiam hereditabit maledica,
1 III similiter vir malus, susurro.
2 I Ne cadas in potestatem animae tuae,
2 II ut tumescere faciat robur tuum super te,
3 I Folia tua comedat et fructus tuos perdat,
3 II et te relinquat velut lignum aridum.
4 I Anima enim nequam disperdet, qui eam habent,
4 II et gaudium inimici continget illos.
5 I Verbum dulce multiplicat amicos,
5 II et labiis gratiosis salus dicitur.
6 I Viri pacis tuae sint multi,
6 II et consiliarius tuus sit unus de mille.
7 I Possedisti amicum, in tentatione posside eum,
7 II et ne facile credas ei.
8 I Est enim amicus secundum tempus
8 II et non permanebit in die tribulationis.
9 I Est amicus, qui convertitur in inimicum,
9 II et rixam convicii tui denudabit.
10 I Est amicus socius mensae,
10 II et non invenietur in die calamitatis.
11 I In felicitate tua est sicut tu,
11 II et in calamitate tua fugiet a te.
12 I Si calamitas tetigerit te, vertet se contra te,
12 II et a facie tua abscondet se.
13 I Ab inimicis tuis separare,
13 II et ab amicis tuis attende.
14 I Amicus fidelis, amicus fortis,
14 II qui autem invenit illum, invenit divitias.

(Sch. Lé. Kn. Str.). 4 אֹ 1ª manu (?); nunc ו supra ה scriptum est.

15 I	לְאוֹהֵב אֱמוּנָה אֵין מְחֵיר	וְאֵין מִשְׁקָל לְטוֹבָתוֹ׃	*A.* 15 II
16 I	צְרוֹר חַיִּים אוֹהֵב אֱמוּנָה	יִרְאֶ֫[נּוּ][1] אֶל יַשִּׂגֵם׃	16 II
17 II	כִּי כָמוֹהוּ בֶּן רֵעֵהוּ	וְכִשְׁמוֹ בֶּן מַעֲשָׂיו׃	17 II a
18 I	. . . . .	תַּשֹּׂג חָכְמָה[2]׃	18 II
19 I	כַּחֹרֵשׁ וְכַקּוֹצֵר קָרֵב אֵלֶיהָ	וְקָוֵה לְרֹב[3] תְּבוּאָתָהּ׃	*C.* 19 II
19 III	כִּי בַעֲבָדָתָהּ מְעַט תַּעֲבֹד	וּלְמַהֵר תֹּאכַל פְּרִיָהּ׃	*A.* 19 IV
20 I	עֲקֻבָּה הִיא לָאֱוִיל	וְלֹא יְכַלְכְּלֶנָּה חֲסַר לֵב׃	20 II
21 I	בְּאֶבֶן מַשָּׂא תִּהְיֶה עָלָיו	וְלֹא יְאַחֵר לְהַשְׁלִיכָהּ׃	21 II
22 I	כִּי הַמּוּסָר כִּשְׁמָהּ כֵּן הוּא	וְלֹא לְרַבִּים הִיא נְכוֹחָה[4]׃	22 II
22 II a	כְּלִי יוֹצֵר לְבָעֵר כִּבְשָׁן	וְכָמֹהוּ אִישׁ עַל חֶשְׁבּוֹנוֹ׃	22 II b
22 II c	עַל עֲבֹרַת עֵץ יְהִי פֶּרִי	כֵּן חֶשְׁבּוֹן עַל יֹצֵר אֶחָד[5]׃	22 II d
25 I	הַט שִׁכְמְךָ וְשָׂאֵהוּ	וְאַל תָּקֹץ בְּתַחְבּוּלֹתֶיהָ׃	25 II
27 I	דְּרֹשׁ וַחֲקֹר בַּקֵּשׁ וּמְצָא	וְהֶחֱזַקְתָּהּ וְאַל תַּרְפֶּהָ׃	27 II
28 I	כִּי לְאָחוֹר תִּמְצָא מְנוּחָתָהּ	וְתֶהָפְכֶ֫[נָּה][6] לְךָ לְתַעֲנוּג׃	28 II
29 I	וְהָיְתָה לְךָ רִשְׁתָּהּ מִכּוֹן עֹז	וַחֲבִלָתָהּ בִּגְדֵי כָתֶם׃	29 II
30 I	עֶלִי זָהָב עוּלָּהּ	וּמוֹסְרוֹתֶיהָ פְּתִיל תְּכֵלֶת׃	30 II

---

[1] Quod contextus (ישיגם) postulat et Gr. habet; יראו *A*. [2] > v. 18 *A*; *C* fol. 2 incipit a v. 18 II b. Secundum Gr. et Syr. Pet.[1] textum sic supplevit: בְּנִי מִנְּעוּרֶיךָ קַבֵּל מוּסָר וְעַד שֵׂיבָה תַּשִּׂיג חָכְמָה׃ [3] לרוב *C*. [4] Codex

15 I Amico fideli non est pretium,
15 II et non est ponderatio bonitatis eius.
16 I Saccus vitae amicus fidelis,
16 II qui metuunt Deum, inveniet illos.
17 II Quoniam sicut ipse ita erit amicus illius,
17 IIa et sicut nomen eius, ita opera eius.
18 I . . . . . .
18 I . . . . . invenies sapientiam.
19 I Quasi is, qui arat et seminat, accede ad eam,
19 II et sustine magnum proventum illius.
19 III In opere enim ipsius exiguum laborabis,
19 IV et cito edes fructum illius.
20 I Aspera est indocto,
20 II et non permanebit in illa excors.
21 I Quasi lapis onerans erit in illo,
21 II et non demorabitur proicere illam.
22 I Disciplina enim secundum nomen est eius,
22 II et non est multis directa.
22 IIa Vas figuli urendum est in fornace,
22 IIb et sicut illud homo in cogitatione sua.
22 IIc Secundum culturam ligni erit fructus,
22 IId sic cogitatio secundum animum alicuius.
25 I Inclina humerum tuum, et porta illam,
25 II et ne acedieris gubernatione eius.
27 I Quaere et investiga, pete, et invenies,
27 II et apprehende eam neve derelinquas eam.
28 I In novissimis enim invenies requiem eius,
28 II et convertetur tibi in oblectationem.
29 I Et erunt tibi compedes eius in arcem fortitudinis,
29 II et vinculum illius in stolas gloriae.
30 I Axis aureus iugum eius,
30 II et vincula illius funiculus purpureus.

---

habet נִכְוָחָה, significaturus נוֹכָחָה (part. f. ni. radicis יכח). [5] St. II a—d = 27, 5—6. [6] *C.* ונהפך *A*

31 I	בִּגְדֵי כָבוֹד תִּלְבָּשֶׁנָּה	וַעֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת תְּעַטְּרֶנָּה:	*A.* 31 II
32 I	אִם תַּחְפּוֹץ בְּנִי תִּתְחַכָּם	וְאִם תְּשַׁוֶּה לִבְּךָ תַּעֲרֹם:	32 II
33 I	אִם תּוֹבֵא לִשְׁמֹעַ[1]	וְהַט אָזְנְךָ תְּוָסֵר:	33 II
35 I	כָּל־שִׂיחָה חֲפוֹץ לִשְׁמֹעַ	וּמְשַׁל בִּינָה אַל יֵצֵאֶךָּ:	35 II
36 I	רְאֵה מ[ה][2] יָבִין וְשַׁחֲרֵיהוּ	וְתִשְׁחוֹק בְּסִיפֵי רַגְלֶךָ:	36 II
37 I	וְהִתְבּוֹנַנְתָּ בְּיִרְאַת עֶלְיוֹן	וּבְמִצְוֹתָו תֵּהֶגֶה תָּמִיד:	37 II
37 III	וְהוּא יָבִין לִבֶּךָ	וַאֲשֶׁר אִוִּיתָה יְחַכְּמֶךָ:	37 IV
7, 1	אַל תַּעַשׂ לְךָ[3] רַע[4] [רָעָ][5] וְאַל יַשִּׂיגֶךָּ	הַרְחֵק מֵעָוֹן וְיֵט מִמֶּךָּ:	2
3 I	אַל תֵּרַע חֲדִישִׁי עַל אָח	פֶּן תִּקְצֶרְהוּ שִׁבְעָתָיִם:	3 II
4 I	אַל תְּבַקֵּשׁ מֵאֵל מֶמְשָׁלֶת	וְכֵן מֶמֶלֶךְ[6] מוֹשַׁב כָּבוֹד:	4 II
5 I	אַל תִּצְטַדַּק לִפְנֵי מֶלֶךְ	וּפְנֵי מֶלֶךְ אַל תִּתְבּוֹנָן:	5 II
6 I	אַל תְּבַקֵּשׁ לֶהֱיוֹת מוֹשֵׁל	אִם אֵין לְךָ חַיִל לְהַשְׁבִּית זָרוֹן:	6 II
6 III	פֶּן־תָּגוּר מִפְּנֵי נָדִיב	וְנָתַ[תָּ]ה[7] בָצַע בִּתְמִימֶיךָ:	6 IV
7 I	אַל תִּרְשַׁיְּעֵךְ בַּעֲדַת שַׁעֲרֵי אֵל	וְאַל תַּפִּילֵךְ בִּקְהָלָה:	7 II
8 I	אַל תִּקְשׁוֹר לִשְׁנוֹת חַטָּ[את][8]	כִּי בְאַחַת לֹא תִנָּקֶה:	8 II
15 I	אַל תָּאִיץ בִּצְבָא מִלְאֶכֶת עֲבֹדָה	הִי[9] [מֵ]אֵל[10] נֶחֱלָקָה:	15 II

[1] לשמוע *C.* [2] מי postulat contextus, v. 34 Gr. (τὰς σοφός) necnon Gr. et Syr. מה (*A*) ראה antecedens adduxit. [3] לך > *C* Gr. Syr. [4] *C.* רעה *A.* [5] *C.* רעה *A* contempto masculino praecedentis ישיגך. [6] כמלך *C.* [7] *A* mendose ונתונה. [8] *A* compendiose חט; חטאת postulat fem. st. II, si pluralis Gr. et Syr. memores sumus, qui חטאה excludit. [9] היא = הי (cf. הוא = הו

31 I Stolas honoris indues eam,
31 II et coronam gloriae superpones illam.
32 I Si appetis, fili mi, sapiens fies,
32 II et si accommodaveris animum tuum, prudens eris.
33 I Si vis audire,
33 II inclina aurem tuam: erudieris.
35 I Omnem narrationem dilige audire,
35 II et proverbium intellectus non effugiat a te.
36 I Vide, quis sensatus sit, et quaere eum,
36 II et limina mea exterat pes tuus.
37 I Et cogitatum tuum habe in timore Altissimi
37 II et in mandatis illius, et meditaberis assidue.
37 III Et ipse reddet intellegens cor tuum,
37 IV et, quod concupiscis, faciet te sapientem.
7, 1 Noli tibi facere malum, et non te apprehendet malum;
2 discede ab iniquitate, et deficiet abs te.
3 I Noli captare novissima adversus fratrem,
3 II ne id metas septuplum.
4 I Noli quaerere a Deo ducatum,
4 II neque a rege cathedram honoris.
5 I Non te justifices ante regem,
5 II et penes regem noli videri sapiens.
6 I Noli quaerere fieri judex,
6 II nisi valeas virtute irrumpere insolentiam,
6 III Ne forte extimescas faciem potentis,
6 IV et afferas detrimentum aequitati tuae.
7 I Ne te in culpa ponas in concilio in portis Dei,
7 II nec te subvertas in congregatione.
8 I Ne constituas duplicare peccatum,
8 II nec enim in uno eris immunis.
15 I Ne aegreferas molestiam operis rusticationis
15 II ipsa a Deo assignata est.

15, 19; 32 [35], 3 in marg.; Jer. 29, 23 כ׳). 10 באל *A* mendose; (עליון) מ Gr.

10 I	אַל תְּתַקַּצֵּר בִּתְפִלָּה	וּכְצִדָקָה אַל תִּתְעַבָּר:	*A.* 10 II
11 I	אַל תָּבֻז לֶאֱנוֹשׁ בְּמַר רֽוּחַ	זְכֹר כִּי יֵשׁ מֵרִים וּמַשְׁפִּיל	11 II
12 I	אַל תַּחֲרוֹשׁ חָמָס עַל אָח	וְכֵן עַל רֵעַ וְחָבֵר יַחְדָּו:	12 II
13 I	אַל תַּחְפֹּץ לְכַחֵשׁ עַל בָּחַשׁ	כִּי תִקְוָתוֹ לֹא תְנַעֵם:	13 II
14 I	אַל תְּסַוֵּד בְּעֲרַת שָׂרִים	וְאַל תִּישֵׁן דָּבָר בִּתְפִלָּה:	14 II
16 I	אַל תַּחְשֻׁבְךָ[1] בִּמְתֵי עָם	זְכוֹר ע[בָ]רון[2] לֹא יִתְעַבָּר:	16 II
17 I	מְאֹד מְאֹד הַשְׁפֵּל[3] גַּאֲוָה	כִּי תִקְוַת אֱנוֹשׁ רִמָּה[4]:	17 II
17 II a	אַל תָּאֵץ לֵאמֹר לְפֶרֶץ	גַּל אֶל אֵל וּרְצֵה דַרְכּוֹ:	17 II b
18 I	אַל תָּמֵר אוֹהֵב בְּמֵחִיר	וְאָח תָּלוּי בְּזָהָב אוֹפִיר:	18 II
19 I	אַל תִּמְאַס אִשָּׁה מַשְׂכֶּלֶת	וְטוֹבַת חֵן מִפְּנִינִים:	19 II
20 I	אַל תָּ[ר]ַע[5] [עֶבֶד][6] עוֹבֵד אֱמֶת	וְכֵן שָׂכ[י]ר[7] נוֹתֵן נַפְשׁוֹ:	20 II
21 I	עֶבֶד מַשְׂכִּיל חָבֹב[8] כְּנֶפֶשׁ	[אַ]ל תִּמְנַע מִמֶּנּוּ חָפֶשׁ:	21 II
22 I	בְּהֵמָה לְךָ רְאֵה עֵינֶךָ	וְאִם אוּמָנָה הִיא הַעֲמִידָהּ:	22 II
23 I	בָּנִים לְךָ יַסִּיר[9] אוֹתָם	וְשָׂא לָהֶם נָשִׁים בִּנְעוּרֵיהֶם:	23 II
24 I	בָּנוֹת[10] לְךָ נְצוֹר שְׁאֵרָם	וְאַל תָּאֵר[11] אֲלֵהֶם[12] פָּנִים:	24 II
25 I	הוֹצֵא[13] בַּת וְיֵצֵא עֶסֶק	וְאֶל[גֶּ]בֶר נָבוֹן[14] חַבְּרָהּ:[15]	25 II

[1] Sic codex (non תחשיבך). De ו apud Qameṣ-chaṭuph cf. Pet.[1] 11* infra. [2] Gr. Syr. עכרון *A.* [3] השפל *C.* [4] לרמה *C*; cf. לפרץ et vide H. Grimme, Psalmenprobleme (Freiburg 1902) 28 sq et O. L. 1902, 383. [5] *C* Gr. Syr. תדע *A.* [6] *C* Gr. Syr. באמת *A.* [7] *C* Gr. Syr. שוכר *A.*

10 I Noli esse impatiens in oratione,
10 II et in eleemosyna ne moreris.
11 I Non contemnas hominem in amaritudine animae,
11 II memento, quod est, qui exaltat et humiliat.
12 I Noli arare iniuriam adversus fratrem
12 II neque in amicum et socium simul.
13 I Noli velle mentiri post mendacium,
13 II spes enim illius non est bona.
14 I Noli verbosus esse in conventu principum,
14 II et non iteres verbum in oratione.
16 I Non te reputes in viris populi,
16 II memento irae, quae non tardabit.
17 I Valde, valde humilia superbiam,
17 II quoniam spes hominis vermis.
17 II a Ne aegre feras dicendo: Calamitas!
17 II b Volve in Deum et approba viam eius.
18 I Ne commutes amicum pecunia,
18 II et fratrem carissimum auro Ophir.
19 I Noli contemnere mulierem sensatam,
19 II bonitas enim gratiae est super margaritas.
20 I Non laedas servum fideliter operantem,
20 II neque mercenarium dantem animam suam.
21 I Servum sensatum dilige quasi animam,
21 II non defraudes illum libertate.
22 I Pecora tibi sunt, ecce oculi tui!
22 II et si sunt utilia, retine illa.
23 I Filii tibi sunt, erudi illos,
23 II et sume illis mulieres in iuventute eorum.
24 I Filiae tibi sunt, serva corpus illarum,
24 II et non ostendas hilarem faciem ad illas.
25 I Educ filiam, et exibit molestia,
25 II et homini sensato conjunge illam.

---

8 אהוב *C.* 9 יסר *C.* 10 בנים *C.* 11 תאר *C.* 12 לדם *C.* 13 הוציא *C.*
14 *C.* נבון גבר *A contra grammaticam.* 15 זבדה *C.*

26 I	אִשָּׁה לְךָ אַל תִּתְעַבָּהָ	וּשְׁנוֹאָה אַל תַּאֲמֵן בָּהּ׃	*A.* 26 II
29 I	בְּכָל־לִבְךָ פְּחַד אֶל	וְאֶת־כֹּהֲנָיו הַקְדֵּישׁ׃	29 II
30 I	בְּכָל־מְאוֹדְךָ אֱהוֹב עוֹשֶׂךָ	וְאֶת־מִשְׁרְתָיו לֹא תַעֲזֹב׃	30 II
31 I	כַּבֵּד אֶל וַהֲדַר כֹּהֵן	וְתֵ[ן חֶ]לְקָם[1] כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָה׃	31 II
31 III	לֶחֶם אַבִּירִים וּתְרוּמַת יָד	וְזִבְחֵי צֶדֶק וּתְרוּמַת קֹדֶשׁ׃	31 IV
32 I	וְגַם לְאֶבְ[יוֹן הוֹשִׁי]ט[2] יָדְךָ	לְמַעַן תִּשָּׁלֵם בִּרְכָתֶךָ׃	32 II
33 I	תֵּן מַתָּן לְכָפְנִי כָּל־חָי	וְגַם מֵמִית אַל תִּמְנַע חָסֶד׃	33 II
34 I	אַל תִּתְאַחַר מִבְּכִים	וְעִם אֲבֵלִים תִּתְאַבָּל׃	34 II
35 I	אַל תֶּאֱנַח לֵב מֵאוֹדֶב[3]	כִּי מִמֶּנּוּ תֵאָהֵב׃	35 II
36 I	בְּכָל־מַעֲשֶׂיךָ זְכוֹר אַחֲרִית	וּלְעוֹלָם לֹא תֵשְׁחֵת׃	36 II
1 I	8, אַל תָּרִיב עִם אִישׁ גָּדוֹל	לָמָּה תָּשׂוּב עַל יָדָו׃	1 II
1 IIa	אַל תָּרִיב עִם קָשֶׁה מִמֶּ[נְּךָ][4]	לָמָּה תִּפּוֹל בְּיָדָו׃	1 IIb
2 I	אַל תַּחֲרֹשׁ עַל אִישׁ לו[ן][5] הֵן	פֶּן יִשְׁקֹל מְחִירְךָ וְאָבְדָתָ׃	2 II
2 III	כִּי רַבִּים הִפְחִיז וָהֵבֶ	וְה[וֹא][6] יַשְׁגֶּה־לֵב נְ[דִיבִים][7]׃	2 IV
3 I	אַל תִּינָץ עִם אִישׁ לָשׁוֹן	וְאַל תִּתֵּן עַל אֵשׁ עֵץ׃	3 II
4 I	[אַל][8] תְּרַגֵּיל עִם אִישׁ אֱוִיל	פֶּן יָבוּז לִנְדִיבִים׃	4 II

[1] Supplevi ח ן ex Gr. et Syr. [2] Litteras in codice dilutas supplevi secundum Gr. et Syr. [3] Sic codex! [4] Syr. Litterae מך in codice dilutae sunt. [5] Gr. Syr. לא *A.* [6] Gr. Syr.; pro והן (Ad. Lé. Str. Kn.) spatium in *A* nimis magnum. [7] Litterae, quae in codice non iam legi

26 I Mulier tibi est, non detesteris illam,
26 II et odibili ne credas ei.
29 I In toto corde tuo time Deum,
29 II et sacerdotes illius sanctifica.
30 I In omni virtute tua dilige creatorem tuum,
30 II et ministros eius ne derelinquas.
31 I Honora Deum et honorifica sacerdotem,
31 II et da partem illorum, sicut mandatum est tibi,
31 III Panem fortium et datum brachiorum,
31 IV victimas iustitiae et sacrificium sanctificationis.
32 I Et pauperi quoque porrige manum,
32 II ut perficiatur benedictio tua.
33 I Da datum in conspectu omnis viventis,
33 II et mortuo quoque non prohibeas caritatem.
34 I Non desis plorantibus,
34 II et cum lugentibus luge.
35 I Ne subtrahas cor ab aegrotante,
35 II ab illo enim diligeris.
36 I In omnibus operibus tuis memorare novissima,
36 II et in aeternum non peccabis.
8, 1 I Non litiges cum homine potente;
1 II ad quid converteris contra manus eius?
1 IIa Non litiges cum potentiore te;
1 IIb ad quid incides in manus illius?
2 I Non contendas cum viro locuplete,
2 II ne forte solvat pretium tuum et pereas.
2 III Multos enim superbos fecit aurum,
2 IV et ipsum seducit cor principum.
3 I Non litiges cum homine linguato,
3 II et non strues in ignem lignum.
4 I Non communices homini indocto,
4 II ne contemnat nobiles.

---

possunt, suppletae sunt secundum Gr. et Syr. ▪ בּ Gr. Syr., in *A* dilutum.

5 I	אַל תַּ[כְ]לִים[1] אִי[שׁ][1] שְׁב מִפָּשַׁע	וְזֹכֶר כִּי כֻלָּנוּ חַיָּבִים:	*A.* 5 II
6 I	אַל תְּבַיֵּשׁ אֱנו[שׁ][1] יָשִׁישׁ	כִּי נִמְאָה מְזֻקָּנִים:	6 II
7 I	אַל תִּתְהַלֵּל עַל גֹּעַ	זְכֹר כֻּלָּנוּ נֶאֱסָפִים:	7 II
8 I	[אַ]ל[2] תִּטֹּשׁ שִׂיחוֹת חֲכָמִים	וּבְחִידֹתֵיהֶם הִתְרַמָּשׁ:	8 II
8 III	כִּי מִמֶּנּוּ תִּלְמַד לָקַח	לְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי שָׂרִים:	8 IV
9 I	אַל תִּמְאַס בִּשְׁמִיעַת שָׁבִים	אֲשֶׁר שָׁמְעוּ מֵאֲבוֹתָם:	9 II
9 III	כִּי מִמֶּנּוּ תִּקַּח שֵׂכֶל	בְּעֵת צָרֵךְ לְהָשִׁיב פִּתְגָם:	9 IV
10 I	אַל תִּצְלַח בְּנַחֲלַת רָשָׁע	פֶּן־תִּבָּעֵר בְּשִׁבִּיב אִשּׁוֹ:	10 II
11 I	אַל תָּזוּחַ מִפְּנֵי לֵץ	לְהוֹשִׁיבוֹ כְּאוֹרֵב לְפָנֶיךָ:	11 II
12 I	אַל תִּלְוֶה חָזָק מִמֶּךָּ	וְאִם הִלְוִיתָ כְּמַאֲבֵד:	12 II
13 I	אַל תַּעֲרֹב יֹתֵר מִמֶּךָּ	וְאִם עָרַבְתָּ כְּמְשַׁלֵּם:	13 II
14 I	אַל תִּשָּׁפֵט עִם שׁוֹפֵט	כִּי כִרְצוֹנוֹ יִשְׁ[פֹּט][3]:	14 II
15 I	עִם אַבְרִי אַל תֵּלֵךְ	פֶּן־תְּכַבֵּיד אֶת־רַעֲתֶךָ:	15 II
15 III	כִּי הוּא נוֹכַח פָּנָיו יֵלֵךְ	וּבְאִוַּלְתּוֹ תִּסָּפֶה:	15 IV
16 I	עִם בַּעַל אַף אַל תָּעִז מֻצָּח	וְאַל תִּרְכַּב עִמּוֹ בְּדֶרֶךְ:	16 II
16 III	כִּי כָל בְּעֵינָיו דָּמִים	וּבְאֵין מַצִּיל יַשְׁחִיתֶךָּ:	16 IV
17 I	עִם פּוֹתֶה אַל תִּסְתַּיֵּד	כִּי לֹא יוּכַל לְכַסּוֹת סוֹדֶךָ:	17 II

[1] כ et ש diluta sunt, sed certa secundum Gr. et Syr. [2] Gr. Syr., pars supera litterae ל etiam in *A* exstat. [3] Syr. Lat. (κρινοῦσιν Gr.);

5 I Ne improperes homini avertenti se a peccato;
5 II memento: quoniam nos omnes in correptione sumus.
6 I Ne pudore afficias hominem senem,
6 II numerabimur enim inter senes.
7 I Noli exsultare de mortuo,
7 II memento: nos omnes abripiemur.
8 I Ne abicias narrationes sapientium,
8 II et in proverbiis eorum conversare.
8 III Ex eo enim disces doctrinam
8 IV ad consistendum coram magnatis.
9 I Ne contemnas narrationem seniorum,
9 II audiverunt enim a patribus suis.
9 III Quoniam ex eo disces intellectum,
9 IV in tempore necessitatis dare responsum.
10 I Ne exuras hereditatem impii,
10 II ne incendaris flamma ignis eius.
11 I Ne discedas a facie contumeliosi,
11 II ne sedeat quasi insidiator tibi.
12 I Noli fenerari homini fortiori te,
12 II et si foeneraveris, quasi qui perdidit esto.
13 I Non spondeas super virtutem tuam,
13 II et si spoponderis, quasi is cui solvendum est esto.
14 I Non litiges contra iudicem,
14 II quoniam secundum voluntatem suam iudicat.
15 I Cum audace non eas,
15 II ne forte graves malum tuum;
15 III Ipse enim secundum voluntatem suam vadit,
15 IV et stultitia illius peries.
16 I Cum iracundo non facias rixam,
16 II et non proficiscaris cum eo in via,
16 III Quoniam levis est in oculis eius sanguis;
16 IV et, ubi non est adiutor, perdet te.
17 I Cum fatuo consilium non habeas,
17 II non enim poterit occultare secretum tuum.

---

in codice atramentum dilutum est. [4] כן supra lineam.

18 I	לִפְנֵי זָר אַל תַּעַשׂ רָז		
A. 18 II	כִּי לֹא תֵדַע מָה יֵלֵד סוּפוֹ׃		
19 I	לְכָל־בָּשָׂר אַל תְּנַל לִבֶּךָ		
19 II	וְאַל תַּדִּיחַ מֵעָלֶיךָ הַטּוֹבָה׃		
1 I	**9,** 1 אַל תְּקַנֵּא אֵשֶׁת חֵיקֶךָ		
1 II	פֶּן־תִּלְמַד עָלֶיךָ רָעָה׃		
2 I	אַל תִּ[תֵּן][1] לְאִשָּׁה נַפְשֶׁךָ		
2 II	לְהַדְרִיכָהּ עַל בָּמוֹתֶיךָ׃		
3 I	אַל תִּקְרַב אֶל־אִשָּׁה זָרָה		
3 II	פֶּן־תִּפּוֹל בִּמְצוּדֹתֶהָ[2]׃		
3 II b	עִם זוֹנָה אַל תִּסְתַּיֵּד	3 II a	
4 II	פֶּן־יִשְׂרְפֵךָ בְּפִיפִיּוֹתֶם׃		
5 I	בִּבְתוּלָה אַל תִּתְבּוֹנָן		
5 II	פֶּן־תָּוֹקֵשׁ בְּעֻנָּשֶׁיהָ׃		
6 I	אַל תִּתֵּן לְזוֹנָה נַפְשֶׁךָ		
6 II	פֶּן־תְּסוֹב אֶת־נַחֲלָתֶךָ׃		
7 I	לְהִתְנַבֵּל בְּמַרְאֵה עֵינֶיךָ		
7 II	וּלְשׁוֹמֵם אַחַר בֵּיתָהּ׃		
8 I	הַעֲלִים עַיִן מֵאֵשֶׁת חֵן		
8 II	וְאַל תַּבִּיט אֶל־יָפְיָ לֹא לָךְ׃		
8 III	בְּעַד אִשָּׁה [זָ]שְׁחֲתוּ[4] רַבִּים		
8 IV	וְכֵן אֹהֲבֶיהָ כְּאֵשׁ תְּלַהֵט׃		
9 I	עִם בְּעָלָה אַל תֵּטַעַם		
9 II	[וְאַל תִּ]סֹב[5] עִמָּ[ה][6] שִׁכּוֹר׃		
9 III	פֶּן־תַּטֶּה [אֵ]לֶיהָ[7] לֵבָב		
9 IV	וּבְדָמִים תִּטֶּה אֶל שָׁחַת׃		
10 I	[אַל][8] תִּטֹּשׁ אוֹהֵב יָשָׁן		
10 II	כִּי חָ[דָ]שׁ[9] לֹא יִד[בָּ]ק[10]׃		
10 III	יַי[ן][11] חָדָשׁ אוֹהֵב חָדָשׁ		
10 IV	וְיָשָׁן אַחַר תִּ[שְׁ]תֶּינּוּ[12]׃		

[1] Gr. Syr. תקנא (*A*), quod contextus excludit, initio versus praecedentis adductum est. [2] V. 3 et 4 habent etiam in *A* vocales. [3] Str. in indice; בְּלִוֹתֶהָ *A*. [4] ה in codice dilutum est. חִשְׁחֲתוּ Gr. (ἐπλανήθησαν), חָשְׁחֲתוּ Syr. (ܐܬܚܒܠ) et Lat. [5] Suppletum secundum Gr. et Syr. [6] Gr. Syr. עמו *A*. ex falsa perceptione vocabuli בעלה (= בַּעֲלָהּ). [7] Gr. Syr. א dilutum

18 I Coram extraneo ne facias occultum,
18 II nescis enim quid pariet finis eius.
19 I Non omni homini cor tuum manifestes,
19 II neve repellas abs te benignitatem.
9, 1 I Non zeles mulierem sinus tui,
1 II ne dicat contra te malum.
2 I Non des mulieri animam tuam,
2 II ut facias eam prodire super altitudines tuas.
3 I Ne appropinques ad mulierem alienam,
3 II ne forte incidas in laqueos illius.
3 IIa Cum meretrice ne colloquaris,
3 IIb ne capiaris castigationibus eius.
4 I Cum cantatricibus ne assiduus sis,
4 II ne forte te incendant oribus suis.
5 I Virginem ne conspicias,
5 II ne forte capiaris suppliciis eius.
6 I Ne des fornicariae animam tuam,
6 II ne capiat hereditatem tuam,
7 I Ut stulte agas in visu oculorum tuorum,
7 II et ut interficiaris post domum eius.
8 I Vela oculum coram muliere comta,
8 II et ne circumspicias speciem alienam.
8 III Propter mulierem multi perierunt,
8 IV et ita amantes eam igne incendit.
9 I Cum matrona ne cibum capias,
9 II nec accumbas cum ea ebrius.
9 III Ne forte declines cor in illam
9 IV et in sanguine labaris in perditionem.
10 I Ne repudies amicum antiquum,
10 II novus enim non adhaerebit.
10 III Vinum novum amicus novus,
10 IV et veterascet, postea bibes illud.

---

in *A*. [8] Gr. Syr.; in *A*. dilutum. [9] Gr. Syr.; ד in *A*. diffluxit. [10] ? Litterae יד et ק certae; ידע ערכך Ad. Kn. ידעך Str. [11] Gr. Syr. ן diffluxit in *A*. [12] ת[ש]תינו *A*.; ש dilutum est.

11 I	אַל תְּקַנֵּא בְּאִישׁ רָשָׁע	כִּי לֹא [תֵּ]דַע[1] מָה יּוֹמוֹ׃	A. 11 II
12 I	אַל [תִּרְצָה][2] בְּזִדּוֹן מַצְלִיחַ	וְזכוֹר כִּי עֵת מָוֶת לֹא יְנַקֶּה׃	12 II
13 I	רְחַק מֵאִישׁ [שַׁלִּי]ט[3] לַהֲרוֹ[ג][4]	וְאַל תִּפְחַד פַּחֲדֵי מָוֶת׃	13 II
13 III	וְאִם קָרַבְתָּ לֹא תֶאְשֶׁם	פֶּן־יִקַּח [א]ֹת־נִשְׁמָתֶךָ׃	13 IV
13 V	דַּע כִּי בֵּין פַּחִים תִּצְעָד	וְעַל רֶשֶׁת תִּתְהַלָּךְ׃	13 VI
14 I	כְּכֹחֲךָ עֲנֵה רֵעֶךָ	וְעִם חֲכָמִים הִסְתַּיֵּד׃	14 II
15 I	עִם נָבוֹן יְהִי חֶשְׁבּוֹנֶךָ	וְכָל־סוֹדְךָ בֵּינוֹתָם׃	15 II
16 I	אַנְשֵׁי צֶדֶק בַּעֲלֵי לַחְמֶךָ	וּבְיִרְאַת אֱלֹהִים תִּפְאַרְתֶּךָ׃	16 II
17 I	בְּחָכְמֵי יָדַיִם יֶחְשַׁךְ יוֹשֵׁר	וּמוֹשֵׁל [בְּ]עַמּוֹ[6] חָכָם׃	17 II
18 I	בִּיטָה נוֹרָא בְּעַד אִישׁ לָשׁוֹן	וּמַשָּׂא עַל פִּיהוּ יְשׂוּנָא׃	18 II
10, 1 I	שׁוֹפֵט עַם יוֹסֵד עַמּוֹ	וּמֶמְשֶׁלֶת מֵבִין סְדוּרָה[7]׃	1 II
3 I	מֶלֶךְ פָּרוּעַ יַשְׁחִית עִיר	וְעִיר נוֹשֶׂבֶת בְּשֶׂכֶל שָׂרֶיהָ׃	3 II
2 I	כְּשׁוֹפֵט עַם כֵּן מְלִיצָיו	וְכֹראשׁ עִיר כֵּן יוֹשְׁבָיו[8]׃	2 II
5 I	בְּיַד אֱלֹהִים מֶמְשֶׁלֶת כָּל־גֶּבֶר	וְלִפְנֵי מְחוֹקֵק יָשִׁית הוֹדוֹ׃	5 II
4 I	בְּיַד אֱלֹהִים מֶמְשֶׁלֶת תֵּבֵל	וְאִישׁ לְעֵת יַעֲמַד עָלֶיהָ׃	4 II
6 I	[בְּ]כָל[9]־פֶּשַׁע אַל תְּשַׂלֵּים רַע	וְלְרֵעַ[10] וְאַל תְּהַלֵּךְ בְּדַרְכּוֹ גַּאֲוָה׃	6 II

[1] Gr. Syr.; in *A* ת diffluxit. [2] Gr. תקנא (Syr.) forma litterae ק in *A* usitata excluditur; in *A* vocabulum dilutum est. [3] Gr. Syr. שלי in *A* diffluxit. [4] Gr. Syr. ג in *A* diffluxit. [5] א in codice dilutum est. [6] ב (Str.) spatii magnitudo in *A* postulat. [7] ו valde breve scriptum est,

11 I Non zeles hominem peccatorem,
11 II non enim scis quae futura sit illius dies.
12 I Non placeat tibi iniustus fortunatus,
12 II memento quoniam tempore mortis non erit impunitus.
13 I Longe abesto ab homine potestatem habente occidendi,
13 II et non timebis timores mortis.
13 III Et si accesseris, ne committas culpam,
13 IV ne forte auferat vitam tuam.
13 V Scito quoniam in medio laqueorum ingredieris
13 VI et supra rete ambulas.
14 I Secundum virtutem tuam responde proximo tuo
14 II et cum sapientibus tracta.
15 I Cum prudentibus sit consilium tuum,
15 II et omnis conversatio tua inter eos.
16 I Viri iusti sint convivae tui,
16 II et in timore Dei sit gloriatio tua.
17 I Apud sapientes manibus conservatur rectum,
17 II et poeta in populo suo sapiens.
18 I Sermo terribilis est circum hominem linguosum,
18 II et dictum in ore eius odibile erit.

10, 1 I Iudex populi firmat populum suum,
1 II et principatus sensati ordinatus erit.
3 I Rex insipiens perdet urbem,
3 II et civitas inhabitabitur per sensum potentium eius.
2 I Secundum iudicem populi sic consiliarii eius,
2 II et qualis rector est civitatis, tales inhabitantes in ea.
5 I In manu Dei potestas omnis hominis,
5 II et super faciem principis imponet honorem suum.
4 I In manu Dei potestas terrae,
4 II et virum suscitabit in tempus super illam.
6 I In omni iniuria ne reddas malum proximo,
6 II neve eas in via superbiae.

---

ut dubium maneat, utrum codex ו an ו habeat. [8] V. 2 in *A* vocalibus praeditus est. [9] Gr. (?) Syr.; prima littera in *A* diluta est [10] Gr. Syr.: etiam לְרַע scribi potest.

7 I	שְׁנוֹאָה לְאָדוֹן וַאֲנָשִׁים נַאֲוָה	וּמִשְׁנֵיהֶם מַעַל עֹשֶׁק:	7 II *A.*
8 I	מַלְכוּת מִגּוֹי אֶל גּוֹי תִּסּוֹב	בִּגְלַל חֲמַס נַאֲוָה:	8 II
9 I	מָה יִגְאֶה עָפָר וָאֵפֶר	אֲשֶׁר בְּחַיָּיו יוֹרֵם[1] גְּוִיּוֹ:	9 II
10 I	שֵׁמֶץ מַחֲלָה יַצְהִיב רוֹפֵא	מֶלֶךְ הַיּוֹם וּמָחָר יִפּוֹל:	10 II
11 I	בְּמוּת אָדָם יִנְחָל	רִמָּה וְתוֹלֵעָה כִּנְיוֹם וָרֶמֶשׁ:	11 II
12 I	תְּחִלַּת גָּאוֹן אָדָם מוֹעֲדוֹ[2]	וּמַעֲשֵׂהוּ[2] יָסוּר לִבּוֹ[3]:	12 II
13 I	כִּי מִקְוֵה וָדוֹן חֵטְא	וּמְקוֹרֵה יַבִּיעַ[4] זִמָּה:	13 II
13 III	עַל כֵּן מְלֵא לִבּוֹ[5] אֱלֹהֵי[ם] נָגַע[6]	וַיַּבֵּהוּ עַד כַּלֵּה[7]:	13 IV
14 I	כִּסֵּא גֵאִים הָפַךְ אֱלֹהִים	וַיֹּשֶׁב עֲנִיִּים תַּחְתָּם:	14 II
16 I	עִקְּבַת גּוֹיִם טִמְטֵם[8] אֱלֹהִים	וְשָׁרְשָׁם עַד אֶרֶץ קַעֲקַע:	16 II
17 I	וְסָחָם מֵאֶרֶץ וַיְתִשֵּׁם	וַיַּשְׁבֵּת[9] מֵאֶרֶץ וְכָרָם[10]:	17 II
18 I	לֹא נָאוָה לֶאֱנוֹשׁ וָדוֹן	וְעַוּוֹת אַף לִילוּד אִשָּׁה:	18 II
19 I	זֶרַע נִכְבָּד מָה זֶרַע לֶאֱנוֹשׁ	זֶרַע נִקְלֶה עוֹבֵר מִצְוָה:	19 IV
20 I	בֵּין אַחִים רֹאשָׁם נִכְבָּד	וְיִרֵא אֱלֹהִים בְּעֵינָיו[11]:	20 II
22 I	גֵּר וָזָר נָכְרִי וָרָשׁ	תִּפְאַרְתָּם יִרְ[אַת][12] אֱלֹהִים:	22 II
23 I	אֵין לִבְזוֹת דַּל מַשְׂכִּיל[13]	וְאֵין לְכַבֵּד כָּל־אִישׁ חָמָס[14]:	23 II

[1] יוּרַם Kn. [2] Vocales etiam in *A.* [3] Gr. Syr. מלבו *A* ex errore librarii, cuius causa מעשהו fuisse videtur. [4] ויבא margo. [5] Supra lineam. [6] נָגְעָה *A*, ubi punctum supra ה litteram ex errore scriptam delere vult. [7] כלֵה *A*. [8] Supra ט 2° - et in margine ֽ, quod fortasse

7 I Odibilis coram Domino est et hominibus superbia,
7 II et coram ambobus exsecrabilis vexatio.
8 I Regnum a gente in gentem transfertur
8 II propter iniuriam superbiae.
9 I Quid superbit terra et cinis?
9 II Quoniam in vita eius proicit ea corpus eius.
10 I Susurrus languoris, serenus est medicus,
10 II rex hodie, et cras morietur.
11 I Cum morietur homo, hereditabit
11 II putredinem et vermes, bestiolas et serpentes.
12 I Initium superbiae homo potens factus,
12 II et ab eo qui fecit illum recedit cor eius.
13 I Quoniam receptaculum superbiae peccatum,
13 II et fons eius ebulliet nefas.
13 III Propterea adimplevit Deus cor eius plaga,
13 IV et percussit eum usque ad consumptionem.
14 I Thronum superborum destruxit Deus,
14 II et sedere fecit pauperes pro eis.
16 I Vestigia gentium delevit Deus
16 II et radicem eorum usque ad terram succidit.
17 I Et everrit eas de terra et eradicavit eas,
17 II et cessavit in terra memoria earum.
18 I Non est bona homini superbia,
18 II neque vehementia iracundiae nato mulieris.
19 I Semen honoratum, quid? semen hominis?
19 IV Semen exhonoratum, quod praeterit mandatum.
20 I In medio fratrum rector illorum in honore
20 II et qui timet Deum erit in oculis illius.
22 I Advena et alienus, alienigena et pauper,
22 II gloria eorum timor Dei est.
23 I Non est despiciendus pauper prudens,
23 II et non est magnificandus vir violentiae.

correcturam significat (טְאָטָא?). [9] Kal indicat codex puncto supra ב. [10] Superior tantum pars litterae מ (Gr. Syr.) servata est; etiam בארץ legi potest. [11] Gr.; in *A* finis versiculi dilutus est. [12] Gr. Syr. [13] Gr.; ש et כ diffluxerunt in *A*. [14] Gr. Syr.; ירם Ad. Lé., sed videas Pet.[1].

24 I	[נָדִיב ו]מוֹשֵׁל[1] וְשׁוֹפֵט נִכְבָּדוּ	[וְאִי]ן[2] גָּדוֹל מִנִּ[רְ]א[3] אֱלֹהִים:	*A.* 24 II
25 I	עֶבֶד מַשְׂכִּיל הוֹרֵם[4]	וְעֶבְ[ד חָכָם][5] לֹא יִתְאוֹנָן:	25 II
26 I	אַל תִּתְחַכֵּם לַעֲבֹד חֻפְּצֶךָּ	וְאַל תִּתְכַּבֵּ[ד בְּמוֹ]עֵ[ד][5] צָרְכֶּךָּ:	26 II
27 I	טוֹב עוֹבֵד וְיוֹתֵר הוֹן	מִמִּתְכַּבֵּד [וְחָסֵ]ר[5] מָתָן:	27 II
28 I	בְּנִי בַּעֲנָוָה כַּבֵּד נַפְשֶׁךָ	וְתֵ[ן לְךָ טַ]עַ[ם][6] כְּיוֹצֵא בָהּ:	28 II
29 I	מַרְשִׁיעַ נַפְשׁוֹ מִי יְצַדְּיֶקְנּוּ	וּמִי יְכַבֵּד מַקְלֶה נַפְשׁוֹ:	29 II
30 I	יֵשׁ דַּל נִכְבָּד בְּגִלַּל שִׂכְלוֹ	וְיֵשׁ נִכְבָּד בְּגִלַּל עָשְׁרוֹ:	30 II
30 II a	נִכְבָּד בְּעָשְׁרוֹ אֵיכָכָה	וְנִקְלֶה בְּעֵינָיו אֵיכָכָה:	30 II b
	[מִתְכַּבֵּד יֹתֵר	[יוֹתֵר:	
31 I	הַ[מִ]תְכַּבֵּד בְּרַלּוּתוֹ בְּעָשְׁרוֹ	וְהַנִּקְלֶה בְּעָשְׁרוֹ בְּרַלּוּתוֹ נִקְלֶה	31 II
1 I	**11,** 1 חָכְמַת דַּל תִּשָּׂא רֹאשׁוֹ	וּבֵין נְדִיבִים תּוֹשִׁיבֶנּוּ:	1 II
	[בְּמַרְאֵהוּ:		
2 I	אַל תְּהַלֵּל אָדָם בְּתָאֳרוֹ	וְאַל תְּתָעֵב אָדָם מִכּ[וֹ]עָר[7]	2 II
3 I	אֵלִיל בָּעוֹף דְּבֹרָה	וְרֹאשׁ תְּנוּבוֹת פִּרְיָהּ:	3 II
4 I	מַעֲטֵה א[בֵּ]ד[8] אַל תְּהַתֵּל	וְאַל תְּקַלֵּס בִּמְרִירִי יוֹם:	4 II
4 III	כִּי פְלָאוֹת מַעֲשֵׂי [יְהוָ]ה[9]	וְנֶעְלָם מֵ[אָדָם][10] פְּעָלוֹ:	4 IV
5 I	רַבִּים נִדְכָּאִים יָשְׁבוּ עַל כִּסֵּא	וּבַל[11] [עָלוּ][12] עַל לֵב עָטוּ צָנִיף:	5 II
	[יָחַד		
6 I	רַבִּים נִשְׂאִים נִקְלוּ מְאֹד וְהָשְׁפָּלוּ	וְגַם נִכְבָּדִים נִתְּנוּ בְיַד [אֲחֵרִים][13]:	6 II

[1] Initium versus dilutum est, נדיב Gr. Syr. [2] Suppletum ex Gr. et Syr. [3] י dilutum in *A*. [4] Prima littera ה, non ח. [5] Dilutum in *A*, suppletum secundum Gr. et Syr. [6] Syr. Gr. (?) טוב Str. [7] ו dilutum; sinistra pars litterae ע conspicua est. [8] ב diffluxit. [9] י, *A*. [10] אדם diffluxit, sed utrumque ד infra lineam clarum. [11] Sic;

24 I Princeps et dominator et iudex sunt in honore,
24 II et non est maior illo, qui timet Deum.
25 I Servus sensatus elevatur,
25 II et servus sapiens non murmurabit.
26 I Noli sapientem agere in faciendo opere tuo,
26 II et noli gloriari in tempore angustiae tuae.
27 I Melior est, qui operatur et opibus abundat,
27 II quam qui gloriatur et eget dono.
28 I Fili mi, in mansuetudine honora animam tuam,
28 II et dabitur tibi intellectus secundum meritum suum.
29 I Condemnantem animam suam quis iustificabit illum?
29 II et quis honorificabit exhonorantem animam suam?
30 I Est pauper, qui honoratur propter prudentiam suam,
30 II et est honoratus propter divitias suas.
30 IIa Honoratus in divitiis suis, quantopere!
30 IIb et exhonoratus in oculis eius, quantopere!
31 I Honoratus in paupertate sua in divitiis suis honoratus magis,
31 II et exhonoratus in divitiis suis in paupertate sua exhono-
11, 1 I Sapientia humiliati exaltabit caput illius, [ratus magis.
1 II et in medio magnatorum consedere illum faciet.
2 I Non laudes hominem in specie sua,
2 II neque spernas hominem deformem in visu suo.
3 I Nihilum in volatilibus est apis,
3 II et initium proventuum est fructus illius.
4 I Vestitum miseri ne irrideas,
4 II nec illudas amarum die.
4 III Quoniam mirabilia facta Jahve,
4 IV et absconsum ab homine opus illius.
5 I Multi proculcati sunt, qui sederunt in throno,
5 II et qui non venerunt in mentem, portaverunt diadema.
6 I Multi potentes oppressi sunt valide et humiliati sunt simul,
6 II et etiam gloriosi traditi sunt in manus alterorum.

---

etiam ו in aspectum venit; תבל (Str.) impossibile est. [12] על Gr. Syr. (cf. Pet.[1]); in *A* ante על facile praetermitti poterat. [13] Gr. (cf. Pet.[1]) Syr. Vox in *A* ante נטרם (v. 7 I) praetermissum est.

7 I	בְּמֶרֶם תַּחְקֹר אַל תְּסַלֵּף	בַּקֵּר לְפָנִים וְאַחַר תָּזוּף:	7 II *A.*
8 I	בְּנִי אַל תָּשִׁיב דָּבָר טֶרֶם תִּשְׁמָע	וּבְתוֹךְ שִׂיחָה אַל תְּדַבֵּר[1]:	8 II
9 I	בְּאֵין עֲצֵבָה אַל תְּאַחֵר	וּבְרֹב זֵדִים אַל תְּקוֹמֵם:	9 II
10 I	בְּנִי לָמָּה תַרְבֶּה עִשְׂקֶךָּ[2]	וְאָץ לְהַרְבּוֹת[3] לֹא יִנָּקֶה:	10 II
10 III	בְּנִי אִם לֹא תָרוּץ לֹא תַנִּיעַ	וְאִם לֹא תְבַקֵּשׁ לֹא תִמְצָא:	10 IV
11 I	יֵשׁ עָמֵל וְיָגֵעַ וְרָץ	וּכְרֵי כֵן הוּא מִתְאַחֵר:	11 II
12 I	יֵשׁ רֹשֶׁשׁ[4] וְאֹבֵד מְהַלֵּךְ	חֲסַר כֹּל וְיוֹתֵר אֹ[וֹ]נֶשׁ[5]:	12 II
12 III	וְעַיִן [יְהוָה][6] צָפְתָה לְטוֹב	וַיְנַעֲרֵיהוּ מֵעֲפַר צַחֲנָה:	12 IV
13 I	נָשָׂא בְרֹאשׁוֹ וַיְרִמֵּהוּ	וַיְתִמְהוּ עָלָיו רַבִּים:	13 II
14 I	טוֹב וְרַע חַיִּים וָמָוֶת	רֵישׁ וְעוֹשֶׁר מִ[יְּהוָה][6] הוּא:	14 II
15 I	חָכְמָה וְשֵׂכֶל וְהָבִין דָּבָר מִ[יְּהוָה][6]	[הוּא] חֵטְא וּדְרָכִים יְשָׁרִים מִ[יְּהוָה][6] [הוּא]:	15 II
16 I	שְׂכְלוּת וְחוֹשֶׁךְ לְפִשְׁעִים נוֹצָרָה	וּמְרֵעִים רָעָה עִמָּם:	16 II
17 I	מַתַּ[ן][7] צַדִּיק יַעֲמ[וֹד] לִירֵאָי[ו][8]	וּרְצוֹנוֹ יַצְלִיחַ לָעַד:	17 II
18 I	[יֵ]שׁ[9] מִתְעַשֵּׁר מֵהִתְעַנּוֹת	וְ[יֵ]שׁ[10] יְחַ[יֵּ]ב[11] שְׂכָרוֹ:	18 II
19 I	וּבְעֵת אָמַר מָצָאתִי נָחַת	וְעַתָּה אֹכַל [מִ]טּוּבָתִי[12]:	19 II

---

[1] V. 6—8 in *A* vocabulis praediti sunt. [2] Gr. (= עִסְקֶךָ); עָשְׂקֶךָ Syr. [3] Utrum ante ל vocis להרבות labes atramenti adsit, an ו scriptum sit, dubium manet. [4] Sic vocales in *A*; cf. autem רשיש (= רָשׁ) 4, 29. [5] Praeter א et נ etiam ש cognosci potest, quod prius erronee negavi; ו dilutum est. [6] יְ, *A*. [7] Gr. Syr. ן in *A* diffluxit. [8] Gr. Syr.; in *A* finis versiculi dilutus est; י et sinistra pars litterae ע et superior pars

7 I Priusquam interroges, ne vituperes;
7 II explora antea, et postea corripias.
8 I Fili mi, ne respondeas verbum, priusquam audias;
8 II et in medio sermonis ne loquaris.
9 I Si necessitas non adest, ne cuncteris,
9 II et in iudicio peccantium ne consistas.
10 I Fili mi, ne multiplices negotia tua,
10 II nam festinans ad multiplicandum non erit immunis.
10 III Fili mi, si non secutus fueris, non apprehendes,
10 IV et si non quaesieris, non invenies.
11 I Est homo laborans et dolens et festinans,
11 II et tanto magis ipse remanet.
12 I Est homo marcidus et viator egens,
12 II deficiens omnibus et abundans debilitate.
12 III Et oculus Jahve respexit eum in bono,
12 IV et excussit eum de pulvere sordis.
13 I Exaltavit caput eius et erexit eum,
13 II et mirati sunt in illo multi.
14 I Bona et mala, vita et mors,
14 II paupertas et divitiae a Jahve sunt.
15 I Sapientia et disciplina et scientia verbi a Jahve sunt,
15 II peccatum et viae rectae a Jahve sunt.
16 I Stultitia et tenebrae peccatoribus concreata sunt,
16 II qui autem male agunt, malum cum eis.
17 I Datio iusti permanet timentibus eum,
17 II et beneplacitum eius successus dabit in aeternum.
18 I Est qui locupletatur ex laboriose agendo,
18 II et est quem noxium reddit merces illius.
19 I Et in eo quod dicit: Inveni requiem,
19 II et nunc manducabo de bonis meis,

---

litterae מ adhuc cognosci possunt. [9] י diffluxit. [10] Syr.; in *A* superior tantum pars litterae ו et superior pars sinistrae lineae litterae ש servatae sunt, reliquum dilutum est. [11] ב clare cognosco, י diffluxit. [12] Gr. Syr.; sed etiam in *A* וב et partes litterarum טרחי conspiciuntur, cum מ dilutum sit.

19 III	[וְ]לֹא[1] יֵדַע מָה יִ[הְיֶה][2] חֻקּוֹ[3]	וַעֲנָ[וֹ]בוֹ[4] לְאַחַר[5] וּמֵת׃	*A.* 19 IV
20 I	בְּנִי עַ[מִּד][6] בְּחָקְךָ וּבוֹ הִ[תְהַ]לֶּךָ[7]	וּבְמַלְאַכְתְּךָ הִתְיַ[שֵּׁן][8]׃	20 II
21 I	[אַ]ל[9] תִּ[תְמַהּ][10] בְּפִ[עֲלִי אָוֶן][11]	[קְ]רוֹץ[12] לְ[יַהֲוֶה][13] וְקַוֵּה לְאוֹרוֹ׃	21 II
21 III	כִּי נָכַח בְּעֵינֵי [יַהֲוֶה][14]	בְּפֶתַע פִּתְאֹם לְהַ[עֲשִׁיר דָּל][15]׃	21 IV
22 I	בִּרְכַּת אֵל גֵּרַל צַדִּיק	וּבְעֵת תִּקְוָתִי[16] תִּפְרָח׃	22 II
23 I	אַל תֹּאמַר [הֶאָח][17] כִּי עָשִׂיתִי [חֶפְצִי]	וּמָה עַתָּה יֶעָזֹב לִי׃	23 II
24 I	אַל תֹּאמַר דַּיִּי יֶשְׁנוֹ[18]	[וּמָ]ה[19] אָ[סוֹ]ן[20] יְהִי עָלָי׃	24 II
25 I	טוֹבַת[21] יוֹם[22] תְּשַׁכַּח הָרָעָה[23]	וְרָעַת יו[ֹם][24] תְּשַׁכַּח טָבָ[ה][25]	25 II
		וְאַחֲרִית אָדָם תְּהֵיָה עָלָיו׃	25 II a
27 I	עֵת רָעָה תְּשַׁכַּח תַּעֲנוּג	וְסוֹף אָדָם גֵּיד עָלָיו׃	27 II
27 II a	בְּטֶרֶם תַּחְקֹר אָדָם אַל תְּאַשְּׁרֵהוּ	[כִּ][26] בְּאַחֲ[רִי]תוֹ[27] יְאוּשַׁר אָדָם׃	27 II b
28 I	לִפְנֵי מָוֶת אַל תְּאַשֵּׁר נָבֶר	כִּי בְאַחֲרִיתוֹ יִנָּכֵר אִישׁ׃	28 II
29 I	לֹא כָל־אִישׁ לְהָבִיא אֶל בַּיִת	וּמָה רַבּוּ פִּ[שְׁ]עֵי[28] רוֹכֵל׃	29 II

---

[1] Gr. Syr.; etiam in *A* intima pars litterae ו servata est. [2] Litterae היה diffluxerunt. [3] Sic clare *A* (חלק Lé. חלף Str.). [4] ז diffluxit, ו in fine certum. [5] Non clare in *A*, לאחרים Lé. Kn. Str. [6] Gr. Syr. שלם Ad. Str. (cf. Pet.[1]). [7] Gr. Syr. (cf. Pet.[1]). תהגה Ad. Lé. Str.; sed ל clarum est et pro תהגה spatium nimis magnum. [8] Gr. Syr. שן diffluxit in *A*. [9] Gr. Syr.; in *A* א cum parte inferiore litterae ל diffluxerunt. [10] Gr. Syr. [11] Gr. Syr.; in *A* praeter ב et superiorem partem litterae פ omnia diffluxerunt. [12] R. Smend (Th. L. Z. 1903, 586). [13] לוֹ, *A*. [14] בעיני וֹ, supra lineam. [15] Gr. Syr. In *A* partes tantum litterarum ל et ה cognoscere possum; reliquum dilutum est. [16] Sic *A* clare! תקותו Ad. Lé. Kn. Str. [17] ?, mera coniectura; in *A* lacuna trium litterarum dilutarum.

19 III Et nescit, quae futura sit lex eius,
19 IV et relinquat illa alii et morietur.
20 I Fili mi, sta in lege tua et in illa ambula,
20 II et in opere tuo veterasce.
21 I Ne mireris facientes iniquitatem
21 II mane esto vigil pro Jahve et spera in lucem eius.
21 III Facile est enim in oculis Jahve,
21 IV subito, momento divitem facere pauperem.
22 I Benedictio Dei pars iusti est,
22 II et in hora spes mea fructificat.
23 I Ne dicas: Heia, quia feci beneplacitum meum,
23 II et quid nunc reliquum est mihi?
24 I Ne dicas: Sufficiens mihi adest,
24 II et quae calamitas erit super me?
25 I Bonum diei oblivisci facit malum,
25 II et malum diei oblivisci facit bonum,
25 II a et extremum hominis erit super eum.

27 I Tempus malum oblivionem facit luxuriae,
27 II et finis hominis annuntiabit de eo.
27 II a Antequam explores hominem, ne laudes eum,
27 II b quia in extremo suo laudabitur homo.
28 I Ante mortem ne laudes hominem,
28 II quoniam in extremo suo agnoscitur vir.
29 I Non omnis homo inducendus est in domum,
29 II et quam multa sunt scelera dolosi!

---

[18] Gr.; etiam in *A* כ (certo!) et partes quasdam reliquarum litterarum (cf. Pet.[1]) video. [19] Gr.; cf. v. 23 II. [20] Cf. Pet.[1]; א certum, ן dubium manet, litterae mediae diffluxerunt. [21] ת supra lineam. [22] ט supra lineam (compendium pro טוב?). [23] ה primum supra lineam. [24] Gr.; cf. contextum. [25] In *A* post ב reliquiae unius litterae, quae secundum contextum ה tantum fuisse potest. [26] Cf. v. 28 II; in *A* כ diffluxit. [27] א et ח certa, praeterea superior pars litterarum ו-ת-ב cognoscitur; v. 28 II vocem certam reddit. [28] T. et Syr. in v. 30, cf. Pet.[1] ad v. 30; פצעי Lé. Str. Praeter פ etiam י et inferiorem partem litterae ע cognosco.

29 II a כִּכְלוֹב מְלֵא [עו]ף[1]
29 II b כֵּן בָּתֵּיהֶם מְלֵאִים מִ[ר]מָה[2]: A.
30 I a כְּעוֹף אָחוּז בִּכְלוֹב לֵב גֵּאֶה
30 I c כְּכֶלֶב הוּא בְאוֹכֶל בָּיִת:
30 I b מָה יִרְבּוּ פִּשְׁעֵי בוֹצֵעַ
30 I d וְחוֹמֵם כָּל־בּוֹצֵעַ בָּא
30 I e וּמֵשִׂים רִיב לְכָל־[טוֹב]תָּם[4]:
30 I f אוֹרֵב חָרוֹכֵל כְּדוֹב לְבֵית לֵצִים
30 II וְכִמְרַגֵּל יִרְאֶה עֶרְוָה:
31 I טוֹב לְרַע יַהֲפֹךְ נִרְגָּן
31 II וּבְמַחֲמַדֶּיךָ יִתֵּן קָשֶׁר:
32 I מְנִצוֹץ יַרְבֶּה מַחֲלֹת
32 II וְאִישׁ בְּלִיַּעַל לְדָם יֵאָרֵב:
33 I גּוֹר מֵרַע כִּי רַע יוֹלִיד
33 II לָמָּה מוּם עוֹלָם תִּשָּׂא:
33 II a לֹא תִדְבַּק לְרָשָׁע וְיִסַּלֵּף דַּרְכֶּיךָ
33 II b וַיַּהֲפָכְךָ מִבְּרִיתֶיךָ:
12, 1 I אִם טוֹב תָּרִיעַ[5] לְמִי תֵּטִיב
1 II וְיִהְיֶה תִּקְוָה לְטוֹבָתֶךָ:
11, 34 I מְשׁוֹכֵן עָרִיו זָהִיר דַּרְכֶּיךָ
34 II וְיִנַּפֵּרְךָ בְּמַחֲמַדֶּיךָ:
12, 2 I הֵיטִיב לְצַדִּיק וּמְצָא תַּשְׁלוּמֹת
2 II אִם לֹא מִמֶּנּוּ מִ[יְהוָה][6]:
3 I אֵין טוֹבָה לְמְנוֹחַ רָשָׁע
3 II וְגַם צְדָקָה לֹא יַעֲשֶׂה:
5 IV פִּי שָׁנִים רָעָה תַּשִׁיג בְּעֵת צוֹרֶךָ
5 V בְּכָל־טוֹבָה תַּגִּיעַ אֱלָיו:
5 II כְּלִי לֶחֶם אַל תִּתֵּן לוֹ
5 III לָמָּה בָם יַקְבִּיל אֱלֶיךָ:
6 I כִּי גַם אֶל שׁוֹגֵא רָעִים
6 II וְלִרְשָׁעִים יָשִׁיב נָקָם:

---

[1] Lé. Str.; ego ף tantum cognosco, conferas autem v. 30 I. [2] Lé. Str.; מ 1° et ה certa. [3] ו clarum; כ diffluxit. [4] Ad. Kn. Lé. Str.; תם certa, reliquum dubium. [5] Lé. Str. תדיע Ad. Kn.; in facs. dubium manet, utrum ר an ד legendum sit. [6] מי, *A.*

29 IIa Sicut cavea plena avibus,
29 IIb ita domus eorum plenae sunt dolo.
30 I Sicut avis capta in cavea cor superborum est
30 Ia et sicut lupus insidians ad praedam.
30 Ib Quam multa sunt scelera iniusti,
30 Ic sicut canis est ad cibum domus.
30 Id Et vim faciens omnis iniustus intrat,
30 Ie et excitat litem de omnibus bonis eorum.
30 If Insidiatur dolosus sicut ursus in domo irrisorum,
30 II et sicut prospector videns nudum.
31 I Bona in mala convertit susurro,
31 II et in electis tuis facit coniurationem.
32 I A scintilla auget carbones,
32 II et homo nequam sanguini insidiatur.
33 I Cave a malo, fabricat enim mala,
33 II ne forte inducas subsannationem in perpetuum.
33 IIa Ne adhaereas impio, ut pervertat viam tuam
33 IIb et te avertat a foedere tuo.
12, 1 I Si bono malum facis, cui bonum facies?
1 II et erit spes bonitati tuae?
11, 34 I De vicino perverso monita sit via tua,
34 II et abalienabit te inter caros tuos.
12, 2 I Benefac iusto et invenies retributionem,
2 II si non ab ipso, a Jahve.
3 I Non est bonum sedi impii
3 II atque etiam eleemosynas non dato.
5 IV Duplicia mala invenies tempore necessitatis
5 V in omnibus bonis, quaecumque feceris illi.
5 II Arma belli ne dederis ei,
5 III ne in ipsis contra te stet.
6 I Quoniam et Deus odio habet peccatores,
6 II et impiis reddet vindictam.

4 I	תֵּן לְטוֹב וּמְנַע מֵרָע	הָקֵיר מָךְ וְאַל תִּתֵּן לְזֵד:	4 II *A.*
8 I	לֹא יָדַע בְּטוֹבָה אוֹהֵב	וְלֹא יְכוּפֶה בְרָעָה שׂוֹנֵא:	8 II
9 I	בְּטוֹבַת אִישׁ גַּם שׂוֹנֵא רֵעַ	וּבְרָעָתוֹ גַם רֵעַ בּוֹגֵד:	9 II
10 I	אַל תַּאֲמִין בְּשׂוֹנֵא לָעַד	כִּי כְנְחֹשֶׁת רוֹעוֹ יַחֲלִיא:	10 II
11 I	וְגַם אִם יִשְׁמַע לָךְ	וְיַחֲלֹךְ בְּנָחַת:	11 II
11 III	תֵּן לִבְּךָ לְהִתְעָרֵא מִמֶּנּוּ	הֱיֵה לוֹ כְּמַגָּלָה רָזוּ:	11 IV
11 V	וְלֹא יִמְצָא לְהַשְׁחִיתֶךָ	וְדַע אַחֲרִית קִנְאָה:	11 VI
12 I	אַל תַּעֲמִידֵהוּ אֶצְלֶךָ	לָמָּה יֶהְדָּפְךָ וְיַעֲמֹד תַּחְתֶּיךָ:	12 II
12 III	אַל תּוֹשִׁיבֵהוּ לִימִינֶךָ	לָמָּה יְבַקֵּשׁ מוֹשָׁבְךָ:	12 IV
12 V	וּלְאָחוֹר תַּשִּׂיג אֲמָרַי	וּלְאַנְחָתִי תִּתְאַנָּח:	12 VI
13 I	מִי[1] יוֹחַן חוֹבֵר נָשׁוּךְ	וְכָל־הַקֹּרֵב אֶל־חַיַּת[2] שֵׁן:	13 II
14 I	כֵּן חוֹבֵר אֶל־אֵשֶׁת זָרוֹן	וּמִתְגַּלֵּל בַּעֲוֹנָתָיו לֹא יַעֲבֹר	14 II
		עַד תִּבְעַר בּוֹ אֵשׁ:	14 IIa
14 IIb	כַּאֲשֶׁר יָבוֹא עִמְּךָ לֹא יִתְגַּלֶּה לָךְ	וְאִם תִּפּוֹל לֹא יִפּוֹל לְהַצִּילֶךָ:	14 IIc
15 I	עַד עֵת עָמֹד לֹא יוֹפִיעַ	וְאִם נָמוּט לֹא יִתְבַּלְבָּל:	15 II
16 I	בִּשְׂפָתָיו יִתְמַהְמָהּ צָר	וּבְלִבּוֹ יַחְשׁוֹב מַהֲמֹרוֹת עֲמוּקוֹת:	16 II
16 III	וְגַם אִם בְּעֵינָיו יַדְמִיעַ אוֹיֵב	אִם מָצָא עֵת לֹא יִשְׂבַּע דָּם:	16 IV

[1] מה prima manu; sed ה deletum et י suprascriptum est adiecto chireq infra מ. [2] י supra lineam.

4 I Da bono et recusa a malo,
4 II refrigera humilem neve des superbo.
8 I Non agnoscetur in bonis amicus,
8 II et non abscondetur in malis inimicus.
9 I In bonis viri etiam inimicus amicus est,
9 II et in malis illius etiam amicus secedit.
10 I Non credas inimico in aeternum,
10 II sicut enim aeramentum aeruginat nequitia eius.
11 I Atque etiam si audiat ad te
11 II et vadat in submissione,
11 III Adice animum tuum ad custodiendum te ab illo,
11 IV esto illi sicut revelans secretum.
11 V Et non inveniet occasionem te perdendi,
11 VI et scito extremum invidiae.
12 I Non statuas illum penes te,
12 II ne forte deiciat te et stet loco tuo.
12 III Non facias eum sedere ad dexteram tuam,
12 IV ne forte conquirat cathedram tuam,
12 V Et in novissimo agnoscas verba mea,
12 VI et in gemitu meo ingemiscas.
13 I Quis miserebitur incantatori morso,
13 II et omnibus qui appropiant bestiis rapacibus.
14 I Sic qui comitatur cum muliere iniqua,
14 II et obvolutus in peccatis suis non evadet,
14 IIa donec incendat eum ignis.

14 IIb Si intrat tecum, non revelabit se tibi,
14 IIc et si cadis, non accurret ad salvandum te.
15 I Usque ad tempus assistendi non apparebit;
15 II si autem declinaverimus, non supportabit.
16 I In labiis suis cunctatur inimicus,
16 II et in corde suo cogitabit foveas profundas.
16 III Atque etiam si in oculis suis lacrimatur inimicus,
16 IV si invenerit tempus, non satiabitur sanguine.

17 I	אִם רַע קָרָאַתְךָ נִמְצָא שָׁם	כְּאִישׁ סוֹמֵךְ יַחְפֹּשׂ עָקֵב׃	*A.* 17 II
18 I	רֹאשׁ יָנִיעַ וְהֵנִיף יָדָו	וּלְרוֹב הַלַּחַשׁ יְשַׁנֶּא פָּנִים׃	18 II
1 I	**13,** 1 נוֹגֵעַ בְּזֶפֶת תִּדְבַּק יָדוֹ	וְחוֹבֵר אֶל לֵץ יִלְמַד דַּרְכּוֹ[1]׃	1 II
2 I	כְּבֵד מִמְּךָ מָה[2] תִּשָּׂא	וְאֶל־עָשִׁיר מִמְּךָ מָה תִּתְחַבָּר׃	2 II
2 III	מָה יִתְחַבֵּר[3] פָּרוּר אֶל־סִיר	אֲשֶׁר הוּא נוֹקֵשׁ בּוֹ וְהוּא נִשְׁבָּר׃	2 IV
2 IVa	אוֹ מָה יִתְחַבֵּר[3] עָשִׁיר אֶל דָּל׃		
3 I	עָשִׁיר יַעֲנֶה הוּא יִתְנַוֶּה	וְעַל דַּל נַעֲוָה הוּא יִתְחַנָּן׃	3 II
4 I	אִם תִּכְשַׁר לוֹ יַעֲבֹר בָּךְ	וְאִם תִּ[כְ]רַע[4] יַחְמֹל עָלֶיךָ׃	4 II
5 I	אִם שַׁלְּךָ יֵיטִיב דְּבָרָיו עִמָּךְ	וְיִרְשֶׁשְׁךָ וְלֹא יִכְאַב לוֹ׃	5 II
6 I	צָרֶךָ לוֹ עִמְּךָ וְהִשִּׂיעַ לָךְ	וְשׂוֹחֵק לְךָ וְהִבְטִיחֲךָ׃	6 II
7 II	עַד אֲשֶׁר יוֹעִיל יָהֲתֹל בָּךְ	פַּעֲמַיִם שָׁלֹשׁ יַעֲרִיצֶךָּ׃	7 III
7 IV	וּבְכֵן יֵרָאֶךָ וְהִתְעַבֵּר בָּךְ	וּבְרֹאשׁוֹ יָנִיעַ אֵלֶיךָ׃	7 V
8 I	הִשָּׁמֵר אַל תִּרְהַב מְאֹד	וְאַל תִּדְמֶה בַּחֲסִירֵי[5] מַדָּע[6]׃	8 II
9 I	קָרֵב[5] נָדִיב חֲיֵה רָחוֹק	וּכְרִי כֵן יִגְיַשְׁךָ׃	9 II
10 I	אַל תִּתְקָרֵב פֶּן־תִּתְרַחֵק	וְאַל תִּתְרַחֵק פֶּן־תִּשָּׁנֵא׃	10 II
11 I	אַל תִּבְטַח לְחֹפֶשׁ עִמּוֹ	וְאַל תַּאֲמֵן לְרֹב שִׂיחוֹ׃	11 II
11 III	כִּי מֵהַרְבּוֹת שִׂיחוֹ נִסָּיוֹן	וְשָׂחַק לְךָ וְחִקְרֵךָ׃	11 IV

[1] Spatium magnitudinis dimidiae lineae in codice. [2] מה supra lineam. [3] ת supra lineam. [4] *A* mendose תברע. [5] Vocales etiam in

17 I Si incurrerit tibi malum, invenietur illic,
17 II quasi vir adiuvans quaeret calcem.
18 I Caput movebit et plaudet manu sua,
18 II et cum multa susurratione commutabit vultum.
13, 1 I Qui tetigerit picem, adhaerebit manus eius,
1 II et qui communicaverit irrisori, discet viam eius.
2 I Gravius pro te quid tolles?
2 II Et divitiori te quid socius eris?
2 III Quid communicabit cacabus ad ollam?
2 IV Illa enim collidet ad eum, et ipse confringetur.
2 IVa Aut quid communicabit dives ad pauperem?

3 I Dives iniuste agit, iste gloriatur,
3 II et contra pauperem peccatur, ipse supplicat.
4 I Si ei utilis es, servit pro te,
4 II et si collaberis, parcus est apud te.
5 I Si te spoliavit, verba bona faciet tecum,
5 II et evacuabit te, et non dolebit ei.
6 I Si necessarius illi fueris, adiuvabit te,
6 II et subridet tibi et confidentem te facit.
7 II Quamdiu prodest, te ludibrio habet,
7 III bis et ter exinaniet te.
7 IV Et postea videbit te et praeteribit te,
7 V et caput suum movebit de te.
8 I Attende, ne sis superbus valde
8 II neve similis carentibus intellectu.
9 I Appropinquans potentiori esto procul,
9 II et eo magis te advocabit.
10 I Ne accedas, ne removearis,
10 II et ne sis procul, ne in odio sis.
11 I Ne confidas licentiae cum eo,
11 II neve credas multis verbis illius.
11 III Ex multa enim loquela eius tentatio,
11 IV et subridebit tibi et interrogabit te.

codice. [6] מדע *A*.

12 I	אַכְזְרִי יִתֵּן מֻוסָּל	וְלֹא יַחְמֹל עַל נֶפֶשׁ רַבִּים קוֹשֵׁר	*A.* 12 II
		נָקְשֵׁר׃	
13 I	הִשָּׁמֵר וֶהֱוֵה זָהִיר	וְאַל תְּהַלֵּךְ עִם אַנְשֵׁי חָמָס׃	13 II
15 I	כָּל־הַבָּשָׂר יֶאֱהַב מִינוֹ	וְכָל־אָדָם אֶת־הַדּוֹמֶה לוֹ׃	15 II
16 I	מִין כָּל־בָּשָׂר אֶצְלוֹ	וְאֶל־מִינוֹ יְחוּבַּר אָדָם׃	16 II
17 I	מָה יְחוּבַּר וְאֵב אֶל כֶּבֶשׂ	כָּךְ רָשָׁע לְצַדִּיק	17 II
		וְכֵן עָשִׁיר אֶל־אִישׁ נֶאֱצָל׃	17 IIa
18 I	מָה[ח] יֵשׁ[1] שְׁלוֹם צָבוּעַ אֶל כֶּלֶב	מֵאַיִן שְׁלוֹם עָשִׁיר אֶל־רָשׁ׃	18 II
19 I	מַאֲכַל אֲרִי פְּרָאִי מִדְבָּר	כֵּן מִרְעִית עָשִׁיר דַּלִּים׃	19 II
20 I	תּוֹעֲבַת גַּאֲוָה עֲנָוָה	וְתוֹעֲבַת עָשִׁיר אֶבְיוֹן׃	20 II
21 I	עָשִׁיר מִיט בִּסְמִךְ מֵרֵעַ[2]	וְדַל נָמוּט נִדְחֶה מֵרֵעַ[3] אֶל רֵעַ[4]׃	21 II
22 I	עָשִׁיר מְדַבֵּר וְעוֹרְרִיו רַבִּים	וּדְבָרָיו מְכוֹעָרִין מְהוּפִין[5]	22 II
22 III	דַּל נָמוּט גַּע גַּע וְשָׁא	וְדִבֵּר מַשְׂכִּיל וְאֵין לוֹ מָקוֹם׃	22 IV
23 I	עָשִׁיר דּוֹבֵר הַכֹּל נִסְבָּתוּ	וְאֶת־שִׂכְלוֹ עַד עָב יַגִּיעוּ׃	23 II
23 III	דַּל דּוֹבֵר מִי זֶה יֹאמְרוּ	וְאִם נִתְקַל גַּם הֵם יֶהְדְּפוּהוּ׃	23 IV
24 I	טוֹב הָעוֹשֶׁר אִם אֵין עָוֹן	וְרַע הָעוֹנִי עַל פִּי זְדוֹן׃	24 II
25 I	לֵב אֱנוֹשׁ יְשַׁנֶּא פָּנָיו	אִם לְטוֹב וְאִם לְרָע׃	25 II
26 I	עִקְּבַת לֵב טוֹב פָּנִים אוֹרִים	וְשִׂיג וְשִׂיחַ מַחֲשָׁבֹת עָמָל׃	26 II

[1] Gr.; cf. v. 17 I. מאין Syr.; cf. st. II. מאיש *A*; cf. v. 17 II a. [2] Gr. מֵרֵעַ Syr. [3] Gr. מֵרֵעַ Syr. [4] Gr. רֵעַ Syr. [5] Hi. aut Ho. (מְהוּפִין);

12 I Immitis dat dominationem,
12 II et non parcet animae multorum vinciens vinculis.
13 I Cave tibi et attende diligenter,
13 II neve ambules cum hominibus violentiae.
15 I Omne animal diligit genus suum,
15 II et omnis homo similem sibi.
16 I Genus omnis carnis apud illum est,
16 II et generi suo sociabitur homo.
17 I Quid sociabitur lupus agno?
17 II Sic impius iusto
17 IIa et sic dives viro spoliando.

18 I Quomodo pax hyaenae ad canem?
18 II Unde pax divitis ad pauperem?
19 I Cibus leonis onagri eremi;
19 II sic pascua divitis pauperes.
20 I Abominatio superbiae humilitas,
20 II et exsecratio divitis pauper.
21 I Dives commotus in confirmatione est ab amico,
21 II humilis autem commovetur, expelletur ab altero ad alterum.
22 I Dives loquitur, et adiutores eius multi sunt,
22 II et verba eius turpia pulchra faciunt.
22 III Humilis commovetur, „Caede, caede“ et „Surge“,
22 IV et loquitur sensate, et non est ei locus.
23 I Dives locutus est, omnes tacuerunt,
23 II et prudentiam eius usque ad nubes perducent.
23 III Pauper locutus est, dicunt: Quis est hic?
23 IV et si offenderit, etiam ipsi subvertent illum.
24 I Bona est substantia, cui non est peccatum,
24 II et nequissima paupertas in ore impii.
25 I Cor hominis immutat faciem illius
25 II sive in bona sive in mala.
26 I Vestigia cordis boni facies hilaris,
26 II et solitudo et meditatio est cogitatio laboris.

ה in codice supra lineam (cf. Pet.[1]).

1 I	**14,** 1 אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ לֹא עָצַבוֹ פִּיהוּ	וְלֹא אָבָה עָלָיו דִּין לִבּוֹ׃	1 II *A.*
2 I	אַשְׁרֵי אִישׁ לֹא חִפְרַתּוּ נַפְשׁוֹ	וְלֹא שָׁבְתָה תּוֹחֲלָתוֹ׃	2 II
3 I	לְלֵב נָקִטן לֹא נָאוֶה עֹושֶׁר	וּלְאִישׁ רַע עַיִן לֹא נָאוֶה חָרוּץ׃	3 II
4 I	מוֹנֵעַ נַפְשׁוֹ יִקְבֹּץ לְאַחֵר	וּבְטוּבָתוֹ יִתְבַּעֲבַע זָר׃	4 II
5 I	רַע לְנַפְשׁוֹ לְמִי יִיטִיב	וְלֹא יִקְרֶה בְטוּבָתוֹ׃	5 II
6 I	רַע לְנַפְשׁוֹ אֵין רַע מִמֶּנּוּ	וְעִמּוֹ תַּשְׁלוּמַת רָעָתוֹ׃	6 II
9 I	בְּעֵין כּוֹשֵׁל מְעַט הוּא[1] חֶלְקוֹ	וְלוֹקֵחַ חֵלֶק רֵעֵהוּ מְאַבֵּד חֶלְקוֹ׃	9 II
10 I	עֵין רַע עַיִן תָּעִיט עַל לֶחֶם	וּמְהוּמָה עַל שֻׁלְחָנוֹ׃	10 II
10 IIa	עַיִן טוֹבָה מַרְבָּה הַלֶּחֶם	וּמַעֲיָן יָבֵשׁ יַזִּל מַיִם עַל הַשֻּׁלְחָן׃	10 IIb
11 I	בְּנִי אִם יֵשׁ לְךָ שָׁרִי[2]ת נַפְשֶׁךָ	וְאִם יֵשׁ לְךָ הֵיטִיב לָךְ	11 Ib
11 II	וּלְאֵל יָדֶךָ הַיַּיִן׃		
12 I	זְכוֹר כִּי לֹא בִשְׁאוֹל תַּעֲנוּג	וְלֹא מָוֶת יִתְמַהְמָהּ	12 Ib
12 II	וְחוֹק לִשְׁאוֹל לֹא הֻגַּד לָךְ׃		
13 I	בְּטֶרֶם תָּמוּת הֵיטֵב לְאוֹהֵב	וְהַשִּׂיגֵת יָדְךָ תֵּן לוֹ׃	13 II
14 I	אַל תִּמָּנַע מִטּוֹבַת יוֹם	וּבְהֶלְקַחַ אָח אַל תַּעֲבֹר	14 II
14 IIa	וַחֲמוּד רֵעַ אַל תַּחְמֹד׃		
15 I	הֲלֹא לְאַחֵר תַּעֲזֹב חֵילֶיךָ	וְיִגִיעֲךָ לְיוֹדֵי גוֹרָל׃	15 II

[1] א supra lineam. [2] *A* mendose ו pro י habet.

14, 1 I Beatus vir, quem dolore non afficit os suum,
1 II et non vult iudicium contra eum cor eius.
2 I Felix vir, quem indigentem non facit anima sua,
2 II et non excidit spes sua.
3 I Cordi parvo non bona est substantia,
3 II et homini livido non bonum aurum.
4 I Denegans animae suae congregat aliis,
4 II et in bonis illius alius luxuriabitur.
5 I Qui sibi nequam est, cui bonus erit?
5 II Sed non occurret in bonum suum.
6 I Qui sibi nequam est, nihil est illo nequius,
6 II et apud eum redditio est malitiae illius.
9 I In oculo pauperis parva est pars eius,
9 II qui vero capit partem proximi sui, perdet partem suam.
10 I Oculus lividi irrumpit in panem,
10 II et perturbatio est in mensa eius.
10 IIa Oculus bonus multiplicat panem,
10 IIb et fons torridus effluere facit aquam in mensam.
11 I Fili mi, si habes, ministra animae tuae,
11 Ib et si habes, benefac tecum,
11 II Et quantum est in potestate tua, cura te ipsum.

12 I Memor esto, quoniam in inferno non est voluptas,
12 Ib et mors non tardat
12 II Et testamentum inferorum tibi non nuntiatum est.

13 I Priusquam moriaris, benefac amico,
13 II et quod consequi potest manus tua, da ei.
14 I Non defrauderis a bono diei,
14 II et si abripitur frater, ne praetereas,
14 IIa Et rem caram proximi ne concupiscas.

15 I Nonne alii relinques opes tuas,
15 II et quaestum tuum iacientibus sortem?

16 I	תֵּן לְאָח֫[1] וּפַגְנָ֥ךְ נַפְשֶׁ֑ךָ	כִּי אֵין בִּשְׁאוֹל לְבַקֵּשׁ תַּעֲנוּג׃	*A.* 16 II
16 IIa	וְכָל־דָּבָר שֶׁיִּפֶּה לַעֲשׂוֹת	לִפְנֵי[2] אֱלֹהִים עֲשֵׂה׃	16 IIb
17 I	כָּל־הַבָּשָׂר כִּבְגֵד יִבְלֶה	וְחוֹק עוֹלָם גָּוֹעַ יִגְוָעוּ׃	17 II
18 I	כְּפֶרַח עָלֶה עַל עֵץ רַעֲנָן	שֶׁזֶּה נוֹבֵל וְאֶחָד צוֹמֵחַ[3]׃	18 II
18 III	כֵּן דּוֹרוֹת[4] בָּשָׂר וָדָם	אֶחָד גּוֹעֵ וְאֶחָד גּוֹמֵל[3]׃	18 IV
19 I	כָּל־מַעֲשָׂיו רָקוֹב יֵרָקֵבוּ	וּפֹעַל יָדָיו יִמְשֹׁךְ אַחֲרָיו׃	19 II
20 I	אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ בְּחָכְמָה יֶהְגֶּה	וּבְתְבוּנָה יִשְׁעֶה׃	20 II
21 I	הַשָּׂם עַל דְּרָכֶיהָ לִבּוֹ	וּבְתְבוּנֹתֶיהָ יִתְבּוֹנָן׃	21 II
22 I	לְצֵאת אַחֲרֶיהָ בְּחֹקֶר	וְכָל־מְבוֹאֶיהָ יַרְצֵד׃	22 II
23 I	הַמַּשְׁקִיף בְּעַד חַלּוֹנָהּ[5]	וְעַל פִּתְחֶיהָ יְצוֹתֵת׃	23 II
24 I	חַחוֹנֶה סְבִיבוֹת בֵּיתָהּ	וְהֵבִיא יְתָרָיו בְּקִירָהּ׃	24 II
25 I	וְנוֹטֶה אָהֳלוֹ עַל יָדָהּ	וְשָׁכַן שֹׁכֶן טוֹב׃	25 II
26 I	וְיָשִׂים קִנּוֹ בָּעֲפָאֶיהָ[6]	וּבַעֲנָפֶיהָ יִתְלוֹנָן׃	26 II
27 I	וְחוּפָה[7] בְּצִלָּהּ מֵחֳרֶב	וּבְמַעֲנוֹתֶיהָ יִשְׁכֹּן׃	27 II
15, 1 I	כִּי יְרֵא [יְהוָה][8] יַעֲשֶׂה זֹּאת	וְתוֹפֵשׂ תּוֹרָה יַדְרִיכֶנָּה׃	1 II
2 I	וְקִדְּמַתְהוּ כְּאֵם	וּכְאֵשֶׁת נְעוּרִים תְּקַבְּלֶנּוּ׃	2 II

[1] + ותין *A*, sed tribus punctis infra ת deletum. [2] לפני supra lineam et margine. [3] Supra lineam; primo erat scriptum גומל aberrante scriptore ad finem st. IV, unde etiam st. III et IV omissi, sed in margine suppleti sunt. [4] Supra כן דורות duo verba scripta erant (כן ארחות Cowley,

16 I Da fratri et oblecta animam tuam,
16 II quoniam non est apud inferos quaerere voluptatem.
16 IIa Et omnem rem, quae pulchra est ad faciendum,
16 IIb coram Deo fac.
17 I Omnis caro sicut vestimentum veterascet,
17 II et lex aeterna est: Morte morientur!
18 I Sicut folia emergentia in arbore viridi,
18 II quorum alterum marcescit, alterum germinat,
18 III Sic generationes carnis et sanguinis,
18 IV alia finitur, et alia maturescit.
19 I Omnia opera eius corrumpendo corrumpuntur,
19 II et opus manuum eius sequetur eum.
20 I Beatus vir, qui in sapientia meditabitur,
20 II et ad intellegentiam respicit.
21 I Qui dirigit cor suum in vias eius,
21 II et in verbis sapientibus eius intellegit,
22 I Vadens post illam in investigatione,
22 II et omnes aditus eius observat;
23 I Qui respicit per fenestram illius,
23 II et in ianuis illius audit;
24 I Qui requiescit iuxta domum illius,
24 II et adducit funes suas ad parietem eius;
25 I Et qui tendit tabernaculum suum ad manum illius,
25 II et habitabit in habitatione bona;
26 I Et ponet nidum suum in frondibus illius,
26 II et in ramis eius morabitur;
27 I Et protegetur in umbra illius a fervore,
27 II et in habitationibus eius requiescet.
5, 1 I Qui timet Jahve, faciet hoc,
1 II et tenens legem apprehendet illam.
2 I Et obviabit illi quasi mater,
2 II et quasi mulier iuventutis suscipiet illum.

כן מתחות Sch.), sed linea transmissa deleta sunt. [5] ה ante nomen deletum est. [6] Quod *A* significat scribendo עֲ; aliter scriberem בְּעָפְוָה. [7] Aut וְחוֹסָה. [8] ו, *A*.

3 I	וְהֶאֱכִילַתְהוּ לֶחֶם שָׁכֵל	וּמֵי תִבוּנָה[1] תַּשְׁקֵנּוּ׃	3 II *A.*
4 I	וְנִשָּׁעַן עָלֶיהָ וְלֹא יָמוּט	וּבָהּ יִבְטַח וְלֹא יֵבוֹשׁ׃	4 II
5 I	וְרוֹמְמַתְהוּ מֵרֵעֶהוּ	וּבְתוֹךְ קָהָל תִּפְתַּח פִּיו׃	5 II
6 I	שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמְצָא	וְשֵׁם עוֹלָם תּוֹרִישֶׁנּוּ׃	6 II
7 I	לֹא יַדְרִיכוּהָ מִתֵּי שָׁוְא	וַאֲנָשֵׁי זָדוֹן לֹא יִרְאוּהָ׃	7 II
8 I	רְחוֹקָה הִיא מִלֵּצִים	וַאֲנָשֵׁי כָזָב לֹא יִזְכְּרוּהָ׃	8 II
9 I	לֹא נָאֲתָה[2] תְהִלָּה בְּפִי רָשָׁע	כִּי לֹא מֵאֵל נֶחְלְקָה לוֹ[3]׃	9 II
10 I	בְּפִי חָכָם תֵּאָמֵר תְּהִלָּה	וּמֹשֶׁל בָּהּ יַלְמְדֻנָּה׃	10 II
11 I	אַל תֹּאמַר מֵאֵל פִּשְׁעִי	כִּי אֶת־אֲשֶׁר שָׂנֵא לֹא עָשָׂה׃	11 II
12 I	פֶּן־תֹּאמַר הוּא הִתְקִילָנִי	כִּי אֵין צוֹרֶךְ בְּאַנְשֵׁי חָמָס׃	12 II
13 I	רָעָה וְתוֹעֵבָה שָׂנֵא [יְהוָה][4]	וְלֹא יְאַנֶּנָּה לִירֵאָיו׃	13 II
14 I	אֱלֹהִים מִבְּרֵאשִׁית[5] בָּרָא[6] אָדָם[7]	וַיַּשִּׁיתֵהוּ בְיַד חוֹתְפָיו	14 IIa
14 II	וַיַּתְּנֵהוּ בְיַד יִצְרוֹ׃		
15 I	אִם תַּחְפֹּץ תִּשְׁמֹר מִצְוָה	וּתְבוּנָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ׃	15 II
15 IIa	אִם תַּאֲמִין בּוֹ גַּם אַתָּה תִחְיֶה׃		
16 I	מוּצָק לְפָנֶיךָ אֵשׁ וָמָיִם	בַּאֲשֶׁר תַּחְפֹּץ שְׁלַח יָדֶיךָ׃	16 II

[1] Sic *A* in margine; in textu librarius scripserat תבואה, quod vero linea transmissa delevit. [2] Sic clare in *A*. [3] V. 9 supra lineam in scriptura minore suppletus est. [4] יי *A*. [5] Quid sibi velit ט supra מבראשית scriptum, nescio. [6] Ante ברא litterae א dextra pars in *A*, sed

13133

3 I Cibabit illum pane intellectus,
3 II et aquam sapientiae potabit illum.
4 I Et firmabitur in illa, et non flectetur,
4 II et illi cõfidet, et non confundetur.
5 I Et exaltabit illum prae proximo suo,
5 II et in medio ecclesiae aperiet os eius.
6 I Exsultationem et gaudium inveniet,
6 II et nomen aeternum hereditare faciet illum.
7 I Non apprehendent illam homines stulti,
7 II et homines superbiae non videbunt eam.
8 I Longe abest ab irrisoribus,
8 II et viri mendaces non erunt illius memores.
9 I Non est speciosa laus in ore peccatoris,
9 II quoniam a Deo illi attributum non est.
10 I In ore sapienti dicetur laus,
10 II et qui dominatur in ea, docebit eam.
11 I Non dixeris: A Deo peccatum meum est;
11 II quae enim odit, non facit.
12 I Non dicas: Ille me implanavit;
12 II non enim necessarii sunt homines impii.
13 I Malum et exsecramentum odit Jahve,
13 II et non facit ea occurrere timentibus eum.
14 I Deus ab initio creavit hominem,
14 IIa et constituit eum in manu diripientis eum,
14 II et dedit eum in manum concupiscentiae suae.

15 I Si volueris, mandata servabis,
15 II et intellegentia est facere voluntatem eius.
15 IIa Si confidis in eo, etiam tu vives.

16 I Effusa sunt ante te ignis et aqua,
16 II ad quod volueris, porrige manum tuam.

---

puncto superposito deleta. [7] Litteram ה ante אדם supra lineam scriptam (Sch. Lé. Str.) non cognosco, nihil videns quam [illegible] tramenti.

EX LIBRIS PROVINCIAE PRO STUDIIS FACULT.

17 I	לִפְנֵי אָדָם חַיִּים וָמָוֶת[1]	אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יִנָּתֵן לוֹ:	*A.* 17 II
18 I	סָפְקָה חָכְמַת [יְהוָה][2]	אַמִּיץ גְּבוּרוֹת וְחוֹזֶה כֹּל:	18 II
19 I	עֵינַי אֵל יִרְאוּ מַעֲשָׂיו	וְהוּ[3] יַכִּיר [] כָּל[4] – מִפְּעַל אִישׁ:	19 II
20 I	לֹא צִוָּה אֱנוֹשׁ לַחַטָּא	וְלֹא הֶחֱלִים אַנְשֵׁי כָזָב:	20 II
20 IIa	וְלֹא מְרַחֵם עַל עוֹשֵׂה שָׁוְא	וְעַל מְגַלֶּה סוֹד:	20 IIb
1 I	16, אַל תִּתְאַוֶּה תּוֹאַר נַעֲרֵי שָׁוְא	וְאַל תִּשְׂמַח בִּבְנֵי עוֹלָה:	1 II
2 I	וְגַם אִם פָּרוּ אַל תָּבַע בָּם	אִם אֵין אִתָּם יִרְאַת [יְהוָה][5]:	2 II
3 I	אַל תַּאֲמִין בְּחַיֵּיהֶם	וְאַל תִּבְטַח בְּעִקְבוֹתָם	3 II
3 IIa	כִּי לֹא תִהְיֶה לָהֶם אַחֲרִית טוֹבָה:		
3 III	כִּי טוֹב אֶחָד עוֹשֶׂה רָצוֹן מֵעֲלֵף	[רַבִּים [עַו]לָה][6] וּמוֹת עֲרִירִי מִמִּי שֶׁהָיוּ בָנִים	3 IV
3 IVa	וּמֵאַחֲרִית זָדוֹן:		
4 I	מֵאֶחָד עֲרִירִי יֵרֵא [יְהוָה][5]	[וְעִיר] תֵּשֵׁב וּמִמִּשְׁפַּחַת בּוֹגְדִים תֵּחָרֵב:	4 II
5 I	רַבּוֹת כְּאֵלֶּה רָאֲתָה עֵינִי	וַעֲצֻמוֹת כְּאֵלֶּה שָׁמְעָה אָזְנִי:	5 II
6 I	בְּעֲרַת רְשָׁעִים יוּקַד אֵשׁ	וּבְגוֹי חָנֵף נִצְתָּה חֵמָה:	6 II
7 I	אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לִנְסִיכֵי קֶדֶם	הַמּוֹרִים עוֹלָם בִּגְבוּרָתָם:	7 II

---

[1] ו ad significandum ו esse consonantem. [2] י, *A.* [3] Sic! Cf. 7, 15; 32 (35), 3 in marg.; Jr 29, 23. [4] Ante כל scriptum erat על, sed punctis deletum est. [5] י, *A.* [6] Post רַבִּים in *A* post spatium duarum litterarum, ut מעולה (Lé.) admitti nequeat, sequitur לה. Gr. et Syr. et v. 1 suadent supplementum עולה. De substantivo attributivo pro

17 I Ante hominem vita et mors,
17 II quod placuerit ei, dabitur illi.
18 I Multa est sapientia Jahve,
18 II fortis in potentia et videns omnes.
19 I Oculi Dei vident opera eius,
19 II et ipse agnoscit omnem operam hominis.
20 I Nemini mandavit impie agere,
20 II et non fecit somniare homines mendacii.
20 IIa Neque miseretur facientis vanum
20 IIb et revelantis secretum.
16, 1 I Ne concupiscas pulchritudinem puerorum impiorum,
1 II nec gaudeas in filiis iniquis.
2 I Atque etiam si multiplicantur, ne exsultes super ipsos,
2 II si non est timor Jahve cum ipsis.
3 I Non credas vitae eorum,
3 II neve confidas in fine eorum.
3 IIa Nam non erit iis exitus bonus.

3 III Melior enim est unus faciens voluntatem quam mille,
3 IV et mors orbati, quam cui sunt multi filii iniqui.
3 IVa et quam proles superbiae.

4 I Ab uno orbato timente Jahve inhabitabitur urbs,
4 II et tribus impiorum vastabitur.
5 I Multa talia vidit oculus meus,
5 II et magna talia audivit auris mea.
6 I In synagoga peccantium exardet ignis,
6 II et in gente scelesta exarsit ira.
7 I Quia non indulsit antiquis principibus,
7 II qui regebant saeculum in virtute sua.

---

adiectivo videas E. König, Historisch-comparative Syntax § 306 r γ (cf. § 333 p.), Leipzig 1897. Quod si nimis durum esse censes, aut כִּמְעוֹלָה legas (Lé.) aut מֵרָנִים עוֹלָה.

8 I	וְלֹא֯ חָמַל[1] עַל מְנוֹרֵי לֻוט	הַמִּתְעַבְּרִים בְּנַאֲוָתָם:	8 II
9 I	וְלֹא חָמַל עַל גּוֹי חֵרֶם	הַנּוֹרָשִׁים בַּעֲוֹנָם:	9 II
10 I	כֵּן שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלַי	הַנֶּאֱסָפִים בְּזוֹרוֹן לְבָם:	10 II
11 I	וְאַף כִּי אֶחָד מַקְשֶׁה עֶרֶף	תֵּמַהּ זֶה אִם יִנָּקֶה:	11 II
11 III	כִּי רַחֲמִים וְאַף עִמּוֹ	וְנוֹשֵׂאוֹסוֹלֵחַוְעַל רְשָׁעִים יַגִּיהַּרְגָּזוֹ:	11 IV
12 I	כְּרֹב רַחֲמָיו כֵּן תּוֹכַחְתּוֹ	וְאִישׁ כְּמִפְעָלָיו יִשְׁפֹּט:	12 II
13 I	[לֹא][2] יְמַלֵּט בְּגָזֵל עָוֶל	וְלֹא יַשְׁבִּית תַּאֲוַת צַדִּיק לְעוֹלָם:	13 II
14 I	כָּל־הָעוֹשֶׂה צְדָקָה יֵשׁ לוֹ שָׂכָר	וְכָל־אָדָם כְּמַעֲשָׂיו יֵצֵא לְפָנָיו:	14 II
		[אֲשֶׁר֯לֹא֯ יְדָעוֹ	
15 I	[יַהְוֶה][3] הִקְשָׁה אֶת־לֵב פַּרְעֹה	שֶׁמַּעֲשָׂיו מְנוּלִין תַּחַת הַשָּׁמָיִם[5]:	15 II
16 I	רַחֲמָיו יֵרָאוּ לְכָל־בְּרִיוֹתָיו	וְאוֹרוֹ וְשִׂבְחוֹ חָלַק לִבְנֵי אָדָם:	16 II
17 I	אַל תֹּאמַר מֵאֵל נִסְתָּרְתִּי	וּבְמָרוֹם מִי יִזְכְּרֵנִי:	17 II
		[אָדָם:	
17 III	בְּעַם כָּבֵד לֹא אִוָּדַע	וּמָה נַפְשִׁי בִקְצוֹת רוּחוֹת כָּל־בְּנֵי	17 IV
		[וְאֶרֶץ	וּכְרֻנְשָׁו:
18 I	הֵן הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וּתְהוֹם	בְּרִרְתּוֹ עֲלֵיהֶם ֯מוֹ֯עָ֯דִים[6] בְּפָקְדּוֹ	18 II
19 I	אַף קְצֵבֵי הָרִים וְיסוֹדֵי תֵבֵל	בְּהַבִּיטוֹ אֲלֵיהֶם רָעַשׁ יִרְעָשׁוּ:	19 II
20 I	גַּם עָלַי לֹא יָשִׂים לֵב	וּבְדַרְכִּי מִי יִתְבּוֹנָן:	20 II
21 I	אִם חָטָאתִי לֹא תִרְאֵנִי עָיִן	אוֹ אִם אֲכַזֵּב בְּכָל־סֵתֶר מִי יוֹדֵעַ:	21 II

---

[1] Ante חמל librarius erronee litteram ע scripserat, sed puncto superposito delevit. [2] In margine; אל cum punctis deletionis in textu. [3] י׳ *A*. [4] לא bis scriptum, sed 1° deletum. [5] Soph pasuq in codice

8 I Et non pepercit accolis Loth,
8 II qui iram sibi paraverunt in superbia sua.
9 I Neque pepercit gente anathematis,
9 II qui expulsi sunt in peccato suo;
10 I Item sexcentis millibus peditum,
10 II qui abrepti sunt in superbia cordis sui.
11 I Atque etiam si unus cervicaretur,
11 II mirum esset, si esset immunis.
11 III Misericordia enim et ira est cum illo, [iram suam.
11 IV et sustinet et indulget, et super impios effulgere facit
12 I Secundum multitudinem misericordiae suae, sic correptio illius,
12 II et hominem secundum opera eius iudicat.
13 I Non effugiet in rapina peccator,
13 II neque irritum faciet desiderium iusti in aeternum.
14 I Omni facienti iustitiam, est ei merces,
14 II et omni homini secundum opera eius eveniet coram eo.
15 I Jahve obduravit cor Pharao, qui non agnovit eum,
15 II ut opera sua aperta fierent sub caelo.
16 I Misericordiae eius videbuntur ab omnibus creaturis eius,
16 II et lucem eius et laudem eius attribuit filiis hominis.
17 I Non dicas: A Deo abscondar,
17 II et in summo quis mei memorabitur?
17 III In populo magno non agnoscar, [filiorum hominis.
17 IV quae est enim anima mea in medio spirituum omnium
18 I Ecce caelum et caeli caelorum, et abyssus et terra,
18 II si descendit ad ea, commovebuntur in visitatione eius et
19 I Atque cacumina montium et fundamenta terrae, [in ira eius.
19 II cum conspexerit illa, tremore concutientur.
20 I Etiam ad me non ponet cor,
20 II et viam meam quis intelleget?
21 I Si peccavi, non videt me oculus,
21 II vel si mentior in aliquo abscondito, quis scit?

---

post רחמיו. [6] Gr.; cf. v. 19. Etiam in *A*, qui habet עמודים (sic!), locus litterae ו adhuc significat, illam lectionem מועדים genuinam esse.

22 I	מַעֲשֵׂה[1] צֶדֶק מִי יַגִּידֵנוּ	וְתִקְוַת מָה[2] כִּי אָצוּק חֹוק[3]:	*A.* 22 II
23 I	חַסְרֵי לֵב יָכִינוּ[4] אֵלֶּה	וְגֶבֶר פֹּ[וֹ]תֶה[5] יַחְשֹׁב זֹאת:	23 II
24 I	שִׁמְעוּ אֵלַי וּקְחוּ שִׂכְלִי	וְעַל דְּבָרַי שִׁימוּ לֵב:	24 II
25 I	אַבִּיעָה כְמִשְׁקָל רוּחִי	וּכְהַצְנֵעַ אֲחַוֶּה דֵּעִי:	25 II
26 I	כִּבְרָא אֵל מַעֲשָׂיו מֵרֹאשׁ	עַל חַיֵּיהֶם[6]	26 II
31 I	18, ...	. . . . . שׁוֹנֵא:	*C.* 31 II
32 I	אַל תִּשְׂמַח אֶל שֶׂמֶץ תַּעֲנוּג	אֲשֶׁר פִּי שְׁנַיִם רֵישׁוֹ:	32 II
33 I	אַל תְּהִי סוֹלֵל וְסוֹבֵא	וּמְאוּמָ[ה][7] אֵין בַּכִּים:	33 II
1 I	19, פּוֹעֵל זאת [לֹא י]ַעֲשִׁיר[8]	וּבוֹזֶה מְעוּטִים [יִתְ]עַרְעָר[9]:	1 II
2 I	יַיִן וְנָשִׁים [יַפְ]חִ[יזוּ][10] לֵב	וְנֶפֶשׁ עַזָּה [תַּ]שְׁחִית[11] בַּעֲלֶיהָ:	2 II
		כֵּן עוֹשֶׂה בְּאוֹנֶם מִשְׁפָּט[12]:	*B.* 4 II
4 I a	20, כֵּן נֶאֱמָן לָךְ עִם בְּתוּלָה	וְ[יַהְוֶה][13] מְבַקֵּשׁ מְדָנוֹ:	4 I a
5 I	יֵשׁ [מַחֲרִי]שׁ וְנֶחְשָׁב [חָכָם]	[וְיֵ]שׁ נִמְאָס בְּר[וֹ]ב[14] שֵׂ[יחַ][15]:	*C.* 5 II

---

[1] Supra lineam, in qua מה scriptum erat, quod linea transmissa deletum est. [2] De מה post nomen videas Pet.[1] [3] Accusativus instrumentalis! [4] Sic! יבינו Sch. Lé. Kn. Str. [5] Post פ, quod certum est, etiam superior pars litterae angustae (ו) videri potest. [6] Finis codicis *A*. [7] Pars chartae avulsa est. [8] Gr. Syr.; in *C* pars chartae deest. [9] Gr.

22 I Opus iustitiae, quis id enuntiabit,
22 II et cuius rei spes, cum coartatus sim lege?
23 I Qui minorantur corde, statuunt haec,
23 II et vir imprudens cogitat hoc.
24 I Audite me, et discite disciplinam meam,
24 II et in verbis meis attendite in corde.
25 I Ebullire faciam in aequitate spiritum meum,
25 II et in humilitate enuntiabo scientiam meam.
26 I Cum crearet Deus opera eius ab initio,
26 II super vitam eorum . . . . . .

18, 31 I . . . . . .
31 II . . . . . inimici.
32 I Ne oblecteris in paululo luxuriae,
32 II quia duplex est defectus eius.
33 I Ne fueris ganeo et potator,
33 II et est nihil in sacculo.
19, 1 I Faciens haec non locupletabitur,
1 II et qui spernit modica, decidet.
2 I Vinum et mulieres superbum reddunt cor,
2 II et anima dura perdit dominum suum.

4 II Sic qui facit per vim iudicium.
20, 4 I Sic custos pernoctans cum virgine,
4 II a et Jahve quaeret ex manu eius.
5 I Est tacens et aestimatus sapiens,
5 II et est odibilis in multo sermone.

Syr.; in *C* pars chartae avulsa est. [10] Gr. Syr.; in *C* deest pars chartae. [11] Syr.; cf. contextum. [12] Invenitur in *B* post 30, 20 I. [13] יחי T. [14] Gr. Syr.; ברוב *C* ex mendo librarii. [15] In codice pars chartae avulsa est; supplementa versus secundum Gr. et Syr. (cf. Pet.[1]) et parallelismum cum versu sequente.

6 I יֵשׁ מַחֲרִישׁ מֵאֵין מַעֲנֶה וְיֵשׁ מַחֲרִישׁ כִּי רָאָה עֵת: 6 II *C.*

7 I חָכָם יַחֲרִישׁ עַד עֵת וּכְסִיל לֹא יִשְׁמוֹר עֵת: 7 II

13 I חָכָם בִּמְעַט דִּבֶּר נַפְשׁוֹ וְטוֹבַת כְּסִילִים יִשְׁפּוֹךְ חָכְמָה[1]: 13 II

30 I חָכְמָה טְמוּנָה וְאוֹצָר מוּסְתָּר מָה תּוֹעֶלָה בִּשְׁתֵּיהֶם: 30 II

31 I טוֹב אִישׁ מַצְפִּין אִוַּלְתּוֹ מֵאִישׁ מַצְפִּין חָכְמָתוֹ[2]: 31 II

25, 8 III [וְלֹא][3] עִבֵּד נִקְלֶה [מִמֶּנּוּ[4]:]

[יַחְדָּו[9]:]

8 I [אַשְׁרֵי][5] בַּעַל אִשָּׁה מַ[שְׂכֶּלֶת][6] [וְלֹא][7] חוֹרֵשׁ [בְּ]שׁוֹר[8] [וּבַחֲמוֹר] 8 Ia

13 I כָּל־מַכָּה וְלֹא כְמַ[כַּת][10] לֵב כָּל־רָעָה וְלֹא כְרָעַ[ת אִשָּׁה[11]:] 13 II

17 I רַע אִשָּׁה יַשְׁחִיר מַרְאֵה אִישׁ וַיַּקְדִּיר פָּנָיו לְדֹוב: 17 II

18 I בֵּין רֵעִים יֵשֵׁב בַּעֲלָהּ וּבְלֹא טַעֲמוֹ יִתְאַנָּח: 18 II

19 I מְעַט רָעָה כְּרַעַת אִשָּׁה גּוֹרָל חוֹטֵא יְפוֹל עָלֶיהָ: 19 II

---

[1] In *C* post 37, 26 servatus est hic versus. [2] V. 30—31 inveniuntur in cod. *B* post 41, 13. [3] Pars chartae desecta est. וְלֹא (vel ואינו Lé.]) Gr. Syr. In linea superiore legitur in *C* אשרי ש, quod aut initium v. 7 III ([ומח באחריתו] אשרי ש Lé. Str.) aut v. 8 II ([לא עצבו לשונו] אשוי ש Pet.[1]) est. [4] Gr. Syr. [5] Gr. Syr. [6] Gr. טובה (?) Syr. [7] Syr.; cf. st. III.

6 I Est tacens propter defectum responsi,
6 II et est tacens, quia vidit tempus.
7 I Sapiens tacebit usque ad tempus,
7 II imprudens autem non servabit tempus.

13 I Sapiens in paucis loquitur desiderium suum,
13 II et bonitas stultorum effundit sapientiam.

30 I Sapientia absconsa et thesaurus occultus,
30 II quae utilitas in utrisque?
31 I Melior homo qui celat insipientiam suam,
31 II quam homo, qui abscondit sapientiam suam.

25, 8 III et qui non servit indigno se.
8 I Beatus vir mulieris sensatae,
8 Ia et qui non arat in bove et in asino simul.

13 I Omnis plaga, — nulla vero ut plaga cordis;
13 II omnis malitia, — nulla vero ut malitia mulieris.

17 I Nequitia mulieris immutat faciem viri,
17 II et obcaecat vultum eius in ursum.
18 I In medio proximorum sedet vir eius,
18 II et non attendens ingemiscit.
19 I Paululum malitiae sicut malitia mulieris,
19 II sors peccatoris cadat super illam.

ואימו Lé. Str. [8] Syr. Dt 22, 10. כשור *C*. [9] Syr. Dt 22, 10. [10] Gr. Syr.; pars dextra inferior litterae מ etiam in *C* conservata est. [11] Gr. Syr.; cf. st. I; dextra pars litterae ע etiam in *C* videri potest.

20 I כְּמַעֲלֵה [חול לְרַגְלֵי זָקֵן — כֵּן] אֵשֶׁת [לָשׁוֹן לְאִישׁ עָנְו][1]: *C.* 20 II

21 I אַל תִּפּוֹל [בָּיְפִי אִשָּׁה — וְעַל יֵשׁ לָהּ [עַל תַּחְמֹ]ד[1]: 21 II

22 I כִּי [עֵב]דָה[2] [וָקָלוֹן] וָבֹשֶׁת — אִשָּׁה מְכַלְכֶּלֶת [אֶת]־בַּעֲלָהּ[1]: 22 II

23 III רִפְיוֹן יָדַיִם [וְכ]שְׁלוֹן[1] בִּרְכָּיִם — אִשָּׁה לֹא תְאַשֵּׁר אֶת־בַּעֲלָהּ: 23 IV

24 I מֵאִשָּׁה תְּחִלַּת עָוֶן — וּבְגִלָּלָהּ נָמוּתוּ יָחַד: 24 II

26, 1 I אִשָּׁה טוֹבָה אַשְׁרֵי בַעֲלָהּ — וּמִסְפַּר יָמָיו כְּפָלִים: 1 II

2 I אֵשֶׁת חַיִל תְּדַשֵּׁן לְבַעֲלָהּ[3]

27, 5 I כְּלִי יוֹצֵר לְבָעֵר כִּבְשָׁן — וְכָמֹהוּ אִישׁ עַל חֶשְׁבּוֹנוֹ: *A.* 5 II

6 I עַל עֲבֹדַת עֵץ יֵחָי פֵּרִי — כֵּן חֶשְׁבּוֹן עַל יֵצֶר אֶחָד[4]: 6 II

30, 11 אַל תַּמְשִׁילֵהוּ בִנְעוּרָיו — וְאַל תִּשָּׂא לִשְׂחוֹתָיו[5]: *B.* 11 II

12 I כְּפֶתֶן עַל חַי תִּפְגָּע — רַצִּיץ מָתְנָיו שֶׁעוֹדְנוּ נָעָר: 12 II

12 IIa בַּיִת רֹאשׁוֹ בִנְעוּרוֹתָיו — וּבַקַּע מָתְנָיו כְּשֶׁהוּא קָטָן: 12 IIb

---

[1] Pars chartae desecta est; supplevi ex Gr. et Syr. (cf. Pet.[1]). [2] Syr. עברה Gr. בעדה *C.* [3] Hactenus fol. 4 cod. *C.* [4] 27, 5—6 inveniuntur in cod. *A* post 6, 22. [5] משׁי i. e. מְשָׁחִיתוֹתָיו M.

20 I Sicut ascensus arenosus pedibus veterani,
20 II sic mulier linguata homini quieto.
21 I Ne cadas in specie mulieris,
21 II et quod habet non concupiscas.
22 I Servitus enim et contumelia et confusio
22 II mulier sustentans virum suum.

23 III Manus debiles et genua dissoluta
23 IV mulier, quae non beatificat virum suum.
24 I A muliere initium peccati,
24 II et per illam omnes morimur.

26, 1 I Mulier bona, beatus vir eius,
1 II numerus enim dierum illius duplex.
2 I Mulier fortis oblectat virum suum,

27, 5 I Vas figuli urendum est in fornace,
5 II et sicut illud homo in cogitatione sua.
6 I Secundum culturam ligni erit fructus,
6 II sic cogitatio secundum animum alicuius.

30, 11 I Non des illi potestatem in iuventute eius,
11 II et ne ignoscas perversitates eius.
12 I Sicut aspidem, quam in vivum caedis,
12 II tunde latera eius, dum adhuc infans est.
12 II a Curva caput eius in iuventute eius,
12 II b et percute lumbos eius, dum parvus est.

12 III	לָמָּה יַ֝קְשִׁיחַ[1] וּמָרָה בָּךְ	וְנוֹלַד[2] מִמֶּנּוּ[3] מַפַּח נָפֶשׁ׃	*B.* 12 IV
13 I	יַסֵּר בְּנִךְ וְהַכְבֵּד עוֹלֶ֑וֹ	פֶּן־בְּאַוַּלְתּוֹ יִתְלַע[4] בָּךְ׃	13 II
14 I	טוֹב מִכְּבֵן וְחַי בְּעַצְמוֹ	מֵעָשִׁיר וְנָגַע בִּכְשָׂרוֹ׃	14 II
15 I	חַיֵּי שֵׂר[5] אִוִּיתִי מִפֶּנִּי	וְרוּחַ טוֹבָה מִפְּנִינִים׃	15 II
16 I	אֵין עוֹשֶׁר עַל עוֹשֶׁר שֵׂר[6] עָצֶם	וְאֵין טוֹבָה עַל טוּב לֵבָב[7]׃	16 II
17 I	טוֹב לָמוּת מֵחַיֵּי שָׁוְא	וְנוּחַת עוֹלָם מִכְּאֵב נֶאֱמָן[8]׃	17 II
17 IIa	טוֹב לָמוּת מִחַיִּים רָעִים	וְלִירֹד שְׁאוֹל[9] מִכְּאֵב עוֹמֵד׃	17 IIb
18 I	טוֹבָה שְׂפִיכָה עַל פֶּה[10] סָתוּם	תְּנוּפָה מְצֻנַּת לִפְנֵי גִלּוּל[11]׃	18 II
19 I	[12]מָה יִּ֝עֻ֗ל לֶאֱ֫לִ֥י[13] הַגּוֹיִם	אֲשֶׁר לֹא יֹאכְלוּן וְלֹא יְ֝ר֗יחֻן[14]׃	19 II
19 IIa	כֵּן מִי שֶׁ֝֗שׁ[15] לוֹ עֹשֶׁר	וְאֵין נֶהֱנֶה מִמֶּנּוּ[16]׃	19 IIb
		וּמִתְאַנֵּחַ	
20 II	כַּאֲשֶׁר סָ֝רִים[17] יְחַבֵּק נַעֲרָה	כֵּן עוֹשֶׂה בְּאוֹנֶם[18] מִשְׁפָּט׃	20 IIa
19 III	כֵּן נֶאֱמָן לָן עִם בְּתוּלָה	וַ֝יְהוָה[19] מְבַקֵּשׁ מְיָדוֹ[20]׃	20 IIb
21 II	אַל תִּתֵּן לְדָ֝[וֹ]ן[21] נַפְשֶׁךָ	וְאַל תִּכָּשֵׁל בַּעֲנָקָךְ[22]׃	21 I
22 II	שִׂמְחַת לֵבָב חֵם חַיֵּי אִישׁ	וְגִיל אָדָם הַאֲרִיךְ אַפּוֹ׃	22 I

---

[1] Sic M^1 Gr. Syr. ישקה *B.* ישקוח M^2. [2] וכך (ולד al.) infra lineam post ו primum. [3] ולוד ממך M. [4] R. Smend (Th. L. Z. 1903, 587) confert תָּלַע (= *caput ex iugo trahere, superbire*). יתעל M.; cf. Jr 51, 3. [5] שאר בשר M^1 שאר M^2. [6] שאר M. [7] שאר M. [8] מחיים רעים M. (= v. 17 II a). [9] M^1 ילוד ושאי (vel ולוד [?] erronee pro ולרד ?). וְלָרֶד לשאול (sic!) M^2. [10] פום M. [11] M. מוצנת גלול [12] V. 19 in codice omissus, sed in M suppletus est. [13] Aut לגלולי ע vocis יעל (= Syr.) certum. [14] Gr. Syr. Dt 4, 28. [15] Fragmenta utriusque ש vocis שיש (= Syr.) videntur. [16] Litterae valde decoloratae sunt, sed etiam מ alterum certum; praeterea ממנו = Syr. Alii legunt מהונו. Infra

12 III Ne forte induret et rebellet in te,
12 IV et gignatur ex eo dolor animae.
13 I Castiga filium tuum et aggrava iugum illius,
13 II ne in stultitia sua superbiat in te.
14 I Melior est pauper et sanus in corpore suo,
14 II quam dives et flagellatus in carne sua.
15 I Vitam sanam concupivi prae auro
15 II et spiritum hilarem prae margaritis.
16 I Non est census super censum salutis corporis,
16 II et non est bonum super hilaritatem cordis.
17 I Melior est mors quam vita vana,
17 II et requies aeterna quam languor perseverans.
17 IIa Melior est mors quam vita mala,
17 IIb et descensus ad inferos quam dolor mansurus.
18 I Bona effusa in ore clauso,
18 II oblatio apposita coram simulacro dei.
19 I Quid proderit idolis gentium,
19 II quae non manducabunt nec odorabunt?
19 IIa Sic, cui divitiae sunt,
19 IIb et non fruitur iis.
20 II Sicut spado complectitur virginem et suspirat,
20 IIa sic qui facit per vim iudicium.
20 IIb Sic custos pernoctans cum virgine,
19 III et Jahve quaeret ex manu eius.
21 I Tristitiae non des animam tuam,
21 II et non labaris in peccato tuo.
22 I Iucunditas cordis haec est vita hominis,
22 II et exsultatio viri prolongatio halitus eius.

---

lineam בעינו, quod respondet initio v. 20 I in forma Gr. Quod sequebatur, diffluxit. [17] Gr. Syr. סירוס (vel סירים) codicis mendum. [18] בגול M. [19] ויי T. [20] בידו M (ו nimis longum, sed inferior pars linea parva transversa deleta est). [21] Gr. Syr.; cf. 30, 23; 37, 2; 38, 18. לדין T. [22] בעצתך (aut בעינתך?) M[1]; ואל תכשילך עצתך M[2].

23 I	פַּת נַפְשְׁךָ וּפֵיֵּג לִבֶּךָ	וְקִצָּפוֹן הַרְחֵק מִמֶּךָּ:	
23 II			*B.*
23 III	כִּי [ר]בִּים[1] הָרַג דָּ[ו]ן[2]	וְאֵין תּוֹעֶלֶת בְּקִצָּפוֹן:	
23 IV			
24 I	קִנְאָה וְאַף[3] [י]קְצִרוּ[4] יָמִים	וּבְלֹא עֵת תַּזְקִין דְּאָגָה:	
24 II			
25 (13 b) I	שְׁנוֹת לֵב טוֹב תַּחַת מַטְעַמִּים	וּמַאֲכָלוֹ יַעֲלֶה עָלָיו:	
25 (13 b) II			
31 (34), 1 I	שֶׁ[קֶר][5] עָשִׁיר יִמְחֶה שְׁאֵרוֹ	דַּאֲגַת מִחְיָה תַּפְרִיעַ[6] נוּמָה:	
1 II			
2 I	דַּאֲגַת מִחְיָה תַּפְרִיג נוּמָה	וּמַחֲלִי חָזָק[7] תַּפְרִיעַ[8] נוּמָה:	
2 II			
2 II a	רֵעַ נֶאֱמָן תָּנִיד[9] חֶרְפָּה	וּמַסְתִּיר סוֹד אוֹהֵב כְּנָפֶשׁ:	
2 II b			
3 I	עַמְלֵי[10] עָשִׁיר לְקַבֵּל הֵן	וְאִם יָנוּחַ לְקַבֵּל תַּעֲנוּג[11]:	
3 II			
4 I	יָגֵעַ עָנִי לַחֲסַר בֵּיתוֹ	וְאִם יָנוּחַ יִהְיֶה צָרִיךְ:	
4 II			
4 II a	עָמֵל עָנִי לַחֲסַר כֹּחוֹ	וְאִם יָנוּחַ לֹא נָחָה לוֹ:	
4 II b			
5 I	רוֹדֵף חָרוּץ[12] לֹא יְנֻקֶּה	וְאוֹהֵב מְחִיר[13] בּוֹ יִשְׂגֶּה:	
5 II			
6 I	רַבִּים הָיוּ חֲבוּלֵי[14] וָהֶבֶל	וְהַבּוֹטֵחַ עַל פְּנִינִים:	
6 II			
6 II a	וְלֹא מָצְאוּ לְהִנָּצֵל מֵרָעָה	וְגַם לְהִוָּשֵׁעַ בְּיוֹם עֶבְרָה[15]:	
6 II b			
7 I	כִּי תְקָלָה הוּא לָאֱוִיל	וְכָל־פּוֹתֶה[16] יִוָּקֵשׁ בּוֹ:	
7 II			
8 I	אַשְׁרֵי אִישׁ נִמְצָא[17] תָּמִים	וְאַחַר מָמוֹן לֹא נָלוּז:	
8 II			

---

[1] Gr. Syr.; in *B* charta exesa est. [2] Gr. Syr. דין *B*; cf. 30, 21; 37, 2; 38, 18. [3] Str. Charta exesa est; ו totum et reliquias litterae א et ף (infimam partem) video. Supra vocem circellus scriptus est, sed lectio marginis non invenitur. [4] Gr. Syr.; praeterea ק et ו clara sunt et superior pars litterae צ et ר cognosci potest. [5] שקד M. [6] תפרג M[1], sed linea transversa deletum. [7] ומחלה חזי M. [8] תפריג M. דאנתו תפריג נומ[ה] M.[2]

23 I Persuade animae tuae et oblecta cor tuum,
23 II et iram longe repelle a te.
23 III Multos enim occidit tristitia,
23 IV et non est utilitas in ira.
24 I Zelus et iracundia minuunt dies,
24 II et ante tempus senectam adducet cura.
25 (13 b) I Somnus conscientiae bonae pro cuppediis est,
25 (13 b) II et cibus eius bene facit in eo.
31 (34), 1 I Fraus divitis tabefaciet carnem eius,
1 II cura victus auferet somnum.
2 I Cura victus perdet somnum,
2 II et infirmitate gravi auferetur somnus.
2 II a Amicum fidelem fugat ignominia,
2 II b et abscondens secretum amat sicut animam.
3 I Labores divitis ad capessendam substantiam,
3 II et si requiescit, ad capessendam voluptatem.
4 I Laboravit pauper in inopia domus suae,
4 II et si requiescit, inops fit.
4 II a Operatur pauper in inopia virtutis suae,
4 II b et si requiescit, requies ei non est.
5 I Qui aurum sequitur, non erit innocens,
5 II et qui amat pecuniam, per eam aberrabit.
6 I Multi fuerunt capti auro
6 II et fidentes margaritis.
6 II a Et non invenerunt, ut eriperentur a malo,
6 II b neque ut servarentur in die irae.
7 I Quia offensio est stulto,
7 II et omnis imprudens ea capietur.
8 I Beatus vir, qui inventus est sine macula,
8 II et qui post mammonam non abiit.

---

9 תנוד M. 10 עמל M. 11 עמל M. 12 חריץ M. 13 במתן M; inferiorem partem litterae ן clare video. 14 חללי M. חבל = حَبَلَ (*laqueo capere*) R. Smend in Th. L. Z. 1903, 587; cf. ἐδέθησαν 248. 15 ולא מצאו להנצל ביום עברה ולהושיע ביום רעה: M. (e transverso scriptum). 16 פתח M. 17 מצא M.

9 I	מִי הוּא זֶה וְנַאַשְּׁרֶנּוּ	כִּי הִפְלִיא לַעֲשׂוֹת בְּעַמּ[וֹ[1]:	*B.* 9 II
10 I	מִי הוּא שֶׁנִּדְבַּק[2] בּוֹ	וְהָיָה לוֹ שָׁלוֹם וְהָיָה לוֹ תִּפְאָרָה[3]:	10 II
10 IIa	כִּי בְרִכּוֹת שָׁלוֹם חַיָּיו	אֶהְיֶה לְךָ לְתִפְאֶרֶת:	10 IIb
10 IIc	מִי בֵּרַכוֹ וַיִּשְׁלַם חַיָּיו	הֱיֵא לְךָ לְתִפְאֶרֶת[4]:	10 IId
10 III	מִי יוּכַל לָסוּר וְלֹא סָר	וּלְהָרַע רָעָה וְלֹא אָ[בָ]ה[5]:	10 IV
11 I	עַל כֵּן חָזַק טוּבוֹ	וּתְהִלָּתוֹ יְסַ[פֵּר][6] כָּ[הָ]ל[6]:	11 II

מוֹסֵר לֶחֶם וְיַיִן יַחְדָּו

12 I	בְּנִי אִם עַל שֻׁלְחָן[7] גָּדוֹל יָשַׁבְתָּה	אַל תִּפְתַּח עָלָיו גְּרוֹנְךָ[8]:	12 II
12 III	אַל תֹּאמַר סִפּוּק[9] עָלָיו	זְכוֹר[10] כִּי רָעָה עַיִן רָעָה:	13 I
13 Ia	רַע עַיִן שׁוֹנֵא אֵל	וְרַע מִמֶּנּוּ לֹא בָרָא:	13 I b
13 Ic	כִּי זֶה מִפְּנֵי כָל־דָּבָר תָּזוּעַ[11] עָיִן	וּמִפָּנִים דִּמְעָה תִּדְמָע[12]:	13 I d
13 II	רַע מֵעַיִן לֹא חָלַק אֵל[13]	עַל כֵּן[14] מִפְּנֵי[15] כֹּל נָם לֵחָה:	13 III
14 I	מָקוֹם יַבִּיט[16] אַל[16] תּוֹשִׁיט[17] יָד	וְאַל [תַּ]יחַד[18] עִמּוֹ בַּמָּנָא:	14 II
15 I	דְּעֵה[19] רֵעֲךָ כְּנַפְשֶׁךָ	וּבְכֹל[20] שֶׁשָּׂאתָ הִתְבּוֹנָן:	15 II
15 IIa	הָסֵב כְּאִישׁ אֲשֶׁר נִבְחָר	וְאַל תָּעֵט פֶּן־תִּנָּעֵל:	15 IIb

---

[1] Gr. Syr.; ו in *B* exesum. מי הוא תאשרנו כי הפליא לעשות: M (e transverso scriptum). [2] הנדבק M. [3] לתפארה M^1 תפארת M^2. אהיה לך [4] להתפאר: M. [5] Charta exesa est, sed reliquiae litteras א et ה certas, litteram ב verisimilem reddunt. [6] Gr. Syr.; charta exesa est. [7] +איש M. [8] גרון M, nomen a נָרָן distinguens. [9] סָפוּק Str. [10] דע M. [11] תזוע M. [12] תזוע M. [13] רע מי חלק אֵל M. [14] על כל M. [15] מל פני M. [16] אל אל *B* [17] יד M. [18] עמו M.

9 I Quis est hic, et laudabimus eum?
9 II Fecit enim mirabilia in populo suo.
10 I Quis est, qui adhaesit ei,
10 II et erat ei salus et erat ei gloria?
10 IIa Nam in multiplicatione salutis vitae eius,
10 IIb ero tibi im gloriam.
10 IIc Quis benedixit ei, et salva fuit vita eius?
10 IId Hoc erit tibi in gloriam.
10 III Quis potuit transgredi, et non est transgressus,
10 IV et facere mala et noluit?
11 I Ideo stabilitum est bonum illius,
11 II et laudem eius enarrabit ecclesia.

Disciplina panis et vini simul.

12 I Mi fili, si supra mensam magni sedes,
12 II non aperias super illam faucem tuam.
12 III Non dicas: Multa sunt super eam,
13 I memento, quoniam malus est oculus nequam.
13 Ia Invidum odit Deus,
13 Ib et nequius illo non creavit.
13 Ic Is enim — coram omni re stillat oculus,
13 Id et ex facie lacrimae profunduntur.
13 II Nequius oculo non creavit Deus,
13 III ideo coram omni re fluit humor eius.
14 I In locum, quo spectat, ne extendas manum,
14 II neve consocieris cum eo in patina.
15 I Intellege, proximus tuus est sicut anima tua,
15 II et ad omnia, quae odisti, intende.
15 IIa Accumbas sicut homo, qui electus est,
15 IIb neve festines, ne repudieris.

---

erronee, sed אל prius lineolis suprapositis deletum. [17] תשית M. [18] Sic M. דיהוד T. [19] Lectio M diffluente atramento („not earlier, probably, than the seventeenth century" G. Margoliouth) praeter ר in initio deleta est. [20] וכל אשר M.

15 IIc דַּע שַׁרְעַךְ כָּמוֹךְ

16 I וֶאֱכוֹל כְּאִישׁ דָּבָר שֵׁשֶׁם לְפָנֶיךָ | 16 II וְלֹא תִהְיֶה גַּרְגָּרָן פֶּן־תִּמָּאֵם[1]: B.

17 I חֲדַל רֹאשׁוֹן בַּעֲבוּר [מוּסָ]ר | 17 II וְאַל תָּלַע פֶּן תִּמָּאֵם[2]:

18 I וְגַם [אִם][3] בֵּין רַבִּים יָשָׁבְתָּ | 18 II לִפְנֵי רֵעַ אַל תּוֹשֵׁט יָד:

19 I הֲלֹא דַי אֱנוֹשׁ נָבוֹן[4] מִוָּעֵר[5] | 19 II וְעַל יְצוּעָיו[6] לֹא יַשְׁקִיף:

20 III מַכְאוֹב וּנְדֹד יְשִׁינָה[7] וְצַעַר וְתַשְׁנִיק | 20 IV וּפָנִי[ם][8] הֲפוּכוֹת עִם אִישׁ כְּסִיל:

20 I שְׁנוֹת חַיִּים עַל בֶּרֶךְ צוֹלֵל | 20 II וְקָם בַּבֹּקֶר וְנַפְשׁוֹ אִתּוֹ[9]:

20 IIa שְׁ[נוֹת חַיִּים עִם אִ]ישׁ[10] נָבוֹן[11] . . .[12] | 20 IIb יָלִין עַד בֹּקֶר וְנַפְשׁוֹ עִמּוֹ:

. . . . . | 20 IId . . . . . .ם וְתִמְצָא נָחַת[13]:

. . . . . :

22 III בְּכָל־מַעֲשֶׂיךָ הֱיֵה צָנוּעַ | 22 IV וְכָל־אָסוֹן לֹא יִגַּע בָּךְ:

22 IVa הֲלֹא דַי אֱנוֹשׁ נָבוֹן מִוָּעֵר:

21 I וְגַם אִם נֶאֱסַפְתָּה בְּמַטְעַמִּים | 21 II קִוֵּה קִוֵּה וְיָנוּחַ לָךְ[14]:

22 I שְׁמַע בְּנִי וְאַל תָּבוּז לִי | 22 II וּבְאַחֲרִית תַּשִּׂיג אֲמָרָי:
וְדָבָרַי:

22 IIa שְׁמַע בְּנִי וְקַח מוּסָרִי | 22 IIb וְאַל תַּלְעִיג[15] עָלַי וּבְאַחֲרִית תִּמְצָא

---

[1] 15 IIc, 16 I, 16 II in una linea, sed litteris magis cursivis et coartatis. אכל כאיש נכח ‖ ואל תעט פן תגלו M. תגלע M.[1] [2] Charta exesa est, sed omnium litterarum vestigia cernuntur; litteras ואל ...ר ...ע ..ן ...ל totas video. [3] אם Gr. Syr.; charta exesa in *B* vestigia tantum utriusque litterae video. [4] כ supra ב. [5] נכון מועד M. [6] יצוריו M. [7] ישנה M. [8] M. ופני T. [9] A littera צ vocis צולל charta lineae exesa

15 IIc Intellege, quod proximus tuus est sicut tu,

16 I Et ede sicut vir cibum, qui tibi appositus est,
16 II neve sis inhians, ne odio habearis.
17 I Cessa prior causa disciplinae,
17 II neve sorbilles, ne odio habearis.
18 I Et etiam si in medio multorum sedisti,
18 II prior proximo ne extendas manum.
19 I Nonne sufficiens est homini erudito exiguum?
19 II Et super strata sua non incalescet.
20 III Dolor et fuga somni et cruciatus et suffocatio
20 IV et facies conversa sunt cum homine stulto.
20 I Somnus sanitatis cum ventre defaecante,
20 II et surget mane et anima illius cum ipso.
20 IIa Somnus sanitatis cum homine prudenti,
20 IIb dormiet usque mane et anima illius cum ipso.

. . . . . .

20 IId . . . . . et invenies requiem.

. . . . . .

. . . . . .

22 III In omnibus operibus tuis esto modestus,
22 IV et omne damnum non occurret tibi.
22 IVa Nonne sufficiens est homini erudito exiguum?

21 I Et etiam si coactus fueris in cibis delicatis,
21 II evome, evome, et erit tibi requies.
22 I Audi, mi fili, neve spernas me,
22 II et in novissimo invenies verba mea.
22 IIa Audi, mi fili, et accipe disciplinam meam,
22 IIb neve irrideas me, et in novissimo invenies verba mea.

---

est, sed omnium litterarum vestigia conspiciuntur. [10] Cf. Syr.; in *B* ruinae tantum superiorum partium litterarum a ש usque ad ש conservatae sunt. [11] כ supra ב, cf. v. 19 I. [12] In codice vestigia superiorum partium quinque fere litterarum post נבון videntur. [13] Inferiore parte folii defracta initium huius lineae et sequens linea tota desunt. [14] V. 22IV a ad 21 II in una linea, sed 21 II litteris coartatis. [15] חלעג M.

23 I	טוֹב עַל לֶחֶם תְּבָרֵךְ שָׂפָה	עֵרוּת מוּבוֹ נֶאֱמָנָה:	*B.* 23 II
24 I	רַע עַל לֶחֶם יְרַגֵּז בַּשָּׁעַר	דַּעַת[1] רוֹעוֹ נֶאֱמָנָה:	24 II
25 I	וְגַם עַל הַיַּיִן אַל תִּתְנַבָּךְ	כִּי רַבִּים הִכְשִׁיל תֵּירוֹשׁ:	25 II
26 I	כּוּר בּוֹחֵן[2] מַעֲשֵׂה לוֹטֵשׁ	בֵּן הַיַּיִן לְמַצּוֹת[3] לֵצִים:	26 II
26 IIa	נָבוֹן בּוֹחֵן מַעֲשֵׂה מַעֲשֵׂהוּ	בֵּן שֵׁכָר לָרִיב לֵצִים:	26 IIb
27 I	לְמִי הַיַּיִן חַיִּים לֶאֱנוֹשׁ	אִם יִשְׁתֶּנּוּ בְמַתְכֻּנְתּוֹ:	27 II
27 III	מָה חַיִּים חָסַר הַיַּיִן	שֶׁהוּא מֵרֵאשִׁית[4] לְ[שִׂ]מְחָה נוֹצָר[5]:	27 IV
28 I	שִׂמְחַת לֵב וְשָׂשׂוֹן וְעֵדוּ[ן][6]	יַיִן נִשְׁתֶּה בְּ[עִ]תּוֹ[7] וְרָאְי[8]:	28 II
28 IIa	חַיֵּי מָה לַחֲסַר תִּירוֹשׁ	וְהוּא לְגִיל נֶחֱלַק מֵרֹאשׁ:	28 IIb
29 I	כְּאֵב רֹאשׁ לַעֲנָה וְקָלָלוֹן	יַיִן נִשְׁתֶּה בְּתַחֲרָה וָכַעַס:	29 II
30 I	מַרְבֶּה חֵמָר לִכְסִיל מוֹקֵשׁ[9]	מְחַפֵּר כֹּחַ וּמַסְפִּיק פֶּצַע[8]:	30 II
31 I	בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן אַל [תּוֹכַ]ח[10] רֵעֲ	וְאַל תְּ[בַוֵּהוּ[11] בְּשִׂמְחָתוֹ[10]:]	31 II
31 III	דְּבַר חֶרְפָּה אַל [תֹּאמַר לוֹ][10]	[12].	31 III
	. . . . .	[13].	
32, 1 II		הֱיֵה לָהֶם כְּאֶחָד מֵהֶם[14]:	

---

[1] עדות M. [2] ביתן M. [3] כי היית מצות M. [4] בארשית M, quod mendum esse pro בראשית patet. [5] נוצרו M. Totius lineae charta exesa est, sed omnium litterarum praeter ש vocis לשמחה reliquiae restant; praeterea Gr. et Syr. omnes voces certas reddunt. [6] Syr. עדי Pet.[1] עדוי T. [7] Charta exesa est; בעת M. וְרָאְי Str. [8] פחד M. [9] נוקש M. [10] Ab אל v. 31 I et 31 III inferior pars folii defracta est restantibus superioribus

23 I Splendidum in pane benedicent labia,
23 II testimonium benignitatis eius fidele.
24 I Nequam in pane contremiscet in porta,
24 II fama nequitiae eius fidelis.
25 I Et etiam in vino noli esse heros,
25 II multos enim cecidit vinum.
26 I Fornax probat opus ferrarii,
26 II sic vinum in lite irrisores.
26 IIa Intellegens probat omne opus,
26 IIb sic sicera in rixa irrisores.
27 I Cui vinum vita est? Homini,
27 II si bibat illud moderate.
27 III Quae vita est minuta vino?
27 IV Quia ipsum ab initio in iucunditatem creata est.
28 I Gaudium cordis et exsultatio et sanitas
28 II est vinum potatum suo tempore et electum.
28 IIa Quae vita est minuto vino?
28 IIb ipsum enim ad gaudium creatum est ab initio.
29 I Dolor capitis, amaritudo et ignominia
29 II est vinum potatum in irritatione et ira.
30 I Multiplicans vinum imprudenti offensio est,
30 II minorans virtutem et multiplicans vulnera.
31 I In convivio vini non arguas proximum
31 II et non despicias eum in iucunditate illius.
31 III Verbum improperii non dicas illi,

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

32, 1 II Esto in illis quasi unus ex ipsis.

---

partibus complurium litterarum v. 31 I c et 31 II; supplevi secundum Gr. et Syr. (cf. Pet.[1]). [11] תחרפהו M. [12] לעיני בני א M, antea vox, quam legere nequeo, quia atramentum nimis diffluxit. [13] Ultima linea paginae tota deest. [14] 32, 1 II. III. 2 I in una linea.

1 III	דְּאַג לָהֶם וְאַחַר תִּסּוֹב	הָכֵין צָרְכָּם וְאַחַר[1] תִּרְבָּץ[2]:	*B.* 2 I
2 II	לְמַעַן תִּשְׂמַח בִּכְבוֹדָם[3]	וְעַל מוֹסָר תִּשָּׁא שָׂכֶל:	2 III
3 I	מַלֵּל שָׁב כִּי[4] הוּא לָךְ[5]	וְהַצְנַע[6] שֶׂכֶל וְאַל תִּמְנַע שִׁיר:	3 II
4 I	בִּמְקוֹם חַיִּין אַל תִּשְׁפֹּךְ שִׂיחַ	וּבְלֹא מְזֻמָּר מָה תִּשְׁפֹּךְ שִׂיחַ	4 1a
4 II	וּבְל[א][7] עֵת מָה תִּתְחַכָּם:[8]		
4 IIa	כְּחוֹתָם עַל כִּים וָהָב	שִׁיר[9] אֵל עַל מִשְׁתֵּה הַיָּיִן:	4 IIb
5 I	כְּיוֹפִי אוֹדֶם עַל נִיב[10] וָהָב	מִשְׁפַּט שִׁיר עַל מִשְׁתֵּה הַיָּיִן:	5 II
5 IIa	כְּרִכִּיד וָהָב וּבוֹ נֹפֶךְ וְסַפִּיר[11]	כָּךְ נָאִים דְּבָרִים יָפִים עַל מִשְׁתֵּה [הַיָּיִן]:	5 IIb
6 I	מְלוּאוֹת[12] פָּז וְחוֹתָם בָּרָקֶת	קוֹל מְזִמּוֹר עַל נוֹעַם תִּירוֹשׁ:	6 II
7 I	דַּבֵּר נַעַר אִם צָרִיךְ אָתָּה[13]	בְּחֹזֶק פַּעֲמַיִם וְשָׁלֹשׁ אִם יִשְׁאֲלֶךָּ[14]:	7 II
8 I	כֹּל לֶאֱמֹר וּמַעֲט הַרְבֵּה	וְדִמֵּה לְיוֹדֵעַ וּמַחֲרִישׁ יַחְדָּו:	8 II
9 1	בֵּין זְקֵנִים אַל תְּקוֹמֵם	וְשָׂרִים אַל תָּרֵב לְטָרְדָּ:	9 II
9 IIa	לִפְנֵי בָרָד יִנְצַח בָּרָק	וְלִפְנֵי דַבָּא יִנְצַח חֵן:	9 IIb
10 I	לִפְנֵי בָרָד יִנְצַח בָּרָק[15]	וְלִפְנֵי בוּשׁ יִ[נְצַח][16] חֵן:	10 II
11 I	בְּעֵת מִפְקָד אַל תִּתְאַחַר	פְּטֹר לְבֵיתְךָ וְשַׁלֵּם רָצוֹן:	11 II

---

[1] וככין M. [2] „Hic stichus simul cum illo versu in aliis exemplaribus invenitur" M. persice litteris hebraicis; videas W. Bacher in Z. A. W. 1900, 309. [3] Vel בעבודם? בעבורם Gr. [4] סבכי M. שבכי M^1 [5] הולך M^1. [6] + לכח M (= Mich 6, 8). [7] Gr. v. 4 I a; ובל T. [8] 4 I. Ia. II in una linea, sed 4 I a et II litteris minoribus et coartatis. [9] שורת M. [10] נוב M. זיר M^1. [11] נהפך ספיר M. (= *et in eo splendet sapphirus*; cf. Gen. 3, 24).

1 III Curam illorum habe, et sic conside,
2 I provide quod iis necessarium est, et postea recumbe,
2 II Ut laeteris in honore eorum
2 III et propter disciplinam accipias agnitionem.
3 I Loquere, maior natu; decet enim te,
3 II et modestam habeto scientiam, et non impedias musicam.
4 I In loco vini non effundas sermonem,
4 Ia et ubi non est musica, quid effundis sermonem?
4 II et importune quid extolleris in sapientia?

4 IIa Sicut sigillum in sacculo auri
4 IIb canticum Dei in convivio vini.
5 I Globulus sardii in ornamento auri
5 II moduli cantici in convivio vini.
5 IIa Sicut torques aureus et in eo carbunculus et sapphirus,
5 IIb sic amoena sunt verba pulchra in convivio vini.
6 I Funda auri et lapis signatorius smaragdi
6 II vox musicae ad dulcedinem musti.
7 I Loquere, adolescens, si tibi necessarium est,
7 II si in vehementia bis vel ter interrogant te.
8 I Constringe sermonem et minue valde,
8 II et similis esto scienti et tacenti simul.
9 I In medio senum non surgas,
9 II et magnates noli impugnare garriendo.
9 IIa Ante grandinem praeibit coruscatio,
9 IIb et ante modestum praeibit gratia.
10 I Ante grandinem praeibit coruscatio,
10 II et ante verecundum praeibit gratia.
11 I Hora surgendi noli tardare,
11 II abi in domum tuam et perfice, quod vis.

---

12 מלא M (= מלאות?). 13 אחך M. 14 ישא לך M. 15 ברד יכצח ברד M. (bis, sed 1° linea transversa deletum). 16 Gr. בושי T., sed ׳ compendium est pro יכצח (W. Bacher in J. Q. R. XII 281).

11 IIa	בְּעֵת שֻׁלְחָן אַל תַּרְבֶּה דְבָרִים	וְאִם עָלָה בִלְבָבְךָ דַּבֵּר׃	11 IIb *B.*
12 I	[פְּטַר][1] לְ[בֵיתְ]ךָ[1] וְשַׁלֵּם רָצוֹן	בְּיִרְאַת אֵל וְלֹא בְחֶסֶר כֹּל׃	12 II
13 I	וְעַל [כ]ל[2] אֵלֶּה בָּרֵךְ עוֹשֶׂךָ	הַמַּרְוֶךָ מִטּוּבָתוֹ׃	13 II
13 IIa	דּוֹרֵשׁ אֶל [י]קַוֶּה רָצוֹן[3]	וּמִתְלַהֲלֵהַּ יְוֻקַּשׁ בּוֹ׃	13 IIb
14 I	דּוֹרֵשׁ אֶל יִקַּח מוּסָר	וּמְשַׁחֲרֵהוּ יַשִּׂיג מַעֲנֶה׃	14 II
14 IIa	דּוֹרֵשׁ חֻפְצֵי אֵל יִקַּח[4] לֶקַח	וַיַּעֲנֵהוּ בִּתְפִלָּתוֹ׃	14 IIb
15 I	דּוֹרֵשׁ תּוֹרָה יִפְיֶנָּה	וּמִתְלַהֲלֵהַּ יְוֻקַּשׁ בָּהּ׃	15 II
16 I	יְרֵא [יְהוָה][5] יָבִין מִשְׁפָּט	וְתַחְבּוּלוֹת מְנַ[פֶּשׁ][6] יוֹצִיא׃	16 II
16 IIa	יִרְאֵי [יְהוָה][5] יָבִינוּ מִשְׁפָּטוֹ	וְ[חָכְ]מוֹת[7] רַבּוֹת יוֹצִיאוּ מִלִּבָּם׃	16 IIb
17 I	אִישׁ חָ[כָם][8] יַטֶּה תוֹכָחוֹת	וְאַחַר[9] צָרְפוֹ יִמְשָׁךְ[10] תּוֹרָה׃	17 II
18 I	אִישׁ חָכָם לֹא יִכָּסֶה [חָכְ]מָה[11]	וְלֵץ לֹא יִשְׁמֹר לְשׁוֹנוֹ׃	18 II
18 IIa	אִישׁ חָכָם לֹא יַקַּח שֹׁחַד	זֵד וְלֵץ לֹא יִשְׁמֹר תּוֹרָה[12]׃	18 IIb
19 I	בְּלֹא עֵצָה אַל תִּפְעַל דָּבָר	וְאַחַר מַעֲשֶׂיךָ אַל תִּתְקַצָּף׃	19 II
20 I	בְּדֶרֶךְ מוֹקֶשֶׁת אַל תֵּלֵךְ	וְאַל תִּתָּקֵל בְּנֶגֶף פַּעֲמָיִם׃	20 II
21	אַל תִּבְטַח בְּדַרְכְּךָ מִחָתָּה[13]	וּבְאַחֲרִיתְךָ הִשָּׁמֵר[14]׃	22
21 a	אַל תִּבְטַח בְּדַרְכְּךָ רִשָּׁעִים	וּבְאַחֲרִיתְךָ הִוָּהֵר׃	22 a

[1] Syr.; cf. v. 11 II. In *B* charta exesa est. [2] Gr. [3] Charta exesa est, sed vestigia omnium litterarum praeter ו servata sunt. דרש אל חי M. קוה רצון [4] ישא M. [5] יי T. [6] Syr.; cf. מלבם 16 II b. מנשף T. [7] M. וכחמות T. [8] M; cf. Gr. חכם T. ex v. 18 I irrepsit. [9] ויאחר M.

11 IIa Tempore mensae noli multiplicare verba,
11 IIb et si ascendit aliquid in corde tuo, loquere.
12 I Abi in domum tuam et perfice, quod vis,
12 II in timore Dei, et non in indigentia omnium.
13 I Et super his omnibus benedicito eum qui fecit te,
13 II inebriantem te ab omnibus bonis suis.
13 IIa Qui quaerit Deum, sperat gratiam;
13 IIb qui vero insidiose agit, in eo scandalizabitur.
14 I Qui quaerit Deum, excipiet doctrinam;
14 II et qui vigilaverit ad eum, inveniet exauditionem.
14 IIa Qui quaerit beneplacitum Dei, excipiet doctrinam,
14 IIb et exaudiet eum in oratione eius.
15 I Qui quaerit legem, accipiet eam;
15 II qui vero insidiose agit, in ea scandalizabitur.
16 I Qui timet Jahve, intelleget iudicium
16 II et consilia ex anima producet.
16 IIa Qui timent Jahve, intellegent iudicium eius
16 IIb et sapientiam multam producent ex corde suo.
17 I Homo violentus repudiabit correptionem,
17 II et secundum necessitatem suam trahet legem.
18 I Vir sapiens non obteget sapientiam,
18 II et irrisor non custodit linguam suam.
18 IIa Vir sapiens non accipit munera,
18 IIb sceleratus et irrisor non custodit legem.
19 I Sine consilio nihil facias,
19 II et post facta tua non paenitebis.
20 I In via laqueorum non eas,
20 II et non offendas in offendiculo bis.
21 Ne credas te viae sine latrone,
22 et in fine tuo cave.
21 a Ne credas te viae impiorum,
22 a et in fine tuo cave.

---

10 למשוך M. 11 M. כחמה T. 12 איש חמס לא יקח שכל זד ולץ לא יקח מצוה M.
13 Aut קַחַתְּ. רשעים (? cf. v. 21 a) M. 14 הזהר (? cf. v. 22 a) M.

22 b	בְּכָל־דְּרָכֶיךָ שְׁמוֹר נַפְשֶׁךָ	כִּי כֹל עֹשֶׂה אֵלֶּה שׁוֹמֵר מִצְוָה[1]:	*B.* 22 c
23 I	בְּכָל־מַעֲשֶׂיךָ שְׁמוֹר נַפְשֶׁךָ	כִּי עֹשֶׂה זֶה שׁוֹמֵר מִצְוָה:	23 II
24 I	נוֹצֵר תּוֹרָה שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ	וּבוֹטֵחַ בְּ[יְהוָה][2] לֹא יֵבוֹשׁ:	24 II
1 I	33, יְרֵא [יְהוָה][2] לֹא יִפְגַּע רָע	כִּי אִם בְּנִיסּוּי שָׁ[נֵב וּמַ]לֵּט:[3]	1 II
2 I	לֹא יֵחָכֵם שׁוֹנֵא תוֹרָה	וּמִתְמוֹטֵט בְּמִ[סְעָר][4] אֲנִיָּה[5]:	2 II
3 I	אִישׁ נָבוֹן יָבִין דְּבַר [יְהוָה][6]	וְתוֹרָתוֹ [כְּאוּרִים נֶאֱמָנָה][7]:	3 II
11 I	35, בְּכָל־מַ[עֲ]שֶׂיךָ הָ[אֱ]ר[8] פָּנִים	וּבְשָׁשׁוֹן הַקְדֵּשׁ מַעֲשֵׂר[9]:	11 II
12 I	תֵּן לוֹ[10] [כְּ]מַתָּנָתוֹ[11] לָךְ	בְּטוּב עַיִן וְהַשְׁנַת[12] יָד:	12 II
13 I	כִּי אֱלוֹהַּ הַשְׁלוּמוֹת הוּא	וְשִׁבְעָתַיִם יָשִׁיב[13] לָךְ[14]:	13 II
14	אַל תִּשְׁחַד כִּי לֹא יְקֻחֶ	וְאַל תִּבְטַח עַל זֶבַח מַעֲשָׁק:	15 I
15 II	כִּי אֱלֹהֵי מִשְׁפָּט הוּא	וְאֵין עִמּוֹ מַשּׂוֹא פָּנִים:	15 III
16 I	לֹא יִשָּׂא פָנִים אֶל־דָּל	וְתַחֲנוּנֵי מִצּוֹק[15] יִשְׁמָע:	16 II
17 I	לֹא יִשֹּׁט צַעֲקַת[16] יָתוֹם	וְאַלְמָנָה כִּי תַרְבֶּה[17] שִׂיחַ:	17 II
18	הֲלֹא דִמְעָה עַל לְחִי תֵרֵד	וְאָנְחָה עַל מְרוּדֶיהָ:	19

---

[1] מצות M, מצותו M^1. [2] יוי T. [3] Gr. Syr.; in *B* charta in fine v. 1 2 3 exesa est, sed ruinas litterarum ש et ל clare videntur. ושב M. [4] M Gr.; in T initium tantum vocis (במ vel כמ) legi potest. [5] Gr. [6] יוי (? litterae valde diffluxerunt). [7] Gr. cf. Pet.[1]; in *B* charta exesa post תורתו nihil video nisi dubiam litteram (ט?) primo loco et inferiorem partem litterae ך aut ן aut ף aut ק quarto vel quinto loco post ט, praeterea partes nonnullas minimas litterarum, quae conclusionem ad litteram certam

22 b In omnibus viis tuis custodi animam tuam,
22 c quia, quicumque hoc facit, conservat mandata.
23 I In omnibus operibus tuis custodi animam tuam,
23 II quia, qui hoc facit, conservat mandata.
24 I Attendens mandatis servat animam suam,
24 II et qui confidit in Jahve, non confundetur.
33, 1 I Timenti Jahve non occurret malum,
1 II quia, si in tentatione est, convertetur et liberabit.
2 I Sapiens non est, qui odit legem
2 II et iactatur in procella navis.
3 I Homo sensatus intelleget verbum Jahve,
3 II et lex eius sicut Urim fidelis.

35, 11 I In omnibus operibus tuis hilarem fac vultum tuum,
11 II et in exsultatione sanctifica decimas.
12 I Da ei secundum datum eius pro te
12 II in bono oculo ad inventionem manus.
13 I Quoniam Deus retribuens est,
13 II et septies reddet tibi.
14 Noli offerre munera prava, non enim suscipiet,
15 I et noli confidere sacrificio ex iniustitia.
15 II Quoniam Deus iudicii est,
15 III et non est apud eum acceptatio personae.
16 I Non accipiet personam in pauperem,
16 II et deprecationem ex oppressione exaudiet.
17 I Non despiciet clamorem pupilli,
17 II nec viduam, si multiplicat loquelam.
18 Nonne lacrimae ad maxillam descendunt,
19 et ingemiscit in errore eius.

---

non admittunt. R. Smend legit טטפת קשרת יד (= Gr.) ותורה לו (Th. L. Z. 1903, 586). [8] Gr.; in *B* charta exesa est; cf. Gr. [9] מעשרך M, מעשיך M^1. [10] לאל *B* infra lineam. [11] כמתתו M. [12] ובהגשת cum כ supra ב M, ובהגיש cum כ supra ב M^1. [13] ישלם M. [14] מלוה ויי נותן לאביון ומי בעל גמולות כי אם הוא M, cf. Prov. 19, 17. [15] ותחנונים M. [16] אנקת M. [17] תחבט aut תחבט M.

20 I	תַּמְרוּרֵי רָצוֹן הַנִּחָה	וּצְעָקָה[1] עָנָן חָשְׁתָּהּ:	*B.* 20 II
21 I	שַׁוְעַת דַּל חָלְ[פָּה][2] עָ[בְי][ם][3]	וְעַד[4] תַּגִּיעַ לֹא תָנוּחַ[5]:	21 II
21 III	לֹא תָמוּשׁ עַד יִפְקוֹד אֵל	וְשׁוֹפֵט צֶדֶק יַעֲשֶׂה[6] מִשְׁפָּט:	22 I
22 II	גַּם אֵל[7] לֹא יְתַמַּהֲמָהּ	וּכְגִבּוֹר[8] לֹא[9] יִתְאַפָּק:	22 III
22 IV	עַד יִמְחַץ מָתְנֵי[10] אַכְזָרִי	וְלֹגוֹים יָשִׁיב נָקָם:	23 I
23 II	עַד יוֹרִישׁ שֵׁבֶט[11] וֶדֶן	וּמַטֵּה רָשָׁע[12] נָדוּעַ יְגַדֵּעַ:	23 III
24 I	עַד יָשִׁיב לֶאֱנוֹשׁ פָּעֳלוֹ	וּגְמוּל אָדָם כְּמִזְמָתוֹ:	24 II
25 I	עַ[ד יָרִי][ב][13] רִיב עַמּוֹ	וְשִׂמְחָם[14] בִּישׁוּעָתוֹ:	25 II
26 I	[נָאוֶה] חֶ[סֶד יְהוָה] בְּזֵמַן[15] מְצוּקָה	כַּעֲ[נַן][16] חֲזִיזִים בְּעֵת בַּצּוֹרֶת:	26 II
	[17].		
36, 1 I	הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי הַכֹּל	וְ[הָרֵ][ים][18] פַּחֲדְךָ עַל כָּל־הַגּוֹיִם[19]:	2 II
3 I	הָנֵיף[20] עַל עַם נִכְרָ	וְיֵרְאוּ אֶת־גְּבוּרָתֶיךָ:	3 II
4 I	כַּאֲשֶׁר נִקְדַּשְׁתָּ לְעֵינֵיהֶם בָּנוּ[21]	כֵּן לְעֵינֵינוּ הִכָּבֵד בָּ[ם][22]:	4 II
5 I	וְיֵדְעוּ כַּאֲשֶׁר יָדַעֲנוּ	כִּי אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:	5 II

---

[1] צעקתה M, צעקתיה M[1]. [2] M Gr. Syr. חל T. [3] M (עבים חלפה) Gr. Syr. עם T. (compendium!). [4] כי M. [5] ועד כי תנע לא תנוח M. [6] עושה M. [7] אדון M. [8] וגבור מה יתאפק M. [9] מה M[1]. [10] מפני M. [11] שבטי M. [12] רשעים M. [13] Gr. Syr.; charta exesa est. [14] וישמחם M. [15] Charta exesa est. Supplevi secundum Gr. (B. al. Lat. > ὡς) et Syr. (cf. Pet.[1]). Vestigia litterarum ח.. יי בזמ et ן totum etiam in T video. יי = יהוה, cf. *Dei* Lat. [16] Gr. Syr. כעת T error librarii, voce בעת vocatus. [17] Charta exesa est; nihil de hac linea, quam Gr. et Syr. ignorant, certo legi potest.

20 I Amaritudo gratiae adducit requiem ei,
20 II et deprecatio usque ad nubes propinquabit.
21 I Oratio humilis nubes penetrabit,
21 II et, donec propinquet, non consolabitur.
21 III Et non discedet, donec Deus aspiciat,
22 I et iudicans iuste faciet iudicium.
22 II Etiam Deus non tardabit,
22 III et ut fortis non habebit patientiam,
22 IV Donec contribulet lumbos crudelis,
23 I et gentibus reddat vindictam,
23 II Donec eripiat sceptrum iniqui,
23 III et virgam impii confringat,
24 I Donec reddat homini secundum actus suos, [illius.
24 II et secundum opera hominis secundum praesumptionem
25 I Donec iudicet iudicium plebis suae,
25 II et oblectet eos salute sua.
26 I Speciosa misericordia Jahve in tempore tribulationis,
26 II quasi nubes fulgurationum in tempore siccitatis.

. . . . . .

. . . . . .

36, 1 I Salva nos, Deus universi,
2 et immitte timorem tuum super omnes gentes.
3 I Alleva (manum) super gentem alienam,
3 II ut videant potentiam tuam.
4 I Sicut sanctificatus es in conspectu eorum in nobis,
4 II sic in conspectu nostro magnificaberis in iis,
5 I Ut cognoscant, sicut nos cognovimus,
5 II quoniam non est Deus praeter te.

In M lingua Persica litteris minoribus et coartatis: „Hic versus ex alio exemplari est et hic omissus neque scriptus erat“ (W. Bacher Z. A. W. 1900, 308). [13] Gr. Syr.; charta exesa est. [19] Supra lineam in medio paginae ê, de quo conferas Pet.[1] p. 16*. [20] יד M. [21] בם M. [22] M M[1] Gr. Syr. בנו T ex st. I irrepsit. כאשר לעיניהם נקדשת בם ו כן לעיניהם הכבד בם : M[1] in duabus lineis.

6	חַדֵּשׁ אוֹת וְשָׁנֶה מוֹפֵת	הַאְדֵּר יָד וְאַמֵּץ זְרוֹעַ וְיָמִין[1] :	7 *B.*
8 .	הָעֵר אַף וּשְׁפוֹךְ חֵמָה	וְהַכְנִיעַ [צָר][2] וְהַדוֹף[3] אוֹיֵב :	9
10 I	הָחֵישׁ קֵץ וּפְקוֹד מוֹעֵד[4]	כִּי מִי יֹאמַר לְךָ מָה תַּעֲשֶׂה[5] :	10 II
12 I	הַשֵּׁבֶת רֹאשׁ פַּאֲתֵי מוֹאָב[6]	הָאוֹמֵר אֵין זוֹלָתִי :	12 II
13 I	אֱסוֹף כָּל־שִׁבְטֵי יַעֲקֹב	וְיִתְנַחֲלוּ כִימֵי קֶדֶם :	16 II
17 I	רַחֵם עַל עַם נִקְרָא בִשְׁמֶךָ	יִשְׂרָאֵל בְּכוֹר כִּינִיתָה :	17 II
18 I	רַחֵם עַל קִרְיַת קָדְשֶׁךָ	יְרוּשָׁלַם מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ :	18 II
19 I	מַלֵּא צִיּוֹן אֶת־הוֹדֶךָ[7]	וּמִכְבוֹדְךָ אֶת הֵיכָלֶךָ :	19 II
20 I	תֵּן עֵדוּת לְמֵרֹאשׁ מַעֲשֶׂיךָ	וְהָקֵם חָזוֹן דָּבָר בִּשְׁמֶךָ :	20 II
21 I	תֵּן אֶת־פְּעָלַת קוֹוֶיךָ	וּנְבִיאֶיךָ יֵאָמֵינוּ :	21 II
22 I	תִּשְׁמַע תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ[8]	כִּרְצוֹנְךָ[9] עַל עַמֶּךָ :	22 II
22 III	וְיֵדְעוּ[10] כָּל־אַפְסֵי אָרֶץ	כִּי אַתָּה אֵל [עוֹלָם[11]] :	22 IV
23 I	כָּל־מַאֲכָל אוֹכֵל גַּרְגֶּרֶת[12]	אַךְ יֵשׁ אוֹכֵל [מֵ]אוֹכֶל [נָ]עִים[13] :	23 II
26 I	[כָּ]ל־[וָ]כָר תְּקַבֵּל אִ[שָּׁה]	אַךְ [יֵ]שׁ בַּת מִבַּת תִּנְעָ[ם][14] :	26 II
24 I	חֵיךְ בּוֹחֵן מַטְעַמֵּי דָבָר[15]	וְלֵב מֵבִין מַטְעֲמֵי כָזָב[16] :	24 II

---

[1] חַדֵּשׁ אֵל וְשַׁנֵּה חֲמַה הָאִרִיךְ יד וזרוע ומים M. [2] Charta exesa est et litterae diffluxerunt; צר Gr. Syr. [3] ף M; litterae praecedentes diffluxerunt. [4] מצער M. [5] תפעל M. [6] אויב M. [7] מהדריך M. [8] עבדך M. [9] ברצונך M. [10] ויראו M. [11] Gr. Syr.; charta exesa est, sed litteras plures spatium non recipit. [12] ם M a dextra (cf. Pet.[1] p. 16*). [13] Charta quidem exesa est, sed vestigia omnium litterarum praeter מ et כ

6 Innova signa et immuta mirabilia,
7 glorifica manum et firma brachium et dexteram.
8 Excita furorem et effunde iram,
9 et humilia adversarium et proice inimicum.
10 I Festina finem et memento temporis,
10 II quoniam quis dicet tibi: Quid facis?
12 I Decute caput principum Moab,
12 II dicens: Non est praeter me.
13 I Congrega omnes tribus Iacob,
16 II et hereditabunt sicut diebus antiquitatis.
17 I Miserere plebi, quae vocata est nomine tuo,
17 II Israel, quem primogenitum appellasti.
18 I Miserere civitati sanctificationis tuae,
18 II Ierusalem, civitati requiei tuae.
19 I Reple Sion maiestate tua
19 II et gloria tua templum tuum.
20 I Da testimonium initio operum tuorum, [tuo.
20 II et suscita praedicationem, quae locuta est in nomine
21 I Da mercedem sustinentibus te,
21 II ut prophetae tui fideles inveniantur.
22 I Exaudi orationes servorum tuorum
22 II secundum beneplacitum tuum super populum tuum.
22 III Et sciant omnes fines terrae,
22 IV quia tu es Deus saeculi.
23 I Omnem escam manducat guttur,
23 II sed est cibus cibo melior.
26 I Omnem masculum excipiet mulier,
26 II sed est filia melior filia.
24 I Fauces probant cuppedia rei,
24 II et cor sensatum cuppedia mendacii.

---

videri possunt; praeterea Gr. et Syr. textum certum reddunt. כל תסוגר .... ב אך יש מאכל ממאכל תנעם M. [14] Totius lineae charta valde exesa est; supplevi secundum Gr. : אך יש אשה יפה M. [15] יטעם מנועמי זבד C (librarius מטעמי scribere voluit, sed spatium inter sinistram et dexteram partem litterae ט fecit, ut litterae נו orerentur). [16] חך בוחן מטעמי זבד וו והן נכון מטעמי זבד M.

25 I	לֵב עָקוֹב יִתֵּן עַצֶּבֶת	וְאִישׁ וָתִיק יְשִׁיבֶנָּה[1] בּוֹ:	*B.* 25 II
25 IIa	כָּל־נ[מר][2] תֹּאכַל חַיָּה	אַךְ יֵשׁ מַכָּה מִמַּכָּה תִּנְעָם:	25 IIb
27 I	תֹּאַר אִשָּׁה נ[ְהַלִּיל][3] פָּנִים	וְעַל כָּל־מַחֲמַד עַיִן יִזְכָּר:	27 II
28 I	וְעֹד אִם יֵשׁ[4] מַרְפֵּא לָשׁוֹן	אֵין אִשָּׁה[5] מִבְּנֵי אָדָם:	28 II
29 I	קִנְאַת[6] אִשָּׁה רֹאשִׁית קִנְאָה	עֵזֶר וּמִבְצָר[7] וַעֲמוּד מִשְׁעָן:	29 II
30 I	בְּאֵין גָּדֵר[8] יִבּוֹזֵר כָּרֶם	וּבְאֵין אִשָּׁה נָע וָנָד:	30 II
31 I	מִי יֵאָמֵין בִּגְדוּד צָבָא	הַמְהַלֵּךְ מֵעִיר אֶל־עִיר:	31 II
31 III	כֵּן אִישׁ אֲשֶׁר [אֵין לוֹ][9] קֵן	הַמַּרְגִּיעַ בַּאֲשֶׁר יֶעֱרָב:	31 IV
37, 1 I	כָּל־[אוֹהֵב][10] אָמַר[11] אָהֲבְתִּי	[אַךְ יֵשׁ אֹהֵב[12] שֵׁם אֹהֵב[13]:]	1 II
2 I	הֲלֹא דָ[וֹן][14] מַגִּיעַ אֶל־[15]מָוֶת	רַע[16] כְּנַפְשְׁךָ[17] נֶהְפָּךְ לְצָר:	2 II
		[נוֹצַרְתִּי]	
3 I	ה[וֹן][18] רַע[19] שֶׁאָמַר[20] מַדּוּעַ בֵּן[21]	לְמַלֵּא פְּנֵי תֵבֵל תַּרְמִית:	3 II
4 I	מֵרַע אוֹהֵב מַבִּיט אֶל־שִׁלְחָן[22]	בְּעֵת[23] צוּקָה מִנֶּגֶד[24] יַעֲמֹד:	4 II
5 I	אוֹהֵב טוֹב נִלְחָם[25] עִם זָר	וְנֶגֶד עָרִים יַחֲזִיק צִנָּה[26]	*D.* 5 II
6 I	אַל תִּשְׁכַּח[27] חָבִיר[28] בִּקְרָבֶךָ[29]	וְאַל תַּעֲזֹבֵהוּ בְּשִׁלְלֶךָ[30]:	*B.* 6 II

---

[1] ישיבנו M. [2] נבר Lé., lapsum esse vocem pro נברה statuens, Str. Licetne נְבֵיר (*horreum*) conferre? Ad נמר cf. נמור aramaicum (= *caprea* vel *ovis discolor*) et נְמֵרַ. כ certum est; secunda littera aut מ aut ב, tertia aut ר aut ד fuit. Margoliouth conicit נָבָה. [3] Gr. Syr. M (יהלל). [4] נ[ה] M, sed ה charta exesa valde dubium est. [5] Sic! (אישה Str. p. 57). [6] קונה M *D* (?) [7] Incipit cod. *D*, cuius charta in v. 29 valde exesa est. עיר מבצר M *D*. [8] גדר *D*. [9] *D* M Gr. Syr. אשר לא קן *B*. [10] *D* M Gr. Syr.; cf. st. II. אומר *B*. [11] אומר *D* M. [12] אוהב M (bis). [13] St. II *D*

25 I Cor pravum dabit dolorem,
25 II et homo peritus ipsum convertet in illud.
25 II a Omnem agnum discolorem comedit bestia,
25 II b sed est praeda melior praeda.
27 I Species mulieris exhilarat faciem,
27 II et super omnem concupiscentiam oculi praevalet.
28 I Et si praeterea adest linguae mitigatio,
28 II non est vir illius de filiis hominum.
29 I Posside mulierem, initium possessio,
29 II adiutorium et arcem, et columnam firmamenti.
30 I Ubi non est sepes, diripietur vinea,
30 II et ubi non est mulier, — „vagus et profugus!“
31 I Quis credit turbae exercitus,
31 II exsilienti de civitate in civitatem:
31 III Sic vir, qui non habet nidum,
31 IV requiescens ubicumque obscuraverit.
37, 1 I Omnis amicus dicet: Amo,
1 II sed est amicus, nomine amicus.
2 I Nonne tristitia est attingens mortem,
2 II amicus sicut anima tua conversus in inimicum?
3 I O amicum, qui dicit: Cur sic creatus sum,
3 II implere faciem mundi dolositate?
4 I Male agit amicus, qui prospicit ad mensam,
4 II in tempore tribulationis ex adverso stat.
5 I Amicus bonus pugnat cum alieno,
5 II et contra hostes accipiet scutum.
6 I Non obliviscaris amici in proelio,
6 II neve derelinquas eum cum praeda tua.

M Gr. Syr.; in T abest, unde 1 I. 2 I. 2 II in una linea, in fine litteris valde coartatis. 14 דין T M *D*; cf. 30, 21 I. 15 על M, עד *D*. 16 ריע *D*. 17 כנפש M *D*. 18 D M, הוי *B*. 19 דיע M, רע *D*. 20 יאמר M *D*. 21 > בן *D* M Gr. Syr. 22 מדויע א' מי על שחת M, על שחת etiam *D*. 23 ובעת *D*. 24 מנגב M, מנוב *D*. 25 נוחל margo ad M. 26 *D* M; 5 I—II abest in T. 27 תכחש M. 28 חבר M *D*. 29 בקרב T M, בקבר M[1] (cf. 7, 33), בְּקֶרֶב *D*. 30 וכנד ערים יחזיק צנה M, post v. 6 I.

7 I	כָּל־יוֹעֵץ עֵיוֹת דָּנֵ֑[1]	אַךְ יֵשׁ יוֹעֵץ הֹרֵךְ אֵל־לֵץ[2]׃	7 II *B.*
8 I	מְיוֹעֵץ[3] שְׁמוֹר נַפְשֶׁךָ	וְדַע לְפָנִים מָה צָּרְכּוֹ[5]׃	8 II
8 III	[כִּי גַם][6] הוּא לְנַפְשׁוֹ[7] יַחְשֹׂב	לָמָּה זֶּה אֵלָיו יִפּוֹל׃	8 IV
9 I	[וְאָמַר][6] לְךָ מִ[טּוֹב][8] דַּרְכֶּךָ[9]	וְקָם [מְנֻגָּד][6] לְהַבִּיט רֵישֶׁךָ[10]׃	9 II
10 I	אַל תִּוָּעֵץ עִם חֲמֶתֶךָ[11]	וּמִמַּקַּנְאָ֑ה הַעֲלִים סְ[וֹד][12]׃]	10 II
11 I	עִם אִשָּׁה עַל[13] צָרָתָהּ	וּמִדַּר[14] אֶל[15]־מִלְחָמָתוֹ[16]׃	11 II
11 III	עִם סוֹחֵר אֶל־[]תֶּגֶר[17]	וּמִמַּקְנֶה[18] עַל מִמְכָּר[19]׃	11 IV
11 V	עִם אִישׁ רַע עַל תַּגְמוּל[20] חֶסֶד	וַאֲכָזְרִי עַל טוּב בָּשָׂר׃	11 VI
11 VII	פּוֹעֵל שָׁוְא[21] עַל מַלְאַכְתּוֹ	שׂוֹמֵר שָׁוְא[22] עַל מוֹצִיא רָע[23]׃	11 VIII
12 I	אַךְ [עִ]ם[24] [אִ]ישׁ[25] מְפַחֵד תָּמִיד	אֲשֶׁר תֵּדַע שׁוֹמֵר מִצְוָה[26]׃	12 II
12 III	אֲשֶׁר עִם לִבָּכוֹ[27] כִּלְבָבֶךָ	אִם[28] תִּכָּשֵׁל[29] יָגִיעַ[30] אֵלֶיךָ[31]׃	12 IV
13 I	וְגַם עֲצַת לֵבָב[32] הָבֵן[33]	מִי יֵאָמֵין לְךָ אֹמֶן מִמֶּנּוּ[34]׃	13 II
14 I	לֵב אֱנוֹשׁ יַגִּיד[35] שְׂעִוּתָיו	מִשְׁכָּבָה[36] צוֹפִים[37] עַל מִצְפֶּה[38]׃	14 II
15 I	וְעִם כָּל־אֵלֶּה עָתֹר[39] אֶל־אֵל	אֲשֶׁר יָכִין בְּאֶמֶת עֲצָתֶךָ׃	15 II

[1] אומר הזה M *D*. [2] עלוז M *D*. [3] מה יועץ M (= מהיועץ?). [4] שמר *D*. [5] צרכו *D*. [6] *D*, in *B* charta exesa est. [7] נפשו M *D* (ש supra litteram, quae diffluxit). [8] מ clarum est, vestigia טוב reliqua sunt; cf. Gr. (καλή) et Syr. (מה טוב). להביט M *D*. [9] דרכיך *D*. [10] ראשֶׁךָ (sic!) M, ראשך *D*. [11] Cf. Pet.[1] p. 148; Smend (per litteras) confert حَمَكَ = *dux viae malus*. [12] V. 10 abest in *B*, quia inferior pars chartae avulsa est (nihil video nisi א in M), in *D* vero conservatus praeter וד in fine, quae litterae diffluxerunt; sed Gr. et Syr. סוד certum reddunt. [13] אל M *D*. [14] Sic habet codex! Cf. Pet.[1] p. 149, n. 1. [15] ומלוכד על M *D*. [16] מלחמה *D*. [17] Gr. Syr. תחגר (*B D*) contextu excluditur. [18] א supra ה in *B*. ומקונה M *D*.

7 I Omnis consiliarius movet manum,
7 II sed est consiliarius vadens ad irrisorem.
8 I A consiliario serva animam tuam,
8 II et prius scito, quae sit illius necessitas.
8 III Et ipse enim animo suo cogitabit,
8 IV ne forte hoc illi accedat
9 I Et dicat tibi: Bona est via tua,
9 II et stet e contrario videre paupertatem tuam.
10 I Noli consiliari cum eo, qui tibi invidet,
10 II et ab aemulo occulta consilium:
11 I Cum muliere de ea, quae aemulatur ei,
11 II et a bellatore de bello eius,
11 III Cum negotiatore de negotio,
11 IV et ab emptore de merce,
11 V Cum viro livido de gratiis agendis,
11 VI et (ab) immisericorde de misericordia,
11 VII (Cum) operario pigro de opere eius,
11 VIII (a) custode pigro de eo, qui detexit malum.
12 I Sed cum viro qui timet semper
12 II quemcumque cognoveris observantem praeceptum.
12 III Qui est in anima sua secundum animam tuam,
12 IV cum titubaveris, condolebit tibi.
13 I Sed etiam consilium cordis intellege,
13 II quis illa tibi fidelior est?
14 I Cor viri enuntiat relationes suas meliores
14 II quam septem circumspectores in specula.
15 I Et in his omnibus deprecare Altissimum,
15 II ut dirigat in veritate gressus tuos.

---

19 ממכרו M *D*. 20 על גמולות M *D*. 21 פועל שכיר *D* M (?). 22 שכיר שנה *D* M (?). 23 מצא זרע M *D*. 24 Gr. Syr.; cf. contextum. אם *B D* littera א vocis praecedentis causatum est. 25 *D* M, יש T. מצוחיו M. 27 כלבבו M (cum ב supra כ) *D* (utrum כל an בל scripserit, dubium est, cum charta exesa sit, sed praecessit עם). 28 ואם *D*. 29 יכשל *D*. 30 Vel יָגִיעַ vel יָגֵיעַ. 31 יעכר בך M, יעבד בך *D*. 32 לבבו M. 33 כך M *D*. 34 אמון ממנו (אין *D*?) כי אם M *D*. 35 מגיד M *D*. 36 משבעים M. 37 צפים M *D*. 38 על שן D M (ע' שן). 39 העתר M *D*.

16 I רֹאשׁ כָּל־מַעֲשֶׂה דָבָר[1] וְרֹאשׁ[2] כָּל־פּוֹעַל[3] הִיא מַחֲשָׁבֶת׃ B. 16 II

17 עִקֶּרֶת[4] תַּחְבּוּלוֹת[5] לֵבָב אַרְבָּעָה שִׁבְמִים[6] יִפְרָחוּ[7]׃ 18 I

18 II טוֹב וָרָעָה[8] וְחַיִּים וָמָוֶת[9] וּמוֹשֶׁלֶת[10] בָּם כָּלִיל לָשׁוֹן׃ 18 III

19 I יֵשׁ חָכָם לְרַבִּים נֶחְכָּם וּלְנַפְשׁוֹ הוּא גוֹאֵל[11]׃ 19 II

20 I וְיֵשׁ חָכָם בִּדְבָרוֹ נִמְאָס[12] וּמִכָּל־מַאֲכַל תַּעֲנוּג נִבְצָר׃ 20 II

22 I וְיֵשׁ חָכָם לְנַפְשׁוֹ וְיֶחְכָּם[13] פְּרִי דַעְתּוֹ עַל גְּוִיָּתוֹ׃ 22 II

23 I וְיֵשׁ חָכָם לְעַמּוֹ וְיֶחְכָּם פְּרִי דַעְתּ[ו ב]גְוִיָּתָם[14]׃ D. 23 II

[מִסְפָּר[15]׃]

25 I חַיֵּי אִישׁ[15] מִסְפַּר יָמָיו[16] וְחַיֵּי עַם יִשְׂרָאֵל[17] [יְמֵי אֵין B. 25 II

24 I חָכָם לְנַ[פְשׁוֹ וְשִׁבַּ]ע[18] תַּעֲנוּג וְיאַשְּׁרוּהוּ [כָּל־רוֹאֵיהוּ[18]׃] 24 II

26 I חֲכַם עַם יִנְחַל כָּבוֹד וְשֵׁמוֹ עוֹמֵד [בְּ]חַיֵּי[20] עוֹלָם[21]׃ D. 26 II

27 I בְּנִי בְחַיֶּיךָ[22] נַם נַפְשֶׁךָ וְרֵאֵה מָה רַע לָהּ אַל[23] תִּתֵּן לָהּ׃ B. 27 II

28 I כִּי לֹא הַכֹּל[24] לְכֹל טוֹב[25] לֹא כָל־[26]נֶפֶשׁ כָּל־זוֹן תִּבְחָר׃ 28 II

29 I אַל תְּזָר[27] עַל כָּל[28]־תַּעֲנוּג וְאַל תִּשְׁפֹּךְ[29] עַל כָּל־מַטְעַמִּים[30]׃ 29 II

30 I כִּי בְרוֹב[31] תַּעֲנוּג[32] יַקְנִין[33] חֻלְיִי וְהַמַּרְבֶּה[34] יַגִּיעַ אֵל[35] זָרָא׃ 30 II

---

[1] מאמר M D. [2] לפני M D. [3] T M. פעל D. [4] עקר M D. [5] Sic praeter D etiam B (non החבילות), in quo charta quidem exesa, tamen inferior pars litterae ו post ב demonstrat duas priores litteras esse תח, non הח. [6] שרביטים M D. [7] יפריח D. [8] ורע M D. [9] מות וחיים D. [10] ומשלח M D. [11] B C. נואל M D. [12] ימאס D. [13] נחכם D. [14] D M Gr. Syr.; totus versus in B deest. [15] אנוש D. [16] ימים מספר D. [17] ישורון M, ישרון D. [18] D; in B charta exesa est. D in margine addit גויתהן מספר יש לימים; corruptum esse censet R. Smend) (Th. L. Z. 1903, 586). Cf. Dn 7, 15. [19] יאשרוהו [ואיהו] וכל ר C.

16 I Initium omnis operis verbum,
16 II et initium omnis actus consilium est.
17 Radix consiliorum cor est;
18 I partes quatuor oriuntur:
18 II Bonum et malum et vita et mors,
18 III et dominatrix illorum omnino lingua est.
19 I Est vir sapiens, qui multis sapiens est,
19 II et animam suam liberat.
20 I Et est sapiens, in verbo suo odibilis,
20 II et omni cibo voluptatis defraudabitur.
22 I Et est sapiens animae suae sapiens,
22 II fructus sensus illius in corpore suo est.
23 I Et est sapiens, qui plebi suae sapiens est,
23 II fructus sensus illius in corpore eorum est.
25 I Vita viri in numero dierum,
25 II et vita plebis Israel dies innumerabiles sunt.
24 I Vir sapiens animae suae implebitur voluptate,
24 II et laudabunt eum omnes videntes eum.
26 I Sapiens in populo hereditabit honorem,
26 II et nomen illius manebit in vita aeterna.
27 I Mi fili, in vita tua tenta animam tuam,
27 II et vide, quid ei malum sit, noli dare illi.
28 I Non enim omnia omnibus expediunt,
28 II non omnis anima omnem cibum eligat.
29 I Noli te proicere in omnem voluptatem,
29 II et non te effundas super omnia cuppedia.
30 I In multa enim voluptate nidificat infirmitas,
30 II et multiplicans appropinquabit ad choleram.

---

[20] לחיי (Gr. Syr.) admitti nequit, quia litterae ל superiorem partem conservatam esse necesse esset, quamquam atramentum diffluxit. [21] Versus deest in *B* charta exesa, supplevi ex *D* et *C* (חכם ע....ל כבוד ושמ ..... שולם). [22] בחמר M *D* (ב supra lineam). [23] ואל *D*. [24] > הכל M *D*. [25] + תענוג M *D*. [26] ולא לכל *D*. [27] תזרו M, תזד *D*, תזרע T. [28] אל [כל] M M^1 *D*, לכל T, legas vero על, conferens st. II et N. Peters, Beiträge zu Samuel, § 15 (1899). [29] תתחנג M *D*. [30] אל מטמים M > כל *D*. [31] ברב *D*. [32] אוכל M *D*. [33] יקון *D*. [34] והמוע M *D*. [35] יוע על *D*.

31 I בְּלֹא מוֹסָר רַבִּים יִגְּעָוּ[1] וְהַנִּשְׁמָר[2] יוֹסִיף חַיִּים[3]: *B.* 31 II

38, 1 I רְעִי[4] רוֹפֵא לִפְנֵי[5] צָרְכּוֹ[6] גַּם[7] אֹתוֹ[8] חָלַק אֵל: 1 II

2 I מֵאֵת אֵל יֶחְכַּם רוֹפֵא וּמֵאֵת מֶלֶךְ יִשָּׂא מַשְׂאוֹת: 2 II

3 I דַּעַת רוֹפֵא תָּרִים רֹאשׁוֹ וְלִפְנֵי נְדִיבִים[9] יִתְיַצָּב: 3 II

4 I אֵל מֵאֶרֶץ מוֹצִיא תְרוּפוֹת[10] וְגֶבֶר מֵבִין אַל יִמְאַס בָּם: 4 II

5 I הֲלֹא בָעֵץ[11] הִמְתִּיקוּ מָיִם בַּעֲבוּר לְהוֹדִיעַ כָּל־אֱנוֹשׁ כֹּחוֹ[12]: 5 II

6 I וַיִּתֶּן לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה לְהִתְפָּאֵר בִּגְבוּרָתוֹ[13]: 6 II

7 בָּהֶם רוֹפֵא יָנִיחַ מַכְאוֹב וְכֶן רוֹקֵחַ[14] עוֹשֶׂה מִרְקַחַת: 8 I

8 II לְמַעַן לֹא יִשְׁבּוֹת[15] מַעֲשֵׂהוּ וְתוּשִׁיָּה מִכְּנֵי[16] אָדָם[17]: 8 III

9 I בְּנִי בְחוֹלִי[18] אַל תִּתְעַבָּר הִתְפַּלֵּל[19] אֶל־אֵל כִּי הוּא יִרְפָּא: 9 II

10 I נוֹם[20] מֵעָוֶל וּמַהֲבֵר[21] פָּנִים וּמִכֹּל פְּשָׁעִים טַהֵר לֵב: 10 II

11 I [הַגֵּשׁ נִיחוֹחַ][22] אַזְכָּרָה וְדַשֵּׁן עָרוּךְ[23] בְּכַנְפֵי הוֹנֶךָ[24]: 11 II

12 I וְגַם לְ[רוֹפֵא תֵּן][25] מָקוֹם וְלֹא יָמוּשׁ כִּי גַם בּוֹ צוֹרֶךָ[26]: 12 II

13 כִּי יֵשׁ עֵת אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מַצְלַחַת[27] כִּי גַם הוּא אֶל־אֵל יַעְתִּיר[28]: 14 I

---

[1] + ועוו T, quod nihil aliud esse videtur quam corrupta lectio גוע (M *D*). [2] ובהשמר M. [3] Post hunc versum spatium liberum unius lineae in *B*. [4] רעה M M[1] (עה.) *D* + רופה M *D*. [5] לפי M *D* (folium hic finem habet). [6] צורכך M M[1]. [7] כי גם M. [8] אותו M. [9] מלכים M. [10] ברא שמים M. [11] מעץ M. [12] כוחם M. [13] בגבורתם M. [14] קרח M. [15] ישכח M; in *B* charta exesa est, sed litterae יש totae, utriusque lateris litterae ת pars inferior, vestigia anguli dexteri litterae ב necnon superioris et inferioris partis ו servata sunt. [16] מפני M, מבני M[1]. [17] ארצו M.

31 I Sine disciplina multi obeunt,
31 II qui autem cavet, adiciet vitam.
38, 1 I Amicus esto medico, antequam necesse est,
1 II etiam illum creavit Deus.
2 I A Deo est enim sapiens medicus,
2 II et a rege accipiet donationes.
3 I Disciplina medici exaltabit caput eius,
3 II et in conspectu magnatorum stabit.
4 I Deus educit de terra medicamenta,
4 II et vir prudens ne abhorreat illa.
5 I Nonne ligno indulcata est aqua,
5 II idcirco ut omnes homines agnoscerent virtutem illius?
6 I Et dedit hominibus scientiam,
6 II honorari in fortitudine sua.
7 In his medicus mitigabit dolorem,
8 I eodemque modo unguentarius faciet pigmentum,
8 II Ne consummetur opus eius
8 III et prudentia de filiis hominis.
9 I Mi fili, in infirmitate noli cunctari,
9 II ora ad Deum, quia ille curabit.
10 I Fuge a delicto et a partium studio,
10 II et ab omnibus delictis munda cor.
11 I Offer suavitatem memorialis,
11 II et impingua posita usque ad fines facultatis tuae.
12 I Et medico quoque da locum,
12 II et non discedat, quia et is necessarius est.
13 Est enim tempus, quod in manu illius successum dat,
14 I quia etiam ipse Deum deprecabitur,

---

18 במחלה M. 19 פלל M. 20 Superiores et inferiores partes trium litterarum servatas video. 21 נסה מ׳ והכר M. 22 Sch. Str.; charta exesa est, ego nihil certo cognosco, ו (Lé.) vero ante אוכרה non adest. 23 ערך M. 24 הונך M. 25 Gr. Syr.; etiam in *B* vestigia omnium litterarum praeter ן video. 26 ואל ישמש מאח כ ג ב צרכיך M. 27 ם supra lineam; cf. Pet.[1] p. 16*. 28 עת אשר בידו כי חוא אל אל יעתיר M.

14 II	אֲשֶׁר יַצְלִחַ[1] לוֹ פְּשָׁרָה	וְרִפְאוּת לְמַעַן מִחְיָה:	*B.* 14 III
15 I	אֲשֶׁר חוֹטֵא לִפְנֵי עוֹשֵׂהוּ	יִתְגַּבֵּר לִפְנֵי[2] רוֹפְאוֹ:	15 II
16 I	בְּנִי עַל הַמֵּת הָרֵם דִּמְעָה	הִתְמָרֵר וּנְהֵה[3] קִינָה:	16 II
16 III	כְּמִשְׁפָּטוֹ אֱסוֹף שְׁאָרוֹ[4]	וְאַל תִּתְעַלֵּם בְּגִוִּיעָתְ[ו][5]:	16 IV
17 I	הָמֵר בְּנִי[6] וְהָתֵם[7] מִסְפֵּד	וְשִׁית אֶבְלוֹ כְּיוֹצֵא בּוֹ:	17 II
17 III	יוֹם וּשְׁנַיִם בַּעֲבוּר דִּמְעָה	וְהָנָחֵם בַּעֲבוּר עָוֹן:	17 IV
18 I	מִדָּ[ו]ן[8] יוֹצֵא אָסוֹן	כֵּן רַע לֵבָב יִבְנֶה עֲצֵבָה:	18 II
20 I	אַל תָּשֵׁב אֵלָיו[9] לֵב עֹוד	פְּרַע וְכָרוֹ וּזְכוֹר[10] אַחֲרִית:	20 II
22 I	זְכוֹר חֻקּוֹ כִּי הוּא[11] חֻקֶּךָּ	לוֹ אֶתְמוֹל וּלְךָ הַיּוֹם:	22 II
21 I	אַל תַּזְכִּרֵהוּ כִּי אֵין לוֹ תִּקְוָה	מָה תּוֹעִיל וּלְךָ תָּרִיעַ:	21 II
23 I	[כִּשְׁבוּת מֵת יְשִׁבוּת][12] וְכָרוֹ	הִנָּחֵם עִם צֵאת נַפְשׁוֹ:	23 II
24 I	חָכְמַת סוֹפֵר תַּרְבֶּה חָכְמָה	וַחֲסַר עֵסֶק הוּא יְתַחֲכָם[13]:	24 II
25 I	מָה יְתַחַכַּם תּוֹמֵךְ מַלְמָד	וּמִתְפָּאֵר בַּחֲנִית מָהֵעִיר:	25 II
25 III	בָּאֲלוּף יְנַהֵג יְשׁוֹבֵב[14] בַּשּׁוֹר[15]	וּשְׁעִיוֹתָיו עַל בְּנֵי[ו] בָּקָר[16]:	25 IV
26 I	וּשְׁקֵדָתוֹ לְבַלּוֹת מַרְבֵּק	לֵב יָשִׁית לְשַׁדֵּד [בִּתְ]לָ[מִים][17]:	26 II

---

[1] יצלח M. [2] יסתונר על ידו M. [3] התמרמר ונוה M. [4] כמשפט אֹ שארם M. [5] Gr. Syr.; cf. contextum. בגויעתם T, תסחר בגויעם M (תחחר בגויעם Sch. Lé. Str.). [6] בכי M. [7] והדם M. [8] Gr. Syr.; cf. 30, 21 23; 37, 2. מדין T. [9] חשית עלין M. [10] והכר M. [11] כן M. [12] M Gr. Syr.; in T corruptum in מושבת מחושבת. [13] Charta exesa est, sed textus omnino

14 II Qui dat, ut ei bene procedat coniectura
14 III et curatio ad conservationem vitae.
15 I Qui delinquit in conspectu eius, qui fecit eum,
15 II fortitudinem probet in conspectu medici.
16 I Mi fili, in mortuum produc lacrimas;
16 II maestus esto et cane lamentationem.
16 III Secundum iudicium eius contege corpus illius,
16 IV neve abscondas te in discessu eius.
17 I Amare fer, mi fili, et perfice planctum,
17 II et fac luctum eius secundum meritum eius
17 III Uno die vel duobus propter lacrimas,
17 IV et consolare propter peccatum.
18 I A tristitia exit damnum,
18 II eodem modo tristitia cordis aedificat dolorem.
20 I Non iam revertas ad eum cor,
20 II amittas memoriam eius, et memento novissimorum.
22 I Memor esto legis eius; ipsa enim erit lex tua,
22 II illi heri et tibi hodie.
21 I Ne memineris eius, quoniam illi spes non est;
21 II quid prodes? Et te ipsum pessimabis.
23 I In requie mortui requiescat memoria eius,
23 II consolare in exitu animae illius.
24 I Sapientia scribae auget sapientiam,
24 II et qui minoratur actu, ille sapiens fiet.
25 I Quomodo sapiens fiet, qui tenet stimulum
25 II et qui gloriatur virga agitatoris;
25 III Qui boves propellit, repellit tauros
25 IV et enarrationes eius de filiis taurorum.
26 I Et vigilia eius est, ut perficiat stabulum,
26 II cor dabit ad occandum in sulcis.

---

certus. [14] לשדד supra lineam. [15] וישובב בשיר M. [16] Gr. Syr.; in *B* charta exesa est. [17] Gr.; praeter ל, quod certum est, vestigia omnium litterarum vocis cernuntur.

27 I אַף עֹשָׂה חֲרֻ֫[ש וָחָ]שָׁב[1] אֲשֶׁר לַיְלָה [כְּיוֹם יִנָּהֵג[2]׃] *B.* 27 II

10 I 39, חָכְמָתָם תִּשְׁנֶה עֲדָרָ֫ה וּתְהִלָּתָם יְסַפֵּר קָהָל[3]׃ *B.* (M) 10 II

15 III 39, [בְּשׁ]ירוּת[4] נֶבֶל וּכְלֵי מִינָ֫[ם][5] 15 IV וְכֵן תֹּאמַר בְּתִרוּעָה[6]׃

16 I [מַעֲשֵׂ]י[7] אֵל כְּלָם[8] טוֹבִים 16 II וְכָל־צוֹרֵךְ בְּעִתּוֹ יַסְפִּיק[9]׃

17 III [בִּדְבָרוֹ] יַעֲרִיךְ [כְּנֵד מָיִם][10] 17 IV וּבְמוֹצָא[11] פִּיו אוֹצָרוֹת׃

18 I תַּ[אֲוַת][12] רְצוֹנוֹ יַצְלִיחַ 18 II וְאֵין מַעְצוֹר לִתְשׁוּעָתוֹ׃

19 I מַעֲשֵׂה כָל־בָּשָׂר נֶגְדּוֹ 19 II וְאֵי[ן][13] נִסְתָּר[14] מִנֶּגֶד עֵינָיו׃

20 I מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם יַבִּיט 20 II [הַהֵ]ישׁ[15] מִסְפָּר לִתְשׁוּעָתוֹ׃

20 III אֵין קָטֹן וּמְעַט עִמּוֹ 20 IV וְאֵין נִפְלָא וְחָזָק מִמֶּנּוּ׃

21 I אֵין לֵאמֹר [וָ]ח[16] לָמָּה זֶּה 21 II כִּי הַכֹּל לְצָרְכּוֹ נִבְחָר[17]׃

21 IIa אֵין לֵ[א]מֹר זֶה רַע מִזֶּה 21 IIb כִּי הַכֹּל בְּעִתּוֹ יִנָּבֵר׃

22 I בְּרָכוֹת כַּיָּאֹר הֵצִיפָּה 22 II וּכַנָּהָר תֵּבֵל רִוָּתָה׃

---

[1] Gr.; ש et ב certa sunt, ut ועצב (Cowley) vel טם. (Sch.) excludatur. [2] Gr.; ינהג etiam M, in *B* charta valde exesa est, ut nulla littera certo cognosci possit. [3] Versus in M cod. *B* ad 44, 10 sqq servatus est. [4] Charta exesa est, sed cf. Gr. [5] Superiorem angulum dexterae partis litterae ם etiam in *B* video; cf. vero Ps 45, 9 מִנֵּי. [6] Textus c. 39, 15 III ad 40, 8 (fol. 7 cod. *B*) valde male servatus est, quia charta, praesertim inferioris partis folii, admodum exesa et atramentum vehementer decoloratum est. [7] Gr. Syr.; charta exesa est, sed vestigia litterae י video. [8] הכל M (Lé. ‚sûrement'; ego nullam litteram certo cognoscere possum).

27 I Etiam faber et architectus,
27 II qui nocte sicut die occupatus est.

39, 10 I Sapientiam eorum enarrabit congregatio,
10 II et laudem eorum enuntiabit ecclesia.

39, 15 III In canticis psalterii et citharārum,
15 IV et sic dices in vociferatione:
16 I Opera Dei universa bona sunt,
16 II et omne necessarium suo tempore suppeditat.
17 III In verbo suo ordinavit sicut congeriem aquam,
17 IV et in sermone oris illius exceptoria.
18 I Desiderio voluntatis suae successum dat,
18 II et non est impedimentum saluti ipsius.
19 I Quid agat omnis caro coram illo est,
19 II et non est quidquam absconditum ab oculis eius.
20 I A saeculo usque in saeculum respicit:
20 II estne numerus saluti eius?
20 III Non est parvum et paucum apud eum,
20 IV et non est mirabile et difficile coram eo.
21 I Non est dicere: Hoc, ad quid hoc?
21 II Omnia enim necessitati suae electa sunt.
21 IIa Non est dicere: Hoc illo peius est;
21 IIb omnia enim suo tempore valida sunt.
22 I Benedictiones sicut Nilus effundit,
22 II et sicut Euphrates mundum inebriavit.

---

9 לכל צריך ב יספיקו M. 10 Nihil distinguo in st. III nisi יעריך; supplevi secundum Gr., quam Syr. confirmat (vide Pet.[1]). 11 Superiores partes litterarum וב ante מ elucent. 12 ת prius certum et fortasse ת in fine; [תחח]יו C.-N. תנחו Sm. ובעתו (Lé.) omnino impossibile est. 13 Charta exesa est. 14 מסותר M. 15 Lectio certa est, cf. Pet.[1] 16 Locus valde decoloratus. 17 Ruinae etiam litterarum נכ adsunt; בעתו יגבר M.

23 I בֵּן[1] וַעֲמוֹ גּוֹיִם יוּרֵישׁ[2] — 23 II וַהֲפֹךְ לְמֶלַח מַשְׁקֵהוּ: *B.*

24 I [אָרְח]וֹת[3] תַּמִּים[4] יִישָׁרוּ — 24 II כֵּן לְזָרִים יִסְתּוֹלָלוּ[5]:

25 I [טוֹב][6] לַטּוֹב חָלַק מֵרֹאשׁ — 25 II כֵּן לָרָעִים טוֹב וָרָע[7]:

26 I [רֹא]שׁ לְ[חַיִּ]י[8] אָדָם מָיִם — 26 II וְאֵשׁ וּבַרְזֶל וּמֶלַח:

26 III [חֵלֶב חִטִּי]ם[9] חָלָב וּדְבָשׁ — 26 IV דַּם עֵנָב יִצְהָר וּבָגֶד:

27 I כָּל־אֱ[לֶה] לַ[טּ]וֹבִים[10] יִיטֵבוּ — 27 II כֵּן לָרָעִים לְרָעָה[11] נֶהְפָּכוּ:

28 I יֵשׁ [רוּחוֹת לְמִשְׁפָּט נו]צָרוּ[12] — 28 II [וּבְאַפֵּיהֶם הָר]ִים יַעְתִּיק[וּ[12]:]

[13] . . . . . .

29 I אֵשׁ וּבָרָד רַע וָדֶבֶר — 29 II גַּם אֵלֶּה לְמִשְׁפָּט נו[צָרוּ[14]:]
[רְשָׁעִים[17]:]

30 I חַיַּת שֵׁן עַקְרָב וּפֶתֶן — 30 II וְחֶרֶב נְקָמוֹת[15] לְהַחֲרִים[16]

30 III כָּל[18]־אֵלֶּה לְצֹרְכָם נִבְרָאוּ[19] — 30 IV וְהֵמָּה בְאוֹצָר וְלֵעֵת[20] יִפָּקֵדוּ:

31 I בְּצוֹתוֹ אֹתָם יָשִׂישׂוּ — 31 II וּבְחָקָם לֹא יַמְרוּ פִּיו[21]:

32 I עַל כֵּן מֵרֹאשׁ הִתְנַצְּ[בְתִּי[22]] — 32 II וְהִתְבּוֹנַנְתִּי וּבְכָתֵב הִנָּחְתִּי:

33 I מַעֲשֵׂה אֵל כָּלָם[23] טוֹבִים — 33 II לְכָל־צוֹרֵךְ[24] בְּעִתּוֹ [יִסְפּוֹק]:

---

[1] Sic certo codex habet (כי C.-N.) [2] הוריש M. [3] Gr. Syr. M; in *B* charta exesa est, sed inferior pars etiam litterae ו servata est. [4] [אֹ]רחותיו [ליש]רים M = Gr., cf. Syr. [5] Rima in charta; sed omnes litterae certae. [6] Gr. Syr.; in *B* charta lacerata est. [7] ר valde latum, quod lectionis ורע (C.-N. Lé. Str.) causa fuit. Lectionem M distinguere nequeo, רע C.-N. Lé. Str. (cum?), טוב לרע Sm. [8] Gr. Syr; charta exesa est, sed י secundum, superiorem partem litterae ל, vestigia ש video. [9] Syr., cf. Gr. (videas Pet.[1]). Charta exesa est, sed vestigia lineae inferioris horizontalis litterae ם servata sunt. [10] Gr. Syr.; charta exesa est.

23 I Sic ira ipsius gentes expulit
23 II et subvertit in lacum salsae aquae terram irrigatam.
24 I Viae perfectorum directae sunt,
24 II sic inimicis asperae sunt.
25 I Bona bono creavit ab initio,
25 II sic nequissimis bona et mala.
26 I Initium vitae hominis aqua
26 II et ignis et ferrum et sal,
26 III Pinguedo tritici, lac et mel,
26 IV sanguis uvae, oleum et vestimentum.
27 I Haec omnia bonis bona sunt,
27 II sic malis in mala convertentur.
28 I Sunt spiritus, qui ad iudicium creati sunt,
28 II et in furore suo montes transferunt.

. . . . . .

. . . . . .

29 I Ignis et grando mala et pestis,
29 II etiam haec ad iudicium creata sunt.
30 I Bestiae rapaces, scorpii et serpentes
30 II et romphaea vindictae in exterminium impiorum,
30 III Omnia haec ad necessitatem suam creata sunt,
30 IV et ipsa in exceptorio sunt et ad tempus excitantur.
31 I Imperante eo illis gaudent,
31 II et in mandatis eorum non praeterient verbum eius.
32 I Propterea ab initio confirmatus sum,
32 II et cogitavi et in libro posui.
33 I Opus Dei, omnia bona sunt,
33 II omne necessarium suo tempore suppeditat.

---

11 לורא M. 12 Inferior pars folii avulsa est; supplevi secundum Gr. et Syr. 13 Ultima linea paginae (v. 28 III—IV?) tota avulsa est. 14 Gr. Syr.; cf. v. 28 I. 15 חר[ב נו]קמת M (C.-N. Lé. Sm. Str.; ego nihil video). 16 להרים M (C.-N. Sm. [להר]חריב Lé. Str., ego nihil distinguere valeo). 17 [?ע]רש M. 18 גם M. 19 נבחרו M. 20 בא[ו]צרו לעת M. 21 פירו M. 22 Etiam כ et ב certa sunt; partes superiorum uncorum litterae צ videntur. 23 הכל M. 24 צריך aut צרוך M; cf. v. 16 M.

34 I	אַל[1] לֵאמֹר זֶה רַע מָה זֶּה[2]	כִּי הַכֹּל בְּעִתּוֹ וַגְבִּיר[3]:	34 II *B.*
35 I	עַתָּה בְּכָל־לֵב[4] הַרְנִינוּ	וּבָרְכוּ אֶת־שֵׁם [הַ]קָּ[דּוֹשׁ][5]:	35 II
40, 1 I	עֵסֶק גָּדוֹל חָלַק אֵל[6]	וְעוֹל כָּבֵד עַל בְּנֵי אָדָם:	1 II
1 III	מִיּוֹם צֵאתוֹ מֵרֶחֶם אִמּוֹ	עַד יוֹם שׁוּבוֹ אֶל־אֵם כָּל־חָי[7]:	1 IV
3 I	מְיוֹשֵׁב[8] כִּסֵּא לָגֵבֶה	עַד לָשׁוּב[9] עָפָר וָאֵפֶר:	3 II
4 I	מֵעוֹטֶה צָנִיף וָצִיץ	וְעַד עוֹטֶה שִׂמְלַת [עָו֫ר[10]]:	4 II
5 I	אַף[11] קִנְאָה דְאָגָה וָפַחַד	אֵימַת מָוֶת תַּחֲרָה[12] וָרְ[כָב][13]:	5 II
5 III	וְעֵת נוּחַ עַל מִשְׁכָּבוֹ[14]	שְׁנַת[15] לַיְלָה תְּשַׁנֶּ[ה][16] [הָעַת[17]]:	5 IV
6 I	מְעַט לָרִיק[18] כְּרֵגַע יִשְׁקוֹט	וּמִבֵּין בָּהָל[וּת][19] [יִ֫יגָע][20]	6 II
6 III	מְעַט[21] טַע מְחֻוֹן נַפְשׁוֹ	כְּשָׁרִיד ב[וֹרֵחַ מִפְּנֵי][22] רוֹדֵף:	6 IV
	. . . . .	. . . . .	
	[23].	. . . . .	
9 I	[הָ]בֶר[24] וְדָם חַרְחָר וְחֶרֶב	שֹׁד וְשֶׁבֶר רָעָה וָמָוֶת[25]:	9 II

---

[1] אין M. [2] מזה M. [3] ונבר M. [4] יפה M. [5] Atramentum dilutum est et ante ק foramen in charta; קדשו M. [6] עליון M. [7] M ארץ כ ח (C.-N.; ego praeter א nihil distinguere possum). [8] משוכן M (Sm.; ego nihil legere possum sicut C.-N. et Lé.). [9] לובש M, לבש M[1]. [10] Charta exesa est; עור Lé.; superiorem partem litterae ו et dexteram lineam litterae ר video. [ער]שׁ (Sm.) impossibile est, cum uncus servatus loco litterae ע non satis curvatus sit, ut ruina ע esse possit. [11] Sic (= Gr. Syr.)! אך (C.-N. Lé. Sm. Schlg. Str.) admitti nequit, cum linea verticalis alterae litterae vocis pro ך satis curvata non sit. [12] M. תהרה T. [13] M חח ורוב. [14] (?) ערש M. [15] (?) שנ[ות] M. [16] Gr.; תש et superior pars כ clara sunt. [17] Charta exesa est; cf. M (ה דעתו) et Gr. (= M). [18] (?) חנם M; לקה vel לקה (Sm. in Th. L. Z. 1900, 134) impossibile est, Sm. deceptus est loci

34 I Non est dicere: Hoc malum est, quid hoc?
34 II Omnia enim in tempore suo valida sese ostendit.
35 I Nunc in omni corde collaudate
35 II et benedicite nomen Sancti.
40, 1 I Occupationem magnam creavit Deus,
1 II et iugum grave super filios hominis;
1 III A die exitus eius de ventre matris eius
1 IV usque in diem reditus eius in matrem omnium viventium,
3 I A residente super sedem in alto
3 II usque in reditum in terram et cinerem.
4 I Ab eo, qui portat coronam et laminam
4 II usque ad eum, qui operitur veste pellita:
5 I Furor, zelus, tumultus et fluctuatio,
5 II timor mortis, rixa et contentio.
5 III Et in tempore requiei eius in cubili eius
5 IV somnus noctis immutat scientiam.
6 I Modicum in vanum tamquam punctum temporis in requie est,
6 II et ex medio terrorum laborat.
6 III Modicum, in errore est visu animae suae
6 IV tamquam qui evaserit fugiens a facie persequentis.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

9 I Pestilentia et sanguis, febris et gladius,
9 II vastatio et pernicies, calamitas et mors.

---

margine, ubi atramentum diffluxit. [19] Vestigia etiam litterarum ות video. [20] Gr. in forma originali, cf. Pet.[1] Charta exesa est. [21] Supra מעט linea crassa; signum delendi? [22] Gr. Syr.; charta exesa est, sed ב certum et superiores partes ורח probabiles. [23] Inferior pars folii avulsa est, ut duae lineae paginae absint. Ex prima vero post duas fere litteras, quarum altera ר vel ד fuisse videtur, עודך legitur, initio st. II ומ, in fine מכ vel מנ, et tum post spatium unius litterae superior linea unius litterae sequente ⁝. Ex altera linea ne littera quidem servata est, sed in M legitur עם כל et infra aut אף עם aut אף על (cf. v. 8 Gr.). [24] Gr.; charta exesa, sed ר certum necnon inferior linea horizontalis ב. [25] Etiam ת certum, quamquam media pars lineae sinistrae verticalis abluta est.

10 I	עַל רָשָׁע נִבְרָאָה רָעָה	וּבַעֲבוּר תָּמוּשׁ כָּלָה[1]:	10 II
11 I	כֹּל מֵאֶרֶץ אֶל־אֶרֶץ יָשׁוּב	וַאֲשֶׁר[2] מִמָּרוֹם אֶל־מָרוֹם:	11 II
13 I	מֵחוֹל אֶל־חוֹל[3] כְּנַחַל אֵיתָן	וּ[כְ]אָפִיק[4] אַדִּיר בַּחֲזִיז קוֹלוֹת:	13 II
14 I	עַם עִם שְׂאֵתוֹ[5] כַּפַּיִם יָגִילוּ	כִּי פִתְאֹם לָנֶצַח יִתֹּם:	14 II
15 I	נוֹצָר מִחֻמָּם לֹא יִנָּקֶה	כִּי שׁוֹרֶשׁ חָנֵף עַל שֵׁן חֲלַע[6]:	15 II
16 I	כְּבַרְדְּמוֹת עַל גִּפַּת נָחַל	מִפְּנֵי[7] כָּל־מָטָר נִדָּעָכוּ[8]:	16 II
17 I	וְחֶסֶד לְעוֹלָם לֹא יִמּוֹט	וּצְדָקָה לָעַד תִּכּוֹן:	17 II
18 I	חַיֵּי יַיִן וְשֵׁכָר[9] יַמְתֵּקוּ	וּמַשְׁנֵיהֶם מוֹצֵא אוֹצָר[10]:	18 II
19 I	יֶלֶד וְעִיר יַעֲמִידוּ שֵׁם	וּמַשְׁנֵיהֶם מוֹצֵא חָכְמָה:	19 II
19 III	שֶׂגֶר וְנֶטַע יַפְרִיחוּ שֵׁם	וּמַשְׁנֵיהֶם אִשָּׁה נֶחֱשָׁקֶת:	19 IV
20 I	יַיִן וְשֵׁכָר יַעֲלִיצוּ לֵב	וּמַשְׁנֵיהֶם אַהֲבַת דּוֹדִים:	20 II
21 I	[חָ]לִ[וֹ]ל[11] וְנֵבֶל יַעֲרִיבוּ שִׁיר	וּמַשְׁנֵיהֶם לָשׁוֹן בָּרָה[12]:	21 II
22 I	יָפִי וְתֹאַ[ר יַח]מִידוּ[13] עָיִן	וּמַשְׁנֵיהֶם צְמָחִי שָׂדֶה[14]:	22 II
23 I	[אוֹהֵ]ב [וְחָבֵר לָ]אַת[15] יִנְהֲגוּ	וּמַשְׁנֵיהֶם אִשָּׁה מַשְׂכֶּלֶת:	23 II
24 I	אָח וְ[עוֹזֵר בְּעֵת צָ]רָה[16]	וּמַשְׁנֵיהֶם צְדָקָ[17] מַצָּלֶת:	24 II

B.

---

[1] M, ובעבורו ת׳ רעה ; כשכה M¹. [2] ויש M. [3] חיל מחיל M. [4] M Gr. Syr.; (T) st. I° (מחול) causatum est. [5] עם שאתו M. [6] נצר חמס לא יכה בו ומאפיק ; (T) mendum librarii, cuius causa erat שן sequens. ושורש חנף ע(ל) שן צור M; ען [7] לפני M. [8] נדעכה M. [9] יותר שכל M. [10] סימה M. [11] M Gr. Syr.; charta exesa est in initio v. 21—23 et in medio v. 24—26. [12] Abhinc usque ad v. 26 I in M legitur: כל ימי עני רעים | בן סירא אומי | אף בלילו[ת] ; בשפל גגים

10 I Super iniquum creatum est malum,
10 II et ut cedat eversio.
11 I Omnia, quae de terra sunt, in terram convertentur,
11 II et quae ex alto sunt, in altum.
13 I De pulvere in pulverem sicut rivus perennis,
13 II et sicut fluvius ingens in fulmine tonitruum.
14 I Populus, si tollit manus suas, laetantur,
14 II quia subito in perpetuum consummabitur.
15 I Qui conditus est ex iniquo, non manet impunis,
15 II quia radix iniqui super rupes culminum est,
16 I Sicut calami super ripam fluminis,
16 II qui ante omnem pluviam consumuntur.
17 I Sed gratia in aeternum non commovebitur,
17 II et iustitia in saeculum permanet.
18 I Vita cum vino et sicera dulcedinem affert,
18 II sed super haec utraque inveniens thesaurum.
19 I Filius et civitas confirmabunt nomen,
19 II sed super utraque inveniens sapientiam.
19 III Pecus et plantatio florere faciunt nomen,
19 IV sed super utraque mulier amata.
20 I Vinum et sicera laetificant cor,
20 II sed super utraque dilectio dilectorum.
21 I Tibia et psalterium suavem faciunt melodiam,
21 II sed super utraque lingua suavis.
22 I Gratia et species placent oculo,
22 II sed super utraque sationes agri.
23 I Amicus et sodalis in tempore adiuvant,
23 II sed super utrosque mulier prudens.
24 I Frater et adiutor in tempore tribulationis,
24 II sed super utrosque iustitia liberat.

גגו במרום הרים כרמו : ממטר גגים לגגו | מעפר כרמו לכרמים. Sequitur in M litteris Hebraicis lingua Persica: „Verisimile est haec in codice originali non fuisse, sed ut proverbium in usu fuisse“ (cf. C.-N.). [13] Gr. Syr. [14] שדי M (litteris antiquioribus). [15] Gr. Syr.; ruinas ע distinguo. [16] Gr. Syr. [17] צדקה M.

25 I זָהָב וְכֶסֶף יַעֲמִידוּ רָגֶל[1] 25 II וּמִשְׁנֵי[הֶם עֵצָה טוֹבָה[2]:]

26 I חַיִל וְכֹחַ יַגְדִּילוּ לֵב[3] 26 II וּמִשְׁנֵיהֶם [יִרְאַ]ת[4] אֱלֹהִים:

26 III אֵין בִּירַאַת יְהוָה[5] מַחְסוֹר 26 IV וְאֵין לְבַקֵּשׁ עֹמֶה [מַשְׁעָן][6]:

27 I יִרְאַת אֱלֹהִים כִּעֲדֶן בְּרָכָה 27 II וְכֵן כָּל־כָּבוֹד חֻפָּתָה:

28 I [בְּ]נִי[7] חַיֵּי מַתָּן אַל תֶּחֱחִי 28 II טוֹב נֶאֱסָף מִמִּסְתּוֹלֵל[8]:

29 I אִישׁ מַשְׂגִּיחַ עַל שֻׁלְחָן זָר 29 II אֵין חַיָּיו לִמְנוֹת חַיִּים:

29 III מְ[נַעַ]ל[9] נֶפֶשׁ[10] מַטְעַמֵּי[11] 29 IV לְאִישׁ יוֹדֵעַ סוֹד מֵעִים[12]:

30 I לְאִישׁ עוֹז נֶפֶשׁ תַּמְתִּיק[13] שְׁאֵלָה 30 II וּבְקִרְבּוֹ תִּבְעַר כְּמוֹ אֵשׁ[14]:

41, 1 I [הוי][15] לְמֵת מָה מַר[16] וְכֶרֶךְ 1 II לְאִישׁ שׁוֹקֵט עַל מְכוֹנָתוֹ:

1 III אִישׁ שָׁלֵיו וּמַצְלִיחַ בְּכֹל 1 IV וְעוֹד בּוֹ חַיִל לְקַבֵּל תַּעֲנוּג:

2 I הֵאָח לְמֵת כִּי טוֹב חֶקֶק[17] 2 II לְאִישׁ אוֹנִים וַחֲסַר עָצְמָה:

2 III אִישׁ כּוֹשֵׁל יִנָּקֵשׁ[18] בְּכָל 2 IV כֹּרֵב וְאֹבֵד תִּקְוָה:[19]

[עָמָךְ:]

3 I אַל תִּפְחַד מִמָּוֶת חֻקֶּיךָ 3 II וְ[כוֹ]ר[20] כִּי רִאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים

4 I זֶה חֵלֶק כָּל־בָּשָׂר מֵאֵל 4 II וּמָה תִּמְאַס בְּתוֹרַת עֶלְי[וֹן][21]:

---

[1] Gr. Syr. [2] Gr. Syr.; charta etiam hic exesa est. [3] Sic (= Gr. Syr.); lineam verticalem ד necnon inferiores partes litterarum לו distinguo et spatium congruum est. [4] Gr. Syr. [5] יְ T [6] Lé.; cf. Gr. et Syr.; in codice *B* lacuna in charta. [7] M Gr. Syr. מִנִּי T. [8] C.-N. Lé. Sm. Str., sed מ primum dubium; etiam כ possibile est. [9] M; cf. Gr. et Syr.; מעגל T perperam. [10] מעגל נפשו M. [11] מטעמי זבד M. [12] יסור מיעים M. [13] עז נפשות חמחיק M. [14] כאש בוערת M. [15] M Gr. Syr.;

25 I Aurum et argentum constituunt pedem,
25 II sed super utrumque consilium bonum.
26 I Facultates et virtutes exaltant cor,
26 II sed super utraque timor Dei.
26 III Non est in timore Jahve minoratio,
26 IV et non est inquirere cum eo fulcrum.
27 I Timor Dei sicut paradisus benedictionis,
27 II et ita omnis gloria aulaeum eius.
28 I Mi fili, vitam mendicationis ne vivas;
28 II melior enim mortuus est quam qui molestus est.
29 I Vir respiciens in mensam alienam,
29 II non est vita eius iudicanda vita.
29 III Contaminatio animae cupedia eius,
29 IV viro sapienti ignotum visceribus.
30 I Viro impudenti anima condulcabitur rogatio,
30 II et in ventre eius ardebit sicut ignis.
41, 1 I O mors, quam amara est memoria tua
1 II homini pacem habenti in domicilio suo,
1 III Viro quieto et successum habenti in omnibus
1 IV et adhuc valenti accipere voluptatem.
2 I O mors, quia bonum est iudicium tuum
2 II homini infelici et qui minoratur viribus,
2 III Viro offendenti, qui obstringitur in omnibus,
2 IV rixanti et qui spem perdidit.
3 I Noli metuere mortem, iudicium tuum,
3 II memento quod priores et posteriores tecum erunt;
4 I Haec est pars omnis carnis a Deo,
4 II et quid despicis legem Altissimi?

---

cf. v. 2. חיים T. [16] Ante ר lacuna in charta, sed superior et inferior pars litterae certum reddunt etiam מ, ut omittam Gr. et Syr. [17] חוק M חזק M^1, חוקו M^2. [18] ונוקש M. [19] איש כושל ונוקש בכל א[פ]ם המראה ואבד תקוה‖ איש נוקש ומושל בכל אפס המראה ואבד תקוה M. [20] Gr. Syr.; lacuna in charta. [21] Gr.; in fine v. 4—8 et in initio v. 8 et 9 charta exesa est.

4 III	לְאֶלֶף שָׁנִים מֵאָה וְעָשֵׂר	[אֵין][1] תּוֹכְחוֹת חַיִּים[2] בִּשְׁ[אְ]ל[3]׃	4 IV *B.*
5 I	נִין[4] נִמְאָם[5] דֶּבֶר רָעִים[6]	וְנֶכֶד אֱוִיל [בְּמִ]גְ[וֹר רָשָׁ]ע[7]׃	5 II
6 I	מִבֵּן עַוָּל מַמְשֶׁלֶת רָעָ	וְרִי[ש][8] [יַ]עֲמֹד עִם זַרְעוֹ[9]׃	6 II
7 I	אָב רָשָׁע יִקּוֹב יָלֶד	כִּי בִּגְלָלוֹ[10] [יִ]נָּאֵץ[11]׃	7 II
8 I	אוֹי לָ[כֶ]ם אַ[נְ]שֵׁי רָשַׁע[12]	[אֲשֶׁר עָזַבְתֶּ]ם[13] [תּוֹרַת עֶ]לְיוֹן[14]׃	8 II
9 I	אִם תִּפְרוּ[15] [עַ]ל[16] יְדֵי אָסוֹן	[אִ]ם[17] תּוֹלִידוּ לַאֲנָחָה[18]׃	9 II
9 III	אִם תִּבָּשְׁלוּ לְשִׁמְחַת עוֹלָם	וְאִם תָּמוּתוּ לִקְלָלָה[19]׃	9 IV
10 I	כֹּל מֵאֶפֶס[20] אֶל־אֶפֶס יָשׁוּב	כֵּן[21] חָגֵךְ מִתְהוּ אֶל־תֹּהוּ׃	10 II
11 I	חֶבֶל אָדָם[22] בְּגִוְיָתוֹ	אַךְ שֵׁם חָסִיד לֹא יִכָּרֵת׃	11 II
12 I	פְּחַד עַל שֵׁם כִּי הוּא יִלְוֶךָּ	מֵאַלְפֵי אוֹצָרוֹת[23] חָכְמָה[24]׃	12 II
13 I	טוֹבַת חַי יְמֵי מִסְפָּר[25]	וְטוֹבַת שֵׁם יְמֵי אֵין מִסְפָּר׃	13 II
14 II	חָכְמָה טְמוּנָה וְאוֹצָר מָסְתָּר[27]	מָה תּוֹעֶלֶת[28] בִּשְׁתֵיהֶם׃	14 III
15 I	טוֹב אִישׁ מַצְפִּין אִוַּלְתּוֹ	מֵאִישׁ[29] מַצְפִּין[30] חָכְמָתוֹ׃	15 II

מוּסַר בֹּשֶׁת׃

14 I	מוּסַר בֹּשֶׁת שִׁמְעוּ בָנִים	וְהַקְשִׁיבוּ עַל מִשְׁפָּטִי[31]׃	16 I

[1] M Gr.; איש T ex v. 1 vel 2 irrepsit. [2] Gr.; in *B* חיים primo omissum in fine lineae suppletum est. [3] Gr. [4] כי M. [5] M. כן נמאס [6] M, דבת ערים M[1]. רישם [7] Gr.; cf. Syr. [8] Syr.; ור certa, י verisimile. [9] Gr. Syr. [10] Gr. Syr. [11] Gr.; cf. Syr. (+ *in saeculo*). [12] Gr. cf. Syr.; ל certum, praeterea superiores partes litterarum א, אוי, ם vocis אנשי video. [13] Gr.; lineam horizontalem superiorem ם video. [14] Gr. (θεοῦ ante Ὑψίστου > א. 248. Cpl. Ae.; in T אלהים spatium in linea non admittit.

4 III De mille annis, centum vel decem,
4 IV non est accusatio vitae in inferno.
5 I Progenies contempta pestis malorum,
5 II et stirps stulta in domicilio impii;
6 I De filio peccatoris dominatio malignitatis,
6 II et paupertas permanebit cum semine illius.
7 I Patri impio maledicit filius,
7 II quoniam propter illum est in opprobrio.
8 I Vae vobis, viri impii,
8 II qui dereliquistis legem Altissimi!
9 I Si multiplicamini, in damnum est,
9 II si gignitis, in gemitum est;
9 III Si offenditis, in gaudium saeculi est;
9 IV et si morimini, in maledictionem.
10 I Omnia, quae de nihilo sunt, in nihilum convertentur,
10 II sic impius ex tohu in tohu;
11 I Vanitas hominis in corpore ipsius,
11 II nomen autem pii non delebitur.
12 I Curam habe de nomine, hoc enim permanebit tibi,
12 II supra milia thesaurorum sapientia est;
13 I Bonitati viventis dies, qui numerari possunt,
13 II bonitati autem nominis dies innumerabiles.
14 II Sapientia abscondita et thesaurus occultus,
14 III quae utilitas in utrisque?
15 I Melior est homo, qui abscondit stultitiam suam,
15 II quam homo, qui abscondit sapientiam suam.

Disciplina pudoris.

14 I Disciplinam pudoris audite, filii,
16 I et reveremini secundum regulam meam;

---

15 M M¹ 248; תברו(?) T. 16 M; in T א totum, reliquarum litterarum praeter ע partes inferiores servatas video. 17 Linea horizontalis inferior ם distinguitur. 18 בְּאַנְחָה (sic!) M. אָם תִּפְרוּ עַל יַד אִסּוֹן וְאִם מוֹלִידוּ 19 M. לִקְלָלַתְכֶם 20 M. [כ]ל מאוּם א' אוֹנֵם M, כל מאומים אל אונים M¹. 21 בן M. 22 בני M. 23 סומות M. 24 חמדה M. 25 טוב חי מספר ימים M. 26 וטוב M. 27 סימה מסותרת M. 28 תעלה M. 29 מאדון M. 30 מִצְּפִין M (מִסְּתִּין Sm.). 31 משפטו M.

16 II לֹא כָל־בֹּשֶׁת נָאָה לִשְׁמֹר וְלֹא כָל־הַכְּלִם נִבְחָר׃ *B.* 16 III

17 I בּוּשׁ מֵאָב וְאֵם אֶל־זְנוּת 17 II מִנְשֹׂיא יוֹשֵׁב[1], אֶל־כָּחַשׁ׃

18 I מֵאָדוֹן וּגְבֶרֶת עַל שָׁקֶר 18 II מֵעֵדָה וְעַם עַל פָּשַׁע׃

18 III [מֵ]חָבֵר[2] וְרֵעַ עַל מָעַל 19 I וּמִמָּקוֹם[3] תָּגוּר עַל זָר[4]׃

19 II מִ[שְׁכַּח][5] אָלָה וּבְרִית 19 III מִמְּטֵה אֲצִיל אֶל־לָחֶם׃

19 IV מִ[מְנוֹעַ מַתַּת] שְׁאֵלָה[6] 21 I מֵהָשִׁיב אַפֵּי רֵעֶךָ[7]׃

21 II מֵהַשְׁבִּ[י]ת[8] מַחֲלֹקֶת וּמְנָהּ[9] [מִשּׁוֹא]ל[10] שָׁלוֹם מֵהַחֲרִישׁ[11]׃ 20 I

21 III מֵהַבִּיט [אֶ]ל־[אִשָּׁה][12] [זָ]רָה[13] 22 I [וּמֵהִתְקָ[ו]מֵם אֶ]ל־[שִׁפְחָתָהּ[15]׃]

22 III מֵאוֹהֵב עַל [הַ]בְרִי[16] חֶרְפָּה 22 IV וּמֵאַחֲרֵי מַתַּת[17] אַל תְּנָאֵץ[18]׃

42, 1 I מִשַּׁנּוֹת דָּבָר תִּשְׁמָע 1 II וּמְחַסּוֹף כָּל־סוֹד[19] עֵצָה׃

1 III וְהָיִיתָ בּוּשׁ בֶּאֱמֶת 1 IV וּמְצָא חֵן בְּעֵינֵי כָל־חָי׃

1 V אַךְ עַל[20] אֵלֶּה אַל תָּבוֹשׁ 1 VI וְאַל תִּשָּׂא פָּנִים וְחֵטְא׃

2 I עַל[20] תּוֹרַת עֶלְיוֹן וָחֹק 2 II וְעַל [מִשְׁפָּט][21] לְהַצְדִּיק רָשָׁע׃

3 I עַל חֶשְׁבּוֹן[22] חוֹבֵר[23] וְאָרֹן[24] 3 II וְעַל מַחְלְקוֹת נַחֲלָה וָיֵשׁ[25]׃

---

[1] ושר על M. [2] Abhinc usque ad v. 22 I charta valde exesa est. ב certa; משותף M. ה et superiores partes ר et [3] ממקום M. [4] M. ונגיד על דד [5] Gr. secundum coniecturam Grotii (λήθης pro ἀληθείας); משנות (= 42, 1) Sm. Str. מבוזת Lé. מהפר Schlg. [6] Ex M (ממנוע מחת שאלה) supplevi. [7] מי השע פי M, מיהשע פי רעיך M[1]. [8] Ruinae omnium litterarum praeter י adsunt. [9] M. מהשבות מחלקות מכה [10] M; משאול T. [11] M[1]. משאול שלום מהחריש [12] M Gr. [13] Gr. (cf. Pet.[1]); lineae horizontales ר et ה etiam in T distingui possunt. [14] Cf. Gr. [15] Gr. (vel נערתה); ה[נע] M. [16] Gr.;

16 II Non est bonum, omnem reverentiam observare,
16 III et non omnis pudor probatus est.
17 I Erubesce a patre et matre de fornicatione,
17 II a principe praesidente de mendacio;
18 I A domino et domina de fraude,
18 II a synagoga et plebe de iniquitate,
18 III A socio et amico de iniustitia,
19 I et a loco, in quo habitas, de barbaro:
19 II De oblivione iuramenti et foederis,
19 III de extensione manus propter panem,
19 IV De recusatione doni petitionis,
21 I de aversione vultus proximi tui,
21 II De retenta parte et portione,
20 I de tacendo coram salutante,
21 III De aspectu in mulierem alienam,
22 I et de accedendo ad ancillam eius,
22 III Ab amico de sermonibus improperii,
22 IV et post datum ne improperes,
42, 1 I A duplicando verbo, quod audis,
1 II et de revelatione omnis secreti consilii,
1 III Et eris vere verecundus,
1 IV et inveniens gratiam in oculis omnium viventium.
1 V Sed de his noli erubescere,
1 VI et ne accipias personam et peccatum:
2 I De lege Altissimi et testamento,
2 II et de iure, iustificare reum,
3 I De ratione facienda cum socio et domino,
3 II et de portionibus hereditatis et possessionis,

---

cf. דבר חסד M. [17] שאלה M. [18] Gr.; etiam in T, ubi inferiores tantum partes litterarum alterae partis stichi servatae sunt, de nulla littera dubitari potest. [19] על סוד M. [20] אל M. [21] M Gr. מצדיק T lapsus calami est, causa vox sequens. [22] Post ן invenitur ב linea verticali deletum. [23] שותף M. [24] ואוהב supra lineam. [25] וישר M.

B.

4 I וְעַל שַׂחַק מְאוֹנַיִם וּפֶלֶס וְעַל תַּמְהוּת אֵיפָה וָאֵבֶן[1]:

4 II עַל מִקְנָה[2] בֵּין רַב לִמְעָט וְעַל ☐ מְחִיר[3] מִמֶּכֶר תַּנָּר:

5 I

6 I עַל אִשָּׁה רָעָה[4] חוֹתָם חָכָם וּמְקוֹם יָדִים רָפוֹת תִּפְתָּח[5]:

6 II

7 I עַל מָקוֹם תַּפְקִיד יָד[6] תִּכְפֶּוֹר[7] וּמִתַּת וְלֶקַח[8] הַכֹּל בִּכְתָב:

7 II

8 I עַל מוֹסַר[9] פּוֹתֶה וְכִסֶּיל וְשָׂב וְיָשִׁישׁ וְנוֹטֵל[10] עֵצָה בְּזִנּוּת[11]:

8 II

8 III וְהָיִיתָ זָהִיר בֶּאֱמֶת וְאִישׁ צָנוּעַ לִפְנֵי כָל־חָי:

8 IV

9 I בַּת לְאָב מַטְמֹנֶת[12] שָׁכֶר דְּאָגָה[13] תַּפְרִיעַ [נוֹמָה[14]:]

9 II

9 III בְּנְעוּרֶיהָ פֶּן־תָּגֹוּר וּבִבְתוּלֶיהָ פֶּן־תִּ[שָּׁנֵא[15]:]

9 IV

10 I בִּבְתוּלֶיהָ פֶּן־תִּפּוֹתֶה[16]

10 II וּבְבֵית [בַּעְלָ]ה[17] לוֹא תִשְׁטֶה[18]:]

10 III בְּבֵית אָבִיהָ פֶּן־תַּחֲרִ]ה[19] [מִשְׁ[מָרֶ]ת[24]

10 IV וּבְבֵית אִי[שָׁ]ה[20] [פֶּן־תֵּעָ]צֵר[21]:

11 I [בְּ]נִי[22] עַל בְּ[תּוּ]לָתֵךְ[23] הַחֲזֵ]ק

11 II [פֶּן תַּעֲשֶׂה]25 לְ[דְּ][26] שֵׁם סָרָה[27]:

11 III דְּבַת עִיר וְקִלְלַת עָם וְהוֹשִׁיבַתְךָ[28] בַּעֲדַת שָׁעַר[29]:

11 V [מָ]קוֹם[30] תָּגוּר אַל יְהִי אֶשְׁנָבֶ

11 VI וּבֵית מַבִּיט מָבוֹא סָבִיב:

12 I לְכָל־זָכָר[31] אַל תִּתֵּן פָּאַר

12 II וּבֵית נָשִׁים אַל תִּסְתַּוֵּיד[32]:

13 I כִּי מִבֶּגֶד יֵצֵא עָשׁ

13 II וּמֵאִשָּׁה רָעַת אִשָּׁה[33]:

---

[1] M. תמורת אפה ואפה. [2] M. חשבון [3] Gr. (cf. Pet.[1]); in T. ממחיר ע scriptum est, quod ממכר sequens causavit. מוסר M. [4] M[1]. טפשה [5] M. אשה ל חותם ומ יל ל תפתח: [6] M. מפקד יד [7] M. תחשוב [8] ושואה ותתה M. ושב כושל ועונה בזנות [9] M. מרדות [10] שואל infra lineam. [11] M. [12] M. מטמון [13] M. ודאגתה [14] Gr. Syr.; abhinc usque ad v. 11 IV charta valde exesa est. [15] Gr. Syr. תנשא *B* T Sanh. f. 100[b]. [16] M. תתפתה [17] M[1]; cf Gr. et Syr. [18] Gr. Syr. בבית אביה פ . . . . . בית בע ל ה[ט]ש M[1].

4 I Et de pulvere librae et staterae,
et de admiratione mensurae et ponderis,
4 II De acquisitione sive multorum sive paucorum,
5 I et de pecunia ex mercede negotiatoris,
6 I — Super mulierem nequam bonum est signum,
6 II et ubi manus remissae sunt, aperi.
7 I De loco, ubi deposuit manus, annotationem fac,
7 II et datum et acceptum omne describe —
8 I De disciplina insensati et fatui,
8 II et (de) sene et cano et consilium capiente in fornicationem:
8 III Et eris eruditus in veritate,
8 IV et vir modestus in conspectu omnium vivorum.
9 I Filia patri thesaurus fraudis est,
9 II cuius sollicitudo aufert somnum:
9 III In adolescentia sua ne fornicetur,
9 IV et in virginitate sua ne odibilis fiat,
10 I In virginitate sua ne seducatur,
10 II et in domo viri sui ne luxurietur,
10 III In domo patris sui ne gravida fiat,
10 IV et in domo viri sui ne sterilis sit.
11 I Mi fili, super virginem tuam confirma custodiam,
11 II ne tibi faciat famam defectionis,
11 III Detractionem in civitate et maledictionem plebis,
11 IV et faciat te sedentem in congregatione ad portam.
11 V Locus, ubi commoratur, ne sit fenestra,
11 VI et pars prospiciens in aditum circum.
12 I Omni viro ne det speciem,
12 II et in domo mulierum ne confabuletur;
13 I De vestimento enim procedit tinea,
13 II et de muliere iniquitas mulieris.

---

[19] Gr. א פחוה M. [20] M. [21] Gr., cf. Herk. בבתוליה פ' תתפ[ת]ה ובבי אֵשׁ פ' תַּעקר M. [22] M¹. [23] Gr. Syr. M¹. [24] Gr. Syr. M¹. [25] Gr. Syr. M¹. [26] Lé. Schlg. Str. [27] סרח M, נכי ע' ב' החזק משמר פ' תע' ש' לא' M¹. [28] והוביושתך M. [29] דבת ע' וק' ע' והבשתך בעדת שער M¹. [30] Syr.; in T מ exesum. [31] מַתּכבר M. [32] תסחיד M. [33] אֶשָּׂה?

14 I	מְטוֹב רֹעַ אִישׁ מֵטִיב אִשָּׁה	וּבַ֫ת[1] מְחָרֶפֶת תַּבִּיעַ אִשָּׁה[2]:	14 II
15 I	אָוְבְּרֶ֫נָּא מַעֲשֵׂי אֵ֫ל	וְהֶ֫ה חָוִיתִי אֲסַפְּרָה:	15 II
15 III	בְּאוֹמֶר אֱלֹהִים [נוֹצָרוּ][3]	וּפוֹעַל רְצוֹנוֹ לִקְחוּ[4]:	15 IV
16 I	שֶׁמֶשׁ זוֹרַחַת עַל כֹּל נִגְלָ֫תָה	וּכְבוֹד [יַהֲוֶה][5] עַל כָּל־מַעֲשָׂיו:	16 II
17 I	לֹא הִסְפִּיקוּ קְדוֹשֵׁי אֵ֫ל	לְסַפֵּר נִפְלָאוֹת [יַהֲוֶה][5]:	17 II
17 III	אֵימֵץ[6] אֱלֹהִים צְבָאָיו	לְהִתְחַזֵּק[7] לִפְנֵי כְבוֹדוֹ:	17 IV
18 I	תְּהוֹם וְלֵב חֵקֶר[8]	וּכְכָל־מַעֲרוּמֵיהֶם יִתְבּוֹנָן:	18 II
19 I	מְחַוֶּה חֲלִיפוֹת נִהְיוֹת[9]	וּמְגַלֶּה חֵקֶר נִסְתָּרוֹת:	19 II
20 I	ל[א נֶ]עְדַּר[10] מִמֶּנּוּ כָּל־עֲכֶל	וְלֹא חָלָפוֹ כָּל־דָּבָר[11]:	20 II
21 I	גְּב[וּר]ת[12] חָכְמָתוֹ תִּכֵּן[13]	אֶ֫חָד הוּא מֵעוֹלָם[14]:	21 II
21 III	ל[א נוֹמָ]ךְ[15] וְלֹא נֶאֱצָל	וְלֹא צָרִיךְ[16] לְכָל־מֵבִין:	21 IV
23 I	הוּא חַנִּי וְעוֹמ[ד][17] לָעַד	וֶה עַל וֶה חָלַף טוּבוֹ[18]	25 I
25 II	וּ[מִי][19] יִשְׂבַּ[ע][20] לְ[הַבִּיט תְּוּ]אַר[20]	[תּוֹאַר מָרוֹם רָקַע עַ]ל טְוֹהַר[21]:	43, 1 I
1 II	וְעֶצֶם שָׁמַיִם מַ[בִּי][עַ][22] הֲדָרוֹ	וּלְכָל־צוּרְךָ הַכֹּל יִשָּׁמַע[23]:	42, 23 II

---

[1] Gr. M; ובית (T) ex v. 11 VI vel 12 II irrepsit. [2] טוב רע איש מטוב אשה ובת מחרפת תביע חרפה: M; supra marginis circellus et iuxta lineam מחפרת scriptum est. [3] Gr. Syr.; וצוֹנוֹ T ex st. IV est; מעשיו M. [4] לקח M. [5] יוי T, גבורותיו M. [6] אומץ M. [7] להחזיק M. [8] חקר T. [9] ונהיות M. [10] Syr.; cf. Gr. Abhinc usque ad v. 23 charta valde exesa est. [11] חַלַף מִנּוֹ כ דָּבָר: M. [12] גבורות M Gr. [13] Vel תְּכֵן. [14] מהצולם M. [15] Gr. [16] צרך M. [17] Gr. וקום M (= Syr.). [18] לכל צורך הכל נשמע M; cf. v. 23 II. [19] M Gr. Syr.; וּמִי T. [20] M Gr. Syr. [21] ל et superiores partes

14 I De bono est asperitas viri, bonam faciens mulierem,
14 II et filia opprobrans ebullire facit mulierem.
15 I Memor ero igitur operum Dei,
15 II et quae vidi, annuntiabo:
15 III In sermone Dei creata sunt,
15 IV et opus beneplaciti eius doctrina eius.
16 I Sol oriens super omnia apparet,
16 II et gloria Domini super omnia opera eius;
17 I Non sufficiunt sancti Dei
17 II enarrare mirabilia Jahve.
17 III Confirmavit Deus exercitus suos,
17 IV stabiliri coram gloria sua;
18 I Abyssum et cor investigat,
18 II et omnes partes apertas dignoscit.
19 I Annuntiat praeterita, quae fuerunt,
19 II et revelat indagationem occultorum;
20 I Non deest ei omnis cogitatus,
20 II et non praeterit illum ullus sermo.
21 I Magnitudinem sapientiae suae stabilivit,
21 II unus est a saeculo;
21 III Non adici neque minui potest,
21 IV et non eget aliquo doctore.
23 I Ipse vivit et manet in saeculum,
25 I hoc cum hoc commutat bonum suum,
25 II Et quis saturabitur videns pulchritudinem;
43, 1 I pulchritudo altitudinis est firmamentum supra claritatem,
1 II Et machina caeli annuntiat gloriam eius,
42, 23 II et in omni necessitate omnia obaudiunt;

---

litterarum vocis טוהר servatas video, supplevi ex M. 22 Pet.[1] secundum 43, 2 I et Ps. 19, 3; cf. מביט M. מַרְבִּיט T ex mendo librarii. 23 Inferiore partes omnium litterarum stichi reliquae sunt, conferas quoque M ad v. 25 I supra.

24 I	בְּלָם שׁוֹנִים וֶה מִזֶּה		
B. 24 II		וְלֹא עָשָׂה מֵהֶם שֵׁי[עָ]ה[1]:	
2 I	**43,** 2 שֶׁמֶשׁ מַבִּיעַ[2] בְּצֵא[תו][3] חַמָּה		
2 II		מָה נּוֹרָא מַעֲשֵׂ[ה][4] [יְהוָה][5]:	
3 I	בְּהַצְהִירוֹ יַרְתִּיחַ תֵּבֵל		
3 II		לִפְנֵי חָרְבּוֹ מִי יִתְכַּלְכָּל:	
4 I	כּוּר נְפִיחַ מֵ[ח][ם][6] מָצוֹק[7]		
4 II		שׁוֹלֵחַ[8] שֶׁמֶשׁ יַדְלִיק[9] הָרִים:	
4 III	לִשְׁאוֹן[10] מָאוֹר תַּגְמֵר נוֹשֶׁבֶת		
4 IV		וּמְנוּרָה תַּכְוֶה עָיִן:	
5 I	כִּי גָדֵ[וֹ][ל][11] [יְהוָה][5] עוֹשֵׂהוּ		
5 II		וּ[בְ]דְבָרָיו[12] יְנַצַּח[13] אַבִּירָיו:	
6 I	וְגַם יָרַח יָרֵחַ עִתּוֹת[14] שָׂכֶוֶת		
6 II		מֶמְשֶׁלֶת קֶץ וְאוֹת עוֹלָם:	
7 I	בָּם מוֹעֵד וּמְעֵי[15] חֹק		
7 II		וְחָפֵץ[16] עֹ[שָׂיו][17] בְּתִקּוּפָתוֹ:	
8 I	חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ הוּא[18] מִתְחַדֵּשׁ		
8 II		מָה נּוֹרָא בְּהִשְׁתַּנּוֹתוֹ[19]:	
8 III	כְּלִי צְבָא נִבְלֵי מָרוֹם		
8 IV		מְרַצֵּף[20] רָקִיעַ מִזְהִירָתוֹ:	
9 I	תּוֹאַר שָׁמַיִם וְהָדָר כּוֹכָב		
9 II		וְאוֹרוֹ מַזְהִיר בִּמְרוֹמֵי אֵל[21]:	
10 I	בְּדִבַּר אֵל יַעֲמֹד חֹק		
10 II		וְלֹא יָשַׁח[נּ][22] בְּאַשְׁמֻרוֹתָם:	
11 I	רְאֵה קֶשֶׁת וּבָרֵךְ עוֹשֶׂיהָ[23]		
11 II		כִּי מְאֹד נֶאְדָּרָה[24] [בְּכָב][ו][ד][25]:	
12 I	חוֹק הִקִּיפָה בִּכְבוֹדָהּ[26]		
12 II		וְיַד אֵל[27] נָטָתָה בָּהּ[בַּה][28]:	

---

[1] Charta in fine lincae exesa est, sed praeter שי etiam inferior pars litterae ה servata est et Gr. (ἐκλιπόν) ad יפה (Jr 51, 58 64) spectare videtur vel ad יָסוּף. In M hic legitur: וה על זה חלף טוב ‖ ומי ישבע להביט תואר ‖ תואר מרום רקע על טהרתו ‖ ועצם שמים מביט נהרה. [2] מופיע M. [3] M Gr. T. בצרתו. [4] Gr. Syr.; cf. contextum (vel legendum מעשי נוראים). [5] יהוה T. [6] Gr. מהם T mendose. [7] מוצק M. [8] שלוח M. [9] נסיק M. [10] לשון M. [11] M Gr. Syr. כי גדיל עלון עשה T. [12] Gr. Syr. ודבריו T. [13] יוצה M. [14] עת עת M, עד עת M¹. [15] בו מרי וממנו M. [16] Vox certa est; חֵרֶס פֵּץ = „Silberlicht“ (R. Smend in Th. L. Z. 1903, 587,

24 I Omnia differunt, hoc ab hoc,
24 II et non fecit quidquam ex iis, quod fatigetur.
43, 2 I Sol prorumpere facit in ortu suo aestum,
2 II quam terribile est opus Jahve!
3 I In meridiano suo exurit orbem,
3 II in conspectu ardoris eius quis poterit sustinere?
4 I Fornax excitatur ardore incluso,
4 II qui emittit solem, incendit montes.
4 III Perditione splendoris exuritur mundus,
4 IV et luce eius obcaecatur oculus;
5 I Quia magnus Dominus, qui fecit illum,
5 II et in sermonibus suis victores facit fortes suos.
6 I Et etiam lunae varietates temporibus revertentibus
6 II dominatio finis ~~sunt~~ et signum aevi;
7 I Illis (fiunt) festum et tempora constituta,
7 II et delectatur qui fecit ipsam ambitu eius.
8 I Luna nova in luna nova sua renovatur,
8 II quam terribilis est in vicissitudine sua,
8 III Vas contra exercitum utrium altitudinis,
8 IV obtegens firmamentum gloria sua,
9 I Species caeli et gloria ut stella,
9 II et lumen eius illuminat excelsa Dei;
10 I In verbo Dei stat ordo,
10 II et non deficient in vigiliis suis.
11 I Vide arcum, et benedic eum, qui fecit illum,
11 II quia valde speciosus est in splendore;
12 I Quod constitutum est, gyravit in gloria sua,
12 II et manus Dei extendit eam in altitudine.

فضّة conferens) codex non admittit. 17 Lé. Str.; atramentum quidem diffluxit, sed ruinae litterarum hanc lectionem commendant. 18 כשמו והוא M. 19 בחשובתו M. 20 מערץ M. 21 ועדי משריק כ אל M. 22 Pl. habent Gr. Syr. M (ישון); ישה T. 23 עושה M. 24 נהדרה M. 25 C.-N. Sm. Str. ד[בה] (Lé. Pet.[1]) spatii magnitudo excludit. A v. 11 usque ad 17 II charta valde exesa est. 26 הוד הקיפה בכבודו M. 27 לא M. 28 Extrema lineamenta ב et inferiorem partem ג video; בגאון (Schl. Pet.[1] Str.) non admittendum, quia inferior pars litterae ן in charta hoc loco servata non apparet.

13 I גְּבוּרָתוֹ תַּתְוֶה בָּרָק וְתַנְצַח זִיקוֹת[1] [מִשְׁפָּטוֹ[2]:] *B.* 13 II

14 I לְמַעַן[3] בְּרֹא אוֹצָר וְעָף עָב [כְּרֶשֶׁף[4]:] 14 II

[5] . . . . . .

17 I קוֹל רַעְמוֹ יָחִ[יל][6] אַרְצוֹ וְלִעֲפוֹת צָפ[וֹ]ן סוּפָה וּסְעָרָה[7]: 17 II

17 III [כְּ]רֶשֶׁף[8] נְיוֹת שַׁלְהֶבֶת וּכְאַרְבֶּה יִשְׁכּוֹן דַּרְתָּן[9]: 17 IV

18 I תּוֹאַר לָבְנָה יִגְהֶה[10] עֵינָיִם וּמִמְטָרוֹ יֶהֱמֶה לֵבָב: 18 II

19 I וְגַם כְּפוֹר כְּמֶלַח יִשְׁכֹּון[11] וַיַּצִּיץ כְּסַפִּיר צִיצִים: 19 II

20 I צִינַת רוּחַ צָפוֹן יַשִּׁיב וּכְרֶקֶב יַקְפִּיא מִקְוֵהוּ[12]: 20 II

20 III עַל כָּל־מַעֲמַד מַיִם יַקְרִים וּכְשִׁרְיָן יַלְבִּישׁ מִקְוֶה: 20 IV

21 I יְבוֹל הָרִים[13] כְּחֹרֶב יַשִּׁיק וּנְוֵה־[14] צְמָחִים כְּלֶהָבָה: 21 II

22 I מַרְפֵּא כָל מַעֲרַף עָנָן טַל פּוֹרֵעַ[15] לְרַשֵּׁן שָׁרָב[16]: 22 II

23 I מַחֲשַׁבְתּוֹ[17] [תַּנ]שִׁיק[18] רַבָּה וַיֵּט בְּתָהוֹם אִיִּים[19]: 23 II

24 I יוֹרְדֵי הַיָּם יַסְפְּרוּ קָצֵהוּ לִשְׁמֹעַ אָזְנֵנוּ נִשְׁתּוֹמָם: 24 II

25 I שָׁם פְּלָאוֹת תִּמְהֵי מַעֲשֵׂהוּ[20] מִין כָּל־חַי וּגְבוּרוֹת רַבָּה: 25 II

26 I לְמַעֲנוֹ[21] יַצְלִחַ מַלְאָךְ וּבִדְבָרָיו יִפְעַל רָצוֹן: 26 II

27 I עוֹד כָּאֵלֶּה לֹא נוֹסָף וְקֵץ דָּבָר הוּא הַכֹּל: 27 II

---

[1] ה זיקום M praecedente lacuna in charta. [2] Gr., cf. במ M נערתו תחתה בקר ותזנח יקום במ׳ M. [3] לְמַעֲנֹ M. [4] Gr. (cf. v. 17). [5] De hac linea ne littera quidem servata est. [6] M A. Cp. ed. Rom. (ὠδίνησεν). קול רעמו יחיל ארצו | ובכחו יזעים הרים || אימתו תחרף תימן | ועלעול סופה יחול M. [7]

13 I Potestas eius scribit fulgura
13 II et fulgere facit coruscationes iudicii eius,
14 I Ut creet thesaurum,
14 II et evolant nubes sicut aves.

. . . . . .

. . . . . .

17 I Vox tonitrui eius tremefacit terram eius,
17 II tempestas aquilonis, ventus et procella;
17 III Sicut aves evolare facit nivem suam,
17 IV et sicut locustae considentes genera eius.
18 I Pulchritudo candoris eius repellit oculos,
18 II et super imbrem eius expavescet cor;
19 I Atque etiam pruina sicut sal decidit
19 II et sicut sapphirus fulgere facit flores.
20 I Frigus venti septentrionum flare facit,
20 II et sicut utrem gelare facit gelu eius;
20 III Omne stagnum aquarum obducit,
20 IV et sicut lorica induit lacum.
21 I Proventum montium sicut aestus adurit,
21 II et agrum germinum sicut flamma;
22 I Medicina omnium stillatio nubium,
22 II ros emittitur ad recreationem in aestu.
23 I Cogitatio eius incendit Oceanum,
23 II et extendit in abysso insulas;
24 I Qui descendunt ad mare, enarrant de fine eius,
24 II audientes auribus nostris admiramur.
25 I Illic praeclara, mirabilia operis eius,
25 II genera omnium bestiarum et potentes Oceani;
26 I Propter ipsum successum habet nuntius,
26 II et verbis suis facit beneplacitum.
27 I Adhuc similia non adiciemus,
27 II consummatio autem sermonis: Ipse est universum!

וסערה M. 8 כֹּל M. 9 נֶדֶת M. 10 הגה[ו] M. 11 ישפך M. 12 מקוה M. 13 הרים supra lineam. 14 וצור M. 15 M; T habet טל in fine st. I. 16 רטב M. 17 משובחו M. 18 ינשוק Lé. יעשיק Sm. נשק = נסך ? 19 אוצר M. 20 מעשיו M. 21 למעהו M, למען M¹.

28 I	נְ[נַהֵ]לָה[1] עוֹד כִּי לֹא נֶחְקָר	וְהוּא גָּדוֹל מִכָּל־מַעֲשָׂיו׃	*B.* 28 II
29 I	נו[רָא יַהֲוֶה[2] מְ]אֹד מְאֹד	וְנִפְלָאוֹת דְּבָרָיו[3]׃	29 II
30 I	מְ[נַהֵ]לֵ[י יַהֲוֶה][2] הָרִימוּ קוֹל	בְּכָל תּוּכְלוּ כִּי יֵשׁ עוֹד׃	30 II
30 III	מְרוֹ[מְ]מִים[4] הַחֲלִיפוּ כֹחַ	וְאַל תִּלְאוּ כִּי לֹא תַ[חְקְרוּ][5]׃]	30 IV
32 I	רוֹב נִ[סְתָּרוֹת חָזָ]ק[2] [מֵ]אֵלֶּה[2]	מִעַט רָאִיתִי מִמַּעֲשָׂיו׃	32 II
33 I	אֶת־הַכֹּל [עָשָׂה יַהֲוֶה][2]	[וְ]לַ[חֲסִידִים נָתַן חָכְמָה[2]׃]	33 II

שֵׁבַח אֲבוֹת עוֹלָם׃

44, 1 I	אֲהַלְלָה־נָּא אַנְשֵׁי חֶסֶד	[6]אֲבוֹתֵינוּ בְּדוֹרוֹתָם׃	1 II
2 I	רַב כָּבוֹד חָלַק[7] עֶלְיוֹן	וְגָדְלוֹ מִימוֹת עוֹלָם׃	2 II
3 I	[ר]וֹדֵ[י][8] אֶרֶץ בְּמַלְכוּתָם	וַאֲנְשֵׁי שֵׁם בִּגְבוּרָתָם[9]׃	3 II
3 III	הַיּוֹעֲצִים[10] בִּתְבוּנָתָם	וְחוֹזֵי כָל בִּנְבוּאָתָם׃	3 IV
4 I	שָׂרֵי גוֹיִם בְּמוֹמַתָּם	וְרוֹזְנִים בְּמֶחְקְרוֹתָם׃	4 II
4 III	חַכְמֵי שִׂיחַ בְּסִפְרָתָם[11]	וּמוֹשְׁלִים בְּמִשְׁמְרוֹתָם׃	4 IV
5 I	חוֹקְרֵי מְזִמּוֹר עַל חֻכּוֹ[12]	נוֹשְׂאֵי מָשָׁל בְּכִתְבָם׃	5 II
6 I	אַנְשֵׁי חַיִל וְסוֹמְכֵי כֹחַ	וְשׁוֹקְטִים עַל מְכוֹנָתָם׃	6 II
7 I	כָּל־אֵלֶּה בְּדוֹרָם[13]	וּמִימֵיהֶם[14] תִּפְאַרְתָּם׃	7 II

---

[1] Gr.; linea horizontalis ד cerni potest. נגלה M; a v. 28 usque ad 33 charta exesa est. [2] Gr. [3] גבורתו M. [4] Gr. מרומים T. [5] Supplevi secundum M et v. 28; cf. Gr. (ἐφίκησθε). In T st. I, II, III, IV in una linea litteris compressis in fine et deficiente ultima voce praeter primam litte-

28 I Magnificemus amplius, quia non indagabimus;
28 II ipse enim maior est omnibus operibus suis.
29 I Terribilis Jahve valde valde,
29 II et mirabilia verba eius;
30 I Glorificantes Jahve extollite vocem,
30 II quantumcumque potueritis, supervadebit enim adhuc;
30 III Exaltantes renovate virtutem
30 IV neve fatigemini; non enim comprehendetis.
32 I Multitudo absconditorum maior est his;
32 II pauca vidi ex operibus eius;
33 I Omnia fecit Jahve,
33 II et piis dedit sapientiam.

Laus patrum antiquitatis.

44, 1 I Laudabo viros misericordiae,
1 II parentes nostros in generationibus suis;
2 I Multam gloriam fecit Altissimus,
2 II et magnificentia eius a diebus antiquitatis.
3 I Dominantes terram in regno suo
3 II et homines clari in virtute sua,
3 III Consiliarii in prudentia sua
3 IV et videntes omnia in prophetia sua;
4 I Imperatores populorum in consiliis suis
4 II et principes in pervestigationibus suis,
4 III Philosophi prudentes in libris suis
4 IV et poetae in munere suo;
5 I Requirentes psalmos secundum regulam,
5 II mandantes proverbia litteris,
6 I Homines divites et innixi robore,
6 II et pacificantes in domibus suis:
7 I Omnes isti in generatione sua fuerunt,
7 II et a diebus eorum est laus eorum;

---

ram. מרוממיו החליפו כח ואל תלאו כי לא תחק M (C.-N. Lé. Sm.; ego in facs. meo vocis מרוממיו nullam litteram cognosco). 6 את M. 7 להם M. 8 M, דורנ׳ T. 9 בגבורם M. 10 יו׳ M. 11 במס׳ M (= בְּמוּסָרָם Gr.). 12 חקו M. 13 נכבדו M. 14 וביומיהם M.

8 I	יֵשׁ מֵהֶם הִנִּיחוּ שֵׁם	לְהִשְׁתַּעֲנוֹת[1] בְּנַחֲלָתָם:	8 II
9 I	וְיֵשׁ מֵהֶם אֲשֶׁר אֵין לוֹ זֵכֶר	וַיִּשְׁבְּתוּ כַּאֲשֶׁר שָׁבָתוּ:	9 II
9 III	כַּאֲשֶׁר לֹא הָיוּ הָיָוּ	וּבְנֵיהֶם מֵאַחֲרֵיהֶם:	9 IV
10 I	וְאוּלָם אֵלֶּה אַנְשֵׁי חֶסֶד	וְתִקְוָתָם לֹא [תִּשְׁבַּ]ת[2]:	10 II
11 I	עִם זַרְעָם נֶאֱמָן טוּבָם	וְנַחֲלָתָם לִ[בְנֵי בְנֵיהֶם[3]:]	11 II
13 I	עַד עוֹלָם יַעֲמֹד זִכְרָם	וְצִדְקָתָם לֹ[א[3] יִ]עָשֶׂה[4]:]	13 II
14 I	[גְּוִיּוֹתָם][5] בְּשָׁל[וֹם[3] נֶאֱ]סָפוּ[6]	[וּשְׁמָם חַי[3] לְ[דוֹר[3] וָדוֹר[7]:	14 II
16 I	חָנוֹךְ נִמְצָא[8] תָּמִים	וְהִתְהַלֵּךְ עִם [יַהְוֶה][9] וְנִלְקָח	
16 II	אוֹת דַּעַת לְדוֹר וָדוֹר[10]:		
17 I	[נֹ]ח[3] צַדִּיק נִמְצָא תָמִים	לְעֵת[11] כָּלָה הָיָה תַּחֲלִיף:	17 II
17 III	בַּעֲבוּרוֹ הָיָה שְׁאֵרִית	וּבְבְרִיתוֹ חָדַל מַבּוּל:	17 IV
18 I	בְּאוֹת עוֹלָם נִכְרַת[12] עִמּוֹ	לִבְלִתִּי הַשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר:	18 II
19 I	אַבְרָהָם אַב הֲמוֹן גּוֹיִם	לֹא נִתַּן בִּכְבוֹדוֹ מוּם[13]:	19 II
20 I	אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוַת עֶלְיוֹן	וּבָא בִּבְרִית עִמּוֹ:	20 II
20 III	בִּבְשָׂרוֹ כָּרַת לוֹ חֹק	וּבְנִיסּוּי נִמְצָא נֶאֱמָן:	20 IV
21 I	עַל כֵּן בִּשְׁ[בוּ]עָה[3] הֵקִים לוֹ	לְבָרֵךְ בְּזַרְעוֹ גּוֹיִם:	21 II

B.

[1] להשחעות M, להשעות M^1. [2] Syr.; a v. 9 usque ad v. 14 charta valde exesa est. [3] Gr. Syr. [4] Syr. א *A* (ἐγκαταλειφθήσεται). [5] Gr. (cf. Pet.[1]). Syr. [6] Syr., cf. Gr. [7] חכמתם תשנה עדה | והתהלתם יספר קהל M (= v. 15).

8 I Sunt ex iis, qui reliquerunt nomen
8 II ad narrandum in hereditate eorum.
9 I Et est ex iis, cui non est memoria,
9 II et finem habuerunt, simulatque quieverunt;
9 III Quasi qui non fuerint, fuerunt,
9 IV et filii ipsorum post ipsos.
10 I Sed illi viri misericordiae sunt,
10 II et spes eorum finem non habet;
11 I Cum semine eorum permanet bonum eorum,
11 II et hereditas eorum filiis filiorum eorum.
13 I Usque in aeternum manet memoria eorum,
13 II et iustitia eorum oblivioni non dabitur;
14 I Corpora ipsorum in pace sepulta sunt,
14 II et nomen eorum vivit in generationem et generationem.
16 I Henoch inventus est perfectus,
et ambulavit cum Jahve et translatus est,
16 II signum cognitionis in generationem et generationem.

17 I Noe iustus inventus est perfectus,
17 II in tempore consummationis factus est supplementum;
17 III Propter illum fuit reliquum,
17 IV et in foedere eius desiit diluvium;
18 I In signo sempiterno foedus factum est cum eo,
18 II ne deleret omnem carnem.
19 I Abraham pater multitudinis gentium,
19 II in gloriam eius non data est macula,
20 I Qui conservavit legem Excelsi,
20 II et venit in testamentum cum illo.
20 III In carne sua abscidit sibi statutum,
20 IV et in tentatione inventus est fidelis;
21 I Ideo iureiurando promisit ei,
21 II benedicere in semine eius gentes;

---

[8] Inferiores partes etiam litterarum נמצ cernuntur; cf. v. 17 I. [9] יי T.
[10] Tres stichi in una linea. [11] ב M. [12] כרת M. [13] דופי M.

21 V	לְהַנְחִילָם מַיִם וְעַד יָם	וּמִנָּהָר וְעַד אַפְסֵי אָרֶץ׃	*B.* 21 VI
22 I	וְגַם לְיִצְחָק הֵקִים [כֵּ]ן[1]	כַּעֲבוּר אַבְרָהָם אָבִיו׃	22 II
22 III	בְּרִית כָּל־רֹאשׁוֹן נָתָנוֹ	וּבְרָכָה נָחָה עַל רֹאשׁ יִשְׂרָאֵל׃	23 I
23 II	וַיְכוֹנְנֵהוּ בִּכְבֹדָה[2]	וַיִּתֶּן לוֹ נַחֲלָתוֹ׃	23 III
23 IV	וַיַּבְדִּילֵהוּ לִשְׁבָטִים	לְחֵלֶק שְׁנֵים עָשָׂר׃	23 V
23 VI	[וַיּוֹ]צֵא[3] מִמֶּנּוּ אִישׁ	מוֹצֵא[4] חֵן בְּעֵינֵי כָל־חָי׃	23 VII
1 I	**45,** 1 אֲ[הו]ב[5] אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים	מֹשֶׁה זִכְרוֹ לְטוֹבָה׃	1 II
2 I	[וַיְכַבְּדֵהוּ][6] כֵּאלֹהִים	וַיַּאֲמִצֵהוּ בְּמִרּוֹמִים[7]׃	2 II
3 I	בְּד[בָרָיו][8] או[תו]ת[9] מֵהָר	וַיַּחֲזִקֵהוּ לִפְנֵי מֶלֶךְ׃	3 II
3 III	וַיְצַוֵּהוּ [אֶ]ל־הָ[עָם][10]	וַיַּרְא[הו] אֶת־כְּבוֹדוֹ[11]׃[]	3 IV
4 I	בֶּאֱמוּנָתוֹ וּבַעֲנָוָתוֹ[12]	בָּחַר בּוֹ מִכָּל־בָּ[שָׂר][11]׃[]	4 II
5 I	וַיַּשְׁמִיעֵהוּ אֶת־קוֹלוֹ	וַיַּגִּשֵׁהוּ לָעֲרָפֶל׃	5 II
5 III	וַיָּשֶׂם[13] בְּיָדוֹ מִצְוָה	תּוֹרַת חַיִּים וְתִבוּנָה׃	5 IV
5 V	לְלַמֵּד בְּיַעֲקֹב[14] חֻקָּיו	וְעֵדוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל׃	5 VI
6	וַיָּרֶם קָדוֹשׁ אֶת־אַהֲרֹן לְמַטֵּה לֵוִי	וַיְשִׁימֵהוּ לְחֹק עוֹלָם׃	7 I
7 II	וַיִּתֵּן עָלָיו הוֹד[15]	וַיַּשְׂרֵתֵהוּ בִּכְבוֹדוֹ[16]׃	7 III

[1] M; בן T. [2] ויכנהו בכבורה M. [3] Gr.; cf. Syr. *A* v. 23 VI usque ad 45, 4 charta admodum exesa est. [4] ומצא M. [5] Gr.; cf. Syr. [6] M (ויכ׳ יוי); cf. Gr. et Syr. [videas Pet.[1]]. [7] במוראים M. [8] Gr.; בדברו M. [9] Gr. [10] Syr. Gr.; superiorem lineam ה video. [11] Gr. Syr.

21 V Et hereditare facere illos a mari usque ad mare,
21 VI et a flumine usque ad terminos terrae.
22 I Atque etiam Isaac eodem modo statuit
22 II propter Abraham, patrem eius;
22 III Testamentum uniuscuiusque prioris dedit illi,
23 I et benedictio requievit super caput Israel.
23 II Et confirmavit eum in primogenitura,
23 III et dedit illi hereditatem suam;
23 IV Et posuit eum in tribus,
23 V in possessionis societatem duodecim.
23 VI Et produxit ex eo virum,
23 VII invenientem gratiam in oculis omnium viventium,
45, 1 I Dilectum Dei et hominum,
1 II Moysen, cuius memoria in benedictione est.
2 I Et honoravit eum sicut Deum,
2 II et confirmavit eum in excelsis;
3 I In verbis suis signa festinavit,
3 II et adiuvit eum in conspectu regis.
3 III Et iussit illi coram populo,
3 IV et ostendit illi gloriam suam;
4 I In fide eius et in mansuetudine ipsius
4 II elegit eum ex omni carne.
5 I Et audire fecit eum vocem suam,
5 II et induxit illum in nubem;
5 III Et dedit in manum eius praeceptum,
5 IV legem vitae et intellectus,
5 V Docere in Iacob statuta sua,
5 VI et testimonia sua et iudicia sua Israel.
6 Et excelsum fecit Sanctus Aaron de tribu Levi,
7 I et statuit eum in testamentum aeternum;
7 II Et dedit illi maiestatem
7 III et servire eum fecit in gloria sua;

---

12 ובעבותעוחו M. 13 ויתן M. 14 לי M. 15 לו הודו M. 16 בברכה M.

7 IV	וַיְאַוְּרֵהוּ בְּתוֹעֲפוֹת רְאֵם[1]	וַיִּלְבִּישֵׁהוּ פַּעֲמוֹנִים[2]:	*B.* 7 IV a
8 I	וַיַּלְבִּישֵׁהוּ כְּלִיל תִּפְאֶרֶת[3]	וַיַּפְאֲרֵהוּ בְכָ[בְ]וד[4] וָעֹז:	8 II
8 III	מְכֻנָסִים כְּתָנוֹת וּמְעִיל	וַיַּקִּיפֵהוּ פַּעֲמוֹנִים[5]:	9 I
9 II	וְרִמּוֹנִים הָמוֹן סָבִיב	לָתֵת נְעִימָה בְּצַעֲדָיו:	9 III
9 IV	לְהַשְׁמִיעַ בְּדִבִּיר קוֹלוֹ	לְזִכָּרוֹן לִבְנֵי עַמּוֹ:	9 V
10 I	בְּגִדֵי קֹדֶשׁ זָהָב תְּכֵלֶת	וְאַרְגָּמָן[6] מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב:	10 II
10 III	חֹשֶׁן מִשְׁפָּט אֵפוֹד וְאָזוֹר	וּשְׁנִי תוֹלַעַת מַעֲשֵׂה אוֹרֵג:	11 I
11 II	אַבְנֵי חֵפֶץ עַל הַחֹשֶׁן	פִּתּוּחֵי חוֹתָם בְּמִלּוּ[אִים][7]:	11 III
11 IV	כָּל־אֶבֶן יְקָרָה לְזִכָּרוֹן בִּכְתָב	[הֲרוּת] לְמִסְפַּר שִׁבְ[טֵי יִשְׂ]רָאֵל[8]:	11 V
12 I	עֲטֶרֶת פָּז מְעִיל וּמִצְנֶפֶת	וְצִיץ פִּת[וּחֵי חוֹתָם][9] קָדֶשׁ:	12 II
12 III	הוֹד כָּבוֹד וְתִהֲלַת עֹז	מַחְמַד [עַי]ן[10] וּמ[כְלַל י]וֹפִי[11]:	12 IV
13 I	לְ[פָנָיו][12] לֹ[א הָיָה כֵ]ן[13]	[וְעַד עו]לָם[14] לֹא[15] [י]לְ[בְשָׁהָ][16] זָר:	13 II
13 III	הֶאָ[מ]ן [לו ו]לְבָנָיו[17] כָּזֶה	וְכֵן בָּנָיו לְדוֹרוֹתָם[18]:	13 IV
14 I	[מִנְ]חָתוֹ[19] כָּלִיל תָּקְטֶרֶת	וְכָל־יוֹם תָּמִיד פַּעֲמָיִם:	14 II
15 I	וַיְמַלֵּא מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ	וַיִּמְשָׁחֵהוּ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ:	15 II

---

[1] תואר M. [2] תעופה M. [3] תפארתו M. [4] Vestigia etiam litterae ב servata sunt. [5] In M linea transversa hic legitur lingua Persica litteris Hebraicis: בוד (C.-N. T אירד) אורד (תא supra lineam) אין נוסכת תא („this M. S. reached thus far“ C.-N.). [6] In primo sticho וארגמן. [7] A v. 11 III usque ad v. 13 charta valde exesa est. [8] Gr. [9] Gr.; cf. v. 11 III et Ex 28, 36. [10] Gr.; inferior pars ן cernitur. [11] Cf. Ps. 50, 2 et vide

7 IV Et circumcinxit eum cornua bovis feri,
7 IV a et induit eum tintinnabulis.
8 I Et vestivit eum toto ornatu,
8 II et ornavit eum gloria et maiestate,
8 III Femoralia, tunicas et humerale,
9 I et induit ei tintinnabula;
9 II Et mala Punica plurima in gyro,
9 III dare iucunditatem in incessu suo,
9 IV Audire facere sonitum suum in templo,
9 V in memoriam filiis gentis suae;
10 I Stolas sanctas, aurum, hyacinthum
10 II et purpuram, opus artificis,
10 III Rationale iudicii, ephod et cingulum
11 I et tortum coccum, opus textoris;
11 II Gemmas pretiosas super rationale,
11 III figuratas sicut sigillum in ligatura,
11 IV Omnes lapides pretiosos in memoriam cum scriptura sculpta
11 V secundum numerum tribuum Israel;
12 I Coronam auream, pallium et mitram,
12 II et laminam insculptam sicut sigillum: „Sanctus“,
12 III Gloriam, honorem et laudem maiestatis,
12 IV desiderium oculi et pulchritudinem perfectam.
13 I Ante ipsum non fuit ita,
13 II et in sempiternum non induet ea alienigena;
13 III Credidit ipsi et filiis eius hoc modo,
13 IV et ita filii eius secundum generationes suas.
14 I Sacrificium eius totum consumitur,
14 II et cotidie iuge bis;
15 I Et complevit Moyses manum eius,
15 II et unxit illum oleo sancto.

Pet.[1] ומ satis clare distinguitur. [12] Gr.; superiorum partium vestigia omnium litterarum vocis cernuntur. [13] Gr. [14] Gr. (cf. Pet.[1]). [15] Gr.; superior pars א servata est. [16] Gr.; cf. Pet.[1]. [17] C.-N., cf. Lé. valde dubium. Sm. הוא בן ... לבנין כוהה [18] Omnes litteras vocis satis clare distinguo. [19] Gr.; ruinae etiam litterarum מכ servatas video.

15 III	וַתְּהִי לוֹ בְּרִית עוֹלָם	וּלְזַרְעוֹ כִּימֵי שָׁמָיִם׃	*B.* 15 IV
15 V	לְשָׂרֵת וּלְכַהֵן לוֹ	וּלְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בִּשְׁמוֹ׃	15 VI
16 I	וַיִּבְחַר בּוֹ מִכָּל־חָי	לְהַגִּישׁ עֹלָה וַחֲלָבִים׃	16 II
16 III	וּלְהַקְטִיר רֵיחַ נִיחֹחַ וְאַזְכָּרָה	וּלְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃	16 IV
17 I	וַיִּתֵּן לוֹ מִצְוֹתָיו	וַיַּמְשִׁילֵהוּ בְּחוֹק וּמִשְׁפָּט׃	17 II
17 III	וַיְלַמֵּד אֶת־עַמּוֹ חָק	וּמִשְׁפָּט אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃	17 IV
18 I	וַיִּחֲרוּ בּוֹ זָרִים	וַיִּקְנְאוּ בוֹ בַּמִּדְבָּר׃	18 II
18 III	אַנְשֵׁי דָתָן וַאֲבִירָם	וַעֲדַת קֹרַח בְּעָוְתוֹ אַפָּם׃	18 IV
19 I	וַיַּרְא [יַהְוֶה][1] וַיִּתְאַנָּף	וַיְכַלֵּם בַּחֲרוֹן אַפּוֹ׃	19 II
19 III	וַיָּבֵא לָהֶם אוֹת	וַיְאַכְלֵם בְּשַׁבִּיב אִשּׁוֹ׃	19 IV
20 I	וַ[יּוֹסֶ]ף[2] לְאַהֲרֹן כְּבוֹדוֹ	וַיִּתֶּן לוֹ נַחֲלָתוֹ׃	20 II
20 III	רֵ[אשִׁית][3] קֹדֶשׁ נָתַן לוֹ לֶחֶם	אִשֵּׁי [יַהְוֶה][1] יֹאכֵלוּן׃	21 I
20 IV	[לֶחֶם פָּנִי]ם[4] חֻלְקּוֹ	וּמַתָּנָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ׃	21 II
22 I	אַךְ [בְּאֶרֶץ הָעָם][5] לֹא יִנְחָל	וּבְתוֹכָם לֹא יֵחָלֵק נַחֲלָה׃	22 II
22 III	אֲשֵׁי [יַהְוֶה][6] [חֶ]לְ[קּוֹ][6] וְנַחֲ[לָתָ]ן[7]	[בְּתוֹךְ][8] בְּנֵי[9] יִשְׂרָאֵל[10]׃	22 IV
23 I	וְגַם פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר	בִּגְבוּרָה נָחַ[ל][11] שְׁלִישִׁי[12]׃	23 II

---

[1] יי T. [2] Gr. A v. 20 usque ad v. 23 II charta admodum exesa est. [3] Syr. Gr.; [ת]רומות Sm. Lé., sed sinistrae lineae verticalis litterae ת nihil exstat. [4] Syr.; cf. Pet.[1] [5] Gr.; cf. Syr. [6] Gr. Syr. [7] Syr. Ar. Gr. (+ καί Fr. Lat. Sh. Ae. Cp.). [8] Syr. [9] Lé.; superiores

15 III Et factum est illi testamentum aeternum,
15 IV et semini eius sicut dies caeli,
15 V Ministrare et fungi sacerdotio illi,
15 VI et benedicere populum suum in nomine eius.
16 I Et elegit ipsum ab omni vivente,
16 II offerre sacrificium et adipes
16 III Et incendere bonum odorem et memoriale
16 IV et placare pro filiis Israel.
17 I Et dedit ei praecepta sua,
17 II et dedit illi potestatem in statuto et iudicio;
17 III Et docuit populum suum statutum
17 IV et iudicium filios Israel.
18 I Et rixati sunt contra illum alieni,
18 II et aemulati sunt ei in deserto,
18 III Homines Dathan et Abiram
18 IV et congregatio Core in vehementia iracundiae suae.
19 I Et vidit Jahve et ira tumuit,
19 II et consumpsit eos in ardore iracundiae suae.
19 III Et adduxit illis monstrum
19 IV et devoravit eos in flamma ignis sui.
20 I Et addidit Aaron gloriam,
20 II et dedit illi hereditatem eius;
20 III Primitias sanctas dedit illi ut cibum,
21 I sacrificia Jahve edunt;
20 IV Panis faciei pars eius est,
21 II et donum illi et semini eius.
22 I Ceterum in terra gentis non hereditabit,
22 II et in medio eorum non dividet hereditatem;
22 III Sacrificia Jahve sunt pars eius et hereditas eius
22 IV in medio filiorum Israel.
23 I Atque etiam Phinees, filius Eleazari,
23 II tertius in potentia hereditatem accepit,

partes trium litterarum cernuntur. [10] Syr.; etiam in T satis clare omnium litterarum vocis superiores partes exstant. [11] Syr.; inferiores partes כ et ח exstant. [12] Gr. Syr.; + כבוד (Lé.) vel + כבוד (Sm.) spatii magnitudo non admittit.

23 III	בְּקַנְאוֹ לֵאלֹהַּ כָּל	וַיַּעֲמֹד בְּפֶרֶץ עַמּוֹ:	*B.* 23 IV
23 V	אֲשֶׁר נָדְבוּ לִבּוֹ	וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:	23 VI
24 I	לָכֵן גַּם לוֹ הֵקִים חֹק	בְּרִית עוֹלָם לְכָלְכֵל מִקְדָּשׁ:	24 II
24 III	אֲשֶׁר תִּהְיֶה לוֹ וּלְזַרְעוֹ	כְּהוּנָּה גְּדוֹלָה עַד עוֹלָם:	24 IV
25 I	וְגַם בְּרִיתוֹ עִם דָּוִד	בֶּן יִשַׁי לְמַטֵּה יְהוּדָה:	25 II
25 III	נַחֲלַת אִישׁ לִפְנֵי כְבוֹדוֹ	וְנַחֲלַת אַהֲרֹן לְכָל־זַרְעוֹ:	25 IV
25 V	וְעַתָּה בָּרְכוּ־נָא אֶת־[יְהוָה][1] הַטּוֹב	הַמְעַטֵּר אֶתְכֶם כָּבוֹד:	25 VI
26 I	וְיִתֵּן לָכֶם חָכְמַת לֵב		
26 III	לְמַעַן לֹא יִשְׁכַּח טוּבְכֶם	וּגְבוּרָתְכֶם לְדוֹרוֹת עוֹלָם[2]:	26 IV
46, 1 I	גִּבּוֹר בֶּן חַיִל יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן	מְשָׁרֵת מֹשֶׁה בִּנְבוּאָה:	1 II
1 III	אֲשֶׁר נוֹצַר לִהְיוֹת בְּיָמָיו	תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה לִבְחִירָיו:	1 IV
1 V	לְהִנָּקֵם נִקְמֵי אוֹיֵב	וּלְהַנְחִיל אֶת־יִשְׂרָאֵל:	1 VI
2 I	מָה נֶהְדַּר בִּנְטוֹתוֹ יָדָיו	בַּהֲנִיפוֹ כִידוֹן עַל עִיר:	2 II
3 I	מִי הוּא לְפָנָיו יִתְיַצָּב	כִּי מִלְחֲמוֹת [יְהוָה][1] נִלְ[חָם][3]:	3 II
4 I	הֲלֹא בְיָדוֹ עָמַד הַשֶּׁמֶשׁ	יוֹם אֶחָד הָ[יָה לִשְׁנַיִם][4]:	4 II
5 I	כִּי קָרָא אֶל־אֵל עֶלְיוֹן	כְּאַכְפָּה לוֹ א[וְיָבִי מַסָּבִיב][5]:	5 II

[1] יי T. [2] St. I, III, IV in una linea litteris compressis in fine. [3] Vestigia superiorum linearum ח et ם apparent. A v. 3 usque ad v. 6 charta vehementer exesa est. [4] Gr. Syr.; inferior pars ה exstat.

23 III In zelando eum pro Deo universi
23 IV et cum staret in calamitate gentis suae,
23 V Quem impulit cor eius
23 VI et placavit pro filiis Israel.
24 I Ideo etiam illi statuit testamentum,
24 II foedus sempiternum ad servandum sanctuarium,
24 III Ut sit illi et semini eius
24 IV sacerdotium magnum in aeternum.
25 I Atque etiam testamentum eius cum David fuit,
25 II filio Jesse de tribu Juda,
25 III Hereditas viri coram gloria eius,
25 IV et hereditas Aaron omni semini eius.
25 V Et nunc benedicite Jahve, bonum,
25 VI qui coronavit vos gloria;
26 I Et det vobis sapientiam cordis,

26 III Ne oblivioni detur felicitas vestra
26 IV et potentia vestra in generationes sempiternas.
46, 1 I Heros fortis erat Jesus, filius Nun,
1 II famulus Moysis in prophetia,
1 III Qui factus est, ut esset in diebus suis
1 IV salus magna electis eius,
1 V Ut vindictam vindicaret in hostem,
1 VI et hereditatem daret Israel.
2 I Quam gloriam adeptus est in tollendo manum,
2 II in iactando hastam contra civitatem?
3 I Quis ante illum restitit?
3 II Nam bella Jahve gessit.
4 I Annon in manu eius stetit sol,
4 II una dies facta est quasi duo?
5 I Invocavit enim Deum Altissimum,
5 II cum ei tribulatio esset, inimici undique;

---

[5] V. 16, cf. Gr.; vestigia ℵ exstant.

5 III	וַיַּעֲנֵהוּ אֵל עֶלְיוֹן	בְּאַבְנֵי[1] בָרָד וְאֶל[גְּבִישׁ[2]]:	*B.* 5 IV
6 I	[הִשְׁלִיךְ[3] עַ]ל [עַם אוֹיֵ]ב[4]	וּב[מוֹרָד[5] הֵאֵבִיד[6] קָמִים]:	6 II
6 III	לְמַעַן [דַּעַ]ת[6] כָּל־גּוֹי חֵרֶם	כִּי צוּפָה [יְהוָה][8] מִלְחַמָתָם:	6 IV
6 V	[וְגַם][9] כִּי מַלֵּא אַחֲרֵי אֵל	וּכְיֵמֵי מֹשֶׁה עָשָׂה חֶסֶד:	7 I
7 II	הוּא וְכָלֵב בֶּן יְפֻנֶּה	לְהִתְיַצֵּב בְּפֶרַע קָהָל:	7 III
7 IV	לְהָשִׁיב חָרוֹן מֵעֵדָה	וּלְהַשְׁבִּית דִּבָּה רָעָה:	7 V
8 I	לָכֵ[ן][10] גַּם הֵם בְּשָׁנִים נֶאֱצָלוּ	מֵשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי:	8 II
8 III	לַהֲבִיאָם אֶל־נַחֲלָתָם[11]	אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ:	8 IV
9 I	וַיִּתֵּן לְכָלֵב עָצְמָה	וְעַד שֵׂיבָה עָמְדָה עִמּוֹ:	9 II
9 III	לְהַדְרִיכָם עַל בָּמֳתֵי[12] אָרֶץ	וְגַם זַרְעוֹ יָרַשׁ נַחֲלָה:	9 IV
10 I	לְמַעַן דַּעַת[13] כָּל־זֶרַע יַעֲקֹב	כִּי טוֹב לְמַלֵּא אַחֲרֵי [יְהוָה[14]]:	10 II
11 I	וְהַשּׁוֹפְטִים אִישׁ בִּשְׁמוֹ	כָּל־אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא לִבּוֹ:	11 II
11 III	וְלֹא נָסוֹג מֵאַחֲרֵי אֵל	יְהִי זִכְרָם לִבְרָכָה	11 IV
		וּשְׁמָם תַּחֲלִיף לִבְנֵיהֶם[15]:	12 II
13 I	אוֹהֵב עַמּוֹ וְרִצּוּי עוֹשֵׂהוּ	הַמְשׁוֹאָל מִבֶּטֶן אִמּוֹ:	13 II
13 III	נְזִיר [יְהוָה][13] בְּנִבוּאָה	שְׁמוּאֵל שׁוֹפֵט וּמְכַהֵן:	13 IV

---

[1] באבני habet T. in st. III. [2] Nöldeke, Halévy; cf. Ez 13, 11 13; inferior pars ש servata esse videtur. [3] Gr.; Jos 10, 11. [4] Lat. Ae. Cp.; cf. Jos. 10, 11 (עליהם). [5] Gr.; Jos. 10, 11. [6] Gr. Syr. [7] Gr. [8] י[] T. [9] Gr. Syr.; charta excisa est. [10] לכם T; ו (non vero

5 III Et audivit illum Deus Altissimus
5 IV in saxis grandinis et glaciei.
6 I Iecit in gentem hostilem,
6 II et in descensu perdidit contrarios,
6 III Ut cognoscant omnes gentes anathematis,
6 IV quia spectat Jahve bellum eorum.
6 V Atque etiam quia secutus est a tergo Deum
7 I et in diebus Moysis misericordiam fecit,
7 II Ipse et Caleb, filius Jephone,
7 III stare firmiter in defectione ecclesiae,
7 IV Avertere iram a coetu
7 V et perfringere murmur malignum.
8 I Ideo etiam ipsi duo servati sunt
8 II ex sexcentis milibus peditum,
8 III Inducere illos in hereditatem eorum,
8 IV in terram, quae manat lac et mel.
9 I Et dedit ipsi Caleb fortitudinem,
9 II et usque in senectutem permansit illi,
9 III Ut ascendere faceret illos in excelsa terrae,
9 IV et semen ipsius obtinuit hereditatem,
10 I Ut sciret omne semen Jacob,
10 II quia bonum est obsequi Jahve.
11 I Et iudices singuli suo nomine,
11 II unusquisque, cuius non est corruptum cor,
11 II Et non aversus est a Deo,
11 IV sit memoria eorum in benedictione,

12 II et nomen eorum renovet filiis eorum!
13 I Diligens populum suum et gratus ei, qui fecerat eum,
13 II rogatus ille, a ventre matris suae,
13 III Consecratus Jahve in prophetia,
13 IV Samuel, iudex et sacerdos,

לכן [Str.]) Gr. Syr. [11] Nullum intervallum post st. I invenitur. [12] Charta exesa est, sed omnes litterae certae. [13] Charta exesa est, sed omnes litterae certae. [14] מ T. [15] V. 12 in eadem linea cum v. 11 I—II litteris in fine compressis.

13 V	בְּ[דַבַּ]ר[1] אֵל הַכֹּהֵן מַמְלֶכֶת	וַיִּמְשַׁח נְגִדִים עַל עָם:	*B.* 13 VI
14 I	בְּ[מְצַו]ַת יְהוָה צְ[בָ]אוֹת[2] עֵדָה	וַיִּפְקֹד אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:	14 II
15 I	בֶּ[אֱמוּנָתוֹ[3] נ]וְרַשׁ חֹזֶה	וְגַם בִּדְבָרוֹ נֶאֱמַן רוֹעֶה:	15 II
16 I	וְגַם ה[וּא קָרָא] אֶל־אֵל	כְּ[אַכְפָּה] ל[וֹ אוֹ]בָיו מְסָבִיב[4]	16 II
16 III	בְּ[הַ]עֲלֹתוֹ[5] [טְלֵה חָלָב:		
17 I	וַיִּר[עֵם[2] מְשָׁמַיִם][2] [יְהוָה][6]	בְּפֶקַע אַדִּיר נִשְׁמַע קוֹלוֹ:	17 II
18 I	וַיַּכְנַע נְצִיבֵי צָר	וַיֹּא[בֶד][7] כָּל־סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים[8]:	18 II
19 I	וְעֵת נוּחוֹ עַל מִשְׁכָּבוֹ	הֵעִיד [יְהוָה][9] וּמְשִׂיחוֹ:	19 II
19 III	כּוֹפֵר וְנֶעְלָם מִמֶּנּוּ לָ[קָ[ח]תִי[10]	וְכָל־אָ[דָ]ם[2] לֹא עָנָה בּוֹ[11]:	19 IV
19 IV a	וְגַם עַד עֵת קִצּוֹ נָבוֹן נִמְצָא	בְּעֵינֵי [יְהוָה][9] וּבְעֵינֵי כָל־חָי:	19 IV b
20 I	וְגַם אַחֲרֵי מוֹתוֹ נִדְרָשׁ	וַיִּגֵּד לַמֹּלֵךְ דְּרָכָיו	20 II
20 III	וַיִּשָּׂא מֵאֶרֶץ קוֹלוֹ בִּנְבוּא[ָה[12]:]		
47, 1 I	וְגַם אַחֲרָיו עָמַד נָתָן	לְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי דָוִד:	1 II
2 I	כִּי כְחֵלֶב מוּרָם מִקֻּדָּשׁ	כֵּן דָּוִיד מִיִּשְׂרָאֵל:	2 II
3 I	לִכְפִירִים שָׂחַק כְּגֶדִי	וּלְדוֹבִים כִּבְנֵי בָשָׁן:	3 II

---

[1] Syr. A v. 13 V usque ad v. 18 charta valde exesa est. [2] Gr. Syr. [3] Gr. [4] Versus cum Sm. suppletus est secundum Gr. et 46, 5. [5] Gr. Syr., בעלתו T. [6] יי T. St. I cum v. 16 III in eadem linea. [7] Syr. [8] V. 17 II, 18 I—II in una linea litteris minoribus et in fine compressis. [9] יי T. [10] Gr. Syr. I Sam 12, 3. Charta exesa est. [11] V. 19 I—IV litteris in fine valde compressis in una linea praeter ultima verba, quae

13 V In verbo Dei instituit regnum,
13 VI et unxit principes super gentem.
14 I In lege Jahve convocavit congregationem,
14 II et visitavit Deus Jacobi;
15 I In fide sua quaesitus est videns,
15 II atque etiam in verbo suo fidelis fuit pastor.
16 I Atque etiam ille invocavit Deum,
16 II cum ei tribulatio esset, hostes eius circumstarent undique,
16 III in oblatione sua agni lactentis.

17 I Et intonuit de caelo Jahve,
17 II in sono magno audita est vox eius;
18 I Et humiliavit principes inimici,
18 II et perdidit omnes duces Philistiim.
19 I Et tempore requiei suae super stratum suum
19 II testem invocavit Jahve et Christum eius:
19 III Munus vel calceamenta a quo accepi?
19 IV et nemo respondit ei.
19 IVa Atque etiam usque ad tempus finis eius prudens inventus est
19 IVb in oculis Jahve et in oculis omnis viventis.
20 I Atque etiam post mortem eius quaesitus est,
20 II et ostendit regi vias eius,
20 III et exaltavit de terra vocem suam in prophetia.

47, 1 I Atque etiam post eum surrexit Nathan,
1 II ut sese sisteret coram David,
2 I Quia quasi adeps exaltatus a sacrificio,
2 II sic David ex Israel.
3 I Cum leonibus lusit quasi cum agnis
3 II et cum ursis quasi cum filiis Basan;

---

infra lineam in margine inveniuntur. [12] V. 20 I—III in una linea litteris in fine compressis; ultima littera (ן) non invenitur, sed vestigia supra lineam exstare videntur.

4 I	בִּנְעוּרָיו הִכָּה גִבּוֹר	וַיַּסַּר חֶרְפַּת[1] ע[וֹ]לָם[2]:	*B.* 4 II
4 III	בַּהֲנִיפוֹ יָדוֹ עַל קָלַע	וַיַּשְׁבֵּר תִּפְאֶרֶת[3] גָּלְיָת:	4 IV
5 I	כִּי קָרָא אֶל־אֵל עֶלְיוֹן	וַיִּתֵּן בִּימִינוֹ עֹז:	5 II
5 III	לַהֲדֹךְ אֶת־אִישׁ יוֹדֵעַ מִלְחָמוֹת	וּלְהָרִים אֶת־קֶרֶן עַמּוֹ:	5 IV
6 I	עַל כֵּן עָנוּ לוֹ בָּנוֹת	וַיְכַנּוּהוּ בִּרְכָבָה:	6 II
6 III	בַּעֲטוֹתוֹ צָנִיף נִלְחָם	וּמִסָּבִיב הִכְנִיעַ צָר:	7 I
7 II	וַיִּתֵּן בִּפְלִשְׁתִּים עָרִים	וְעַד הַיּוֹם שָׁבַר קַר[נָם][4]:	7 III
8 I	בְּכָל־מַעֲשֵׂהוּ נָתַן הוֹדוֹת	לְאֵל עֶלְיוֹן בִּ[רְבַר כָּ]בוֹד[5]:	8 II
8 III	בְּכָל־לִבּוֹ אוֹהֵב עֹשֵׂהוּ[6]	וּבְכָל־י[וֹ]ם [הַ]לֵּ[ל בְּמִזְ]מֹר[7]:	8 IV
9 I	גְּנִינוֹת שִׁיר [הֵכִין][8] לִ[פְנֵי מִזְבֵּ]חַ[5]	וְקוֹל [מִזְמוֹר[9] וְנָ]לִים[10] תִּיקֵן:	9 II
10 I	[נָתַן][5] לַ[חַגִּים[11] הָדָר[5]	וַיְתַכֵּן[11] מוֹעֲדֵי[11] תְּקוּפַת[12] שָׁ]נָה[13]:	10 II
10 III	בְּהַלְלָ[ם][11] אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ	לִפְנֵי בֹקֶ[ר][11] יָרוֹן מִקְדָּשׁ:	10 IV
11 I	וְ[גַם[14] יַ]הְוָה[15] הֶעֱבִיר פִּשְׁעוֹ	וַיָּרֶם לְעוֹלָם קַרְנוֹ:	11 II
11 III	וַ[יִּ]תֶּן[16] לוֹ חֹק מַמְלָכֶת	וְכִסְאוֹ הֵכִין עַל יְרוּשָׁלִַם:	11 IV
12 I	בַּעֲבוּרוֹ עָמַד אַחֲרָיו	בֵּן מַשְׂכִּיל שׁוֹכֵן לָבֶטַח:	12 II

---

[1] Gr. Syr.; charta exesa est, sed vestigia omnium litterarum apparent, ut vox etiam pro T omnino certa sit. [2] ו exesum est. [3] Reliquiae servatae etiam litteras פא certas reddunt. [4] Gr. Syr., etiam in T vestigia duarum litterarum post ק exstant. A v. 7 III usque ad v. 10 charta valde exesa est. [5] Gr. Syr. [6] + דויד M. [7] Superior pars ל primi et מ alterius servata esse videtur, praeterea ו totum (ז C.-N.Sm.). [8] M. Gr.

4 I In iuventute sua occidit gigantem
4 II et abstulit opprobrium antiquum,
4 III Cum tolleret manum suam cum funda,
4 IV et contrivit gloriam Goliath.
5 I Nam invocavit Deum Altissimum,
5 II et dedit in dextera eius fortitudinem,
5 III Prosternere hominem peritum bellorum
5 IV et exaltare cornu gentis suae.
6 I Ideo cantaverunt ei filiae,
6 II et acclamaverunt ei: Decem milia!
6 III Cum coronam induisset, bella gessit
7 I et undique humiliavit inimicum;
7 II Et fecit in Philisthiim oppida,
7 III et usque in hodiernum diem contrivit cornu eorum.
8 I In omni opere suo dedit confessiones
8 II Deo Excelso in verbo gloriae;
8 III In omni corde suo dilexit eum, qui fecit illum,
8 IV et omni die laudavit in psalmis.
9 I Fides ad cantum contra altare instituit,
9 II et vocem psalmorum et psalteriorum ordinavit;
10 I Dedit celebrationibus decus,
10 II et ornavit festa gyri anni;
10 III Si laudant nomen sanctum eius,
10 IV ante matutinum resonat sanctuarium.
11 I Atque etiam Jahve purgavit peccatum ipsius,
11 II et exaltavit in aeternum cornu eius;
11 III Et dedit illi testamentum regni,
11 IV et sedem eius statuit super Ierusalem.
12 I Propter eum post ipsum surrexit
12 II filius sensatus habitans in requie;

---

9 M. (וקול מזמור הנעים C.-N. Sm. Lé. [המזמור Str.]; ego nihil discernere possum). 10 נבל M. 11 Gr. 12 Gr.; cf. Pet.[1] 13 Syr. 14 Syr.; in T duae litterae exesae sunt. 15 יי T. 16 Gr. Syr.; praeter ך etiam ו et ת discernuntur.

13 I שְׁלֹמֹה מָלַךְ בִּימֵי שַׁלְוָה וְאֵל הֵנִיחַ לוֹ מִסָּבִיב: 13 II *B.*

13 III אֲשֶׁר הֵכִין בַּיִת לִשְׁמוֹ וַיַּצֵּב לָעַד מִקְדָּשׁ: 13 IV

14 I מָה חָכַמְתָּ בִּנְעוּרֶיךָ וַתָּצֵף כַּיְאֹר מוֹסָר: 14 II

15 I אֶרֶץ [כִּ]סִּיתָ [1] [תְּכוּנָתֶ]ךָ [2] וַתְּכַלֵּם [3] בְּמָרוֹם שִׁירָה: 15 II

17 I בְּשִׁיר מָ[שָׁ]ל [4] חִידָה וּמְלִיצָה עַמִּים הִסְעַרְתָּה: 17 II

18 I נִקְרֵאתָ בְּשֵׁם הַנִּכְבָּד הַנִּקְרָא עַל יִשְׂרָאֵל: 18 II

18 III וַתִּצְבֹּר כְּבֵרוֹל זָהָב וּכְעֹפֶרֶת הִרְבִּיתָ כָּסֶף: 18 IV

19 I וַתִּתֵּן לַנָּשִׁים כֹּסְלֶךָ וַתַּמְשִׁילֵם בִּגְוִיָּתֶךָ: 19 II

20 I וַתִּתֵּן מוּם בִּכְבוֹדֶךָ וַתְּחַלֵּל אֶת־יְצוּעֶיךָ: 20 II

20 III לְ[הָבִי]א [5] אַף עַל צֶאֱצָאֶיךָ וַאֲנָחָה עַל מִשְׁכָּבֶךָ: 20 IV

21 I לְ[הִיוֹתָם] [6] לִשְׁנֵי שִׁבְטֵים וּמֵאֶפְרַיִם מַמְלֶכֶת חָמָס: 21 II

22 I [וְאוּלָם] [7] אֵל לֹא יָשׁוּשׁ חָסֶד וְלֹא יַפִּיל מִדְּבָרָיו אָרְצָה: 22 II

22 III לֹא [יַ]כְרִית בְּחִ[יָּ]רָיו [4] נִין וָנֶכֶד [וְזֶרַע אוֹהֲ]בָיו [4] לֹא יַשְׁמִיד: 22 IV

22 V וְיִתֵּן לְ[יַעֲקֹב שְׁאֵרִית] [8] 22 VI וּלְ[דָוִיד [4] מִמֶּנּוּ שֹׁרֶשׁ [9]:]

23 I וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה מְ[נ]וּ[שָׁ]ש [10] וַיַּעֲזֹב אַחֲרָ[יו [4] בֵּן [11] מָנוֹן [12]: 23 II

23 III רַחַב אִוֶּלֶת וַחֲסַר בִּינָה רְחַבְעָם הִפְרִיעַ בַּעֲצָ[תוֹ] [4] עָם: 23 IV

[1] Gr.; in T vertex ם servatus est. In v. 15 et 17 charta exesa est. [2] Syr., Sm. in M. . . . . ב legere vult, sed ego nihil video. [3] Cacumen servatum ם certum reddit; ם Sm. [4] Gr. Syr. [5] Gr. Syr.; ל certum, א valde verisimile est. A v. 20 III usque ad v. 23 III charta admodum exesa est. [6] להיות Gr. ם addidi propter spatii magnitudinem; העם Lé. Str.

13 I Salomon imperavit in diebus pacis,
13 II et Deus requiem ei praebuit undique,
13 III Qui condidit domum nomini eius
13 IV et statuit in aeternum sanctuarium.
14 I Quemadmodum eruditus es in iuventute tua,
14 II et effudisti quasi Nilus sapientiam;
15 I Terram retexisti intellegentia
15 II et fecisti de caelo cantica laudis:
17 I Cantilenis, proverbiis, comparationibus et interpretationibus
17 II gentes mirari fecisti.
18 I Nominatus es in nomine honorati,
18 II quod invocatum est super Israel;
18 III Et collegisti quasi ferrum aurum,
18 IV et ut plumbum multiplicasti argentum.
19 I Et dedisti mulieribus femora tua,
19 II et illis potestatem dedisti in corpore tuo;
20 I Et dedisti maculam in gloria tua,
20 II et profanasti stratum tuum;
20 III Ducere iracundiam super progeniem tuam
20 IV et gemitum super lectum tuum,
21 I Ut fierent in duas tribus
21 II et ex Ephraim imperium rebellans.
22 I Sed Deus non derelinquet misericordiam,
22 II neque cadere sinet de verbis suis in terram;
22 III Non perdet electos suos, sobolem et stirpem,
22 IV et semen eorum, qui diligunt eum, non corrumpet;
22 V Dabit autem reliquum Iacob,
22 VI et David de ipso stirpem.
23 I Et dormivit Salomon senex factus,
23 II et dereliquit post se filium superbum,
23 III Amplum stultitia et imminutum prudentia,
23 IV Roboam, qui avertit consilio suo gentem,

---

[7] Cf. Gr. (δέ) et Syr. (ואף). ואמנם Lé. [8] Gr. Syr.; cf. 44, 17. [9] Gr.; cf. parallelismum membrorum. [10] C.-N., sed mera coniectura est. Alias coniecturas videas apud Pet.[1] [11] Syr. [12] Sm.; cf. Gr. (מִמֶּנּוּ ?).

B.

23 IVa עַד אֲשֶׁר קָם אַל יְהִי לוֹ וְכֵר

[יִשְׂרָאֵל[2]:]

23 V יְרֻבְעָם בֶּן נְבָט אֲשֶׁר חָטָא וְהֶחֱטִ[יא[1] אֶת־

23 VI

23 VII וַיִּתֵּן לְאֶפְרַיִם מִכְשׁוֹל

24 II לְהַדִּיחָם מֵאַדְמָתָם:

24 I וַתִּגְדַּל חַטָּאתוֹ מְאֹד

25 וּלְכָל־רָעָה הִתְמַכֵּר:

48, 1 I עַד אֲשֶׁר קָם נָבִיא כְּאֵשׁ

1 II וּדְבָרָיו כְּתַנּוּר בּוֹעֵר:

2 I וַיְשַׁבֵּר לָהֶם מַטֵּה לָחֶם

2 II וּבִקְנְאָתוֹ הִמְעִיטָם:

3 I בִּדְבַר אֵל עָ[צַ[ר[1] שָׁמָיִם

3 II [וַיּוֹרֶד[3] שָׁ[לֹ[וש[1] אִשּׁוֹת:

4 I מָה נּוֹרָא אַתָּה אֱלֹהָיו

4 II וַאֲשֶׁר כָּ[מו[ךָ[1] יִתְפָּאָר:

5 I הַמֵּקִים גּוֹעַ מָמֶת

5 II וּמִשְׁאוֹל כְּרִצּוֹן [יְהוָה][4]:

6 I הַמּוֹרִיד מְלָכִים עַל שָׁחַת

6 II וְנִכְבָּדִים מִמִּטָּתָם:

8 I הַמּוֹשֵׁחַ מָלֵא תַשְׁלוּמוֹת

8 II וְנָבִיא תַּחֲלִיף תַּחְתִּיד:

7 I וְהַשְׁמַע בְּסִינַי תּוֹכָחוֹת

7 II וּבְחוֹרֵב מִשְׁפְּטֵי נְקָם[5]:

9 I הַנִּלְקָח בִּסְעָרָה מָעֲלָה

9 II וּכְנִדּוּדֵי אֵשׁ שָׁ[מָיְמָ[ה[6]:

10 I הַכָּתוּב נָכוֹן לָעֵת

10 II לְהַשְׁבִּית אַף לִפְנֵי [חָרוֹן[7]:]

10 III לְהָשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים

10 IV וּלְהָכִין שִׁבְ[טֵי[1] יִשְׂרָא[ל[8]:

11 I אַשְׁרַ[י[9] רְאֶךָ וָמֵת

11 II [כִּי גַם אֲנַחְנוּ חָיֹה נִחְ[יֶה[10]:

[1] Gr. Syr. [2] Gr. Syr.; in T vox diluta est. V. 23 IV a—23 VI in una linea inveniuntur litteris in fine minoribus et valde coartatis. [3] Gr. Syr. גם הוריד Sm. [4] יי T. [5] Charta exesa est, sed nulla littera dubia manet. [6] Sm. secundum Syr. et II Reg. 2, 11. Inferiores partes ש et ה etiam in T exstant. מרום Lé. Str. A v. 9 II usque ad v. 12 IV charta

23 IVa Donec surrexit — ne sit illi memoria —

23 V Ieroboam, filius Nabat,
23 VI qui peccavit et peccare fecit Israel.
23 VII Et dedit Ephraim scandalum,
24 II expellere eos e terra eorum;
24 I Et magnum factum est peccatum eius valde,
25 et omni malo sese tradidit,
48, 1 I Donec surrexit propheta sicut ignis,
1 II et verba eius quasi fornax ardens;
2 I Et contrivit illis firmamentum panis,
2 II et in zelo suo paucos fecit eos.
3 I Verbo Dei continuit caelum,
3 II et deiecit ter ignes.
4 I Quam venerandus es, Elias,
4 II et, qui est sicut tu, glorietur,
5 I Qui suscitasti mortuum ex morte
5 II et ab inferis secundum beneplacitum Iahve,
6 I Qui deiecisti reges ad foveam
6 II et gloriosos de lecto suo,
8 I Qui unxisti implentem vindictas
8 II et prophetam successorem pro te,
7 I Et qui audisti in Sina poenas
7 II et in Horeb iudicia ultionis,
9 I Qui receptus es in turbine sursum
9 II et in turbis igneis in caelum,
10 I Qui scriptus es paratus ad tempus,
10 II lenire iracundiam ante incendium,
10 III Convertere cor patrum cum filiis
10 IV et restituere tribus Israel;
11 I Beatus est, qui te videt et moritur,
11 II nam etiam nos vita vivemus.

---

valde exesa est. [7] Gr., cf. Schl. [8] ל certum; יעקב Gr. Syr. (= Is 49, 6). [9] Gr. Syr. (vel אשרי אשר?); אשר T. [10] Gr., cf. Pet.[1] Voces suppletae valde dubiae manent. כי חיה תח[יה] ך[אש[רי נפש[ו] Sm.; ??

B. 12 I [א]לֵ[יָהוּ][1] אֲשֶׁר[2] בִּסְעָרָה[3] נ[סְתָּר][4] 12 II [וַיַּמְלֵ]א אֶת־רוּחוֹ אֱלִישָׁ[ע][5]׃

12 III פִּי שְׁ[נַיִם][6] אוֹתוֹת[7] הֶרְכָּה 12 IV וּמוֹפְתִים כָּל־מוֹצָא פִּיהוּ׃

12 V מִיָּמָיו לֹא זָע מִכֹּל 12 VI וְלֹא מָשַׁל בְּרוּחוֹ כָּל־בָּשָׂר׃

13 I כָּל־דָּבָר לֹא נִפְלָא מִמֶּנּוּ 13 II וּמִתַּחְתָּיו נִבְּ[א][8] בְשָׂרוֹ׃

14 I בְּחַיָּיו עָשָׂה נִפְלָאוֹת 14 II וּבְמוֹתוֹ תִּמְהֵי מַעֲשֵׂהוּ׃

15 I בְּכָל־זֹאת לֹא שָׁב הָעָם 15 II וְלֹא חָדְלוּ מֵחַטֹּאתָם׃

15 III עַד אֲשֶׁר נִסְחוּ מֵאַרְצָם 15 IV וַיִּפְצוּ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

15 V וַיִּשָּׁאֵר לִיהוּדָה מְזֻעָר 15 VI וְעוֹד לְבֵית דָּוִד קָצִין׃

16 I יֵשׁ מֵהֶם עָשׂוּ יֹשֶׁר 16 II וְיֵשׁ מֵהֶם הִפְלִיאוּ מָעַל׃

17 I יְחִזְקִיָּהוּ חִזֵּק עִירוֹ 17 II בְּהַטּוֹת אֶל־תּוֹכָהּ מָיִם׃

17 III וַיַּחְצֹב [בְּ]נְחֹשֶׁת[9] צוּרִים 17 IV וַיַּחְסֹם הָרִים מְקֻוֶּה׃

18 I בְּיָמָיו עָלָה סַנְחֵרִיב 18 II וַיִּשְׁלַח אֶת־רַב־שָׁקֵה׃

18 III וַיֵּט יָדוֹ עַל צִיּוֹן 18 IV וַיְגַדֵּף אֵל בְּגֹאוֹנוֹ׃

19 I [אָז נ]מוֹגוּ[10] בְּגֹאוֹן לִבָּם 19 II וַיָּחִילוּ כַּיּוֹלֵדָה׃

20 I [וַיִּקְרְ]אוּ[11] אֶל־אֵל עֶלְיוֹן 20 II וַיִּפְרְשׂוּ אֵלָיו כַּפָּיִם׃

20 III [וַיִּשְׁמַע][1] בְּקוֹל[12] תְּפִלָּתָם 20 IV וַיּוֹשִׁיעֵם בְּיַד יְשַׁעְיָהוּ׃

---

[1] Gr. Syr. [2] Gr. [3] Gr., cf. II Reg 2, 11. [4] Gr.; vestigia סתר in T adsunt, cf. Sm. p. 32. [5] Gr., cf. II Reg 2, 15 et vide Pet.[1] [6] Syr., cf. II Reg 2, 9. [7] Omnium litterarum vocis inferiores partes

12 I Elias erat, qui in turbine tectus est,
12 II et impletus est spiritu eius Eliseus,
12 III Dupliciter signa multiplicavit
12 IV et mirabile omne effatum oris eius.
12 V In diebus suis neminem pertimuit,
12 VI neque dominata est in spiritu eius ulla caro;
13 I Nulla res difficilior fuit illi,
13 II et de loco suo prophetavit corpus eius;
14 I In vita sua fecit monstra
14 II et in morte mirabilia opera.
15 I In omnibus istis non paenituit populum,
15 II et non recesserunt a peccatis suis,
15 III Usque dum eiecti sunt de terra sua,
15 IV et dispersi sunt in omnem terram,
15 V Et relictum est Iuda perpaucum,
15 VI et adhuc domui David princeps;
16 I Quidam ipsorum fecerunt rectum,
16 II alii autem eorum mirabilem fecerunt defectionem.
17 I Ezechias munivit civitatem suam
17 II inducendo in medium ipsius aquam;
17 III Et fodit aere rupes
17 IV et conclusit montes in receptaculum.
18 I In diebus ipsius ascendit Sennacherib
18 II et misit Rabsacen;
18 III Et sustulit manum suam contra Sion
18 IV et blasphemavit Deum in superbia sua.
19 I Tunc moti sunt in superbia cordis ipsorum
19 II et doluerunt quasi parturiens;
20 I Et invocaverunt Deum Altissimum
20 II et expanderunt ad eum manus suas.
20 III Et audivit vocem orationis ipsorum
20 IV et salvavit eos in manu Isaiae;

---

servatas video. [8] Gr. נבוא T. [9] Gr. בנחשת T. [10] Gr. A v. 18 III usque ad v. 22 I pars dextra chartae defracta est. [11] Gr. [12] ב dubium.

21 I	[וַיַּךְ[1] בְּ]מַחֲנֵה[2] אַשּׁוּר	וַיְהֻמֵּם בְּמַגֵּפָה׃	*B.* 21 II
22 I	[כִּי עָשָׂה יְח]וְקִיָּהוּ[3] אֶת־הַטּוֹב[4]	וַיֶּחֱזַק[5] בִּדְרָכֵי דָוִד׃	22 II
	. . . . .	. . . . .	
	. . . . . [6]	. . . . .	
24 I	בְּרוּחַ גְּבוּרָה חָזָה אַחֲרִית	וַיְנַחֵם אֲבֵלֵי צִיּוֹן׃	24 II
25 I	עַד עוֹלָם הִגִּיד נִהְיוֹת	וְנִסְתָּרוֹת לִפְנֵי בוֹאָן׃	25 II
49, 1 I	שֵׁם יאשיהו כְּקֶטֶרֶת סַמִּים	הַמְמֻלָּח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ׃	1 II
1 III	בְּחֵךְ כִּדְבַשׁ יַמְתִּיק זִכְרוֹ	וּכְמִזְמוֹר עַל מִשְׁתֵּה הַיָּיִן׃	1 IV
2 I	כִּי נֶחְלַ֫ץ עַל מְשׁוּבֹתֵינוּ	וַיַּשְׁבֶּת תּוֹעֲבוֹת הַכֶּל׃	2 II
3 I	וַיִּתֵּם אֶל־אֵל לִבּוֹ	וּבִימֵי חַמָּם עָשָׂה חֶסֶד׃	3 II
4 I	לְבַד מִדָּוִיד יְחִזְקִיָּהוּ	וְיאשיהו כְּלֵם הִשְׁחִיתוּ׃	4 II
4 III	וַיַּעַזְבוּ תוֹרַת עֶלְיוֹן	מַלְכֵי יְהוּדָה עַד תֻּמָּם׃	4 IV
5 I	וַיִּתֵּן קַרְנָם לְאָחֹר	וּכְבוֹדָם לְגוֹי נָכָל נָכְרִי׃	5 II
6 I	וַיְצִיתוּ קִרְיַת קֹדֶשׁ	וַיָּשַׁמּוּ אַרְחֹתֶיהָ׃	6 II
6 III	בְּיַד יִרְמְיָהוּ (7I) כִּי עִנּוּהוּ	וְהוּא מֵרֶחֶם נוֹצַר נָבִיא׃	
7 II	לְנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד לַהֲרֹס	וְכֵן לִבְנוֹת לִנְטֹעַ וּלְהָעִז[8]׃	7 III

[1] Gr. Syr.; cf. II Reg 19, 35. [2] Sinistra pars מ exstat, ב scripsi propter spatii magnitudinem et II Reg 19, 35. [3] Gr. Syr. [4] Litterae ב ruina tantum dextrae partis exstat. [5] Litterarum omnium superiores tantum partes servatae sunt. [6] Inferior pars chartae avulsa est, ut duae

21 I Et percussit castra Assyriorum
21 II et conturbavit eos in plaga.
22 I Nam fecit Ezechias bonum
22 II et permansit in viis David.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

24 I Spiritu magno vidit ultima,
24 II et consolatus est lugentes Sion;
25 I Usque in sempiternum ostendit futura
25 II et abscondita, antequam evenirent.
49, 1 I Nomen Iosiae sicut incensum odorum,
1 II salitum, opus pigmentarii;
1 III In gutture quasi mel indulcabitur eius memoria,
1 IV et ut canticum in convivio vini.
2 I Hereditatem enim consecutus est in aversionibus nostris,
2 II et tulit abominationes impietatis;
3 I Et gubernavit ad Deum cor ipsius,
3 II et in diebus peccati fecit misericordiam.
4 I Praeter David, Ezechiam
4 II et Iosiam omnes peccatum commiserunt;
4 III Et reliquerunt legem Altissimi
4 IV reges Iuda, donec finem habuerunt.
5 I Et dedit potestatem eorum in retrorsum
5 II et gloriam eorum genti impiae alienae;
6 I Et incenderunt civitatem sanctitatis,
6 II et desertas fecerunt vias ipsius
6 III In manu Ieremiae. (7 I) Nam male tractaverunt illum,
et ipse a ventre creatus est propheta,
7 II Evertere et eruere et perdere, destruere
7 III eodemque modo aedificare, plantare et confirmare.

---

lineae omnino absint (= v. 22 III—IV et 23 I—II Gr. et Syr.?). [7] נחל Kn. [8] C.-N.; superiores partes עי exstant, ut lectio dubia non sit. להשיב (Lé. Sm. Kn.) istae partes litterarum non admittunt.

8 I	יְחֻזְקֵאל רָאָה מַרְאָה	וַיִּגֶּד וְנִי מֶרְכָּבָה:	8 II *B.*
9 I	וְגַם הִזְכִּיר אֶת־אִיּוֹב	הַמְכַלְכֵּל דַּ[רְכֵי]1 צַדֶּק:	9 II
10 I	וְגַם שְׁנֵים עָשָׂר הַנְּבִיאִים	תְּהִי עַצְמָתָם פֹּר[חַת מִתַּח]תָּם2:	10 II
10 III	אֲשֶׁר הִחֲלִימוּ אֶת־יַעֲקֹב	וַיּשִׁעוּהוּ בֶּאֱ[מוּנַת תִּקְוָה]3:]	10 IV
11 I	מָה4 [נְגַ]דֵּל5 [אֶת־זְרֻבָּבֶל]6	וְהוּא עַ[ל]2 [יַד יְמִין כְּחוֹתָם]6:]	11 II
	[7].	. . . . .	
12 III	וַיָּרִימוּ8 הֵיכַל קֹדֶשׁ	הַמְכוֹנָן לִכְבוֹד עוֹלָם:	12 IV
13 I	נֶחֱמָיָה יֵאָדֵר זִכְרוֹ	הַמֵּקִים אֶת־חֻרְבֹּתֵינוּ:	13 II
13 III	וַיֶּרְפָּא אֶת־חֲרִיסֹתֵינוּ	וַיַּצֵּב דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ:	13 IV
14 I	מְעַט נוֹצְרוּ9 עַל הָאָרֶץ כַּ[חֲ]נָ[וֹ]ךְ10	וְגַם הוּא נִלְקַח פְּנִים:	14 II
15 I	כְּיוֹסֵף אִם נוֹלַד גֶּבֶר	וְגַם גְּוִיָּתוֹ נִפְקְדָה:	15 II
16 I	וְשֵׁם וְשֵׁת וֶאֱנוֹשׁ נִפְקָדוּ	וְעַל כָּל־חַי תִּפְאֶרֶת אָדָם:	16 II
50, 1 I	גָּדוֹל אֶחָיו וְתִפְאֶרֶת עַמּוֹ	שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָנָן הַכֹּהֵן:	1 II
1 III	אֲשֶׁר בְּדוֹרוֹ נִפְקַד הַבַּיִת	וּבְיָמָיו חָזַק הֵיכָל:	1 IV
3 I	אֲשֶׁר בְּדוֹרוֹ נִכְרָה מִקְוֵה	אֲשִׂיחַ [כְּיַ]ם11 בַּהֲמוֹנוֹ:	3 II
2 I	אֲשֶׁר בְּיָמָיו נִבְנָה קִיר	פִּנּוֹת הַמָּעוֹן בְּהֵיכַל מֶלֶךְ:	2 II

[1] Gr. Syr. Abhinc charta valde exesa et ultima linea paginae tota avulsa est. [2] Gr.; cf. Syr. [3] Gr.; etiam בא dubium est, בת Sm. (בתקות אמונה ?). [4] Gr. Syr.; etiam in T superiores partes litterarum exstant. [5] Gr. Syr.; superiores partes ד et ל video. [6] Gr. Syr. [7] Ne littera

8 I Ezechiel vidit visionem,
8 II et nuntiavit species currus;
9 I Atque etiam commemoratus est Iob,
9 II qui amplexus est vias rectas.
10 I Atque etiam duodecim prophetae;
10 II pullulent ossa eorum de loco suo,
10 III Qui curaverunt Iacob
10 IV et redemerunt eum certitudine spei.
11 I Quomodo amplificemus Zorobabel,
11 II nam et ipse quasi signum in dextera manu;
. . . . . .
. . . . . .
12 III Et exaltaverunt templum sanctum,
12 IV paratum in gloriam sempiternam.
13 I Nehemias, memoria eius sit in honore!
13 II erat qui erexit ruinas nostras;
13 III Et restituit destructa nostra,
13 IV et stare fecit portam et seram.
14 I Pauci creati sunt in terra qualis Henoch,
14 II nam et ipse receptus est intro;
15 I Sicut Ioseph num natus est homo,
15 II atque etiam corpus ipsius visitatum est;
16 I Et Sem et Seth et Enos visitati sunt,
16 II et super omnem viventem gloria Adam.
50, 1 I Princeps fratrum suorum et gloria gentis suae
1 II Simeon, filius Oniae, sacerdos;
1 III In cuius generatione visitata est domus,
1 IV et in diebus eius corroboratum est templum;
3 I In cuius generatione effossum est labrum,
3 II puteus sicut mare in aestu suo;
2 I In cuius diebus aedificatus est murus
2 II pinnae habitationis in templo regis;

---

quidem huius lineae servata est (= v. 12 I—II Gr. et Syr.). [8] I. e. Zorobabel et Iesus, filius Iosedec, cuius mentio fit in v. 12 I—II Gr. et Syr. [9] Sic! נוצר Lé. Sch. [10] Gr. Syr. כהנין T. [11] Gr. כם T.

4 I	הַדּוֹאֵג לְעַמּוֹ מְחָתָּה	וּמְחַזֵּק עִירוֹ מִצָּר׃	4 II *B.*
5 I	מָה נֶּהְדָּר בְּהַשְׁגִּיחוֹ מֵאֹהֶל	וּבְצֵאתוֹ מִבֵּית הַפָּרֹכֶת׃	5 II
6 I	כְּכוֹכָב אוֹר מִבֵּין עֲבִים	וּכְיָרֵחַ מָלֵא[1] בִּימֵי מוֹעֵד׃	6 II
7 I	כְּשֶׁמֶשׁ מַשֶּׁרֶקֶת אֶל־הֵיכַל הַמֶּלֶךְ	וּכְקֶשֶׁת נִרְאֶתָה בְעָנָן׃	7 II
8 I	כְּנֵץ בְּעַנְפֵי בִימֵי מוֹעֵד	וּכְשׁוֹשָׁן עַל יִבְלֵי מָיִם׃	8 II
8 III	כְּפֶרַח לְבָנוֹן בִּימֵי קָיִץ	וּכְאֵשׁ לְבוֹנָה עַל הַמִּנְחָה׃	9 I
9 II	כִּכְלִי זָהָב חָ[פוּי][2] וְנָאטֵיל[3]	הַנֶּאֱחָז עַל אַבְנֵי חֵפֶץ׃	9 III
10 I	כְּזַיִת רַעֲנָן מְלֵא נַרְגָּר	וּכְעֵץ שֶׁמֶן מְרַוֶּה עָנָף׃	10 II
11 I	בַּעֲטוֹתוֹ בִּגְדֵי כָבוֹד	וְהִתְלַבְּשׁוֹ בִּגְדֵי תִפְאֶרֶת	11 II
11 III	בַּעֲלוֹתוֹ עַל מִזְבַּח הוֹד	וַיְהַדֵּר עֲזֶרֶת מִקְדָּשׁ׃	11 IV
12 I	בְּקַבְּלוֹ נְתָחִים מִיַּד אֶחָיו	וְהוּא נִצָּב עַל מַעֲרָכוֹת׃	12 II
12 III	סָבִיב לוֹ עֲטֶרֶת בָּנִים	כִּשְׁתִילֵי אֲרָזִים בִּלְבָנוֹן׃	12 IV
12 V	וַיַּקִּיפוּהוּ כְּעַרְבֵי נָחַל	כָּל־בְּנֵי אַהֲרֹן בִּכְבוֹדָם׃	13 I
13 II	וְאִשֵּׁי [יְהוָה][4] בְּיָדָם	נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל׃	13 III
14 I	עַד כַּלּוֹתוֹ לְשָׁרֵת מִזְבְּחָם	וּלְסַדֵּר מַעֲרֶכֶת עֶלְיוֹן׃	14 II
16 I	אָז יָרִיעוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים	בַּחֲצֹצְרוֹת מִקְשָׁה׃	16 II

---

[1] + מבין T > Gr. Syr.; ex st. I irrepsit.

[2] Sch. Str., charta exesa est; ὁλοσφύρητον Gr. ‹ⲥⲕⲁⲗ›? (*varie ornatus*) Syr.

[3] Sic iam legit Sch.

4 I Qui curavit gentem suam a latrone
4 II et confirmavit oppidum suum ab adversario.
5 I Quam magnificus erat, cum prospiceret ex tabernaculo,
5 II et cum exiret de domo aulaei:
6 I Quasi stella fulgens de mediis nubibus
6 II et quasi luna plena in diebus festi,
7 I Quasi sol refulgens in templum regis
7 II et quasi arcus, qui apparet in nebulis,
8 I Quasi flos in ramis in diebus festi
8 II et quasi lilium super flumina aquae,
8 III Sicut flos Libani in diebus aestatis
9 I et sicut ignis thuris super sacrificium,
9 II Sicut vas aureum ornatum et calix
9 III circumdatus lapidibus pretiosis,
10 I Quasi oliva pullulans, plena bacarum,
10 II et sicut oleaster irrigans ramos,
11 I Cum accepisset stolas gloriae
11 II et se vestivisset vestibus magnificentiae,
11 III Cum ascenderet in altare maiestatis
11 IV et gloriam daret sanctitatis ambitui,
12 I Cum acciperet partes de manu fratrum suorum
12 II et ipse staret ad strues.
12 III Circa illum corona filiorum
12 IV quasi palmites cedrorum in Libano;
12 V Et circa illum steterunt sicut populi fluvii
13 I omnes filii Aaron in gloria sua.
13 II Oblationes autem Jahve in manu ipsorum
13 III coram omni synagoga Israel.
14 I Usque ad consummationem ministerii ad altare
14 II et ad ordinationem struum Altissimi.
16 I Tunc sonuerunt filii Aaron, sacerdotes,
16 II in tubis productilibus,

Litterae א et יל totae exstant, praeterea inferiores partes ו et ב necnon sinistra pars ם, ut vox certa sit. 4 מ T.

16 III	וַיָּרִיעוּ וַיַּשְׁמִיעוּ קוֹל אַדִּיר	לְהַזְכִּיר לִפְנֵי עֶלְיוֹן:	*B.* 16 IV
17 I	כָּל־בָּשָׂר יַחְדָּו נִמְהָרוּ	וַיִּפְלוּ עַל פְּנֵיהֶם אָרְצָה:	17 II
17 III	לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי עֶלְיוֹן	לִפְנֵי קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:	17 IV
18 I	וַיִּתֵּן הַשִּׁיר קוֹלוֹ	וְעַל הָמוֹן הֵעֵרִיכוּ נֵרוֹ:	18 II
19 I	וַיָּרֹנּוּ כָל־עַם הָאָרֶץ	בִּתְפִלָּה לִפְנֵי רַחוּם:	19 II
19 III	עַד כַּלּוֹתוֹ לְשָׁרֵת מִזְבֵּחַ	וּמִשְׁפָּטָיו הִנִּיעַ אֵלָיו:	19 IV
20 I	אָז יֵרֵד וְנָשָׂא יָדָיו	עַל כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל:	20 II
20 III	וּבִרְכַּת [יְהוָה][1] בִּשְׂפָתָיו	וּבְשֵׁם [יְהוָה][1] הִתְפָּאֵר:	20 IV
21 I	וַיִּשְׁנוּ לִנְפֹּל שֵׁנִית	[בְּרָכָה לְקַבֵּ]ל[2] מִפָּנָיו:	21 II
22 I	עַתָּה בָּרְכוּ־נָא אֶת־[יְהוָה][1] אֱלֹהֵי [יִשְׂרָאֵל]	הַמַּפְלִא לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ:	22 II
22 III	הַמְגַדֵּל אָדָם מֵרַחֶם	וַיַּעֲשֵׂהוּ כִּרְצוֹנוֹ:	22 IV
23 I	יִתֵּן לָכֶם חָכְמַת לֵבָב	וִיהִי בְשָׁלוֹם בֵּינֵיכֶם:	23 II
24 I	וְיָאֶמֶן עִם שִׁמְעוֹן חַסְדּוֹ	וְיָקֵם לוֹ בְּרִית פִּינְחָס:	24 II
24 III	אֲשֶׁר לֹא [כָ]רַת[3] לוֹ	וּלְזַרְעוֹ[4] כִּימֵי שָׁמָיִם:	24 IV
25 I	בִּשְׁנֵי גוֹיִם קָצָה נַפְשִׁי	וְהַשְּׁלִישִׁי[5] אֵינֶנּוּ עָם:	25 II
26 I	יוֹשְׁבֵי שֵׂעִיר וּפְלִשְׁת	וְגוֹי נָבָל הַדָּר בִּשְׁכֶם:	26 II
27 I	מוּסַר שֶׂכֶל וּמוֹשֶׁל אוֹפַנִּים	[סִירָא:] לְשִׁמְעוֹן בֶּן־יֵשׁוּעַ בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־	27 Ia

[1] יי T. [2] Gr. (cf. Pet.[1]); charta exesa est. [3] Charta exesa est, sed vestigia כ exstant. [4] In T erronee in st. III scriptum. [5] Quod

16 III Et sonuerunt et auditam fecerunt vocem magnam
16 IV in memoriam coram Altissimo.
17 I Omnis caro simul properaverunt,
17 II et ceciderunt in faciem suam super terram,
17 III Adorare coram Altissimo,
17 IV coram Sancto Israel.
18 I Et dedit cantus vocem suam,
18 II et pro multitudine ordinaverunt lumen eius;
19 I Et exclamaverunt totus populus terrae
19 II in oratione coram Misericorde,
19 III Usque dum perfecit ministerium ad altare
19 IV et legitima sua obtulit ei.
20 I Tunc descendit et extulit manus suas
20 II supra omnem congregationem Israel;
20 III Et benedictio Jahve in labiis eius,
20 IV et in nomine Jahve gloriatus est;
21 I Et iteraverunt procidere secundo,
21 II benedictionem accipientes ab eo.
22 I Nunc benedicite Jahve, Deum Israel,
22 II qui mirabilia fecit in terra,
22 III Qui magnum facit hominem a ventre
22 IV eumque fecit in beneplacito suo.
23 I Det vobis sapientiam cordis,
23 II et in pace sit inter vos;
24 I Maneat cum Simeone misericordia eius,
24 II et erigat ei testamentum Phinees,
24 III Quod non deleatur ei et semini eius
24 IV sicut dies caeli.
25 I Duas gentes odit anima mea;
25 II tertia autem non est gens:
26 I Qui sedent in Seir et Philistaea
26 II et stultus populus in Sichimis.
27 I Doctrinam sapientiae et proverbia opportuna
27 Ia Simeonis, filii Iesus, filii Eleazar, filii Sirach,

grammatica pro השלישית (T) postulat.

27 II	אֲשֶׁר נִיבַע בְּפִתּוֹר לִבּוֹ	וַאֲשֶׁר הִבִּיעַ בִּתְבוּנוֹת:	*B.* 27 IIa
28 I	אַשְׁרֵי אִישׁ בְּאֵלֶּה יֶהְגֶּה	וְנוֹתֵן עַל לִבּוֹ יֶחְכָּם:	28 II
		כִּי יִרְאַת [יְהוָה][1] חַיִּים:	29 II
1	51, אֲהַלֶּלְךָ אֱלֹהֵי יִשְׁעִי	א[ו]ךְ[2] אֱלֹהַי אָבִי[3]:	1 II
1 III	אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ מָעוֹז־חַיָּי	כִּי פָּדִיתָ מִמָּוֶת נַפְשִׁי:	2 I
2 II	חָשַׂכְתָּ בְשָׂרִי מִשָּׁחַת	וּמִיַּד שְׁאוֹל הִצַּלְתָּ רַגְלִי:	2 IIa
2 III	פְּצִיתַנִי מִדַּבֵּת עָם	מְשׁוֹט דִּבַּת לָשׁוֹן	2 IV
		וּמִשְׂפַּת שָׁטֵי כָזָב:	2 IVa
2 V	נֶגֶד כָּמַי הָיִיתָה[4] לִי	עֲזַרְתַּנִי כְּרוֹב חַסְדֶּךָ:	3 I
3 II	מְמוֹקֵשׁ צוֹפֵי פָלַע	וּמִיַּד מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי:	3 III
3 IV	מֵרֻבּוֹת צָרוֹת הוֹשַׁעְתָּנִי	וּמִמְּצוּקוֹת שְׁלֶהֶבֶת [סָבִיב][5]:	4 I
4 II	מִכְבוֹת אֵשׁ לְאֵין פְּחָה	מֵרֶחֶם תְּהוֹם לְאִמּ[י][6]:	5 I
5 II	מִשְׁפָּתַי זִמָּה וְטִפְלֵי שֶׁקֶר	וְחִצֵּי לְשׁוֹן מִרְמָה:	6 I
6 II	וַתִּגַּע לַמָּוֶת נַפְשִׁי	וְחַיָּתִי לִשְׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת:	6 III
7 I	וָאֶפְנֶה סָבִיב וְאֵין עוֹזֵר לִי	וָאֶצְפֶּה סוֹמֵךְ וָאָיִן:	7 II
8 I	וָאֶזְכְּרָה אֶת־רַחֲמֵי [יְהוָה][1]	וַחֲסָדָיו אֲשֶׁר מֵעוֹלָם:	8 II

---

[1] יי T. [2] Gr. Syr.; charta exesa est, sed praeter ך etiam א et ד certa sunt. [3] V. 29 II et 51, I—II in una linea. [4] י alterum supra lineam. [5] Gr. Syr.; pars sinistra chartae avulsa est, ut finis v. 4 I et

27 II Cuius effusum est cor in explicando,
27 IIa et qui ebullire fecit in intellegentia.
28 I Beatus vir, qui in istis meditatur,
28 II et qui ponit in cor suum, sapiens erit;

29 II nam timor Jahve vita est.
51, 1 I Confitebor tibi, Deus salutis meae,
1 II collaudabo te, Deus patris mei;
1 III Confitebor nomini tuo, firmamentum vitae meae,
2 I quia salvasti a morte animam meam.
2 II Liberasti corpus meum a perditione,
2 IIa et de manu inferi servasti pedem meum;
2 III Liberasti me a calumnia plebis,
2 IV a flagello calumniae linguae,

2 IVa et a labiis aberrantium ad mendacium.
2 V Coram inimicis meis eras pro me,
3 I iuvisti me secundum multitudinem misericordiae tuae,
3 II (Liberans) a laqueo insidiantium in rupe
3 III et de manibus quaerentium animam meam.
3 IV De multis tribulationibus salvasti me
4 I et a pressuris flammae in circuitu,
4 II Ex aestibus ignis non excitati,
5 I de ventre abyssi, matris meae,
5 II A labiis dolosis et pictoribus mendacii
6 I et a sagittis linguae fraudis.
6 II Et anima mea appropinquans erat morti
6 III et vita mea inferno deorsum,
7 I Et verti me circum, et non erat, qui adiuvaret,
7 II et respiciens eram ad adiutorem, et non erat.
8 I Et memoratus sum misericordiae Jahve
8 II et gratiarum eius, quae a saeculo sunt,

---

5 I absit. [6] Cf. 40, 1 et Ib 1, 21 necnon Gen 3, 19 et Ps 139, 15.

8 III	חַמַּצִּיל אֶת־חוֹסִי בּוֹ	וְיִגְאַלֵם מִכָּל־רָע׃	*B.* 8 IV
9 I	וָאָרִים מֵאֶרֶץ קוֹלִי	וּמִשַּׁעֲרֵי שְׁאוֹל שַׁוְעָתִי׃	9 II
10 I	וַאֲרוֹמֵם [יַהְוֶה][1] אָבִי אַתָּה	כִּי אַתָּה גִּבּוֹר יִשְׁעִי׃	10 II
10 III	אַל תַּרְפֵּנִי בְּיוֹם צָרָה	בְּיוֹם שׁוֹאָה וּמְשׁוֹאָה׃	10 IV
11 I	אֲהַלְלָה שִׁמְךָ תָּמִיד	וְאֶזְכְּרֵךְ בִּתְפִלָּה׃	11 II
11 IIa	אָז שָׁמַע קוֹלִי [יַהְוֶה][1]	וַיַּאֲזֵן אֶל־תַּחֲנוּנָי׃	11 III
12 I	וַיִּפְדֵּנִי מִכָּל־רָע	וַיְמַלְּטֵנִי בְּיוֹם צָרָה׃	12 II
12 III	עַל כֵּן הוֹדֵיתִי וַאֲהַלְלָה	וַאֲבָרְכָה אֶת־שֵׁם [יַהְוֶה][1]׃	12 IV
12 (1)	הוֹדוּ[2] לְ[יַהְוֶה][1] כִּי טוֹב	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	
12 (2)	הוֹדוּ לְאֵל הַתִּשְׁבָּחוֹת	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	
12 (3)	הוֹדוּ לְשׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	
12 (4)	הוֹדוּ לְיוֹצֵר הַכֹּל	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	
12 (5)	הוֹדוּ[3] לְגוֹאֵל יִשְׂרָאֵל	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	
12 (6)	[ה]וֹדוּ[4] לְמַקְבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	
12 (7)	הוֹדוּ לְבוֹנֵה עִירוֹ וּמִקְדָּשׁוֹ	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	
12 (8)	הוֹדוּ לְמַצְמִיחַ קֶרֶן לְבֵית דָּוִד	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	
12 (9)	הוֹדוּ לְבוֹחֵר בִּבְנֵי צָדוֹק לְכֹהֵן	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	

[1] יי T. [2] ה M. [3] Initium huius et sequentis lineae avulsum est, sed in hac linea ו totum et litterarum הוד superiores partes servatae

8 III Qui eruit sustinentes eum
8 IV et liberat eos de omni malo.
9 I Et exaltavi de terra vocem meam,
9 II et de portis inferni deprecatus sum,
10 I Et confessus sum Jahve: Pater meus es tu,
10 II quia tu es fortis, salus mea;
10 III Ne derelinquas me in die tribulationis,
10 IV in die vastationis et devastationis;
11 I Laudabo nomen tuum assidue,
11 II et collaudabo te in oratione.
11 IIa Tunc exaudivit vocem meam Jahve,
11 III et auscultavit deprecationem meam;
12 I Et liberavit me ab omni malo,
12 II et eripuit me in die tribulationis;
12 III Propterea confessus sum et laudem dicam,
12 IV et benedicam nomini Jahve:
12 (1) Confitemini Jahve, quoniam bonus,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (2) Confitemini Deo laudationum,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (3) Confitemini custodi Israel,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (4) Confitemini creatori universi,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (5) Confitemini redemptori Israel,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (6) Confitemini congreganti eiectos Israel,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (7) Confitemini aedificanti oppidum suum et sanctuarium suum,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (8) Confitemini ei, qui germinare fecit cornu domui David,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (9) Confitemini ei, qui elegit filios Sadoc ad sacerdotium,
quoniam in aeternum misericordia eius.

---

sunt. [4] Praeter ו etiam infima pars ו primi adhuc exstat.

B.

12 (10)	הוֹדוּ לְמָגֵן אַבְרָהָם	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
12 (11)	הוֹדוּ לְצוּר יִצְחָק	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
12 (12)	הוֹדוּ לְאַבִּיר יַעֲקֹב	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
12 (13)	הוֹדוּ לְבוֹחֵר בְּצִיּוֹן	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
12 (14)	הוֹדוּ לְמֶלֶךְ מַלְכֵי מְלָכִים	כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
12 (15)	וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ	תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו
	לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ	הַלְלוּ־יָהּ[1]׃
13 I	אֲנִי נַעַר הָיִיתִי	וְחָפַצְתִּי בָהּ[2] 14 I וּבִקַּשְׁתִּיהָ׃
15 III	בַּאֲמִתָּהּ דָּרְכָה רַגְלִי	אַדְנָי מִנְּעוּרַי חָכְמָה לָמַדְתִּי׃ 15 IV
13 II	וָאֶתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בִנְעֹרוֹתָי	וְהַרְבֵּה מָצָאתִי דֵעָה׃ 16 II
17 I	עֲלָה הָיָה לִי לְכָבוֹד	וְלִמְלַמְּדִי אֶתֵּן הוֹדָאָה׃ 17 II
18 I	חָשַׁבְתִּי לְהֵיטִיב	וְלֹא אַהֲפֹךְ כִּי אֶמְצָאֵנּוּ׃ 18 II
19 I	חָשְׁקָה נַפְשִׁי בָהּ	וּפָנַי לֹא אַהֲפֹךְ מִמֶּנָּה׃ 19 II
20 I	נַפְשִׁי נָתַתִּי אַחֲרֶיהָ	וּלְנֶצַח נְצָחִים לֹא אֶטֹּשׁ מִמֶּ[נָּה][3]׃ 20 Ia
19 III	יָדִי פָּתְחָה שְׁעָרֶיהָ	וְלָהּ אֶחֱזַר[4] וְאַבִּיט בָּ[ה][5]׃ 19 IV
		וּבְטָהֳרָהּ מְצָאתִיהָ 20 II

---

[1] Totus versus 12 (15) in una linea legitur litteris in fine valde coartatis. [2] Sc. חכמה (σοφίαν Gr.). [3] Finis trium linearum avulsus est. Superior pars utriusque מ exstat. [4] Syr. Charta exesa est, ut

12 (10) Confitemini scuto Abraham,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (11) Confitemini saxo Isaac,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (12) Confitemini forti Iacob,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (13) Confitemini ei, qui elegit Sion,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (14) Confitemini regi regum regum,
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 (15) Et exaltavit cornu populo suo,
laudem omnibus sanctis eius,
Filiis Israel, populo appropinquanti sibi.
Alleluia!
13 I Ego iunior fui,
et volui eam 14 I et quaesivi eam.
15 III In veritate eius ambulavit pes meus,
15 IV mi Domine, a iuventute mea sapientiam didici;
13 II Et deprecationem deprecatus sum in iuventute mea,
16 II et multam inveni scientiam.
17 I Iugum eius erat mihi honor,
17 II et praeceptori meo dabo gloriam;
18 I Consiliatus sum bonum facere,
18 II neque verti me, quia inveniam illud.
19 I Complexa est anima mea illam,
19 II neque faciem meam vertam ab illa;
20 I Animam meam dedi illi,
20 Ia et in saeculum saeculorum non declinabo ab ea;
19 III Manus mea aperuit portas eius,
19 IV et illam circumdabo et prospiciam in eam.

20 II Et in puritate inveni eam,

---

superiores partes ה et ו necnon angulus ר absint. אחוה Sch. Kn. אחדר Cowley, Lé. אֶחֱו Str. (חזר neohebraice et aramaice = *circumdare*). [5] Syr.

20 III	וְלֵב קָנִיתִי לָהּ מִתַּחִלָּתָהּ	בַּעֲבוּר בֵּן לֹא אַעַזְבֶנָּה[1]:	B. 20 IV
21 I	מֵעַי יֶהֱמוּ כְתַנּוּר לְהַכִּיט בָּהּ	בַּעֲבוּר קָנִיתִיהָ קִנְיָן טוֹב:	21 II
22 I	נָתַן [יַהְוֶה][2] לִי שִׂכַר שִׂפְתֹתָי	וּכְלִשּׁוֹנִי אֲהוֹדֶנּוּ:	22 II
23 I	פְּנוּ אֵלַי סְכָלִים	וְלִינוּ בְּבֵית מִדְרָשִׁי:	23 II
24 I	עַד מָתַי תַּחְמְרוּן מִן אֵילוּ וְאֵילוּ	וְנַפְשְׁכֶם צָמְאָה מְאֹד תִּהְיֶה:	24 II
25 I	פִּי פָּתַחְתִּי וְדִבַּרְתִּי בָהּ	קְנוּ לָכֶם חָכְמָה בְלֹא כָסֶף:	25 II
26 I	וְצַוָּארֵיכֶם בְּעֻלָּהּ הָבִיאוּ	וּמַשָּׂאָהּ תִּשָּׂא נַפְשְׁכֶם:	26 II
26 III	קִרְבָתָהּ הִיא לִמְבַקְשֶׁיהָ	וְנוֹתֵן נַפְשׁוֹ מוֹצֵא אֹתָהּ:	26 IV
27 I	רְאוּ בְעֵינֵיכֶם כִּי קָטֹן הָיִיתִי	וְעָמַדְתִּי בָהּ וּמְצָאתִיהָ:	27 II
28 I	רַבִּים שִׁמְעוּ לְמוּדִי בְּנֶעֱרוֹתָי	וְכֶסֶף וְזָהָב תִּקְנוּ בִי:	28 II
29 I	תִּשְׂמַח נַפְשִׁי בִּישִׁיבָתִי	וְלֹא תֵבוֹשׁוּ בְּשִׁירָתִי:	29 II
30 I	מַעֲשֵׂיכֶם עֲשׂוּ בְּצִדָקָה	וְהוּא נוֹתֵן לָכֶם שְׂכַרְכֶם בְּעִתּוֹ:	30 II
30 IIa	בָּרוּךְ [יַהְוֶה][2] לְעוֹלָם	וּמְשׁוּבָּח שְׁמוֹ לְדֹר וָדֹר:	30 IIb

עַד הֵנָּה דִּבְרֵי שִׁמְעוֹן בֶּן־יֵשׁוּעַ שֶׁנִּקְרָא בֶּן־סִירָא:
חָכְמַת שִׁמְעוֹן בֶּן־יֵשׁוּעַ בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־סִירָא:
יְהִי שֵׁם [יַהְוֶה][2] מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

---

[1] Gr. Syr. V. 20 II III IV in una linea. [2] ים T.

20 III Et intellegentiam possedi de illa ab initio eius,
20 IV propter hoc non derelinquam eam;
21 I Viscera mea conturbata sunt [sicut fornax] videndo illam,
21 II propterea bonam possessionem possedi eam.
22 I Dedit mihi Jahve mercedem labiorum meorum,
22 II et in lingua mea laudabo eum,
23 I Convertimini ad me, indocti,
23 II et habitate in domo disciplinae meae,
24 I Quousque egere vultis his et illis,
24 II et anima vestra sitiens est vehementer?
25 I Aperui os meum et locutus sum de ea:
25 II Comparate vobis sapientiam sine argento;
26 I Et colla vestra subicite iugo eius,
26 II et onus eius suscipiat anima vestra.
26 III Prope est quaerentibus eam,
26 IV et qui dat animam suam, invenit eam;
27 I Videte oculis vestris, quia parvus fui,
27 II et accessi ad illam et inveni eam.
28 I Multi, audite doctrinam meam in iuventute mea,
28 II et argentum et aurum possidete per me;
29 I Laetatur anima mea in cathedra mea,
29 II et non confundemini in carmine meo;
30 I Opera vestra operamini in iustitia,
30 II et ipse dabit vobis mercedem vestram tempore suo.
30 IIa Benedictus sit Jahve in aeternum,
30 IIb et laudatum nomen eius in generationem et generationem!

Hactenus verba Simeon, filii Iesu, qui vocatus est filius Sirach.
Sapientia Simeon, filii Iesu, filii Eleazar, filii Sirach.
Sit nomen Jahve benedictum ex nunc et usque in saeculum!

Corrigenda.

3, 22 legas הִתְבּוֹנֵן et בְּנִסְתָּרוֹת pro הִתְבּוֹנֵן et בְּנִסְתָּרוֹת.
4, 30 l. כְּכֻלָּב pro כְּכֻלָּב.
6, 5 l. וְשַׂפְתֵי pro וְשַׂפְתֵי.
6, 29 et 31 l. בְּנָדִי pro בְּנָדִי.
8, 2 n. 5 addas ק׳ לו׳.
11, 12 l. וְעַיִן pro וְעַיִן.
13, 3 l. יִתְנַוֶּה pro יִתְנַוֶּה.
13, 22 II addas: in fine.
14, 22 l. לָצֵאת pro לָצֵאת.
15, 12 l. הִתְקִילֵנִי pro הִתְקִילֵנִי.
36, 25 n. 2 l. ב pro בּ.
36, 29 l. possessionis pro possessio.
37, 11 l. בָּשָׂר pro בָּשָׂר.
38, 16 l. שְׁאֵרוֹ pro שְׁאֵרוֹ.
44, 23; 45, 17 20; 47, 11 addas ־ post וַיִּתֵּן.
46, 1 l. אֲשֶׁר pro אֲשֶׁר.
47, 2 l. מִישָׁרֵאֵל pro מִישָׁרֵאֵל.

Glossarium breve

novorum vocabulorum, formarum, significationum libri Ecclesiastici.

Conferas, quaeso, uberiorem explicationem necnon alia vocabula Ecclesiastici in libris protocanonicis rara, tractata in libro meo anni 1902 (Pet.[1]), ubi indicem omnium lexico hebraico utilium invenies p. 435—43. Alia glossaria composuerunt Driver de cap. 39, 15—49, 10 (C.-N. p. XXXI—XXXV), G. Margoliouth de cap. 31, 12—31 et 36,24—37, 25 (J. Q. R. XII, p. 28—33), necnon Str. p. 58—73 et Lé. (1904) p. 77—85 de omnibus fragmentis libri.

אֲבוֹת עוֹלָם patriarchae 44, 1.

אֹבֵר miser 11, 4 12; cf. Ib 29, 13; 31, 19.

אָדַב aegrotavit 7, 35.

אָהַב Hi. gratum fecit 4, 7; 20, 13 (Gr.).

אוּץ Hi. aegre tulit 7, 17.

אָחַר cunctatus est, remansit 7, 34; 11, 11; 32, 11; 38, 16 M. (lege תִּתְ[אַ]חֵר).

אֲכָפָה oppressio 46, 5 16.

אֵילוּ = אֵלֶּה hi 51, 24.

אָמַן part. Ni. eunuchus 30, 20.

אֱמוּן fidus 37, 13; cf. Dt 32, 20.

אוּמָן aptus, idoneus 7, 22; 10, 4.

אָנַח Kal ingemuit 35, 18; Hithpa. idem 12, 12; 25, 18; 30, 20.

אָנַס Ni. coactus est 31, 21.

אוֹנֶס vis, necessitas 30, 20.

אוּנַשׁ debilitas 11, 12.

אָסַף sepelivit 38, 16.

אָצַל Ni. abductus, servatus est 46, 8; part. spoliatus 13, 17.

אֵשׁ = אִישׁ vir 36, 28.

אִשּׁוֹת ignes 48, 3.

אָשִׁיחַ labrum, lacus 50, 3; cf. אשוח Mesa lin. 9 et 23.

אָשַׁר Pi. felicem reddidit 4, 18 25 23; cf. Is. 1, 17 (lege חָמוּץ cum Gr.).

אֲשָׁרַי = אַשְׁרֵי 48, 11 (mendum librarii?).

בּוּעַ inflatus, superbus fuit, exsultavit 16,2. Hithpalp. idem. 14, 4, sed cf. בָּעַע.

בּוּשׁ Pi. (בִּיֵּשׁ) pudore affecit 8, 6.

בּוּשׁ verecundus, modestus 32, 10; 42, 1.

בּוּשִׁי verecundus, modestus 32, 10 (?).

בִּיטָה dictum, sermo 9, 18.

בָּטָה Hithpa. garrivit, multiplicavit sermonem 35, 17 M (?).
בִּין Hithpol. se sapientem videri voluit 7, 5.
בָּכֵן tum 13, 7; 32, 2 M.
בַּעַל אַף iracundus 8, 16.
בַּעַל גְּמוּלוֹת retributor, vindex 35, 12.
בַּעַל לֶחֶם conviva 9, 16.
בַּעַל סוֹד consiliarius, familiaris 6, 6.
בַּעַל שְׂתַיִם bilinguis 4, 28; 5, 10 14 16; 6, 1.
בָּעַע Hithpalp. impletus, satiatus, oblectatus est 14, 4; sed cf. בּוּעַ.
בֶּצַע detrimentum 7, 6.
בֹּצֵעַ, detractor, calumniator 11, 30.
בְּרִיָּה creatura 16, 16.
בְּרִית officium (sacerdotum) 45, 15.
בֹּשֶׁת verecundia 4, 21; 41, 14.

גַּבְהָן superbus 4, 29.
גָּהָה discedere fecit 43, 18.
גְּוִי corpus, viscera 10, 9.
גְּוִיעָה discessus e vita 38, 16.
גָּוַע Pi. = Kal 38, 16 M.
גּוּר fornicatus est 42, 9.
גִּיל Hi. exsultare fecit 40, 26.
גִּלּוּל deus falsus (Götze) 30, 18 (Sing.!).
גְּמִילוּת collatio (גְּ חֶסֶד beneficentia) 37, 11 M *D*.
גָּמַר Pi. combussit 43, 4.
גַּפָּה latus, ripa 40, 16.
גַּרְגָּן avidus 31, 16 M.
גַּרְגֶּרֶת guttur 36, 23 (Sing.).

דָּאַב Hi. esurire fecit 4, 1.
דָּבַק Ni. adhaesit 31, 10.
דָּוֹן angor, cura 30, 21 23; 37, 2; 38, 18 (codices semper דִּין habent).
דּוּךְ Part. Polpal מְדֻכְדָּךְ fractus, miser 4, 2.
כְּדֵי כֵן, דַּי eo magis 11, 11; 13, 9.
דָּכָא Kal humilis fuit 32, 10.
דַּלּוּת paupertas 10, 31.
דְּמְיוֹנוֹת cogitationes inanes (*Einbildungen*) 3, 24.
דָּמַךְ dormivit 9, 4.
דָּמַע Hi. lacrimavit 12, 16.
דַּר bellator 37, 11.
דָּרַךְ Hi. assecutus est 15, 1 7.
דָּשַׁן Pi. recreavit 26, 2; 43, 22; Hithpa. se bene nutrivit 14, 11.

הַגָּשָׁה afferre (subst.) 35, 12 M.
הוּ = הוּא 15, 19; 32, 3 M.
הוּא — הוּא alter — alter 13, 2.
הוֹדָאָה gratiarum actio 51, 17.
נָתַן ה׳ הוֹדוֹת gratias egit 47, 8.
הָיִי = הָיִא 7, 15; sed cf. הַי.
הֵי = הֵא (ecce) 7, 15; sed cf. הִי.
הָיָה pl. fem. part. Ni. נִהְיוֹת futura 42, 19; 48, 25.
הָלַל Pi. hilarem reddidit (faciem) 36, 27 M.
הָמַם Hi. = Kal sonare fecit 38, 17 M.
הָנָה Ni. fructus est 30, 19.
הַשָּׂגַת יָד (das Erreichen der Hand) facultas ad aliquid assequendum 14, 13; 35, 12.

וָתִיק aptus, idoneus 36, 25.

זָהִיר commonitus, instructus 12, 1; 13, 13; 42, 8.
זְהָרָה splendor 43, 8.
זוּב Hi. fluere fecit 38, 16.
זוּחַ abiit 8, 11.
זוּעַ tremuit 48, 11.
זוּעַ madefactus fuit, stillavit 31, 13; Hi. idem 31, 13 M.
זֵר corona 32, 5 M.
זָן vel זֶן cibus 37, 28.
זָעַם Hi. increpuit 43, 16.
זָקַן Hi. senem fecit 30, 24.
זָרָא vomitio 37, 30; 39, 27 M.
זָרָה Ni. se proiecit 37, 29 (תָּזֹר Str.).
זָרִיו corruptus 11, 34.
זָרַז Pi. armavit, munivit 36, 7 M.

חָבַל laqueo cepit (Sm. in Th. L. Z. 1903, 587).
חֶבְיְלָה vinculum 6, 29; 37, 17 (mendum!).
חָבַר se sociavit 12, 14; 13, 1; Pi. in matrimonium dedit 7, 25.
חִידּוּשׁ res nova 7, 3 (mendum!).
חוֹלִי = חָלִי 37, 30 (*B*); 38, 9.
חוֹק = חֹק lex 11, 20; 14, 12; 42, 2.
חָזַק Pu. restauratus est 50, 1.
חֹזֶק, בְּחֹזֶק maxime (höchstens) 32, 7 (?).
חַי sanus 30, 14.
חַיִּים sanitas 30, 15; modus vitae 37, 27.
חַיַּת שֵׁן bestiae rapaces 12, 13, 39, 30.
חַיָּיב reus 8, 5.
חֵיךְ = חֵךְ palatum 36, 24.
חָכַם Ni. sapienter egit 37, 19, 22 (*D*).
חָלָא Hi. robiginem traxit 12, 10.
חֲלִיפוֹת praeterita 42, 19.
חָלַק creavit 31, 13 28 (cf. Pet.[1] 167).
חָמַד Hi. placuit 40, 22.
חֲמוּדוֹת libido 5, 2.
חָמַם Hi. calefecit 38, 17 Gr.
חָמַר Hi. perturbavit 4, 3.
חָנַג Hithpa. se vertit, desideravit 37, 29 (*D* M).
חַנִּית stimulus 38, 25.
חָסַף nudavit 42, 1.
חָפָה Pu. contectus est (lege: מחפין pro מהפין) 13, 22.
חֹפֶשׁ libertas 7, 21; 13, 11.
חָרוּץ = חָרוּץ aurum 31, 5.
חָרַף Pi. excitavit 43, 16.
חָרַשׂ rixatus est 8, 2.
חֶשְׁבּוֹן cogitatio 9, 10 15; 27, 5 6.
חָשַׁק Ni. amans adhaesit 40, 19.
חוֹתָם sigillum 32, 4; 42, 6 (cf. Ib 41, 7); gemma in anulo signatoris 32, 6.
חָתַף Pi. latrocinatus est 32, 21 (?).

טוּב affabilitas 31, 23; 42, 15.
טוֹבָה benignitas 8, 19; 11, 34; cf. Ps 68, 11.
טִיב modus (nhb.) 42, 14 (?).
טָמַם Pilpel טִמְטֵם obstruxit 10, 15.
טָעַם edit 9, 9.
טַעַם ratio 10, 28 (נָתַן טַעַם); 25, 18.
טָעָע in errore fuit 40, 6.
טִפֵּשׁ stultus, inscius 42, 6 M.
טָרַד fluxit, effusus est 32, 9 (sic Pet.[1]; perturbavit, inquietum reddidit, molestiam exhibuit Str.; bore [langweilen] Lé.).

טָרָה disputavit 51, 19 Gr. (?).

יָדָה, יְ' גּוֹרָל misit sortem 14, 15.
יַהְוֶה מִשְׁפָּט Jahve iudicii 35, 15.
יַהְוֶה תַּשְׁלוּמוֹת Jahve retributionis 35, 13.
יְפִי = יוֹפִי pulchritudo 40, 20.
יָשָׁר = יוֹשֶׁר rectum 48, 16.
יָטַב Hi. c. לְ sibi bene fecit 14, 11.
יְסוּר dolor 40, 29 M.
יָפָה Hi. aliquid pulchrum esse declaravit (part. pl. מְהוֹפִין) 13, 22 (mendum? Cf. חָפָה).
כִּיוֹצֵא בּוֹ, יָצָא vel כְּי' ב' sicut eum decet 38, 17.
יְצוּרִים viscera 31, 19 M.
יֵצֶר concupiscentia 15, 14.
יָרֵא Hithpa. timuit 12, 11; se terribilem gessit 4, 30.
יְשׁ = אִישׁ vir 37, 12 (*B*); 42, 3; 37, 23 (Gr.).
יָשַׁב, נוֹשֶׁבֶת mundus (οἰκουμένη) 43, 8.
יָשַׁט Hi. extendit 7, 32; 31, 14 18; Ho. 4, 31 (*C*).
יְשִׁיבָה sedes 51, 29.
יְשֵׁנָה somnus 31, 19 (יְשָׁנָה M).
יָשַׁן 9, 10 veteravit; Hithpa. = Kal 11, 20.
יָשַׁשׁ Pu. senex factus est 47, 23 (?).
יָכְאַב לוֹ, כָּאַב doluit ei 13, 5.
כָּאַף Hi. inclinavit (caput) 4, 7.
כָּבַד Hithpa. honoratus est 10, 31.
כְּבָה ardor, flamma 51, 4.
כְּהֻנָּה גְּדוֹלָה sacerdotium magnum 45, 24.
כִּוָּה Pi. adussit 43, 4 21 (Gr.).
כּוּל Pilpel sustentavit 25, 22; 45, 24; complexus est 49, 9; Hithpalpel sustinuit 43, 3.
כּוּן Hi. affirmavit 16, 23.
כּוֹף Pi. inclinavit (caput) 30, 12.
כּוֹשֵׁל pauper 14, 9.
כֵּן = כֵּין sic, ita 32, 2 M (וּכְכֵין, v. כְּכֵן supra).
כְּךָ sic 13, 17; 32, 5; 37, 13 (*D*).
כְּלִיל corona 45, 8 (?); 32, 2 Gr. (cf. Pet.[1]).
כָּלַל complexus est, constrinxit (לֵאמֹר) 32, 8.
כְּנִימִים bestiolae molestae 10, 11.
כָּעַר Pu. turpis fuit 11, 2; 13, 22.
כָּשַׁר utilis fuit 13, 4.
כְּתָב liber 44, 5.
כְּתוּב liber 12, 10.

לְבָן color albus 43, 18.
לָבַשׁ Hithpa. se vestivit 50, 11.
לָהַהּ Hithpalpel simulavit 32, 13 15.
לוּץ part. Hi. מֵלִיץ consiliarius 10, 2.
לָכַד Pu. captus est 37, 11 (M *D*).
לָמָּה ne 7, 16; 8, 1 1 a; 11, 10 33; 12, 5 12; 30, 12.
לְמוּד doctrina 51, 28.
לָקוּת castigatio 9, 3.
לֶקַח accepta mercatoris (Einnahme; cf. מַתַּת) 42, 7.

מָא = מָה quid 13, 18 (mendum?).
מָגוּר vicinus 16, 8.
מִגְעָל pollutio 40, 29.
מַדַּע intellectus 3, 13; 13, 8.
מִדְרָשׁ, בֵּית הַמִּדְרָשׁ domus studii 51, 23.

מַהֲמֹרוֹת foveae 12, 16.
מָהַר Ni. properavit 50, 15.
מָוֶת = מָוֶת mors 15, 17; v. Siegfried, Lehrb. d. neuhebr. Sprache (1884) § 12.
מוֹשֵׁל = מֹשֵׁל dominatio 13, 12.
מִזְמוֹר canticum (profanum) 32, 6; 49, 1.
מָחָה Hi. abstersit 42, 4 (הַמְחוֹת pro תמחות? Sm.).
מַחֲלִי aegritudo 31, 2 (an מְחֻלִּי?).
מַחֲלֹקֶת portio 41, 21; assignatio 42, 3.
מַחֲמַדִּים cari, propinqui 11, 31 34.
מֶחְקָר pervestigatio, pl. מֶחְקָרוֹת 14, 4.
מְחִיר pecunia 7, 18; 8, 2; 31, 5 (cf. Is 55, 1).
מְטֵה extensio (manus) 41, 19.
מַטְמוֹנֶת absconditum, thesaurus 42, 9.
מָטָר nivium casus 43, 18.
מִי שֶׁ is qui 16, 3; 30, 19.
מָךְ humilis, modestus 12, 4.
מִלֵּא אַחֲרֵי Pi. plene adhaesit (sine לְלָבְּתָ) 46, 6 10.
מֶלֶךְ מַלְכֵי מְלָכִים rex regum regum (Deus) 51, 12 (14).
מָמוֹן divitiae (cf. מטמונת) 31, 8.
מָנוֹן superbus, insolens 47, 23 (?); cf. Pet.[1] et J. Q. R. 1903, 703.
מִנַּי = מִינַי (Ps 45, 9) = מְנִים fides, psalterium 39, 15.
מַסְעָר procella 33, 2 M.
מִסְתָּר secretum, mysterium 4, 18.
מָעוּט paucus, vilis 19, 1.
מָעַט Pi. breve fecit 32, 8; parvum putavit 3, 18 (נַפְשׁוֹ = semet-ipsum).
מָעָמָד stagnum aquae 43, 20.
מַעֲרָכוֹת strues lignorum 50, 12 14.
מַעֲרֻמִּים nuda (Blößen) vel doli 42, 18.
מַעֲרָךְ stillatio (nubium) 43, 22.
מַפֵּחַ stomachus (Verdruß) 30, 12 (cf. Ib 11, 20 = gemitus).
מַפֶּלָה casus, interitus 5, 13.
מִפְעָל opus 15, 19 (sing. cf. 16, 12 pl.).
מִפְקָד tempus constitutum 32, 11.
מָצוֹק inclusio 43, 4.
מַצּוּת lis, pugna 31, 26.
מִצְלַחַת successus 38, 13 (?).
מָקוֹם locus (Standpunkt) 10, 4.
מָרֹאשׁ caput, primum 36, 20.
מוּסָר = מַרְדּוּת eruditio, castigatio 42, 8 M.
מָרָה Hi. contumaciter egit 3, 23.
מְרִירִי amarus, tristis 11, 4 (מְרִירִי יוֹם, cf. יוֹם מַר Am 8, 10).
מַרְקַחַת medicamentum 38, 8.
מָרַר Hi. amarum fecit 38, 17 M (cum בְּכִי = amare flevit). Hithpo. amare lamentatus est 38, 16; Hithpalpel idem 38, 16 M.
מַשִּׂיא עַל פִּיהוּ ori suo indulgens, i. e. protervus = προπετής Gr. 9, 18 (cf. Pet.[1]; nunc lego מַשָּׂא).
מֶשֶׁל poësis 50, 27.
מִשְׁפָּט regula, melodia 32, 5.
מִשְׁקָל solutio (Bezahlung) 6, 15.
מַתְנַיִם podex 30, 12.
מַתַּת (מַתַּת Str.) expensa, data mercatoris (Ausgabe; cf. לֶקַח) 42, 7.
נָאָה pulchrum fuit 15, 9.
נָאֶה amoenum, decens 10, 18; 14, 3; 32, 5; 41, 16.
נָאטִיל calix 50, 9.

נָבַט Hithpa. circumspexit 9,7 Gr.

נָבַל Hithpa. contemptibilis apparuit 9, 7.

נָבַע Ni. (נִיבַּע) se effudit 50, 25.

נָדַד Hithpa. abiit 6, 11.

נָהַג occupatus fuit 3,26; 38,27 M; adiuvit 40, 23 (v. Pet.[1]).

נָהָה lamentatus est 38,16 (נהי M); נוּב v. נִיב.

נָוָה Pi. pulchrum reddidit 38, 16 M; Hithpa. gloriatus est 13, 3.

נוּחָה requies 30, 17 (נוּחַת עוֹלָם requies aeterna); 31,4 (נָחָה).

נוּף Hi. effudit (nivem) 43, 17.

נוּר lux 43, 4.

נָזַף Hi. inclamavit, vituperavit 11, 7.

נַחַת demissio, humilitas 12, 11.

נָטַל, עֵצָה נ׳ consilium cepit 42, 8 (mendum).

נִיב ornamentum (monile? corona?) 32, 5 (נוּב M).

נִיחֹחַ odor dulcis 38, 11 (Sch. Str.; sine רֵיחַ).

נִין progenies 41, 5 (cum נֶכֶד in membro parallelo).

נָכֹחַ directus; נָכֹחַ בְּעֵינַי יְהוָה facile est coram Jahve 11, 21.

נֹכַח, אִישׁ נ׳ qui ad cenam ex adverso sedet (vis-à-vis) 31, 16 M.

נָכַר Pi. alienavit 11, 34.

נָסַב cepit 9, 6.

נִסּוּי tentatio, probatio 33,1; 44,20.

נִסָּיוֹן tentatio, probatio 4, 17; 6, 17 (ניסון *A* mendose); 13, 11.

נָסַךְ = נָשַׁךְ Hi. incendit 43, 4 M (יַדְלִיק T).

נָעַם Hi. amoenum reddidit 47,9 M.

נָצַב Hithpa. constituit, consilium cepit 39, 32.

נָצָה movit 43, 5 M.

נָצַח fulsit 32, 10; Hi. fulgere fecit 43, 5 (יִנְצַח M) 13.

נִצּוֹץ scintilla 11, 32 (= נִיצוֹץ Is 1, 31).

נָצַץ Hi. fulgere fecit 43, 19.

נָקָם vindicta, pl. 46, 1.

נָקַשׁ offendit 13, 2; 41, 2 (?).

נָשָׂא Hi. adduxit 4, 21; cf. מַשִּׂיא.

נָשַׂג Hi. assecutus est = intellexit 12, 12; 31, 22.

נָשַׁךְ Hi. incendit 43, 21 23 (שיק .. *B*); incaluit 31, 19.

סָב senex 32, 3 M (שָׂב T).

סָבַב accubuit (ad cenam) 9, 9; Hi. idem 31, 16.

סָגַר Hithpual traditus est 38, 15 M.

סָדַר ordinavit 10, 1; Pi. idem 50, 14.

סוּד Pi. fabulatus est 7,14; Hithpa. collocutus est 8, 17; 9, 3 14; 42, 12.

סָחָה Ni. ablatus est 19, 3 (Gr.).

סִיָּמָה thesaurus 20, 30 M; 40,18 M; 41, 12 M (?) 14 M.

סָכַת Ni. tacuit 13, 23.

סָלַל Hithpo. curvatus, asper fuit 39, 16; oneri fuit, molestus fuit 40, 28.

סָלַף Pi. pervertit 11, 33; ignominia affecit 11, 7.

סָעַר (= שָׂעַר) Hi. obstupefecit 47, 14.

סְפוֹק abundantia 31, 12 (סָפוּק abundans Str.).

סָפַק (= שָׁפַק) abundavit 15, 18; 39, 33; Hi. abundare fecit 31, 30; 39, 16; 42, 17.

סִפְרָה liber 44, 4 (cf. Ps 56, 9).

סָרַב adversatus est, rixatus est 41, 2; Pi. (?) idem 4, 25.

סָרַח foetidus fuit 42, 11 M.

סָתַר Pu. absconditus est 39, 19 M. (מְסוּתָּר part.); 41, 14 (מְסוּתֶּרֶת part. fem.); Ho. idem 41, 14 (מָוסְתָּר).

עָבָה Pi. tumescere fecit 6, 2.

עֲבוּר ut 3, 8 (בעבור ut 40, 10).

עָבַר Hithpa. praeteriit 13, 7; tardavit, cunctatus est 5, 7; 7, 10 16; 38, 9 (cf. Prov 14, 16).

עֶבְרוֹן ira 7, 16 (עברון *A* mendum).

עִדּוּי conceptio 31, 28, sed legas עֲדוֹן vita lautior, deliciae.

עוֹלָם mundus 3, 18; 16, 7 (cf. Eccl 3, 11 [A. Scholz]).

עָוַע perversus est (? cf. עִוְעִים perversitas Is 19, 14) 37, 31 (? נועו mendum pro עועו?).

עוּר Hi. egit (pecus) 38, 25.

עַז insolens 6, 4; 19, 2; 40, 30.

עַזּוּת insolentia 10, 8 (cf. Eccl 8, 1 עַז פָּנָיו),

עָזַז Hi. fortem, insolentem reddidit, הֶעֱז מֵצַח frontem fortem reddidit = rixatus est 8, 16; Ho. potens factus est 10, 12.

עָטָה sibi imposuit (coronam) 11, 5; 40, 4; 47, 6.

עִיט Hi. se iecit 14, 10; 31, 16.

עָלָה מַאֲכַל עָלָיו, cibus ei bono fuit, cibus ad suum fructum redundavit 30, 25; Hithpa. exsurrexit 30, 13 M.

עַלְעוֹל procella 43, 17 M.

עָלַץ Hi. gavisus est, exsultavit 40, 20.

עִם in (ad indicandum tempus) 38, 23 (עִם צֵאת נַפְשׁוֹ in exitu animae eius); 40, 17.

עָנָה Hischtaphal sermocinatus est, narravit 44, 8.

עַנְוָתָנוּת modestia 45, 4 M.

עֹנֶשׁ supplicium 9, 5 (pl.).

עֵסֶק opus, negotium, labor, molestia 3, 22; 7, 25; 38, 24; 40, 1 11.

עָפְיִ frons (Laub) 14, 26 (sing.).

עֲצָבָה (עָצְבָּה Str.) tristitia, maeror, dolor 38, 18; necessitas 11, 9.

עָצָה Ni. pugnavit 4, 28.

עָקְבוֹת exitus, finis 16, 3 II (cf. אַחֲרִית 16, 3 II a).

עָקָר radix 10, 15 Gr.; 37, 17 M *D*.

עָקָרָה vel עֲקָרָה = עָקָר 37, 17 *B*.

עָרַב Hi. dulcem reddidit 40, 21; 50, 18 Gr.

עָרַךְ Hi. ordinavit 39, 17; 50, 18.

עָרַר Hithpalpel. pessumdatus est 19, 1.

עֶשְׁתּוֹנִים cogitationes 3, 24.

פֶּה, pl. פִּיפִיּוֹת ora 9, 4.

פּוּג Pi. delectavit 30, 23.

פּוּחַ flavit, flatu accendit 51, 4; increpuit 4, 2.

פּוּם os (= פֶּה) 30, 18 M.

פָּחַז Hi. superbum fecit 8, 2; 19, 2; Hithpa. superbus fuit 4, 30 *C.*

פָּטַר abiit 32, 11.

פָּנַי defaecavit 31, 19 (?).

פָּנִים podex (? cf. פָּנִים pudenda nhb. Jak. Levy IV, p. 63 II) 31, 19 M.

פְּנִימָה = פְּנִים intro (in caelum) 41, 19.

פָּנַק Pi. oblectavit 14, 16.

פּוֹעַל = פֹּעַל opus 42, 15.

פֶּקַע fragor 42, 17.

פָּרַג Hi. elabi, avolare fecit 31, 1 M. 2 T et M.

פָּרַע rebellavit 46, 7 (Str.); Pu. missus est 43, 22 (פּוּרַע expellens Str.); Hi. rebellare fecit 47, 23 (Str.); elabi fecit 31, 1 2; 42, 9.

פֶּרַע defectio, rebellio 46, 7 (בְּפֶרֶע Str.).

פֶּרֶץ calamitas 7, 17; 45, 23.

פִּשָּׁרָה διάγνωσις (medici) 38, 14.

פָּתָה Hithpa. seductus est 42, 10 M (Pu. T).

פָּתַת persuasit, seduxit 14, 16 Gr.; 30, 23.

צְדָקָה beneficium, eleemosyna 3, 14; 7, 10; 12, 3; 16, 14; 40, 17.

צָהַב Hi. serenus fuit, gavisus est 10, 10.

צָהַר Hi. in meridie fuit (splenduit Str.) 43, 3; cf. Ib 24, 11.

צוּק Ho. oppressus est 4, 9; 43, 4 M.

צוּת Pol. audivit, auscultavit 14, 23.

צִינָה = צִנָּה frigus 43, 20.

צָלַח exussit 8, 10; cf. Am 5, 6.

צָלַל defaecavit 31, 20 (צוֹלֵל = מְצֻלָּל Str.).

צֶמַח germen 40, 22; 43, 21 (pl.).

צַעַר dolor, cruciatus 31, 20.

צָרֹךְ = צֹרֶךְ indigentia, necessitas 39, 33 M (?); 42, 23 M.

צָרִיךְ indigens 31, 4; 32, 7; 39, 33 M (?); 42, 21.

צֹרֶךְ indigentia, necessitas 8, 9; 10, 26; 12, 5; 13, 6; 15, 12; 32, 2 17; 37, 8; 38, 1 12; 39, 16 21 30 33; 42, 23; cf. II Chr 2, 15.

קָוָה evomuit, eructavit 31, 21.

קוּם Hi. erexit foedus (sine בְּרִית) 44, 21.

קוּץ Palpel desecuit, decidit 10, 16.

קֹר = קוֹר frigus 43, 20.

קַיָּם firmus, stabilis, constans 42, 23 M.

קָלַם Pi. laudavit 47, 15.

קֵן nidus, domicilium constans 36, 31.

קָנָה Hi. mercatus est 37, 11; cf. Zach 13, 5.

קִנֵּן nidificavit 37, 30 *D* (Kal).

קָפָא frigore concrescere fecit 43, 20.

קָפַד contraxit, clausit 4, 31 *C.*

קָצַף Hithpa. paenituit eum 32, 19.

קֶצֶף ira 30, 23.

קָצַר Hithpa. impatiens factus est 7, 10.

קָרַב Hithpa. appropinquavit 13, 10.

קָרְמוֹת, pl. קָרְמֹת calamus (? carda-

mina, nasturtium [Kresse]?) 40, 16.

הָרַם Hi. induxit (überziehen) 43, 20.

הָרַץ mane vigil fuit 11, 21 (Sm. in Th. L. Z. 1903, 586).

הָרַר Hi. refrigeravit 12, 4.

הַשָּׁוָה (sing.) cantharus 50, 15 Gr.

הָשָׁה fortis, potens 8, 1; cf. II Sm 3, 39.

הָשַׁר constituit 7, 8; 13, 12.

רְאִי electus (? רְאִי? decens Str.) 31, 28.

רַבָּה mare magnum 43, 23 25.

רָבָה Hithpa. adolevit 11, 16 (Gr. Syr.; v. Pet.[1]).

רָבַץ de homine: accubuit (ad cenam) 32, 2.

רָגַל Pi. communicavit 8, 4.

רָגַשׁ iratus est.

רָהַב superbivit 13, 8.

רוֹבֵל = רָכִיל calumniator 11, 29 30.

רוּם Hi. c. עַל imposuit in 36, 1.

רוּשׁ Pol. pauperem fecit 13, 5.

רָז secretum 8, 18; 12, 11.

רָחַק Hithpa. abiit 13, 10.

רָטַשׁ Hithpa. c. בְּ conversatus est de 8, 8 (cf. Str.).

רָפִי languidus 4, 29.

רָצַף Pi. obtexit 43, 8 (inflammavit Str., conferens רִצְפָּה Is 6, 6).

רֶקֶב vel רֹקֶב uter, culleus 43, 20; cf. Ib 13, 28 (v. Z. A. W. 1900, 172).

רֹקֵחַ pharmacopola 38, 8.

רָשָׁה Ho. permissum est, licet 3, 22.

רָשָׁע reus (innocenter accusatus) 42, 2.

רֶשֶׁף aves 43, 14 17.

רָשִׁישׁ infirmus, languidus (cf. רָסִים) 4, 29; 11, 12 (? רשׁשׁ *A*).

רשׁשׁ idem (pauper Lé.) 11, 12.

רֶשֶׁת cancelli, saepta (cf. Z. f. k. Th. 1903, 588 sqq; laqueus?) 6, 29.

רָתַח fervidum fecit 43, 3.

שׂוֹאָה accepta (mercatoris) 42, 7 M.

שׂוּם Pi. posuit 6, 32.

שִׂיחָה sermo, conversatio 6, 35; 8, 8; 11, 8; 44, 4.

שֵׂעָר = שִׂיעָר crinis 40, 5.

סְכָלוּת = שִׂכְלוּת stultitia 11, 16.

שַׂמִּים condimenta, medicamenta 38, 4 M.

שָׂנָא Pu. odio fuit 9, 18.

שָׂרַק Hi. splenduit, fulsit 43, 9 M; 50, 7. (Is 19, 9 שָׂרִיק = splendens est).

שֶׁ ut 16, 15.

שָׁאַל Pu. exoptatus est 6, 5 (mendum?); 46, 13.

שְׁאֵילָה petitio 4, 4 (שאולות *A* mendum est).

שֶׁבַח laus 16, 16; 44, 1.

שָׁבִיב flamma 8, 10; 45, 19; cf. Ib 18, 5.

שׁוּתָף (cf. שָׁתָף Str.) socius 40, 24 (?); 41, 18 M; 42, 3.

שְׁחִיתָה actus malus 30, 11; cf. Dn 2, 9; 6, 5.

שָׁחַר Hi. nigrum, tristem fecit 25, 17.

שְׁנָה = שֵׁנָה somnus 40, 5.
שִׁירָה canticum 39, 15 (pl.).
שֵׁכוֹר = שָׁכָר potus ebrium faciens 9, 9 (? שִׁכּוֹר ebrius?).
שִׁית positus (part. pass. Kal) 31, 27 M; cf. Ir 13, 16 ק' וְשִׁית (כ' ישית).
שְׁכֶם pars 37, 18 *B*.
שְׁכֵן habitatio 14, 25; cf. Dt 12, 5 (לְשָׁכְנוֹ ?).
שָׁלְיו = שָׁלֵו tranquillus, pacificus 41, 1.
שְׁלְחָן עת ש' tempus cenae 32, 5.
שִׁלְטוֹן potens 4, 7; cf. Eccl 8, 4.
שָׁלָל lucrum 37, 6; cf. Prv 16, 19.
שָׁמַח benevolus fuit 36, 17.
שְׁמִיעָה auditio 8, 9.
שָׁמַם Polal interfectus est 9, 7.
שֶׁמֶץ (Bär, שָׁמֵץ alii) pusillum 10, 10; 18, 32 (cf. J. Q. R. XV [1903], 709 sqq).
שָׁמַשׁ Pi. servivit 38, 12 M.
חַיַּת שֵׁן, שֵׁן bestiae rapaces 12, 13; 39, 30.
שָׁנָא Pi. mutavit 12, 18; 13, 25.
שָׁנָה Hithpa. mutata est (luna) 43, 8.
שָׁעָה Hi. narravit 44, 8 M; Hithpa. idem 44, 8 M[1].
שִׂעְיָה narratio, sermo 37, 14; 38, 25.
שָׁעַע Hi. permulsit (liebkosen) 13, 6 (וְהַשִּׁיעַ ?).
שָׁפַךְ עַל Ni. se proiecit in 37, 29.
שָׁפַל Ho. humilis factus est 11, 6.
שָׁקֵד vigiliae, pervigilatio 31, 1 M; 42, 9 (שקר *B*).
שִׁקְדָה vigiliae, cura 38, 26.

שָׁקַל cepit, abripuit 8, 2.
שְׁאֵר = שֵׁר corpus 30, 15 16 (?).
שֵׁר sanitas 30, 15 16.
שָׁרָב aestus 43, 22.
שַׁרְבִּיט virga, ramus 1, 20 Gr.; 37, 18 *D* M.
שָׁרַת servivit 14, 11 (Kal; sed שרות mendum pro שָׁרִית ?).

תַּגְמוּל חֶסֶד charitas 37, 11 *B*.
תֵּגָר mercatura, negotium 37, 11.
תַּגָּר mercator 42, 5.
תָּוָה Hi. signum fecit, scripsit (fulgura) 43, 13; cf. Ez 9, 4.
תַּחֲלִיף supplementum, vicarius, successor 44, 17; 48, 8.
תַּחֲרָה lis, rixa 31, 29; 40, 5.
תָּלוּי elevatus, nobilis 7, 20 (deditus al.).
תָּלַע caput ex iugo traxit, superbivit 30, 13 (Sm. in Th. L. Z. 1903, 587).
תְּמַהּ miraculum 16, 11; 36, 7 M; 43, 25; 48, 14.
תַּמְהוּת stupor, admiratio (?) 42, 4 (subtilitas? cf. תְּמַהּ aram. = extenuavit, diluit).
תְּמוּר pro, loco 3, 14; 4, 10.
תָּמִיד = עוֹלַת הַתָּמִיד sacrificium cottidianum 45, 14 (sine articulo).
תְּמִימִים probitas, aequitas 7, 6 (pl.).
תּוֹעֵבָה = תֹּעֲבָה abominatio 15, 13.
תּוֹעֲלָה utilitas 30, 23; 41, 14 M (תּוֹעֲלָה T).
תָּקַל Ni. pedem offendit, lapsus est 13, 23; 32, 20; Hi. pedem offendere fecit 15, 12.

תְּקָלָה offendiculum, scandalum 9, 3 (Gr.); 31, 7.

תְּקוֹף robur, fortitudo 6, 14; cf. Dn 2, 37; 4, 27.

תָּקַן Pi. constituit 42, 21 (Gr.); 47, 9.

תְּרוּפָה medicamentum 38, 4 (pl.).

תִּשְׁבָּחָה laus 51, 12 (²) (pl.).

תַּשְׁלוּמָה retributio 12, 2; 14, 6; 35, 13; 48, 8.

תַּשְׁנִיק suffocatio (in visceribus) 31, 19.

תִּתָּה expensa, data (mercatoris) 42, 7 M.

UNWARDHTIW

CATHOLIC THEOLOGICAL UNION
BS1762.P471905 C001
LIBER IESU FILII SIRACH SIVE FRIBURGE B
3 0311 00020 7261

WITHDRAWN

45415

BS
1762
.P47
AUTHOR
1905

Bible. O.T. Apocrypha.
Ecclesiasticus. Hebrew.
1905.
45415

LIBER IESU FILII SIRACH

TITLE

SIVE ECCLESIASTICUS...

DATE DUE

~~15133~~

FRS. LIBR.

261

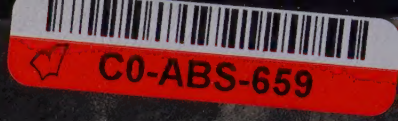
C0-ABS-659